GÜNEŞİN ALTIN ELMALARI

RAY BRADBURY

İthaki

Ray Bradbury

Fantazi, korku ve bilimkurgu edebiyatına damga vuran yazarlardan biri olan Ray Bradbury, 1920'de doğdu. Uzun yaşamına Fahrenheit 451 gibi bir distopyanın yanında sayısız öykü sığdırdı. Tüm hayatını kitaplara ve yazmaya adayan Amerikalı yazar, 5 Haziran 2012'de öldüğünde, arkasında *Mars Yıllıkları*, *Resimli Adam* ve *Sonbahar Ülkesi* gibi başucu kitabı olmaya aday birçok unutulmaz eser bıraktı. Stephen King ve Neil Gaiman gibi ustalar ondan ilham aldı. Uygarlığa yön veren toplumsal meseleler ile modern insanın bireysel sorunlarını bir arada işleyebilmesi ve insanın ruhunu donduran öyküleri eşsiz bir sıcaklıkla kaleme alması, Bradbury'nin en önemli özelliği oldu.

Güneşin Altın Elmaları
Ray Bradbury

Orijinal Adı: *The Golden Apples of the Sun and Other Stories*

İthaki Yayınları - 1097

Yayın Koordinatörü: *Tuğçe Nida Sevin*
Yayına Hazırlayanlar: *Yankı Enki & Ömer Ezer*
Kapak Tasarımı: *Şükrü Karakoç*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Şükrü Karakoç*
1. Baskı, Nisan 2016, İstanbul

ISBN: 978-605-375-548-7

Sertifika No: 11407

Türkçe çeviri © Mehmet Moralı, 2016
© İthaki, 2016
© Ray Bradbury, 1990

The Golden Apples of the Sun published by Bantam 1964
R Is for Rocket published by Bantam 1965

Bu eserin tüm hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Don Congdon Associates, Inc., Author's Agents ile yapılan anlaşmaya göre alınmıştır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok
No: 16/15 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 40 3/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 29652

RAY BRADBURY

Güneşin Altın Elmaları

Çeviren: Mehmet Moralı

İthaki

Ve bu da, Güneyin İyi Cadısı
Glinda'nın kızı Neva için, sevgiyle

... Ve zaman sona erene kadar kopart
Ayın gümüş elmalarını,
Güneşin altın elmalarını.

W. B. YEATS

İçindekiler

Sis Düdüğü 9
Nisan Cadısı 21
Boşluk 37
Çanağın Dibindeki Meyve 52
Uçan Makine 70
Cani 78
Altın Uçurtma, Gümüş Rüzgâr 91
Görmeyeceğim Sizi Hiç 99
Nakış 105
Büyük Siyah-Beyaz Oyun 111
Dışarıdaki Koca Dünya 130
Elektrik Santralı 150
En La Noche 166
Güneş ve Gölge 174
Çayır 186
Çöp Toplayıcı 210
Büyük Yangın 219
Güneşin Altın Elmaları 230
Roketin R'si 240

Başlangıcın Sonu 266
Roket 274
Roket Adam 290
Bir Gök Gürültüsü 309
Bitmeyen Yağmur 330
Sürgünler 353
Burada Kaplanlar Var 375
Çilek Pencere 397
Ejderha 411
Buz ve Ateş 416
Einar Amca 485
Zaman Makinesi 498
Yazın Koşma Sesi 510

Sis Düdüğü

Orada, soğuk suların ortasında, kıyıdan uzakta, her gece sisin gelmesini bekliyorduk ve o da geliyordu. Biz de pirinç avadanlıkları yağlayıp, taş kulenin tepesindeki sis ışığını yakıyorduk. Gri gökteki iki kuş gibi hisseden McDunn ve ben, kırmızı, sonra beyaz sonra gene kırmızı ışığı, yalnız gemilerin gözlerine değmek üzere gönderiyorduk. Işığımızı görmeseler bile, sesimiz vardı, Sis Düdüğü'müzün derin çığlığı sis tabakaları arasından martıları korkutup bir iskambil destesi gibi dağıtıyor ve dalgaları yükseltip köpürtüyordu.

"Yalnız bir yaşam, ama artık alıştın, değil mi?" diye sordu McDunn.

"Evet," dedim. "Tanrı'ya şükür sen iyi bir konuşmacısın."

"Eh, yarın karaya çıkma sırası sende," dedi gülümseyerek, "kızlarla dans edip, cin içmek üzere."

"Ne düşünüyorsun McDunn, seni burada yalnız bıraktığımda?"

"Denizin sırları üzerine." McDunn piposunu yaktı. Soğuk bir kasım akşamı, saat yediyi çeyrek geçiyordu, ısıtıcı çalışmış, ışık kuyruğunu iki yüz

ayrı yöne sallıyor, Sis Düdüğü kulenin tepesindeki gırtlağından homurdanıyordu. Kıyıda yüz kilometre boyunca bir kasaba yoktu; yalnızca bir yol, bomboş arazide denize doğru uzanıyor, üzerinde birkaç otomobil, bizim kayaya kadar üç kilometrelik soğuk deniz ve tek tük gemiler.

"Denizin sırları," dedi McDunn, düşünceli bir şekilde. "Biliyor musun, denizin Tanrı'nın cezası en büyük kar tanesini? Yuvarlanıp binbir şekle ve renge bürünür, ama hiçbiri birbirine benzemez. Garip. Bir gece, yıllar önce, burada yalnızdım ve şuradan denizin tüm balıkları su yüzüne çıktı. Bir şeyler onların yüzüp kıyıya çıkmalarına, orada yatıp titreyerek yukarıya, kulenin ışığının kırmızı, beyaz, kırmızı, beyaz yanışına bakmalarına neden oldu, ben de onların o garip gözlerini görebildim. Buz kestim. Orada, gece yarısına kadar, oynaşan bir tavus kuşu kuyruğu gibiydiler. Sonra, bir tek ses bile çıkarmadan kayıp gittiler, bir milyon tanesi birden yok oluverdiler. Düşündüm ki, belki de o kilometrelerce mesafeyi tapınmak için geldiler. Garip, ama kulenin onlara nasıl gözüktüğünü düşün, denizin yirmi metre üzerine yükselen, üzerinden Tanrı-ışığı çakan ve bir canavar sesiyle kendini ifade eden kule. Bir daha hiç gelmedi o balıklar, ama bir an için olsa da, huzura kavuştuklarını sanmış olabilirler mi?"

Ürperdim. Başımı kaldırıp yokluğa giden, hiçbir yere uzanmayan o gri deniz boyuna baktım.

"Ah, deniz dolu." McDunn piposunu sinirli sinirli üfleyip gözlerini kırpıştırdı. Bütün gün sinirliydi ve nedenini söylememişti. "Tüm o motorlarımıza ve sözüm ona denizaltılarımıza karşın, batık topraklara, oradaki sihirli krallıklara gerçekten ayak basıp gerçek dehşeti öğrenmemize daha on bin yüzyıl var. Düşün, orası, derinler, daha İsa'dan önce 300.000 yılında. Biz borazanlarla etrafta dolanıp birbirimizin ülkesini ve kellesini alırken, onlar orada, denizin on beş kilometre derinliğinde, zamanda bir kuyruklu yıldızın kuyruğu kadar soğukta yaşıyorlar."

"Evet, yaşlı bir dünya."

"Gel, sana anlatmak için sakladığım özel bir şey var."

Zamanı geçirmek için konuşarak seksen basamağı tırmandık. McDunn, odanın ışıklarını cam levhalarda bir yansıma olmasın diye söndürdü. Işığın büyük gözü mırıldanıyor, yağlı yatağında rahatlıkla dönüyordu. Sis Düdüğü on beş saniyede bir düzenli şekilde ötüyordu.

"Bir hayvan gibi, değil mi?" diye kendi kendine başını salladı McDunn. "Gece boyunca yalnız başına çığlık atan bir hayvan. Burada, on milyon yılın tepesinde oturmuş, derinlere sesleniyor. Buradayım, buradayım, buradayım. Ve derinler, yanıt veriyor, evet, veriyorlar. Sen şimdi üç aydır buradasın, Johnny, o yüzden seni hazırlamalıyım. Her yıl bu sıralarda," dedi, karanlığı ve sisi incelerken, "bir şey feneri ziyarete gelir."

"Anlattığın balık sürüsü mü?"

"Hayır, bu başka bir şey. Sana bunu anlatmayı erteledim, çünkü kaçık olduğumu düşünebilirsin. Ama bu akşamdan sonraya bırakamam, çünkü takvimime geçen yıldan işaretledim, bugün onun geleceği gece. Ayrıntılara girmeyeceğim, kendi gözlerinle görmelisin. Sadece şuraya otur. İstersen, yarın çantanı toplar, motora atlayıp karaya çıkar, mendirekteki arabana biner ve bir kasabaya gidip akşamları ışıklarını açık bırakabilirsin. Seni ne sorgularım ne de suçlarım. Şimdiye kadar üç yıl oldu ve ilk kez olarak bu yıl doğrulamak için yanımda birisi olacak. Bekle ve seyret."

Yarım saat, aramızda yalnızca birkaç fısıltıyla geçti. Beklemekten sıkıldığımızda, McDunn bana bazı fikirlerini açmaya koyuldu. Sis Düdüğü üzerine de bazı teorileri vardı.

"Yıllar önce bir gün, bir adam geldi ve güneşsiz, soğuk bir kıyıda durup okyanusun sesini dinledikten sonra dedi ki, 'Suların ötesine seslenip gemileri uyaracak bir sese ihtiyaç var; ben bir tane yapacağım. Tüm gece boyu yanınızda duran boş bir yatak gibi, kapısını açtığınız boş bir ev gibi, sonbahardaki yapraksız ağaçlar gibi bir ses yapacağım. Güneye doğru uçup çığlıklar atan kuşlar gibi, sert, soğuk bir kıyıdaki kasım rüzgârı ve denizi gibi bir ses. Kimsenin fark etmeden geçemeyeceği kadar, duyan herkesin ruhlarında hıçkıracağı, uzak kasabalarda bunu duyacak herkese,

yalnız bir ses yapacağım. Kendime bir ses ve bir cihaz yapacağım, ona Sis Düdüğü diyecekler ve duyan herkes ebediyetin hüznünü ve yaşamın kısalığını bilecek.'"

Sis Düdüğü çaldı.

"Bu öyküyü," dedi sessizce McDunn, "bu şeyin neden her yıl deniz fenerine geldiğini açıklayabilmek için anlattım. Sis Düdüğü çağırıyor, o da geliyor sanırım..."

"Ama..." dedim.

"Şşşşt!" dedi McDunn. "İşte!" Derinlere doğru başını salladı.

Deniz fenerinin kulesine doğru yüzen bir şey vardı.

Dediğim gibi, soğuk bir geceydi; yüksek kule soğuktu, ışık gelip gidiyor, Sis Düdüğü de sisin karışıklığında çalıyor da çalıyordu. Uzakları göremiyordunuz, doğru dürüst göremiyordunuz ve orada derin deniz gece toprağına, gri renkli çamura doğru dümdüz ve sessizce ilerliyor ve burada ikimiz, yüksek kulede yapayalnız ve orada, uzaklarda, önce bir kıpırtı, ardından bir dalga, bir yükselti, bir kabarcık, bir parça köpük, sonra soğuk denizin yüzünde bir kafa belirdi, büyük, koyu renkli, muazzam gözleri olan bir kafa, sonra bir boyun ve sonrasında da bir gövde değil, daha da boyun, daha da! Kafa ince ve güzel bir boynun üzerinde tam on metre yükseldi. Ancak o zaman, gövdesi, siyah mercan ve deniz kabukları ve kerevitten

oluşmuş bir ada gibi toprağın altından çıktı. Bir de kuyruğu vardı. Canavar, başından kuyruğunun ucuna, sanırım yirmi beş-otuz metre boyundaydı.

Ne dediğimi bilmiyorum. Bir şeyler dedim.

"Sakin ol evlat, sakin," diye fısıldadı McDunn.

"Bu olanaksız!" dedim.

"Hayır Johnny, biz olanaksızız. O on milyon yıl önce olduğu gibi. O hiç değişmedi. Değişen, olanaksız olan toprak ve biziz. Biz!"

Uzaklarda, buz gibi sulardan dışarı yavaşça ve ihtişamla yüzdü. Sis üzerinden geçip, bir an için şeklinin kaybolmasına neden oldu. Canavar gözlerden biri muazzam ışığımızı yakaladı ve yükseklerde tutulup ilkel bir kodla bir mesajı geri gönderen bir çember gibi kırmızı, beyaz, kırmızı, beyaz, yansıttı. İçinde yüzdüğü sis kadar sessizdi.

"Bu bir tür dinozor!" diye eğilip, merdivenin parapetini yakaladım.

"Evet, kabiledekilerden biri."

"Ama yok oldular!"

"Hayır, yalnızca derinlerde, en derin yerlerin de derinliklerinde saklandılar. Bak işte bir sözcük Johnny, gerçek ve çok şey ifade eden bir sözcük: Derinler. Dünyanın tüm soğukluğu, karanlığı ve derinliği böyle bir sözcükte."

"Ne yapacağız?"

"Ne mi yapacağız? İşimiz bu, bırakıp gidemeyiz. Üstelik burada, karaya çıkmaya çalışacağımız

bir teknede olduğundan daha güvendeyiz. Bu şey bir destroyer kadar büyük ve bir o kadar da hızlı."

"Ama neden buraya geliyor ki?"

Bir an sonra yanıtımı aldım.

Sis Düdüğü öttü.

Ve canavar yanıt verdi.

Bir milyon yıllık su ve sisin ötesinden bir çığlık geldi. O kadar hüzünlü ve yalnız bir çığlıktı ki, kalbimde ve bedenimde çınladı. Canavar kuleye bağırmıştı. Sis Düdüğü öttü. Canavar bir kez daha gürledi. Sis Düdüğü öttü. Canavar kocaman dişli ağzını açtı ve buradan çıkan ses tam da Sis Düdüğü'nün sesiydi. Yalnız ve geniş ve uzakta. Yalıtılmışlığın, görünümsüz denizin, soğuk gecenin, ayrılığın... Ses buydu.

"Şimdi," diye fısıldadı McDunn, "neden geldiğini biliyor musun?"

Başımla doğruladım.

"Yıl boyunca, Johnny, bu zavallı canavar orada, uzaklarda, denizin bin kilometre açığında ve belki de otuz kilometre derinlikte, zamanını geçiriyor, belki de bir milyon yaşında bu yaratık. Düşünsene, bir milyon yıl beklemek; sen o kadar bekleyebilir misin? Belki de türünün sonuncusudur. Bir şekilde bunun böyle olduğunu düşünüyorum. Her neyse, insanlar karadan buraya geldi ve beş yıl önce bu deniz fenerini inşa ettiler. Ve Sis Düdüklerini kurup, bir zamanlar senin gibi binlercesinin bulunduğu, ama şimdi senin için yapılmamış bir

dünyada, saklanmak zorunda olduğun bir dünyada tek başına olduğun bir yere doğru öttürdüler de öttürdüler.

"Ama Sis Düdüğü'nün sesi gitti geldi, gitti geldi ve sen de Derinliklerin dibinden silkindin ve gözlerin de altmış santimlik kameralar gibi açıldı ve hareket ettin, yavaşça, çok yavaşça, çünkü omuzlarında okyanusun ağırlığı vardı. Ama o Sis Düdüğü'nün sesi binlerce kilometreden, kısık ama tanıdık geliyordu ve karnındaki fırın ateşlendi ve yükselmeye başladın, yavaş yavaş. Ufak balıklarla ve denizanalarıyla beslendin ve sonbahar ayları boyunca yükseldin, sislerin başladığı eylülde, daha fazla sisin görüldüğü ve düdüğün çağrısını sürdürdüğü ekimde ve sonunda, günbegün, her saat birkaç metre yükselip basıncını ayarlayıp, kasım sonlarında yüzeye yakın ve hâlâ hayattaydın. Yavaş olmalıydın, birdenbire yüzeye çıkarsan, patlardın. Bu yüzden yüzeye çıkmak üç ayın tamamını aldı, sonra da birkaç gün deniz fenerine kadar yüzdün. Ve işte oradasın, gecenin ortasında, Johnny, yaratılmış en büyük lanet olası canavar. Ve işte orada, deniz feneri seni çağırıyor, seninki gibi sudan dışarı doğru çıkan uzun boynuyla ve seninki gibi bir gövdeyle ve en önemlisi, seninki gibi bir sesle. Anlıyor musun Johnny, anlıyor musun?"

Sis Düdüğü öttü.

Canavar yanıt verdi.

Her şeyi gördüm, her şeyi bildim; bir milyon

yıllık yalnız bekleyiş, hiç gelmeyecek birisinin geri gelişini bekleyiş. Göklerde sürüngen kuşlar yok olurken, kıta topraklarında bataklıklar kavrulurken, sivri dişlerin günleri geçip katran çukurlarına gömülürken, insanlar beyaz karıncalar gibi tepeleri doldururken, denizin dibindeki milyonlarca yıllık yalıtılmışlığı, oradaki zamanın çılgınlığını.

Sis Düdüğü öttü.

"Geçen yıl," dedi McDunn, "bu yaratık çepeçevre yüzdü, dolandı durdu, bütün gece. Yaklaşmadı, şaşkınlıktan sanırım. Belki de korkudan. Ve tüm o yolu teptikten sonra, biraz da kızgınlıktan. Ama ertesi gün, beklenmedik bir şekilde, sis kalktı, güneş taptaze belirdi, gökyüzü bir resim gibi maviydi. Ve canavar sıcaktan ve sessizlikten uzaklaştı, geri gelmedi. Sanırım artık bir yıldır düşünüp duruyor, her açıdan etraflıca tartıyor."

Canavar artık yalnızca yüz metre uzaktaydı ve Sis Düdüğü'yle karşılıklı bağrışıyorlardı. Işıklar vurdukça, canavarın gözleri bir ateş, bir buz oluyordu, bir ateş, bir buz.

"İşte sana hayat," dedi McDunn. "Birileri eve hiç dönmeyecek birilerini bekliyor daima. Her zaman birileri bir şeyi, onu bir şeyin sevdiğinden daha fazla seviyor. Ve bir süre sonra bu şey her neyse onu yok etmek istiyorsun ki, sana artık acı vermesin."

Canavar deniz fenerine doğru ilerliyordu.

Sis Düdüğü öttü.

"Bakalım ne olacak," dedi McDunn.

Sis Düdüğü'nü kapattı.

Bunu izleyen bir dakikalık sessizlik o kadar yoğundu ki, kulenin camlı alanında kalplerimizin attığını, ışığın o yağlı dönüşünü duyabiliyorduk.

Canavar durdu ve donakaldı. Kocaman, lamba gibi gözlerini kırpıştırdı. Ağzı açıldı. Bir tür gurultu çıkardı, sanki bir yanardağın ağzıymış gibi. Başını bir o yana bir bu yana salladı, artık sisin içinde dağılmakta olan sesi ararmış gibi. Deniz fenerine baktı. Bir daha guruldadı. Sonra gözleri alev alev oldu, dikildi, suyu harmanladı ve gözleri şaşkın bir kızgınlıkla dolu, kuleye doğru atıldı.

"McDunn!" diye haykırdım. "Düdüğü öttür!"

McDunn düğmeyle debeleniyordu. Ama o çalıştırdığında bile, canavar dikilmeye devam ediyordu. Parmaksı uzantılarının arası balık pulu gibi bir ağla örülü muazzam pençesinin kuleyi kavradığını gördüm. Kederli başının sağ tarafındaki devasa göz önümde, çığlık atarak içine düşebileceğim bir kazan gibi parlıyordu. Kule sarsıldı. Sis Düdüğü haykırdı; canavar haykırdı. Kuleyi kavradı ve camlara uzandı, camlar kırılarak üzerimize yağdı.

McDunn kolumu yakaladı. "Aşağıya!"

Kule üzerimize doğru eğrilirken alt kata eriştik. Küçük, taş bodrumun merdiven altına sığındık. Kayalar aşağıya yağarken binbir sarsıntı oldu; Sis Düdüğü aniden sustu. Canavar kulenin üzerine yıkıldı. Kule çöktü. Çevremizdeki dünya

patlarken, McDunn ve ben sıkı sıkıya sarılmış, diz çökmüştük.

Sonra bitti ve karanlık ile kayalara çarpan denizden başka bir şey kalmadı.

O ve diğer ses.

"Dinle," dedi McDunn sessizce. "Dinle."

Bir an bekledik. Sonra duydum. Önce hava emilir gibi oldu, sonra koca canavarın yakınması, şaşkınlığı, yalnızlığı üzerimize çöktü, kapandı, gövdesinin pis kokusu havayı doldurdu, bodrumdan bir duvar boyu uzakta. Canavar iç çekti ve ağladı. Kule gitmişti. Işık gitmişti. Bir milyon yıl uzaklıktan ona seslenen şey gitmişti. Ve canavar ağzını açmış koca sesler çıkarıyordu. Sis Düdüğü'nün sesini, arka arkaya. Ve denizde, açıklardaki gemiler, bir şey görmeden geçiyordu ve o gecenin geç saatlerinde sesleri duyanlar şöyle düşünmüş olmalı. İşte orada, o yalnız ses, Yalnız Koy'un Düdüğü. Her şey yolunda. Burnu döndük.

Ve gece boyu bu böyle devam etti.

Ertesi gün öğleden sonra, kurtarıcılar gelip bizi kayaların altındaki bodrumdan çıkardıklarında, güneş sıcak ve sarıydı.

"Yıkıldı işte, o kadar," dedi McDunn ciddi ciddi. "Dalgalardan birkaç kötü darbe geldi ve öylesine yıkılıverdi." Kolumu çimdikledi.

Görecek bir şey yoktu. Okyanus sakin, gökyüzü maviydi. Tek görülen yıkılan kulenin taşları ile kıyıdaki kayaları kaplayan yeşil maddenin yosu-

numsu kokusuydu. Sinekler etrafımızda vızıldıyordu. Okyanus dalgaları boş sahili dövüyordu.

Ertesi yıl yeni bir deniz feneri inşa ettiler, ama o zaman benim küçük kasabada bir işim, bir eşim, sonbahar geceleri sarı sarı ışıldayan, kapısı kilitli, bacasından dumanlar püskürten bir evim vardı. McDunn'a gelince. O, kendi belirlediği koşullarda, betonarmeden inşa edilmiş yeni deniz fenerinin başındaydı. "Ne olur ne olmaz," dedi.

Yeni deniz feneri kasımda hazır oldu. Bir akşam oraya gittim ve arabamı park edip gri denizin ötesine bakıp yeni düdüğün uzaklarda kendi başına bir, iki, üç, dört kez ötmesini dinledim.

Canavar?

Bir daha gelmedi.

"Gitti," dedi McDunn. "Derinlere gitti. Bu dünyada bir şeyi fazla sevemeyeceğini öğrendi. Başka bir milyon yıl daha beklemek üzere Derinlere gitti. Ah, zavallı şey! Orada bekliyor da bekliyor, bu zavallı gezegende insanlar gelip giderken. Bekliyor da bekliyor."

Arabamda oturmuş dinliyordum. Deniz fenerini ya da Yalnız Koy'daki ışığı göremiyordum, yalnızca Düdüğü, Düdüğü, Düdüğü duyuyordum. Canavarın çağrısına benziyordu.

Orada oturmuş, söyleyecek bir şeyimin olmasını diledim.

Nisan Cadısı

Havada, vadilerin üzerinde, yıldızların altında, bir ırmağın, gölün, yolun üzerinde, Cecy uçuyordu. Yeni ilkbahar rüzgârları gibi görünmez, alacakaranlık tarlalarından yükselen yoncaların nefesi kadar taze, uçuyordu. Beyaz ermin kadar yumuşak güvercinlerin içinde uçtu, ağaçlarda mola verip tomurcuklarda yaşadı, meltem estiğinde taçyapraklarda yıkandı. Parlak bir havuzun yanında, nane gibi serin limon yeşili bir kurbağanın içine kondu. Yaramaz bir köpeğin içinde koştu ve havlayıp uzak ahırların duvarlarından yankılanmasını dinledi. Yeni nisan otlarında, kokulu topraktan yükselen tatlı, berrak sularda yaşadı.

Bahardayız, diye düşündü Cecy. Bu gece dünyada yaşayan her şeyin içinde olacağım.

Şimdi asfalt yollardaki çekirgelerin içinde, sonra demir bir kapının üzerindeki çiğ tanesindeydi. Onun, yaşamının tam on yedi yaşında olduğu bu akşamında Illinois rüzgârlarının üzerinde görünmeden kayıp giden, uyum sağlayabilen hızlı bir zihni vardı.

"Âşık olmak istiyorum," dedi.

Bunu akşam yemeği sırasında söylemişti. Ve ailesi, gözlerini fal taşı gibi açmış, iskemlelerinde dikilmişti. "Sabır," olmuştu öğütleri. "Unutma, sen fevkaladesin. Tüm ailemiz garip ve fevkalade. Sıradan halkla karışıp evlenemeyiz. Eğer yaparsak sihirli güçlerimizi yitiririz. Sihirle 'seyahat etme' becerini yitirmek istemezsin, değil mi? O zaman dikkatli ol. Dikkatli ol!"

Ama yüksekteki yatak odasında, Cecy boynuna parfüm dokundurmuş, dört direkli yatağından titrek ve anlayışlı, süt rengi bir ay Illinois kırsalında yükselip ırmakları kremaya, yolları da platine dönüştürürken, uzayıp gitmişti.

"Evet," diye iç çekti. "Ben garip bir ailenin ferdiyim. Gündüzleri uyur, geceleri rüzgârda siyah uçurtmalar gibi uçarız. İstersek, kış boyu, toprağın sıcağında köstebeklerin içinde uyuruz. Her şeyin içinde yaşayabilirim; bir çakıl taşı, safran ya da peygamberdevesinde. Yavan, kemikli bedenimi arkada bırakıp, zihnimi uzaklardaki serüvenlere gönderebilirim. Şimdi!"

Rüzgâr onu tarlaların ve otlakların üzerinden aşırdı.

Evlerin ve çiftliklerin alacakaranlık renkleriyle parlayan ılık ışıklarını gördü.

Yavan ve garip olduğum için âşık olamayacaksam, başkası aracılığıyla âşık olurum, diye düşündü.

O bahar akşamında, bir çiftlik evinin dışında,

on dokuzuna ancak gelmiş siyah saçlı bir kız derin bir taş kuyudan su çekiyor, şarkı söylüyordu.

Cecy –yeşil bir yaprak olarak– kuyuya düştü. Kuyunun yumuşak yosununda yatıp karanlık serinlikten dışarı baktı. Şimdi de çırpınan, görünmez bir amibe girdi. Şimdi de bir su damlasına! Nihayet, serin bir kupadan, kızın ılık dudaklarına yükseldiğini hissetti. Suyu ılık bir gece gibi içmişti.

Cecy kızın gözlerinden baktı.

Esmer başına girdi ve parlak gözlerinden kaba ipi çeken ellere baktı. Kulaklarından bu kızın dünyasının seslerini dinledi. Bu narin burun deliklerinden belli bir evrenin kokusunu aldı, bu özel kalbin attığını hissetti. Bu yabancı dilin şarkı söylerkenki hareketlerini hissetti.

Burada olduğumu biliyor mu? diye düşündü Cecy.

Kız yutkundu. Kırların karanlığına baktı.

"Kim var orada?"

Yanıt yok.

"Yalnızca rüzgâr," diye fısıldadı Cecy.

"Yalnızca rüzgâr." Kız kendine güldü, ama ürpermişti.

Güzel bir bedendi, kızınki. En incesinden fildişi kemikler toparlak etlerin altında gizlenmişti. Bu beyin karanlıkta asılı duran pembe bir çay gülü gibiydi, ağzında da elma şarabı vardı. Dudakları beyaz, bembeyaz dişleri sıkıca sarıyor, kaşlar dün-

yaya temizce çatılıyor ve yumuşak, ince saçlar süt gibi ensesinden çıkıyordu. Gözenekleri küçük ve sıktı. Burnu aya dönük, yanakları da alev alev yanıyordu. Beden bir hareketten diğerine tüy gibi dengeli geçiyordu, sanki hep şarkı söyler gibiydi. Bu beden, bu başın içinde olmak, bir ocağın ateşinde yanmak, uyuyan bir kedinin mırıltısında yaşamak, gece vakti denize akan ılık kaynak sularında silkelenmek gibiydi.

Buradan hoşlanacağım, diye düşündü Cecy.

"Ne?" diye sordu kız, bir ses duymuşçasına.

"Adın ne?" diye dikkatlice sordu Cecy.

"Ann Leary." Kız kıpırdadı. "Neden bunu yüksek sesle söyledim ki?"

"Ann, Ann," diye fısıldadı Cecy. "Ann, âşık olacaksın."

Buna yanıt verirmiş gibi, yoldan büyük bir gürültü koptu, çakıl taşlarının üzerinde tekerleklerin takırtısı duyuldu. Devasa kollarıyla dizginleri yüksekte tutmuş uzun boylu bir adam, bahçenin diğer ucundan görülen kocaman bir gülümseyişle arabanın üzerinde belirdi.

"Ann!"

"Sen misin, Tom?"

"Başka kim olacaktı?" Arabadan atlayıp dizginleri çite bağladı.

"Seninle konuşmuyorum!" Ann döndü, elindeki kova sallanıyordu.

"Hayır!" diye haykırdı Cecy.

Ann dondu. Tepelere ve ilkbahar yıldızlarına baktı. Tom adlı adama baktı. Cecy kovayı düşürmesini sağladı.

"Ne yaptığına bakar mısın!"

Tom koştu.

"Bak bana ne yaptırdın!"

Bir mendille kızın ayakkabılarını silerken, bir yandan da gülüyordu.

"Git buradan!" Adamın ellerine vurdu, ama adam gene güldü ve kilometrelerce uzaktan ona bakan Cecy başının dönüşünü, kafatasının şeklini, burnunun eğimini, gözlerinin parlaklığını, omuzlarının ölçüsünü ve mendille bu ince işi gerçekleştiren ellerinin gücünü gördü. Bu güzel başın içindeki gizli tavan arasından gözleyen Cecy bakırdan gizli bir vantrilog telini çekti ve o güzel ağızdan, "Teşekkür ederim," sözleri döküldü.

"Oo, terbiyemiz de mi varmış?" Ellerindeki derinin kokusu ve giysilerinden yükselen atın kokusu narin burun deliklerine geldi ve çok çok uzakta, çayırların ve çiçekli tarlaların ötesindeki Cecy yatağında bir rüya görürcesine silkindi.

"Sana değil, hayır!" dedi Ann.

"Şşşt, nazik ol," dedi Cecy. Ann'in parmaklarını Tom'un başına doğru yönlendirdi. Ann onları geri çekti.

"Çıldırdım!"

"Öyle." Adam başıyla onayladı, gülümsüyordu, ama şaşırmıştı. "Bana dokunacak mıydın yani?"

"Bilmem. Aman, git başımdan!" Yanakları pembe kömürler gibi parlamıştı.

"Neden kaçmıyorsun? Seni durdurmam." Tom doğruldu. "Fikrini değiştirdin mi? Bu akşam benimle dansa gelecek misin? Bu özel. Nedenini sonra söylerim."

"Hayır," dedi Ann.

"Evet!" diye haykırdı Cecy. "Hiç dans etmedim. Dans etmek istiyorum. Her tarafı hışırdayan uzun bir eteğim hiç olmadı. Bütün gece dans etmek istiyorum. Dans eden bir kadının içinde olmak nedir hiç bilmedim; annem ile babam buna kesinlikle izin vermez. Köpekler, kediler, çekirgeler, yapraklar, dünyadaki başka her şeyi en azından bir kez yaşadım, ama baharda bir kadın, böyle bir gecede, hiç olmadı. Ah, lütfen, dansa gitmeliyiz!"

Düşüncelerini, yeni bir eldivene yayılan parmaklar gibi yaydı.

"Evet," dedi Ann Leary, "Geleceğim. Neden bilmiyorum, ama bu akşam seninle dansa geleceğim, Tom."

"Şimdi içeri, çabuk!" diye haykırdı Cecy. "Yıkanmalı, ailene söylemeli, elbiseni hazırlamalısın, ütüyü çıkart, odana koş!"

"Anne," dedi Ann, "fikrimi değiştirdim!"

Araba tepeden aşağı dörtnala uzaklaşıyor, çiftlik evinin odaları canlanıyor, banyo için su kaynatılıyor, elbiseyi ütülemek için ütü sobada ısınıyor,

anne ağzında bir demet tokayla koşturuyordu. "Ne oldu sana Ann? Tom'dan hoşlanmazsın!"

"Doğru." Ann tüm o hayhuyun ortasında duruverdi.

Ama bahardayız! diye düşündü Cecy.

"Bahardayız," dedi Ann.

Ve dans etmek için çok güzel bir gece, diye düşündü Cecy.

"... bir gece," diye mırıldandı Ann Leary.

Sonra banyodaydı ve sabun beyaz omuzlarında köpürüyor, koltuk altlarında küçük sabun kümeleri oluşuyor, ılık memeleri ellerinde hareket ediyor ve Cecy ağzını oynatıyor, gülümsetiyor ve eylemi devam ettiriyordu. Duraklama, tereddüt olmamalıydı, yoksa tüm bu pandomim harap olabilirdi! Ann Leary hareket etmeli, yapmalı, orayı yıkamalı, burayı sabunlamalıydı, şimdi dışarı! Havluyla kurulan! Şimdi parfüm ve pudra!

"Sen!" diye Ann aynadaki görüntüsüne baktı, karanfiller ve leylaklar gibi pespembe ve bembeyaz. "Kimsin sen bu gece?"

"On yedi yaşında bir kızım ben." Cecy menekşe gözlerinden baktı. "Beni göremezsin. Burada olduğumu biliyor musun?"

Ann Leary başını salladı. "Bedenimi bir nisan cadısına ödünç verdim, kesin."

"Yakın, çok yakın!" diye güldü Cecy. "Şimdi, sıra giyinmekte."

Güzel elbiselerin dolgun bir beden üzerindeki hareketi! Sonra dışarıdaki şamata.

"Ann, Tom geldi!"

"Beklemesini söyle." Ann aniden oturdu. "Ona dansa gitmeyeceğimi söyle."

"Ne?" dedi annesi, kapıda.

Cecy derhal dikkatini topladı. Ölümcül bir gevşeme olmuş, Ann'in bedenini yalnızca ölümcül bir anlığına bırakmıştı. Uzaktan atın toynaklarını ve arabanın ay ışığında tarlaların arasında tangırdayarak ilerlemesini duymuştu. Bir saniyeliğine, gidip Tom'u bulacağım diye düşünmüştü, kafasında oturup, böylesi bir gecede yirmi iki yaşında bir adam olmanın neye benzediğini göreceğim. Böylece fundalığı hızla aşmıştı, ama şimdi, kafesine dönen bir kuş gibi, geri dönmüş ve Ann Leary'nin kafasına bir hışırtıyla girmeye çabalamıştı.

"Ann!"

"Gitmesini söyle!"

"Ann!" Cecy yerleşip düşüncelerini yaydı.

Ama Ann kendini toplamıştı. "Hayır, hayır, ondan nefret ediyorum!"

Gitmemeliydim, bir an için bile. Cecy zihnini genç kızın ellerine döktü, kalbine, kafasına, yavaşça, yavaşça. Ayağa kalk, diye düşündü.

Ann kalktı.

Ceketini giy!

Ann ceketini giydi.

Şimdi, yürü!

Hayır! diye düşündü Ann Leary.

Yürü!

"Ann," dedi annesi, "Tom'u bir dakika daha

bekletmeyeceksin. Dışarı çık ve saçmalama. Ne oldu sana?"

"Yok bir şey, anne. İyi geceler. Geç geliriz."

Ann ve Cecy birlikte bahar akşamında koştular.

Yavaşça dans edip sessizce kuyruk tüylerini kabartan güvercinlerle dolu bir oda, tavus kuşlarıyla dolu bir oda, gökkuşağı gözler ve ışıklarla dolu bir oda. Ve odanın ortasında, etrafında, etrafında, etrafında, dans eden Ann Leary.

"Ah, güzel bir akşam," dedi Cecy.

"Ah, güzel bir akşam," dedi Ann.

"Garipsin," dedi Tom.

Müzik onları döndürüp belirsizliğe sürükledi, şarkı ırmaklarında yüzdüler, sıçradılar, daldılar, hava almak için yükseldiler, nefes aldılar, boğulan insanlar gibi birbirlerini yakaladılar ve yelpazeler şeklinde döndüler, fısıltılar ve iç çekişlerle, "Beautiful Ohio"nun melodileriyle.

Cecy mırıldandı. Ann'in dudakları açıldı ve müzik çıktı.

"Evet, garibim," dedi Cecy.

"Aynı değilsin," dedi Tom.

"Hayır, bu gece değil."

"Sen bildiğim Ann Leary değilsin."

"Hayır, değilim, hiç de değilim," dedi kilometrelerce ötede olan Cecy. "Hiç de değilim," dedi hareket eden dudaklar.

"Garip bir hisse kapıldım," dedi Tom.

"Ne hakkında?"

"Senin hakkında." Onu kavradı, dans etti ve ışıldayan yüzüne baktı, bir şeyler görme umuduyla. "Gözlerin..." dedi, "bilemiyorum."

"Beni görüyor musun?" diye sordu Cecy.

"Bir kısmın burada, Ann, bir kısmın da değil." Tom onu dikkatle çevirdi, yüzü tedirgindi.

"Evet."

"Neden geldin benimle?"

"Gelmek istemiyordum," dedi Ann.

"Neden, o zaman?"

"Bir şeyler yaptırttı."

"Ne?"

"Bilmiyorum." Ann'in sesi birazcık histerikti.

"Bak, bak, şşt, şşt," diye fısıldadı Cecy. "Şşt, işte öyle, dön, dön."

Fısıldadılar, hışırdadılar ve karanlık odada, müzik onları hareket ettirip döndürürken yükseldiler, alçaldılar.

"Ama dansa geldin," dedi Tom.

"Geldim," dedi Cecy.

"İşte." Ve adam onu yavaşça dans ederek açık kapıdan dışarıya çıkardı ve salondan, müzikten ve insanlardan uzaklaştırdı.

Arabaya tırmanıp yan yana oturdular.

"Ann," dedi, ellerini yakalamış, titriyordu. "Ann." Ama adını öyle bir söylüyordu ki, sanki bu onun adı değildi. Soluk yüzüne bakmayı sürdürdü

ve kızın gözleri artık yeniden açılmıştı. "Seni seviyordum, biliyorsun," dedi.

"Biliyorum."

"Ama sen hep vefasızdın ve kırılmak istemedim."

"Olsun, çok genciz," dedi Ann.

"Hayır, demek istiyorum ki, üzgünüm," dedi Cecy.

"Ne demek istiyorsun?" Tom kızın ellerini bırakıp katıldı.

Gece ılıktı, toprak kokusu tüm oturdukları yeri sarmıştı ve körpe ağaçlar sarsılıp silkinerek yapraklarını birbirlerine sürtüyordu.

"Bilmiyorum," dedi Ann.

"Ah, ama ben biliyorum," dedi Cecy. "Sen uzun boylusun ve dünyanın en yakışıklı adamısın. Bu güzel bir akşam; bu seninle birlikte olduğum, hep anımsayacağım bir akşam." Soğuk, yabancı eli uzattı ve adamın tereddütlü elini yeniden yakaladı, kendine çekti ve onu ısıtıp sıkı sıkıya tuttu.

"Ama," dedi Tom, gözlerini kırpıştırarak, "bu gece buradasın, oradasın. Bir an öyle, ertesi an böyle. Bu akşam seni eski günlerin hatırına dansa götürmek istedim. İlk sorduğumda aklımdan başka bir şey geçmedi. Ve sonra, kuyunun başında dururken, sende bir şeylerin değiştiğini, gerçekten değiştiğini gördüm. Farklıydın. Yeni ve yumuşak bir şeyler vardı, bir şeyler..." Bir sözcük arıyordu. "Bilmiyorum, anlatamıyorum. Nasıl baktığın.

Sesinde bir şeyler. Ve seni yeniden sevdiğimi anladım."

"Hayır," dedi Cecy. "Beni, beni."

"Ve seni yeniden sevmekten korkuyorum," dedi. "Beni gene inciteceksin."

"Olabilir," dedi Ann.

Hayır, hayır, seni tüm kalbimle severdim! diye düşündü Cecy. Ann, söyle ona, benim için söyle. Onu bütün kalbinle seveceğini söyle.

Ann bir şey demedi.

Tom yavaşça yaklaştı ve elini kaldırıp kızın çenesini tuttu. "Buradan gidiyorum. Çok uzakta bir iş buldum. Beni özleyecek misin?"

"Evet," dedi Ann ve Cecy.

"Elveda demek için seni öpebilir miyim, o zaman?"

"Evet," dedi Cecy, başka kimse konuşamadan.

Dudaklarını yabancı ağza dayadı. Yabancı ağzı öptü ve titriyordu.

Ann beyaz bir heykel gibi oturuyordu.

"Ann!" dedi Cecy. "Kollarını hareket ettir, sarıl ona!"

Ann ay ışığında tahtadan oyma bir heykel gibi oturuyordu.

Adam onu bir kez daha dudaklarından öptü.

"Seni seviyorum," diye fısıldadı Cecy. "Buradayım, onun gözlerinde gördüğün benim ve o seni hiç sevmeyecek olsa da, ben seviyorum."

Adam uzaklaştı, uzun mesafe koşmuş biri gi-

biydi. Kızın yanına oturdu. "Ne olduğunu bilmiyorum. Bir an için..."

"Evet?" dedi Cecy.

"Bir an için sandım ki..." Elleriyle gözlerini örttü. "Boş ver. Seni evine götüreyim mi?"

"Lütfen," dedi Ann Leary.

Atı dürttü, yorgunca dizginleri salladı ve arabayı hareket ettirdi. Daha erken bahar gecesinin saat on birinde, ay ışığında, parlayan çayırlar ve tatlı yonca tarlaları yanlarından akarken, at arabasının gürültüsü ve sarsıntısıyla yola koyuldular.

Ve Cecy, tarla ve çayırları seyrederken düşünüyordu. "Değer, bu geceden sonra onunla olmak her şeye değer." Kısık bir şekilde anne babasının seslerini duydu. "Dikkatli ol. Sihirli güçlerini yitirmek istemezsin, değil mi; sıradan bir ölümlüyle evlenip? Dikkatli ol. Bunu istemezsin."

Evet, evet, diye düşündü Cecy, hemen şimdi, burada bile bıraksam, eğer beni alırsa. O zaman ilkbahar gecelerinde dolaşmam gerekmez, kuşlarda, köpeklerde, kedilerde ve tilkilerde yaşamam gerekmez, yalnızca onunla olmam gerekir. Yalnızca o. Yalnızca o.

Yol ıslık çalarak altlarından geçiyordu.

"Tom," dedi Ann, sonunda.

"Ne?" Soğukça yola, ata, ağaçlara, gökyüzüne, yıldızlara bakıyordu.

"Eğer önümüzdeki yıllarda, herhangi bir zamanda buradan birkaç kilometre uzaktaki Green

Town, Illinois'a yolun düşerse, bana bir iyilik yapar mısın?"

"Belki."

"Orada durup bir arkadaşımı görür müsün?" Ann Leary bunu duraklayarak, tedirgin bir şekilde söylüyordu.

"Neden?"

"İyi bir arkadaşım. Ona senden söz ettim. Sana adresini vereyim. Bir dakika." Çiftliğinde araba durduğunda, küçük çantasından bir kalemle kâğıt çıkarttı ve dizine dayadığı kâğıdın üzerine ay ışığında yazdı. "İşte, okuyabiliyor musun?"

Adam kâğıda bir göz atıp şaşkınlıkla onayladı.

"Cecy Elliot, 12 Willow Sokağı, Green Town, Illinois," dedi.

"Onu bir gün ziyaret eder misin?" diye sordu Ann.

"Bir gün."

"Söz mü?"

"Bunun bizimle ne ilgisi var?" diye sertçe haykırdı. "İsimleri ve kâğıtları ben ne yapayım?" Kâğıdı buruşturup top yaptı ve cebine tıktı.

"Ah, lütfen söz ver!" diye yalvardı Cecy.

"... söz..." dedi Ann.

"Tamam, tamam, bırak artık beni!" diye bağırdı Tom.

Yorgunum, diye düşündü Cecy. Kalamam, eve dönmem lazım. Zayıflıyorum. Geceleri böyle yolculuk etmeye yalnızca birkaç saatlik gücüm var. Ama gitmeden önce...

"... gitmeden önce," dedi Ann.

Tom'u dudaklarından öptü.

"Seni öpen benim," dedi Cecy.

Tom onu kavradı ve Ann Leary'nin içlerine, derinliklerine baktı. Bir şey demedi, ama yüzü yavaşça, çok yavaşça rahatlamaya başladı, çizgileri yok oldu, ağzının sertliği geçti ve yeniden karşısındaki, ay ışığının aydınlattığı yüze derin derin baktı.

Sonra onu arabadan indirdi ve bir iyi akşamlar bile demeden hızla yola koyuldu.

Cecy bıraktı.

Ann Leary bir çığlık atıp, sanki hapisten kurtulmuş gibi ay ışığındaki yoldan evine koştu ve kapıyı çarptı.

Cecy biraz daha oyalandı. Bir çekirgenin gözlerinden bahar gecesi dünyasını gördü. Bir kurbağanın gözlerinden bir su birikintisinin yanında bir anlık yalnızlık yaşadı. Bir gece kuşunun gözlerinden yüksek, aya doğru uzanan bir karaağacın tepesinden baktı ve iki çiftlik evinde, biri burada, diğeri ötede, ışıkların söndüğünü gördü. Kendini ve ailesini, garip gücünü ve aileden hiç kimsenin bu geniş dünyadaki ve tepelerin ötesindeki insanlardan herhangi biriyle evlenemeyeceğini düşündü.

"Tom?" Zayıflayan zihni ağaçların altındaki bir gece kuşunda, derin yabani hardal tarlalarının üzerinden uçtu. "Kâğıt hâlâ sende mi Tom? Bir gün, bir yıl, bir ara beni görmeye gelecek misin? O zaman beni tanıyacak mısın? Yüzüme bakıp son

beni nerede gördüğünü hatırlayacak ve benim seni sevdiğim gibi, ebediyen tüm kalbimle sevdiğim gibi sevdiğini bilecek misin?"

Serin gece havasında durdu, insanlardan ve kasabalardan bir milyon mil yukarıda, çiftliklerin ve kıtaların ve nehirlerin ve tepelerin üzerinde durakladı. "Tom," dedi yavaşça.

Tom uyuyordu. Gecenin bir yarısıydı; giysileri iskemlelere asılmış ya da düzgünce yatağın ayakucuna serilmişti. Sessiz, dikkatlice yukarı, başının yanında beyaz yastığa atılmış elinde, üzerinde yazılar olan küçük bir kâğıt parçası vardı. Yavaşça, yavaşça, her seferinde birkaç milim, parmakları bunun üzerine kapandı ve sıkıca tuttu. Ve bir karatavuk hafifçe, merakla, bir anlığına pencere camına hafifçe vurup sonra da sessizce durup doğuya, uyuyan dünyanın üzerinden uçtuğunda, ne fark etti onu, ne de uyandı.

Boşluk

"Ah, Güzel An nihayet geldi..."

Şafak vaktiydi ve Janice ile Leonora yazlık evlerinde düzenli bir şekilde eşyalarını topluyor, şarkılar söylüyor, çok az yiyor ve gerektiğinde birbirlerine destek oluyorlardı. Ama hiçbir zaman gecenin koyulduğu ve yıldızların da parlak ve soğuk göründüğü pencereye bakmıyorlardı.

"Dinle!" dedi Janice.

Nehirdeki istimbotlar gibi bir ses, ama bu gökteki bir roketti. Ve onun ötesinde, banjolar mı çalıyordu? Hayır, yıl 2003'tü ve bunlarda yalnızca yaz gecesinin cırcır böcekleriydi. Kasabada ve havada on bin ses duyulurdu. Başını eğen Janice dinledi. Uzun, uzun bir zaman önce, 1849'da, tam da bu caddede vantrilokların, vaizlerin, falcıların, delilerin, hocaların, kumarbazların sesleri Independence, Missouri'de toplanmıştı. Yaş toprağın pişmesini ve mevsimlik otların büyüyüp, faytonlarının, arabalarının, farksız kaderlerinin ve rüyalarının ağırlığını taşıyacak hale gelmesini bekliyorlardı.

"Ah, Güzel An nihayet geldi,

Mars'a gidiyoruz, bayım,

Göklerde beş bin kadın,
Bu öyle bir bahar ekimidir, bayım!"

"Bu eski bir Wyoming şarkısıdır," dedi Leonora. "Sözlerini değiştir, 2003'e de uyar."

Janice bir kibrit kutusuna doldurulmuş gıda haplarını kaldırdı ve o yüksek akslı, uzun boylu arabaların taşıdığı toplam malzemeyi düşündü. Her erkek, her kadın için, inanılmaz tonajlar! Jambon, domuz pastırması, şeker, tuz, un, kurutulmuş meyveler, "pilot" ekmeği, sitrik asit, su, tarçın, karabiber... arazi kadar büyük bir liste! Ama bugün, burada, bir kol saatine sığacak kadar haplar sizi yalnızca Fort Laramie'den Hangtown'a değil, yıldızların bütün o boşluğunda besleyebilirdi.

Janice dolabın kapağını sonuna kadar açtı ve neredeyse çığlık atıyordu. Karanlık, gece ve yıldızların arasındaki tüm uzay ona bakıyordu.

Uzun yıllar önce iki şey olmuştu. Kız kardeşi onu çığlık çığlığa bir dolaba kapatmıştı. Ve bir parti esnasında saklambaç oynarken, mutfaktan uzun, karanlık bir koridora koşmuştu. Ama bu bir koridor değildi. Burası aydınlatılmayan bir merdiven, onu yutan bir karanlıktı. Boşluğa koşmuştu. Ayaklarını boşlukta sallamış, çığlık atıp düşmüştü! Gece yarısının karanlığına düşmüştü. Bodruma. Düşmesi uzun sürmüştü, bir kalp atışı kadar. Ve o dolapta uzun süre bunalmış kalmıştı, gün

ışığı olmadan, dostları olmadan, kimse çığlıklarını duymadan. Her şeyden uzakta, karanlıkta kilitlenmiş. Karanlıkta düşerken. Çığlık çığlığa.

İki anı.

Şimdi, dolap kapısı açık, karanlık titreyen ellerle karşısına asılmış kadife bir örtü gibi, karanlık ışıltısız gözlerle ona bakan bir panterin nefes alışı gibi orada, bu iki anı dışarı fırladı. Uzay ve bir düşüş. Uzay ve kapatılmış olmak, çığlık atmak. O ve Leonora çalışıyor, paketliyor, pencereden Samanyolu ve onun geniş boşluğuna bakmamaya özen gösteriyorlar. Yalnızca çoktandır aşina dolap, kendi özel gecesiyle, onları nihayet kaderlerinden haberdar ediyor.

Bu böyle olacaktı, orada, yıldızlara doğru kayarken, gecenin içinde, o büyük, iğrenç dolapta, çığlık atıyor, ama kimse duymuyor. Meteor bulutları ve kâfir kuyruklu yıldızların arasında ebediyen düşüyor. Asansör boşluğundan aşağıya. Kâbus gibi kömür boşluğundan hiçliğe.

Çığlık attı, ama sesi ağzından çıkmadı. Göğsünde ve kafasında kendi kendine çarpıştı. Çığlık attı. Dolap kapağını çarptı! Kapağa yaslandı! Karanlığın kapının ardında nefes alıp yakındığını hissetti ve sıkıca yaslandı, gözleri sulanmıştı. Titreme kaybolana kadar uzun süre orada durdu, çalışan Leonora'yı seyretti. Ve böylece görmezden gelinen histeri akıp gitti ve sonunda yok oldu. Odada bir kol saati, normalliğin berrak sesiyle tik tak etti.

"Doksan milyon kilometre." Sonunda, sanki derin bir kuyuymuşçasına pencereye yaklaştı. "Mars'taki adamların, şu anda bizi bekleyen kasabalar inşa ettiklerine inanamıyorum."

"İnanılacak tek şey, yarınki roketimizi yakalamak."

Janice beyaz bir elbiseyi sanki bir hayaletmişçesine odanın ortasında kaldırdı.

"Garip, garip. Başka bir dünyada, evlenmek."

"Haydi yatalım."

"Hayır, çağrı gece yarısı gelecek. Will'e Mars Roketine binmeye karar verdiğimi nasıl söyleyeceğimi düşünürken uyuyamam. Ah Leonora, düşün, sesim ışıkfonda ona kadar doksan milyon kilometre yol alacak. Fikrimi ne kadar çabuk değiştirdim; korkuyorum."

"Yeryüzündeki son gecemiz."

Şimdi bunu gerçekten biliyor ve kabul ediyorlardı; şimdi bilgi onları bulmuştu. Uzağa gidiyorlardı ve hiç geri dönmeyebilirlerdi. Bir yanda Atlantik, diğer yanda da pasifik okyanuslarıyla çevrili Kuzey Amerika kıtasındaki Missouri eyaletinde, Independence kasabasını terk ediyorlardı ve bunların hiçbirini yolculuk için hazırladıkları bavullarına koyamazlardı. Bu nihai bilgi onları küçücük kılmıştı. Şimdi karşılarındaydı. Ve donup kalmışlardı.

"Çocuklarımız, onlar Amerikalı olmayacak, Dünya insanı bile olmayacaklar. Hepimiz Marslı olacağız, yaşamlarımızın geri kalanında."

"Gitmek istemiyorum!" diye haykırdı aniden Janice.

Panikten donup kalmıştı.

"Korkuyorum! Uzay, karanlık, roket, meteorlar! Her şey gitti! Neden oraya gidiyorum ki?"

Leonora onu omuzlarından yakalayıp kendine çekti ve sarsmaya başladı. "Yeni bir dünya. Eski günlerdeki gibi. Önce erkekler, sonra kadınlar."

"Neden, neden gidecekmişim, söyle bana!"

"Çünkü," dedi sonunda Leonora sakince, onu yatağına oturtup, "Will orada."

Adını duymak iyi geldi. Janice sakinleşti.

"Şu adamlar, işi ne kadar da zorlaştırıyorlar," dedi Leonora. "Bir zamanlar, bir kadın bir adam için beş yüz kilometre gitti mi, bir şey olurdu. Sonra bunu bin kilometre yaptılar. Ve şimdi de aramıza bütün bir evreni koydular. Ama bu bizi durduramaz, değil mi?"

"Korkarım rokette bir aptal gibi duracağım."

"Ben de seninle birlikte aptal olacağım." Leonora kalktı. "Hadi şimdi kalk da kasabayı bir dolaşalım, her şeyi son bir kez görelim."

Janice dışarıdaki kasabaya baktı. "Yarın bunların hepsi burada olacak, ama biz olmayacağız. İnsanlar uyanacak, yiyecek, çalışacak, uyuyacak, yeniden uyanacak, ama biz bilmeyeceğiz ve eksikliğimizi de hissetmeyecekler."

Leonora ve Janice, sanki kapıyı bulamıyorlarmış gibi, birbirlerinin etrafında döndüler.

"Gel."

Kapıyı açtılar, ışıkları söndürdüler, dışarı çıktılar ve kapıyı arkalarından kapattılar.

Gökyüzünde yoğun bir trafik vardı. Büyük hareketler, kocaman ıslıklar ve dönüşler, kar fırtınaları. Beyaz kar taneleri gibi helikopterler sessizce iniyordu. Batıdan, doğudan, kuzeyden ve güneyden kadınlar geliyor da geliyordu. Tüm gece gökyüzünde helikopterler yağıyordu. Oteller doluydu, özel evler oda kiralıyor, çayırlarda ve meralarda garip, çirkin çiçekler gibi çadır kentler yükseliyordu ve kasabay ile çevresi bu gece yazınkinden daha sıcaktı; kadınların pembe çehreleriyle ve yeni erkeklerin gökyüzünü gözleyen güneş yanığı çehreleriyle sıcak. Tepelerin ötesinde roketler ateşlerini kontrol ediyor ve bütün tuşlarına basılmış dev bir org gibi sesler bütün kristal pencereleri ve gizli kemikleri sarsıyordu. Çenenizde, ayak ve el parmaklarınızda bir titreme hissediyordunuz.

Leonora ve Janice kafede tanımadıkları kadınlarla oturuyorlardı.

"Siz hanımlar pek güzelsiniz, ama çok da hüzünlü görünüyorsunuz," dedi kola makinesindeki adam.

"İki maltlı çikolata," Leonora her ikisi adına da gülümsedi, Janice dilsiz gibiydi.

Çikolatalı içeceklerine sanki bunlar ender bulunan müze resimleriymiş gibi baktılar. Malt daha yıllarca Mars'ta çok ender bulunacaktı.

Janice çantasını karıştırdı ve isteksizce bir zarf çıkartıp mermer tezgâhın üzerine koydu.

"Bu Will'den bana geldi. İki gün önce roket postasıyla geldi. Fikrimi değiştiren, gitmeye karar vermemi sağlayan bu oldu. Sana söylemedim. Şimdi görmeni istiyorum. Al, notu oku."

Leonora zarfı silkeleyip notu çıkarttı ve yüksek sesle okudu:

"Sevgili Janice. Mars'a gelmeye karar verirsen, işte evimiz bu. Will."

Leonora zarfı yeniden silkeledi ve parlak renkli bir fotoğraf tezgâhın üzerine düştü. Bu bir ev resmiydi, koyu renk, yosunlu, eski, karamela kahverengisi, rahat bir ev, çevresinde kırmızı çiçekler ve yeşil serin eğrelti otları ve verandada haysiyetsizce yoğun bir sarmaşık.

"Ama Janice!"

"Ne?"

"Bu senin evin, burada, yeryüzünde, Elm Sokağı'nda!"

"Hayır, dikkatli bak."

Ve bir kez daha, birlikte baktılar; rahat, koyu renk evin her iki yanında ve arkasındaki manzara yeryüzü manzarası değildi. Zemin garip bir mor renkte, çimen de soluk bir kırmızıydı, gökyüzü gri bir elmas gibi parlıyor ve evin bir yanında da be-

yaz saçlarında kristalleri bulunan yaşlı bir kadına benzer çarpık bir ağaç yükseliyordu.

"Bu Will'in benim için inşa ettiği ev," dedi Janice, "Mars'ta. Buna bakmanın faydası oluyor. Dün bütün gün, fırsat bulduğumda, yalnızken ve çok korkmuş, panik halindeyken, bu resmi çıkartıp baktım."

Her ikisi de doksan milyon kilometre uzaktaki koyu renk, rahat eve baktılar, aşina ama değil, eski ama yeni, öndeki sağ penceresinden sarı bir ışığın parladığı eve.

"Şu Will denilen adam," dedi Leonora, başını sallayarak, "ne yaptığını gerçekten biliyor."

İçeceklerini bitirdiler. Dışarıda, büyük, sıcak bir kalabalık birikiyor ve "kar taneleri" de düzenli bir şekilde yaz göğünden dökülüyordu.

Yanlarında götürmek üzere birçok saçma sapan şey aldılar, paket paket limonlu şekerleme, parlak kapaklı kadın dergileri, zarif parfümler; daha sonra da kasabaya gittiler, yerçekimini tanımayı reddeden ve güveleri taklit eden iki kemerli yelek kiraladılar, hassas kumandalara basıp beyaz tomurcuklar gibi kasabanın üzerinde yükseldiklerini hissettiler. "Neresi olursa," dedi Leonora, "neresi olursa."

Bıraktılar rüzgâr onları istediği yere sürüklesin; bıraktılar rüzgâr onları yazın elma ağaçlarının ve sıcak hazırlıkların gecesinin içinden, güzel kasa-

banın üzerinden, çocuklukların ve diğer günlerin, okulların ve caddelerin, derelerin, otlakların ve çiftliklerin üzerinden sürüklesin; buralar o kadar aşinaydı ki, her buğday tanesi sanki altın bir sikkeydi. Alev rüzgârı tehdidinin altından uçan yaprakların uçuşacağı gibi uçuştular, kat kat tepelerin üzerinden uyarı ıslıklarıyla ve yaz yıldırımlarının çakışıyla. Daha az bir süre önce ay ışığının aydınlattığı helikopterlerin helezonlar çizerek gümbürtüyle artık gitmiş bulunan genç adamlarla birlikte gecenin serin ırmaklarının yanına konacakları süt tozu gibi kır yollarını gördüler.

Kendileriyle yeryüzü arasında açılmış olan mesafe nedeniyle uzaklaşmış olan bir kasabanın üzerindeki muazzam manzarada uçtular. Kasaba, bir yandan kara bir ırmağın içinde arkalarından uzaklaşırken, bir yandan da önlerindeki ışık ve renklerden oluşan gelgit dalgasıyla yükseliyor, dokunulmaz bir rüya gibi gözlerinde bir hasret olarak siliniyordu, daha kendisi uzaklaşmadan anısının paniği başlıyordu.

Yavaşça uçuşarak, gizlice arkada bıraktıkları yüzlerce sevgili dostun yüzlerini seyrediyorlardı; rüzgârla akıp gidiyormuş gibi görünen pencerelerin tutup çevrelediği lamba ışığında yüzleri. Bütün Zaman onlarla uçuşuyordu. Üzerine kazınmış eski aşk itiraflarını incelemedikleri bir tek ağaç, üzerinden geçmedikleri kırağı kaplamış bir tek kaldırım bırakmadılar. İlk kez olarak, kasabaları-

nın ne kadar güzel olduğunu, yalnız ışıklarla yaşlı tuğlaların ne kadar güzel olduğunu gördüler ve kendilerine sundukları bu ziyafetin güzelliğinden her ikisinin de gözleri fal taşı gibi açıldı. Düzensiz müzik kırıntılarının oraya buraya dağıldığı bir atlıkarıncanın, televizyonun beyaz ışığına kapılmış evlerden mırıltıların ve haykırışların duyulduğu evlerin üzerinden geçtiler.

İki kadın birer iğne gibi geçti, bir ağacı diğerine parfümleriyle dikerek. Gözleri doluydu, ama gene de her ayrıntıyı, her gölgeyi, her bir meşe ya da karaağacı, aşağıdan geçen yılankavi yoldaki her arabayı bir kenara yazdılar, hem gözleri, hem kafaları hem de yürekleri dolana kadar.

Ölmüşüm gibi hissediyorum, diye düşündü Janice, bir bahar gecesi mezarlıktayım ve benim dışımda her şey canlı ve hepsi de hayatlarını bensiz sürdürmeye hazır. On altı yaşlarımda her baharda mezarlıkların yanından geçerken, onların ölü olduğunu ve böylesi tatlı bir gecede benim hayatta olmamın haksızlık olduğunu düşündüğümde olduğu gibi. Hayatta olmaktan suçluydum. Ve şimdi, burada, bu gece, sanki beni mezarlıktan almışlar, bir kez daha, kara kapıyı üzerime kapatmadan önce yaşamanın ne olduğunu, bir kasaba ve insan olmanın ne olduğunu göreyim diye beni kasabanın üzerine salmışlar gibi hissediyorum.

Yavaşça, yavaşça, gece rüzgârında sürüklenen iki beyaz kâğıt fener gibi, kadınlar yaşamlarının ve

geçmişlerinin üzerinden, çadır kentlerin parladığı otlakların ve malzeme kamyonlarının toplanıp sabaha kadar işleyeceği yolların üzerinden geçtiler. Hepsinin üzerinden uzun bir zaman boyunca geçtiler.

Adliyenin saati on bir kırk beşi çaldığında yıldızlardan inen örümcek ağları gibi geldiler ve Janice'in eski evinin önündeki ay ışığının aydınlattığı kaldırıma ayak bastılar. Kent uyuyordu ve Janice'in evi de orada olmayan uykularını aramak üzere gelmelerini bekliyordu.

"Bu biz miyiz?" diye sordu Janice. "Janice Smith ve Leonora Holmes, 2003 yılında?"

"Evet."

Janice dudaklarını ıslatıp dikildi. "Başka bir yıl olsun isterdim."

"1492? 1612?" Leonora iç çekti ve ağaçları yalayan rüzgâr da onunla birlikte iç çekip uzaklaştı. "Ya Columbus Günü'dür ya da Plymouth Kayası Günü ve bu konuda biz kadınlar ne yapabiliriz bilemiyorum."

"Kız kurusu olabiliriz."

"Ya da şu anda yaptığımızı yapabiliriz."

Gecenin ılıklığında evin kapısını açtılar, kasabanın sesleri yavaşça kulaklarından siliniyordu. Onlar kapıyı kapatırken, telefon çalmaya başladı.

"Çağrı!" diye haykırdı Janice koşarken.

Leonora onun ardından yatak odasına girdiğinde Janice ahizeyi kaldırmış, "Alo, alo!" diyordu.

Uzaktaki bir kentteki operatör de iki dünyayı bir araya getirecek muazzam aleti hazır ederken iki kadın bekliyordu. Biri oturuyordu, rengi solmuştu. Ayakta ama onun kadar solgun olan diğeri de üzerine eğilmişti.

Uzun bir duraklama oldu, yıldızların ve zamanın düştüğü, her biri için son üç yıldan farklı olmayan bir duraklama. Ve şimdi o an gelmişti ve meteorlarla kuyruklu yıldızların arasından geçen, sözcüklerini kaynatacak ya da anlamlarını kavurabilecek sarı güneşten kaçan milyonlarca kilometrelik mesafeden telefonda konuşma sırası Janice'teydi. Sesi bir gümüş iğne gibi her şeyi aşmış, büyük gecede, Mars'ın uydularından yankılanarak konuşmalarını dikmişti. Ve sonra, radyoyla beş dakika mesafedeki başka bir dünyanın bir kentindeki bir odada bulunan adama sesi ulaştı. Mesajı şöyleydi:

"Alo, Will. Ben Janice!"

Yutkundu.

"Çok vaktim olmadığını söylüyorlar. Bir dakika."

Gözlerini kapattı.

"Yavaş konuşmak istiyorum, ama hızlı konuş ve hepsini söyle diyorlar. Bu yüzden söylemek istiyorum. Karar verdim. Oraya geliyorum. Yarın rokete bineceğim. Oraya, sana geleceğim, sonunda. Ve seni seviyorum. Umarım beni duyuyorsundur. Seni seviyorum. Çok zaman oldu..."

Sesi o görünmeyen dünyaya doğru hareket ediyordu. Şimdi, mesaj gönderildikten sonra, geri almak, kesmek, toparlamak, daha güzel cümleler kurmak, ruhunu daha iyi açıklamak istiyordu. Ama sözcükler gezegenler arasına atılmıştı bile ve bir kozmik radyasyonla aydınlatılabilecek olsalar, orada buharsı bir mucizeyle alev alabilecek olsalar, aşkı bir düzine dünyayı ateşe verebilir, yeryüzünün karanlık tarafında zamansız bir şafağın oluşmasına neden olabilirdi, diye düşündü. Şimdi artık sözcükler onun olmaktan çıkmış, saniyede üç yüz bin kilometre hızla hedeflerine doğru yol alıyorlardı.

Bana ne diyecek? Kendi dakikası içinde bana ne diyecek? Merak etti. Kolundaki saatle oynayıp döndürdü ve kulağındaki ışıkfon alıcısı takırdadı ve uzay onunla elektrik hoplamalar ve danslarla ve duyulabilir harelerle konuştu.

"Yanıt verdi mi?" diye fısıldadı Leonora.

"Şşşt!" dedi, hastalanmış gibi eğilen Janice.

Sonra uzaydan sesi geldi.

"Onu duyuyorum!" diye haykırdı Janice.

"Ne diyor?"

Ses Mars'tan yanıt verdi ve gün batımı ya da gün doğumu olmayan, yalnızca siyahlığın ortasında bir güneşin bulunduğu gecenin olduğu yerlerden geçti. Mars'la Dünya'nın arasında bir yerlerde, belki bir meteorun gelgit akıntılarındaki bir elektriksel kütleçekimi dalgasında ya da bir gümüş me-

teorları yağmurunun müdahalesiyle, mesajdaki her şey kayboldu. Her halükârda, mesajın önemsiz ve küçük sözcükleri akıp gitti. Ve adamın sesi yalnızca bir tek sözcükle geldi:

"... sevgi..."

Bunun ardından yeniden o muazzam gece, dönen yıldızlar ile güneşlerin kendi kendilerine fısıldamaları ve kendi kalbinin sesi ortaya çıktı, bambaşka bir dünyadan geliyormuş gibi kulaklıklarını dolduran bir ses.

"Onu duydun mu?" diye sordu Leonora.

Janice yalnızca başıyla onaylayabildi.

"Ne dedi, ne dedi?" diye haykırdı Leonora.

Ama Janice kimseye söyleyemezdi; bu söylenmeyecek kadar güzeldi. Ve oturup hafızasının biteviye tekrarladığı o tek sözcüğü arka arkaya dinledi. O oturup dinlerken, Leonora o farkına varmadan ahizeyi elinden aldı ve yerine yerleştirdi.

Sonra yataklarına yattılar ve ışıklar söndü, gece rüzgârı odalarda karanlık ile yıldızlar arasındaki yolculuğun kokusunu üfürüyordu ve sesleri ertesi günden, ertesi günden sonraki günlerden söz etti ki bunlar gün olmayacak, zamansız zamanın gün-geceleri olacaktı; sesleri uykuya ya da uyanık düşünceye dönüşmüştü ve Janice yatağında tek başına yatıyordu.

Bir yüzyıl önce, diye düşündü, bir gece öncesi

kadınların Doğu'nun küçük kasabalarında uyumaya hazır olarak ya da olmayarak yattıklarında ve gecenin ortasında atların sesini, harekete hazır Conestoga arabalarının gıcırtısını, ağaçların altındaki sığırları ve zamanından önce yalnız kalmış çocukların ağlamalarını duyduklarında da böyle mi oluyordu diye düşündü. Sık ormanlarda ve tarlalarda gelenler ve gidenlerin, gece yarısı kendi kırmızı cehennemlerinde çalışan demircilerin tüm o sesleri? Yolculuk için hazırlanan domuz pastırması ile jambonların kokusu, mallarla dolu gemiler gibi, arabaların ağırlık duygusu, ahşap fıçılardaki suyun sallanması, arabaların altına bağlı kafeslerdeki tavukların histerik çığlıkları, önlerindeki boş araziye doğru koşan, sonra korkuyla, gözlerinde boş bakışla dönen köpekler? O kadar zaman önce, böyle miydi? Uçurumun kıyısında, yıldız tepelerinin hemen dibinde? Onların zamanında buffalonun kokusu, bizim zamanımızda da roketinki. O zaman, öyle miydi peki?

Tam uyku onun adına rüyaya atılırken, evet dedi, evet, gerçekten de, dönülemez şekilde hep öyleydi ve ebediyete kadar da öyle olacaktı.

Çanağın Dibindeki Meyve

William Acton ayağa kalktı. Şöminenin üzerindeki saat gece yarısını vurmuştu.

Parmaklarına baktı, sonra çevresindeki geniş odaya ve yerde yatmakta olan adama. Parmakları daktilo tuşlarına vurmuş, sevişmiş, erken saatlerdeki kahvaltılar için domuz pastırması ve yumurta kızartmış olan William Acton, aynı on kıvrımlı parmakla bir cinayet işlemişti.

Kendini hiç heykeltıraş olarak tasavvur etmemişti, ama o anda, ellerinin arasından cilalı parke zeminde yatan bedene bakarken, insani kilin heykel gibi kavranması, yeniden şekillendirilip bükülmesiyle Donald Huxley adındaki bu adamı ele geçirdiğini ve fizyonomisini, bizatihi bedeninin yapısını değiştirdiğini idrak etti.

Parmaklarını kıvırmasıyla, Huxley'nin gözlerindeki titiz ışıltıyı silip atmıştı; bunun yerine yuvalarındaki soğuk gözlerin kör donukluğunu koymuştu. Hep pembe ve hisli olan dudaklar aralanmış, atlarınkini andıran dişleri ortaya çıkmıştı, sarı ön dişler, nikotin lekeli köpek dişleri, altın kaplı azı dişleri. Gene pembe burnu, kulakla-

rı gibi, şimdi artık alacalı, solgun, rengi kaçıktı. Huxley'nin elleri ilk defa talepkâr değil, ricacıydı.

Evet, bu sanatsal bir düşünceydi. Değişiklik Huxley'ye yaramıştı. Ölüm onu daha yakışıklı bir adam yapmıştı. Onunla artık konuşabilirdiniz, o da dinlemek durumundaydı.

William Acton kendi parmaklarına baktı.

Olmuştu. Geri döndüremezdi. Kimse duymuş muydu? Kulak kabarttı. Dışarıda, geç saatlerin sokak trafiğinin normal sesleri geliyordu. Evin kapısını çalan, kapıya açmak için omuz vuran yoktu, içeri girme talebi ifade eden sesler de duyulmuyordu. Cinayet kilininsıcaktan soğuğa yontulması gerçekleşmişti ve kimse bilmiyordu.

Şimdi ne olacak? Saat gece yarısını çaldı. Her dürtüsü onda kapıya doğru dayanılmaz bir istek uyandırıyordu. Atıl, uzaklaş, koş, hiç geri gelme, bir trene bin, taksi çağır, bin, git, koş, yürü, gezin ama buradan kaybol!

Elleri, uçuşarak, dönerek, gözlerinin önünden geçti.

Bilinçli bir yavaşlıkla döndürdü onları; havai, tüy gibi hafif görünüyorlardı. Niye bunlara böyle bakıyordu? diye sordu kendi kendine. Başarılı bir boğmadan sonra, şimdi bir ara verip boğum boğum incelemesi için bunlarda muazzam ilginç bir şeyler mi vardı?

Sıradan ellerdi. Ne kalın ne ince, ne uzun ne kısa, kıllı da değil, kılsız da, manikürlü değil, ama

kirli de değil, yumuşak değil, ama nasırlı da değil, kırışık da değil düzgün de; hiç de cani elleri değil; ama gene de, masum değil. Bunları bakılası mucizeler olarak görür gibiydi.

Ellerle el olarak, parmaklarla da parmak olarak ilgilenmiyordu. İcra edilen şiddetin ardından gelen zaman dışı uyuşuklukta, yalnızca parmaklarının ucu ona ilginç geliyordu.

Şöminenin üzerindeki saat tik tak ediyordu.

Huxley'nin bedeninin yanına eğildi, cebinden bir mendil aldı ve metodik bir şekilde boğazını silmeye başladı. Boğazını fırçalayıp ovaladı ve suratı ile boynunun arkasını ateşli bir enerjiyle sildi. Sonra ayağa kalktı.

Boğaza baktı. Cilalı zemine baktı. Yavaşça eğildi ve zemine mendille birkaç darbe attı, sonra kaşlarını çatıp yeri sildi; önce cesedin başının yakınlarını; sonra kollarının. Sonra cesedin tüm çevresindeki zemini parlattı. Cesedin bir metre uzağına kadar bütün zemini parlattı. Sonra cesedin iki metre uzağına kadar bütün zemini parlattı. Sonra cesedin üç metre uzağına kadar bütün zemini parlattı. Sonra...

Durdu.

Bir an için bütün evi, aynalı holleri, oymalı kapıları, muhteşem mobilyaları gördü ve kelimesi kelimesine tekrarlanıyormuşçasına Huxley'nin ko-

nuşmasını, kendisininkileri, yalnızca bir saat önce konuştukları gibi duydu.

Huxley'nin kapı zilindeki parmak. Huxley'nin kapısının açılması.

"Ah!" Huxley şaşkın. "Sen misin, Acton."

"Karım nerede, Huxley?"

"Sana söyleyeceğimi gerçekten de düşündün mü? Orada dikilip durma, aptal herif. İş konuşmak istiyorsan, içeri gir. Şu kapıdan. Oraya, kütüphaneye."

Acton kütüphane kapısına dokunmuştu.

"İçki?"

"Bir içkiye ihtiyacım var. Lily'nin gittiğine inanamıyorum, onun..."

"Bir şişe burgundy var, Acton. Dolaptan alır mısın?"

Evet, al onu. Elle onu. Dokun ona. O da öyle yaptı.

"Kimi ilginç ilk basımlar var burada Acton. Şu cilde dokun. Hisset onu."

"Buraya kitaplara bakmaya gelmedim, ben..."

Kitaplara, kütüphanedeki masaya dokunmuştu, burgundy şişesine ve burgundy bardaklarına dokunmuştu.

Şimdi, parmaklarında parlatma mendiliyle Huxley'nin soğuk bedeninin yanına eğilmiş, hareketsiz, eve, duvarlara, çevresindeki mobilyalara bakıyordu, gözleri açılmış, ağzı düşmüş, idrak ettiği ve gördüğü şey nedeniyle şaşkına dönmüş.

Gözlerini kapattı, başını eğdi, ellerinin arasında mendili ezdi, dürdü, dişleriyle dudaklarını ısırıyor, kendini içeri çekiyordu.

Parmak izleri her yerdeydi, her yerde!

"Burgundy'yi alır mısın Acton, ha? Burgundy şişesi, ha? Parmaklarınla, ha? Feci yorgunum. Anlıyor musun?"

Bir çift eldiven.

Bir şey daha yapmadan, başka bir bölgeyi parlatmadan önce, bir çift eldiven bulmalıydı yoksa istemeden, bir alanı temizledikten sonra kimliğini yeniden bırakabilirdi.

Ellerini ceplerine soktu. Evi katedip hole, şemsiyeliğe, şapka rafına gitti. Huxley'nin paltosu. Paltonun ceplerine baktı.

Eldiven yoktu.

Elleri gene ceplerinde, yukarı kata çıktı, kontrollü bir hızla ilerliyor, aceleci, çılgınca bir hareket yapmamaya çalışıyordu. İlk başta eldiven giymeme hatasına düşmüştü (ama ne de olsa, bir cinayet planlamıyordu ve bilinçaltı, işlenmeden önce cinayetten haberli olsa da, geçe tamamlanmadan önce bir çift eldivene ihtiyacı olacağını ima bile etmemişti), bu yüzden şimdi bu ihmal günahı nedeniyle ter dökecekti. Evin bir yerlerinde en azından bir çift eldiven olmalıydı. Acele etmeliydi; bu saatte bile, birisinin Huxley'yi ziyaret etme olasılığı hep vardı. Zengin arkadaşlar girip çıkar, içer, güler, eğlenir, bağırır, selamsız sabahsız ge-

lir giderlerdi. En fazla sabahın altısına kadar vakti vardı, o zaman Huxley'nin arkadaşları Mexico City'ye gitmek üzere onu havaalanına götürmek için geleceklerdi...

Acton aceleyle üst katı dolaştı, mendili tampon olarak kullanarak çekmeceleri açtı. Altı odada altmış ya da yetmiş çekmeceyi karıştırdı, deyim yerindeyse bunları dilleri dışarıda bırakıp diğerlerine geçti. Kendini çıplak gibi hissediyordu, eldiven bulmadan bir şey yapamayacak gibi. Bütün evi mendille ovabilirdi, parmak izi olabilecek bütün yüzeyleri perdahlayabilir, sonra kazara orada ya da burada bir duvara değer ve böylece bir mikroskobik parmak iziyle kaderini belirleyebilirdi! Bu cinayete onay mührünü vurmak olurdu, o kadar! Papirüsleri haşırdatıp, mürekkep sürüp hepsini kumla kuruttukları ve dibinde sıcak kırmızı yağa yüzüklerini bastırdıklan o eski günlerdeki balmumu mühürler gibi. Cinayet sahnesinde bir tek parmak izi bırakırsa olacak buydu. Cinayeti üstlenmesi, söz konusu mührü basmaya kadar gitmiyordu.

Başka çekmeceler! Sessiz ol, meraklı ol, dikkatli ol, dedi kendi kendine.

Seksen beşinci çekmecenin dibinde eldivenleri buldu.

"Ah Tanrım, Tanrım!" iç çekerek dolaba yaslandı. Eldivenleri denedi, havaya kaldırdı, gururla kıvırdı, düğmeledi. Yumuşak, gri, kalın, dayanık-

lıydılar. Şimdi elleriyle her türden numarayı yapabilir ve iz bırakmazdı. Yatak odası aynasına nanik yaptı, dişini sıktı.

"HAYIR!" diye haykırmıştı Huxley.

Ne hınzırca bir plandı o.

Huxley yere düşmüştü, kasten! Ah, ne kadar hınzırca akıllı bir adam! Huxley parke zemine düşmüştü, peşinden de Acton. Yerde yuvarlanmış, itişip kakışmış, çılgınca parmak uçlarıyla her yerleri işaretlemiş de işaretlemişlerdi! Huxley birkaç metre uzaklaşmış, Acton peşinden sürünmüş ve gırtlağına ellerini sararak, tüpten diş macunu çıkartır gibi canını çıkartana kadar sıkmıştı!

Eldivenli William Acton odaya döndü ve yere eğilip santim santim her lekelenmiş noktayı özenle silme işine girişti. Santim santim, santim santim, parlattı da parlattı, sonunda neredeyse odaklanmış, terli suratının yansımasını yerde görecek hale geldi. Sonra bir masanın bacaklarını, masif gövdesini, tutamaklarını ve tepesini sildi. Bir çanak balmumu meyveye geldi, işlemeli gümüş çanağı parlattı, balmumu meyveleri boşaltıp hepsini tertemiz sildi, ama en alttakini bıraktı.

"Bunlara dokunmadığımdan eminim," dedi.

Masayı sildikten sonra üzerine asılı çerçeveli resme yöneldi.

"Buna dokunmadığımdan eminim," dedi.

Durdu ve seyretti.

Odanın bütün kapılarına baktı. Bu gece hangi kapıları kullanmıştı? Hatırlamıyordu. O zaman, hepsini sil. Kapı kollarından başladı, hepsini parlattı, sonra hiçbir risk almadan bütün kapıları tepeden aşağıya sildi. Sonra odadaki bütün mobilyaları gezip bütün koltuk kollarını sildi.

"O oturduğun iskemle, Acton, eski bir XIV. Louis parçasıdır. Malzemeyi hisset," demişti Huxley.

"Ben buraya mobilyaları konuşmaya gelmedim, Huxley! Lily için geldim."

"Aman, bırak artık, onun hakkında o kadar ciddi değilsin. Seni sevmiyor, biliyor musun. Yarın benimle Mexico City'ye gideceğini söyledi."

"Sen, paran ve lanet olası mobilyaların!"

"İyi mobilyalar, Acton; iyi bir konuk ol ve onları hisset."

Kumaşta parmak izi bulunabilirdi.

"Huxley!" William Acton cesede baktı. "Seni öldüreceğimi tahmin etmiş miydin? Tıpkı benim bilinçaltımın kuşkulandığı gibi, senin bilinçaltın da tahmin etmiş miydi? Ve bilinçaltın sana benim evde dolaşmamı, kitapları, tabakları, kapıları, iskemleleri ellememi, okşamamı sağlamanı söylemiş miydi? Bu kadar akıllı ve bu kadar alçak mıydın?"

Sıktığı mendille iskemleleri kuru kuru temizledi. Sonra ceset aklına geldi. Onu temizlememişti. Yanına gitti, bir oraya bir buraya çevirdi ve bütün yüzeylerini sildi. Hatta hiçbir şeye kondurmadan ayakkabılarını bile parlattı.

Ayakkabıları parlatırken, suratı endişeyle küçük bir titreme geçirdi ve bir an sonra kalkıp o masaya yöneldi.

Çanağın dibindeki balmumu meyveyi çıkartıp parlattı.

"Böylesi daha iyi," diye fısıldayıp cesede geri döndü.

Ama cesedin yanında çömelirken göz kapakları titreşti, çenesi bir o yana bir bu yana oynadı, düşündü ve ayağa kalkıp bir kez daha masaya yöneldi.

Resim çerçevesini parlattı.

Resim çerçevesini parlatırken keşfetti ki...

Duvar.

"Bu," dedi, "aptalca."

"Ah!" diye haykırmıştı Huxley, onu savuştururken. Mücadele ederlerken Acton'ı itmişti. Acton düşmüş, ayağa kalkmış, duvara dokunmuş ve yeniden Huxley'ye doğru atılmıştı. Huxley'nin boğazını sıkmıştı. Huxley ölmüştü.

Acton azimle, dengeli ve kararlı duvardan uzaklaştı. Sert sözler ve eylem zihninde dağıldı; bunları gizledi. Dört duvara baktı.

"Gülünç!" dedi.

Gözünün ucuyla duvarda bir şeyler gördü.

"Dikkat harcamayı reddediyorum," dedi aklını dağıtmak için. "Şimdi, bir sonraki oda! Metodik olacağım. Bakalım; holde, kütüphanede, bu odada, yemek odasında ve mutfakta bulunduk."

Arkasındaki duvarda bir nokta görünüyordu.

Eh, yok muydu?

Hiddetle döndü. "Peki, peki, emin olmak için," dedi ve oraya gitti, ama hiçbir nokta göremedi. Ah, küçük bir tane, evet, tam şurada. Sildi. Zaten parmak izi değildi. Bitirdi ve eldivenli elleri duvara dayalı, sağa nasıl gittiğine baktı, sola nasıl gittiğine baktı, ayaklarına doğru nasıl gittiğine ve başına doğru nasıl gittiğine baktı ve yavaşça, "Hayır," dedi. Yukarı aşağı, öne ve arkaya bakıp, sükûnetle, "Bu çok fazla olur," dedi. Kaç metrekare? "Hiç umurumda değil," dedi. Ama gözleri fark etmese de, eldivenli elleri duvarda küçük bir ovma ritmiyle hareket ediyordu.

Ellerine ve duvar kâğıdına göz attı. Omzunun üzerinden diğer odaya baktı. "Oraya gidip esas parçaları parlatmalıyım," dedi kendi kendine, ama eli orada kaldı, sanki duvarı ya da kendisini ayakta tutmak ister gibi. Yüzü sertleşti.

Tek kelime etmeden duvarı aşağı yukarı, ileri geri, aşağı yukarı, olabildiğince yükseğe uzanarak ve olabildiğince alçağa eğilerek silmeye başladı.

"Gülünç, ah Tanrım, gülünç!"

Ama emin olmalısın, dedi düşüncesi ona.

"Evet, emin olmalı," diye yanıtladı.

Bir duvarı bitirdi ve sonra...

Başka bir duvara geldi.

"Saat kaç?"

Şöminenin üzerindeki saate baktı. Bir saat geçmişti. Biri beş geçiyordu.

Kapı çaldı.

Acton donup kaldı, kapıya bakıyordu, saate, kapıya, saate.

Birisi kuvvetlice vuruyordu.

Uzun süre geçti. Acton nefes almadı. Taze hava olmadığından, bedeni sendelemeye, salınmaya başladı; başı kocaman kayalara vuran soğuk dalgaların sessizliğiyle gürüldüyordu.

"Hey, baksana!" diye haykırdı bir sarhoş sesi. "İçerde olduğunu biliyorum, Huxley! Açsana kahrolasıca! Ben Billy, bir baykuş kadar sarhoşum, Huxley, eski dostum, iki baykuştan daha sarhoşum."

"Git," diye sessizce fısıldadı Acton, çökmüş bir şekilde.

"Huxley, içeridesin, nefes aldığını duyuyorum!" diye haykırdı sarhoş ses.

"Evet, içerideyim," diye fısıldadı, yerde kendisini uzun, yayılmış ve sakar hisseden Acton; sakar, soğuk ve sessizce. "Evet."

"Lanet!" dedi sislerin içinden uzaklaşan ses. Ayak sesleri duyuldu. "Lanet..."

Acton uzun süre gözlerinin, başının içinde kırmızı yüreğinin attığını hissederek durdu. Nihayet gözlerini açtığında karşısındaki yeni, taze duvara baktı ve sonunda konuşmaya cesaret edebildi. "Saçma," dedi. "Bu duvar kusursuz. Ona dokun-

mayacağım. Acele etmem gerek. Acele etmeliyim. Zaman, zaman. Bu lanet olasıca aptal arkadaşların üşüşmesine birkaç saat kaldı!" Döndü.

Göz ucuyla küçük örümcek ağlarını gördü. Arkası dönükken küçük örümcekler ahşapların arasından çıkıp incelikle neredeyse görünmez hafif ağlarını örmüşlerdi. Solundaki, yeni temizlediği duvarda değil, daha dokunulmamış üç duvarda. Onlara doğrudan her baktığında örümcekler ahşapların arasına saklanıyor, o geri çekilir çekilmez dışarı fırlıyorlardı. "Bu duvarlar iyi," diye bağırır gibi ısrar etti. "Onlara dokunmayacağım!"

Evvelce Huxley'nin oturduğu bir yazı masasına gitti. Bir çekmeceyi açtı ve aradığı şeyi çıkarttı. Huxley'nin bazen okumak için kullandığı küçük bir büyüteç. Büyüteci alıp rahatsızca duvara yaklaştı.

Parmak izleri.

"Ama bunlar benim değil!" diye güldü sarsak bir şekilde. "Onları ben yapmadım! Eminim ki yapmadım! Bir hizmetçi, uşak ya da belki de bir temizlikçi yapmış olmalı!"

Duvar onlarla doluydu.

"Şuradakine bak," dedi. "Uzun ve konik, bir kadına ait, bahse girerim."

"Girer misin?"

"Girerim!"

"Emin misin?"

"Evet!"

"Öyle mi?

"Eh, evet."

"Kesin mi?"

"Evet, Allah kahretsin, evet!"

"Sil onu, ne olur, ne olmaz, neden yapmıyorsun?"

"İşte, Tanrı aşkına!"

"Lanet olasıca leke gitti, değil mi, Acton?"

"Ya şuradaki," diye alaya aldı Acton. "Bu şişman birisinin izi."

"Emin misin?"

"Gene başlamayalım!" diye tersledi ve sildi. Eldivenlerden birini çıkarttı ve titreyerek kaldırıp ışığa tuttu.

"Bak şuna, aptal! Kıvrımların nasıl gittiğini görüyor musun? Bak."

"Bu bir şey kanıtlamaz!"

"Of, tamam!" Kızgınlıkla duvarı aşağı yukarı, ileri geri eldivenli elleriyle sildi, terliyor, homurdanıyor, küfrediyor, eğiliyor, kalkıyor ve yüzü giderek kızarıyordu.

Paltosunu çıkartıp iskemlenin birinin üzerine koydu.

"Saat iki," dedi, duvarı bitirip saate bakarken.

Çanağa doğru ilerledi, dipteki balmumu meyveleri çıkartıp sildi ve yerlerine koydu, sonra resim çerçevesini parlattı.

Avizeye bir göz attı.

İki yanında parmakları seğiriyordu.

Ağzı açılıp dili dudaklarında gezinirken avizeye baktı, başını çevirdi, yeniden avizeye baktı, Huxley'nin cesedine baktı, uzun incileri ve gökkuşağı renkleriyle kristal avizeye baktı.

Bir sandalye alıp avizenin altına getirdi, bir ayağını sandalyenin üzerine koydu, sonra indirdi sonra da sertçe, gülerek, sandalyeyi odanın bir köşesine atıverdi. Sonra duvarlardan birini silinmemiş halde bırakıp koşarak odadan çıktı.

Yemek odasında bir masaya yaklaştı.

"Sana Gregoryen bıçaklarımı göstermek istiyorum, Acton," demişti Huxley. Ah, o sıradan, büyüleyici ses!

"Zamanım yok," demişti Acton. "Lily'yi görmeliyim."

"Saçma, şu gümüşe bak, şu ince işçiliğe."

Acton bıçak takımının kutularının durduğu masanın önünde durakladı, bir kez daha Huxley'nin sesini duydu, o dokunmaları ve jestleri anımsadı.

Sonra Acton çatalları, kaşıkları sildi, duvardan bütün özel plakaları ve seramik tabakları indirdi...

"Şunlar Gertrude ve Otto Natzler'in yaptığı çok güzel seramikler, Acton. Onların işlerini bilir misin?"

"Çok güzel."

"Al onları, arkasını çevir. Tezgâhın üzerinde elde işlenmiş kâsenin inceliğine bak, yumurta ka-

buğu kadar ince, inanılmaz. Ve şaşırtıcı volkanik sır. Tut bak, bence bir mahzuru yok."

ELİNE AL. HADİ. AL!

Acton kararsız bir halde iç çekti. Duvara savurduğu porselen kırıldı ve dağılıp yere saçıldı.

Bir an sonra yere eğilmişti. Her parçası, her kırıntısı bulunmalıydı. Aptal, aptal, aptal! diye kendi kendine haykırdı. Başını sallıyor, gözlerini açıp kapıyor ve masanın altına uzanıyordu. Her parçayı bul, sersem, bir parçası bile arkada bırakılmamalı. Aptal, aptal! Onları topladı. Hepsi burada mı? Masaya dizdiklerine baktı. Yeniden masanın altına, sandalyelerin, servis masalarının altına baktı, kibrit ışığıyla bir parça daha buldu. Her küçük parçayı teker teker, kıymetli birer taşmışçasına parlatmaya koyuldu. Hepsini düzgünce pırıl pırıl parlatılmış masanın üzerine dizdi.

"Bir dizi güzel seramik, Acton. Hadi elle bak."

Peçeteleri çıkartıp sandalyeleri, masaları, kapı kollarını, pencereleri, kornişleri, perdeleri sildi, yeri de sildi ve mutfağı buldu, nefes nefese kalmıştı, ceketini çıkardı, eldivenlerini düzeltti ve parıldayan kromajları silmeye koyuldu... "Sana evimi göstermek istiyorum, Acton," demişti Huxley. "Hadi gel..." O da bütün araç gereci, gümüş muslukları, karıştırma kaplarını sildi, çünkü neye dokunduğunu unutmuştu. Huxley ve o mutfakta oyalanmıştı. Huxley sahibi olduğu şeylerden ötürü gururlu, olası bir katil karşısında sinirlili-

ğini gizlemeye çalışmıştı, belki gerek duyulursa diye bıçakların yakınında dururken. Boş boş dolaşmışlar, şuna ya da buna veya başka şeylere dokunmuşlardı; nasıl, ne kadar olduğunu hatırlamak mümkün değildi. O da mutfağı bitirdi ve holden geçip Huxley'nin yatmakta olduğu odaya döndü.

Bir çığlık attı.

Dördüncü duvarı temizlemeyi unutmuştu! Ve o yokken küçük örümcekler dördüncü temizlenmemiş duvardan çıkmış, temizlenmiş duvarlara yayılmış ve onları kirletmişlerdi bile. Tavanlarda, avizede, köşelerde, yerde, bir milyon kavisli ağ onun çığlıklarından sallanarak sarkıyordu! Minik, minicik ağlar, ne kadar komiktir ki, parmaklarından büyük değillerdi!

O seyrederken ağlar resim çerçevesini, meyve çanağını, cesedi, yerleri sarmıştı. İzler mektup açacağını sarmış, çekmeceleri çekmiş, masanın üzerine dokunmuş, her şeye ama her şeye dokunmuşlardı.

Çılgınca yeri sildi. Cesedi yana çevirdi ve temizlerken azarladı, ayağa kalkıp gitti ve çanağın dibindeki meyveyi sildi. Sonra avizenin altına bir sandalye yerleştirip üzerine çıktı, asılı alevlerden her birini tek tek sildi, bir çan gibi havada sallanmaya başlayana kadar kristal bir tef gibi sarstı. Sonra sandalyeden indi, kapı kollarını sildi, diğer sandalyelere çıkıp duvarların daha da yukarılarını sildi, mutfağa gidip saplı bir süpürge aldı, tavan-

daki örümcek ağlarını temizledi, çanağın dibindeki meyveyi parlattı, cesedi, çatal bıçağı ve kapı kollarını sildi ve holdeki tırabzanı buldu ve bunu izleyerek üst kata çıktı.

Saat üç! Her yerde, ateşli, mekanik bir yoğunlukla, saatler çalışıyordu! Alt katta on iki oda vardı, üst katta da sekiz. Metreleri ve gerekli zamanı hesapladı. Yüz iskemle, altı divan, yirmi yedi masa, altı radyo. Ve altı ve üstü ve arkası. Mobilyaları çekip duvarlardan ayırdı ve hıçkırarak üzerlerindeki yılların tozunu sildi ve tırabzanı izleyerek yukarı, merdivenlerden yukarı çıktı, sildi, ovdu, parlattı, çünkü bir tek minik parmak izi bırakırsa, çoğalacak ve bir milyon olacaklardı! Ve bütün işin baştan yapılması gerekecekti, üstelik şimdi saat dört olmuştu! Ve kolları ağrıyordu, gözleri şişmişti, etrafına bakıyor, sarsakça, yabancı bacaklar üzerinde ilerliyordu, başını eğmişti, kolları hareket halinde ardı ardına tek tek, dolap dolap yatak odalarını siliyor ve ovuyordu...

Onu o sabah saat altı buçukta buldular.

Tavan arasında.

Tüm ev silinmiş, pırıl pırıl olmuştu. Vazolar camdan yıldızlar gibi parlıyordu. Sandalyeler perdahlanmıştı. Bronzlar, pirinçler ve bakırlar sanki yanıyordu. Yerler ışıldıyordu. Tırabzanlar pırıl pırıldı.

Her şey pırıl pırıldı. Her şey ışıldıyordu, her şey parlaktı!

Onu tavan arasında, eski sandıkları, eski resim çerçevelerini, eski sandalyeleri, eski bebek arabalarını, müzik kutularını, vazoları, çatal bıçağı, sallanan atları ve tozlu İç Savaş paralarını parlatırken buldular. Polis memuru elde tabanca arkasından yaklaştığında tavan arasını yarılamıştı.

"Bitti!"

Evden çıkarken, Acton ön kapının kulpunu mendiliyle parlattı ve kapıyı muzaffer bir edayla çarptı!

Uçan Makine

MS 400 yılında, İmparator Yuan, Büyük Çin Seddi'nin ardındaki tahtında oturuyordu, toprak yağmurdan yemyeşil olmuştu ve hasada hazırlanıyordu, barış hüküm sürüyordu ve İmparator Yuan'ın egemenliği altındaki halk da ne çok mutlu ne de fazla hüzünlüydü.

Yeni yılın ikinci ayının ilk haftasının ilk günü, sabah erkenden, imparator Yuan çayını yudumlayıp ılık melteme karşı yelpazeleniyordu ki, kırmızı ve mavi bahçe taşlarının üzerinden koşarak bir hizmetçi yaklaştı. "Ah, İmparator, İmparator, bu bir mucize!" diye haykırıyordu.

"Evet," dedi İmparator, "hava bu sabah çok tatlı."

"Hayır, hayır, bir mucize," dedi, hızla yerlere kadar eğilen hizmetçi.

"Ve bu çay da ağzıma çok iyi geldi, kuşkusuz bir mucize."

"Hayır, hayır Ekselansları."

"Bırak o zaman tahmin edeyim; güneş doğdu ve yeni bir gün başladı. Ya da deniz mavi. Bu işte en güzel mucize."

"Ekselansları, bir adam uçuyor!"

"Ne?" İmparator yelpazelenmeyi bıraktı.

"Onu havada gördüm, kanatlarıyla uçan bir adam. Gökten birisinin seslendiğini duydum, başımı kaldırıp baktığımda oradaydı, ağzında bir adamla bir ejderha, kâğıt ve bambudan, güneş ve çimen renginde."

"Saat daha erken," dedi İmparator, "sen de bir rüyadan yeni uyanmışsın."

"Saat daha erken, ama ne gördüysem, gördüm! Gelin, siz de görün."

"Gel yanıma otur," dedi İmparator. "Bir çay iç. Bir adamın uçtuğunu görmek, eğer doğruysa tabii, garip bir şey. Bunu düşünmek için zamana ihtiyacın olmalı, benim de bu görüntüye hazırlanmam için zamana ihtiyacım var."

Çay içtiler.

"Lütfen," dedi sonunda hizmetçi, "yoksa gidecek." İmparator düşünceli bir şekilde ayağa kalktı. "Şimdi gördüğün şeyi bana gösterebilirsin."

Bir bahçeyi geçtiler, bir çimenliği, küçük bir köprüyü, bir ağaç kümesini... ve bir tepeye tırmandılar.

"İşte!" dedi hizmetçi.

İmparator göğe baktı.

Ve gökyüzünde, bir adam gülüyordu, o kadar yüksekteydi ki, gülüşünü zar zor duyabiliyorlardı; adam kanatları ile çok güzel sarı bir kuyruğu oluşturan kâğıtlar ve kamışlar giyinmişti ve kuşlar

evrenindeki en büyük kuş gibi, kadim ejderhalar ülkesindeki yeni bir ejderha gibi uçuyordu.

Adam yükseklerden, sabahın serin esintilerinin içinde uçtuğu yerden seslendi. "Uçuyorum, uçuyorum!"

Hizmetçi ona el salladı. "Evet, evet!"

İmparator Yuan hareket etmedi. Aksine, uzaklarda, yeşil tepelerde sislerin arasından gözükmeye başlayan Büyük Çin Seddi'ne, tüm araziyi ihtişamla kateden o çok güzel taştan yılana baktı. Zamansız zamanlardan beri onları düşman sürülerinden koruyan ve sayısız yıl boyunca barışı muhafaza etmiş bulunan o muhteşem duvara. Kendi başına bir nehir yatağında, bir yol ile tepenin yamacında kurulu, uyanmakta olan kasabaya baktı.

"Söyle bana," dedi hizmetkârına, "bu uçan adamı başka gören oldu mu?"

"Yalnızca ben varım Ekselansları," dedi, göklere doğru gülümseyip el sallayan hizmetçi.

İmparator gökyüzünü bir dakika daha seyrettikten sonra, "Çağır onu, insin aşağıya," dedi.

Hizmetçi elleriyle ağzına boru yapıp bağırdı, "Hey, in aşağı, in aşağı! İmparator seni görmek istiyor!"

Uçan adam sabah rüzgârıyla aşağıya doğru süzülürken, İmparator her yana bakıyordu. Erkenden tarlaya çıkmış bir köylü gördü, adam gökyüzünü seyrediyordu, o da adamı nerede gördüğünü aklına yazdı.

Uçan adam kâğıt hışırtıları ve bambu çubuklarının çatırtıları arasında yere indi. Gururla imparatora yaklaştı, avadanlıkları yüzünden biraz sarsak ilerliyordu, sonunda yaşlı adamın önünde eğildi.

"Ne yaptın?" diye sordu İmparator.

"Göklerde uçtum, Ekselansları," diye yanıt verdi adam.

"Ne yaptın?" diye gene sordu İmparator.

"Söyledim ya," diye haykırdı adam.

"Bana hiçbir şey söylemedin." İmparator ince eliyle uzanıp güzel kâğıda ve aletin kuşa benzer çatısına dokundu. Serin serin, rüzgâr kokuyordu.

"Güzel, değil mi Ekselansları?"

"Evet, fazla güzel."

"Dünyada tek!" diye gülümsedi adam. "Mucidi benim."

"Dünyada tek mi?"

"Yemin ederim!"

"Başka kimin bundan haberi var?"

"Hiç kimse. Deli olduğumu düşünecek olan karım bile bilmiyor. Bir uçurtma yaptığımı sanıyordu. Gece kalktım ve uzaktaki yarlara gittim. Sabah rüzgârı esmeye başlayıp güne doğduğunda da, cesaretimi topladım, Ekselansları ve yardan aşağıya atladım. Uçtum! Ama karımın bundan haberi yok."

"Onun için iyi, o zaman," dedi İmparator. "Gel benimle."

Büyük eve döndüler. Güneş artık tamamen yükselmişti ve çimenlerin kokusu ferahlatıcıydı.

İmparator, hizmetçi ve uçan adam o muazzam bahçede durdu.

İmparator ellerini çırptı. "Hey, muhafızlar!"

Muhafızlar koşarak geldi. "Tutun şu adamı." Muhafızlar adamı yakaladı. "Cellâdı çağırın," dedi İmparator.

"Ne oluyor!" diye haykırdı şaşkın uçucu. "Ben ne yaptım?" Ağlamaya başladı, o güzelim kâğıt alet de haşırdadı.

"İşte alet yapan bir adam," dedi İmparator, "ama bize ne yarattığını soruyor. Kendisi de bilmiyor. Yalnızca yaratması yeterli olmuş, bunu neden yaptığını ya da bu şeyin ne iş yapacağını bilmeden."

Cellât keskin gümüş baltasıyla koşarak geldi. Çıplak kaslı kolları hazır, suratı beyaz, vakur bir maskeyle örtülü, orada durdu.

"Bir dakika," dedi İmparator. Üzerinde kendi yarattığı bir makinenin durduğu masaya yöneldi. İmparator boynuna asılı minik altın bir anahtarı eline aldı ve anahtarı minik, narin makineye sokup kurdu. Sonra makineyi çalıştırdı.

Makine metal ve mücevherden oluşan bir bahçeydi. Harekete geçirildiğinde kuşlar minik metal ağaçlarda ötüyor, kurtlar minyatür ormanlarda dolaşıyor, minik insanlar güneş ile gölge arasında gidip geliyor, minik yelpazelerle yelpazeleniyor,

minnacık zümrüt kuşları dinliyor ve olanaksız küçüklükte ama şırıldayan çeşmelerin yanında duruyorlardı.

"Güzel değil mi?" dedi İmparator. "Burada ne yaptığımı bana sorarsan sana bir güzel yanıt verebilirim. Kuşların ötmesini, ormanların mırıldanmasını sağladım, bu ormanlık arazide, yaprakların, gölgelerin ve şarkıların keyfini çıkaran insanları dolaştırdım. İşte bunu yaptım."

"Ama, ah, İmparator!" diye yalvardı adam, diz çökmüş, gözlerinden yaşlar gelmişti. "Ben de benzer bir şey yaptım! Güzelliği buldum. Sabah rüzgârında uçtum. Aşağıya, tüm o uyuyan evlere ve bahçelere baktım. Denizin kokusunu aldım ve hatta yükseldiğim o yerden, tepelerin arkasında onu gördüm. Bir kuş gibi havada süzüldüm; ah, yukarısının, gökyüzünün, etrafımda rüzgâr eserken, rüzgâr beni oraya bir tüy, buraya bir yelpaze gibi uçururken ne kadar güzel olduğunu, sabahları gökyüzünün nasıl koktuğunu anlatamam! Ve insanın kendisini ne kadar özgür hissettiğini! Bu güzel, imparator, bu da güzel!"

"Evet," dedi İmparator hüzünle, "Biliyorum, güzel olmalı. Çünkü kalbimin seninle havada uçtuğunu hissettim ve düşündüm: Neye benziyor? Ne hissettiriyor? O kadar yüksekten uzaklardaki göller nasıl görünüyor? Ya evlerim ve hizmetçilerim? Karıncalar gibi? Ya uzaklardaki, daha uyanmamış kentler?"

"O zaman canımı bağışlayın!"

"Ama zaman olur ki," dedi İmparator, daha da hüzünlü, "insan elindeki birazcık güzelliği korumak için biraz güzelliği feda etmelidir. Ben şahsen senden korkmuyorum, ama diğer adamdan korkuyorum."

"Hangi adam?"

"Herhangi başka bir adam, seni görüp, bunun gibi parlak kâğıtlardan ve bambulardan bir şey inşa edecek olan adam. Ama diğer adamın kötü bir suratı ve kötü bir yüreği olacak ve güzellik gidecek. İşte o adamdan korkuyorum."

"Neden? Neden?"

"Kim söyleyebilir, günün birinde böyle bir adamın, aynı bunun gibi kâğıt ve kamıştan bir aletle göklerde uçup, Büyük Çin Seddi'nin üzerine muazzam kayalar atmayacağını?" dedi İmparator.

Kimse ne kıpırdadı ne de bir kelime etti.

"Uçurun kafasını," dedi İmparator.

Cellât gümüş baltasını savurdu.

"Uçurtma ile kâşifin bedenini yakın ve küllerini birlikte gömün," dedi İmparator.

Hizmetçiler emri yerine getirmek üzere çekildi.

İmparator, adamın uçtuğunu görmüş olan hizmetçisine döndü. "Dilini tut. Bu bir rüyaydı. Çok üzücü ve güzel bir rüya. Olanları gören, o uzak tarladaki köylüye de söyle, bunun bir hayal olduğunu düşünmesinde yarar var. Eğer bunun sözünü eden olursa, sen ve köylü hemen ölürsünüz."

"Merhametlisiniz, İmparator."

"Hayır, merhametli değil," dedi yaşlı adam. Bahçe duvarının ötesinde, muhafızların sabah rüzgârı kokan kâğıt ve kamıştan o güzel aleti yaktıklarını gördü. Kara dumanların gökyüzüne yükseldiklerini gördü. "Hayır, yalnızca şaşkın ve korkmuş." Muhafızların külleri gömmek üzere küçük bir çukur kazdıklarını gördü. Milyonların yanında, bir insanın yaşamı nedir ki? Bu düşüncede teselli bulmalıyım."

Boynundaki zincirden anahtarı aldı ve bir kez daha o güzel minyatür bahçeyi çalıştırdı. Orada durdu ve ülkenin ardındaki Büyük Duvarı, yeşil tarlaları, nehirleri ve kaynakları seyretti. İç çekti. Minik bahçenin gizli ve narin mekanizması mırıldanıp işlemeye koyuldu; minik insanlar ormanlarda gezdiler, minik yüzler güzel, parlak postların içinde ormandaki açıklıklarda koşturdular ve minik ağaçların arasında parlak mavi ve sarı renkli küçücük kuşlar ötüşüp küçük gökyüzünde uçtular da uçtular.

"Ah," dedi İmparator, gözlerini kapatıp, "kuşlara bak, kuşlara!"

Cani

Beyaz koridorlarda onu müzik izliyordu. Bir ofis kapısını geçti: "The Merry Widow Waltz." Başka bir kapı: "Prélude à l'après-midi d'un faune." Bir üçüncü: "Kiss Me Again." Bir yan koridora girdi: "The Sword Dance" onu zillere, davullara, tencere, tava, bıçak ve çatallara, gök gürültüsü ve yıldırıma boğdu. Aceleyle bir antreye girip kendisini Beethoven'in Beşinci Senfoni'sine kaptıran sekreterin önünden geçtiğinde, hepsi silindi gitti. Önünden bir hayalet gibi geçti; kadın onu görmedi bile.

Bileğindeki telsiz vızıldadı.

"Evet?"

"Ben Lee, baba. Harçlığımı unutma."

"Evet oğlum, evet. Meşgulüm."

"Yalnızca unutmayasın istedim, baba," dedi bileğindeki telsiz. Çaykovski'nin "Romeo ve Juliet"i sesi bastırdı ve uzun koridorlara yayıldı.

Psikiyatr, temaların birbirine karıştığı arı kovanı gibi ofisleri geçti, Stravinsky Bach'la karışıyor, Haydn Rahmaninof'u püskürtmekte başarısız oluyor, Duke Ellington Schubert'i doğruyordu. Sabah

mesailerine yeni başlamış, mırıldanan sekreterleri ve ıslık çalan doktorları selamladı. Ofisinde, bir şarkı mırıldanan stenografıyla birkaç yazıyı kontrol etti, sonra da üst kattaki polis komiserine telefon etti. Birkaç dakika sonra kırmızı bir ışık yanıp söndü ve tavandan gelen bir ses şöyle dedi:

"Mahkûm dokuz numaralı görüşme odasına teslim edildi."

Odanın kapısını açtı, içeri girdi ve ardından kapının kilitlenme sesini duydu.

"Git," dedi gülümseyen mahkûm.

Bu gülümseme psikiyatrı sarsmıştı. Güneşli, hoş, sıcak bir şey, odaya ışık saçan bir şey. Karanlık tepelerin arkasındaki şafak. Gece yarısı vakti parlayan öğlen güneşi gibiydi bu gülümseme. Mavi gözler kendine güven dolu dişlerin üzerinde sükûnetle parlıyordu.

"Burada size yardım etmek için bulunuyorum," dedi kaşlarını çatan psikiyatr. Odada yanlış bir şeyler vardı. İlk girdiği an tereddüt etmişti. Etrafına baktı. Mahkûm güldü. "Eğer buranın neden bu kadar sessiz olduğunu düşünüyorsanız, radyoyu bozdum."

Agresif, diye düşündü doktor.

Mahkûm düşüncelerini okudu, gülümsedi ve kibarca elini uzattı. "Hayır, yalnızca yak-yak-yak eden makinelere."

Radyo lambalarının ve kablolarının parçaları yerde, halının üzerinde yatıyordu. Bunları gör-

mezden gelen, gülümseyişi üzerine tutulmuş sıcak bir lamba gibi hisseden psikiyatr, bir fırtına öncesini andıran o alışılmadık sessizlikte hastasının karşısına oturdu.

"Siz Albert Brock musunuz, hani şu kendisine Cani diyen kişi?"

Brock memnuniyet içinde başını salladı. "Başlamadan önce..." Sessizce ve hızla atılıp doktorun bileğindeki telsizi aldı. Bir fındık gibi dişlerinin arasına yerleştirdi, ısırdı, çatırdadığını duyunca, sanki her ikisine de bir iyilik yapmış gibi dehşete kapılan psikiyatra geri verdi. "Böylesi daha iyi."

Psikiyatr harap olmuş cihaza baktı. "Zarar faturanız kabarıyor."

"Umurumda değil," diyerek gülümsedi hastası. "Şarkıda söylendiği gibi: 'Ne Olduğu Umurumda değil!'" Şarkıyı mırıldandı.

Psikiyatr, "başlayalım mı?" dedi.

"Olur. İlk kurban, ya da ilklerden biri, benim telefonumdu. Çok pis bir cinayet. Mutfaktaki çöp öğütücüsüne soktum! Aleti tam yarı yolda durdurdum. Zavallı şey ölümüne boğuldu. Ondan sonra, Televizyonu vurdum!"

Psikiyatr, "Hım," dedi.

"Tüpüne tam altı el sıktım. Yere düşen bir avize gibi çok güzel bir şangırtı çıkardı."

"Güzel tasvir."

"Teşekkürler, hep bir yazar olmayı hayal etmişimdir."

"Isterseniz telefondan nefret etmeye ne zaman başladığınızı anlatın."

"Çocukken beni korkuturdu. Amcam ona Hayalet Makinesi diyordu. Vücudu olmayan sesler. Ödümü kopartıyordu. Yaşamımın daha sonraki aşamalarında da hiç rahat olmadım. Telefon bana kişiliksiz bir alet gibi gelirdi. Canı isterse, kişiliğinizin tellerden gitmesini sağlardı. Eğer istemezse, karşı taraftakilerin elinde yalnızca soğuk balık gibi, sadece çelik, bakır, plastik, sıcaklığı ve gerçekliği olmayan bir ses kalana kadar kişiliğinizi emerdi. Telefonda yanlış şeyler söylemek kolaydır; telefon sizin adınıza anlamınızı değiştirir. Bir bakarsınız, bir düşmanınız olmuş. Sonra, kuşkusuz, telefon çok kullanışlı bir şeydir; orada durur ve aranmayı istemeyen birisini aramanızı ister. Arkadaşlar beni hep arıyor da arıyordu. Lanet olsun, bana hiç vakit kalmıyordu. Telefon olmadığında, televizyon, radyo, pikap oluyordu. Televizyon ya da radyo ya da pikap olmadığında, köşedeki sinemadaki filmler oluyordu, pusuya yatmış kümülüs bulutları gibi reklamlarla gösterilen filmler. Artık yağmur yağmıyor, sabun köpüğü yağıyordu. High-Fly-Cloud reklamları gelmediğinde, her restoranda Mozzek müziği duyuluyordu; işe gittiğim otobüslerde müzik ve reklamlar. Müzik olmadığında enterkom ve benim korku filmim, karım ve arkadaşlarımın beş dakikada bir aradığı kol saati telsizim. Böylesi "kolaylıkların" o kadar kışkırtıcı şekilde kolay-

laştırıcı olmalarını sağlayan nedir? Sıradan insan der ki; işte buradayım, vaktim var, kolumda da bir telefon takılı, o zaman neden bizim Joe'yu aramayayım, ha? 'Alo, alo!' Dostlarımı, karımı, insanlığı çok seviyorum, ama bir anda karım 'Şu anda neredesin?' diye sormak için aradığında ve bir arkadaşımın arayıp, 'Anlatılacak en komik şeyi duydum. Bir adam varmış...' dediğinde, ya da bir yabancı arayıp 'Bu gerçekleri aydınlatma anketi, söyleyin bakalım şu anda ne marka çiklet çiğniyorsunuz?' diye sorduğunda... Eh artık!"

"Hafta boyunca kendinizi nasıl hissettiniz?"

"Fitili ateşlenmiş, uçurumun kenarında. O öğleden sonra ofiste, yapacağımı yaptım."

"Neydi o?"

"İletişim sisteminden içeri bir karton bardak dolusu su döktüm."

Psikiyatr defterine notlar aldı.

"Ve sistem kısa devre mi yaptı?"

"Hem de nasıl! Çılgın bir Dört Temmuz günü gibi! Tanrım, stenograflar kendilerini kaybetmiş ortalıkta koşuşturuyordu! Ne kargaşa!"

"Bir süreliğine kendinizi iyi hissettiniz, değil mi?"

"Çok iyi! Sonra öğle saatlerinde kol telsizimi kaldırıma atmayı akıl ettim. Tam o sırada cırtlak bir ses sorular soruyordu. 'Burası dokuz numaralı kamuoyu yoklaması. Öğlen yemeğinde ne yediniz?" Tam o sırada kol telsizimi tekmeledim!"

"Daha da iyi hissettiniz, ha?"

"Hem de nasıl!" Brock ellerini ovuşturuyordu. "Neden tek başıma bir devrim başlatmayayım, insanları kimi 'kolaylıklardan' kurtarmayayım? Kimin için 'kolaylık?' diye haykırdım. Arkadaşlar için kolaylık: 'Hey, Al, burada Green Hills'in soyunma odasından seni arayayım dedim. Tek vuruşta harika bir sayı yaptım! Tek vuruşta sayı, Al! Çok güzel bir gün, şimdi bir viski içeceğim. Bilmek istersin diye düşündüm, Al!' Ofisim için kolaylık, telsizli arabamla arazide olduğumda, temasta olmadığım bir an bile yok. Temasta! Yapışkan bir sözcük. Temas, cehenneme kadar. Yakalanmış! Daha doğrusu pençelenmiş. FM sesler tarafından hırpalanmış, mıncıklanmış, yumruklanmış. Haber vermeden arabadan ayrılamazsın: 'Benzincide işimi görmek için durdum.' 'Tamam Brock, acele et!' 'Brock neden bu kadar uzun sürdü?' 'Özür dilerim efendim.' 'Bir dahaki sefere dikkat et, Brock.' 'Evet efendim.' Bu yüzden, biliyor musunuz ne yaptım doktor? Yarım kilo çikolatalı Fransız dondurması aldım ve kaşıkla arabanın vericisine doldurdum."

"Yayın cihazının içine tıkmak için çikolatalı Fransız dondurması seçmenizin bir nedeni var mı?"

Brock düşündü ve gülümsedi. "En sevdiğim dondurmadır."

"Ya," dedi doktor.

"Benim için iyi olan telsiz vericisi için de iyidir diye düşündüm."

"Telsize kaşıkla dondurma tıkmak nereden aklınıza geldi?"

"Sıcak bir gündü."

Doktor durakladı.

"Ya sonra ne oldu?"

"Sonra sessizlik oldu. Tanrım, ne güzeldi. Bütün gün cazırdayan o araba telsizi, 'Brock oraya git, Brock buraya git, Brock buraya gel, Brock git, oldu Brock, yemek saati Brock, yemek saati geçti Brock, Brock, Brock.' Eh, bu sessizlik sanki kulaklarıma dondurma konmuş gibi hissettirdi."

"Dondurmayı çok seviyor gibisiniz."

"Sessizliği hissederek etrafta dolaştım, o âna kadar dokunmuş en kocaman bez parçası gibiydi. Sessizlik. Tam bir saat. Öylece arabada oturdum, gülümseyerek, kumaşı kulaklarımda hissederek. Özgürlükten sarhoş olmuştum!"

"Devam edin."

"Sonra aklıma seyyar diyatermi makinesi geldi. Bir tane kiraladım, o akşam eve giderken otobüste yanıma aldım. Etraf evine dönen yorgun insanlarla doluydu, kol telsizlerinden eşleriyle konuşuyorlardı. "Şimdi Kırk Üçüncüdeyim, şimdi Kırk Dördüncüdeyim, artık Kırk Dokuzuncudayım, şimdi Altmış birinciye dönüyoruz.' Bir koca sövüyordu, "Peki, o bardan ayrıl, kahrolası ve eve gidip yemeği hazırla, ben Yetmişincideyim!' ve Otobüs şirketinin radyosu 'Viyana Ormanlarından Öyküler,' çalıyor, bir kanarya birinci sınıf yulaf ezmesi

hakkında bir şeyler söylüyordu. Sonra diyatermi cihazımı çalıştırdım! Parazit! Karışıklık! Bütün eşlerin ofiste geçirdiği zor günden yakınan kocalarıyla, bütün kocaların, çocuklarının bir pencere camını kırdığını gören eşleriyle teması koptu! 'Viyana Ormanları' kesildi, kanarya sustu. Sessizlik! Korkunç, beklenmedik sessizlik. Otobüs sakinleri birbirleriyle konuşma zorunluluğuyla karşı karşıya kaldılar. Panik! Çıplak, hayvani panik!"

"Polis sizi yakaladı mı?"

"Otobüs durmak zorunda kaldı. Ne de olsa, müzik karışmış, kocalar ve eşleri gerçeklikten kopmuştu. Kargaşa, isyan ve kaos. Kafeslerinde bıcırdayan sincaplar! Bir tamir arabası geldi, beni derhal tespit ettiler, tutuklandım, ceza kesildi ve göz açıp kapayıncaya kadar diyatermi makinesine el konulmuş, eve gönderilmiştim."

"Bay Brock, buraya kadar, davranışınızın pek de pratik olmadığını belirtebilir miyim? Otobüs radyolarını, enterkomları ya da araba telsizlerini istemiyorsanız, neden telsizlerden nefret edenlerin derneklerine katılmıyor, yasa önerileri sunmuyor, yasal ve anayasal haklarınızı kullanmıyorsunuz? Ne de olsa, burası bir demokrasi."

"Ve ben de," dedi Brock, "en iyi koşullarda azınlık denilen o şeyim. Derneklere katıldım, yasa teklifi verdim, mahkemeye başvurdum. Yıllarca protesto ettim. Herkes güldü. Benden başka her-

kes otobüs radyolarını ve reklamları seviyor. Ben dışarıda kaldım."

"O zaman da iyi bir asker gibi yenilgiyi kabullenmeniz gerekmez mi? Çoğunluğun dediği olur."

"Ama çok ileri gittiler. Biraz müzik ve 'temasta olmak' güzel, ama çok daha fazlasının on kez güzel olacağını düşündüler. Ben çıldırdım! Eve geldiğimde eşimi histeri krizlerinde buldum. Neden? Çünkü yarım günlüğüne benimle teması kopmuştu. Kol telsizimin üzerinde zıpladığımı hatırlıyor musunuz? Eh, o gece evimi öldürmek için planlar yapmaya başladım."

"Bunu böyle yazmamı istediğinizden emin misiniz?"

"Anlambilimsel olarak bu doğru. Katlederek öldürmek. Bu o konuşan, şarkı söyleyen, mırıldanan, hava raporu veren, şiir ve roman okuyan, müzik çalan yatağa yattığınızda ninni söyleyen evlerden. Duşta size çığlık çığlığa opera söyleyen, uykunuzda İspanyolca öğreten bir ev. Hani o zırvalayan, bir yüksükten biraz daha büyük olduğunuzu hissetmenizi sağlayan elektronik kâhinleri, 'Ben kayısılı pastayım ve piştim,' ya da 'Ben fırında etim, üzerime sosumu sür!' ve buna benzer palavralar sıkan ocakları olan mağaralardan biri... Yataklar da uyumanız için sizi sallayıp, uyanmanız için sarsıyor. İnsanlara ancak tahammül eden bir ev işte. Ön kapı "Ayağınız çamurlu efendim!' diye hırlıyor. Ve bir elektronik süpürgeli av köpeği pe-

şinizden bütün evi koklayıp odadan odaya arkanızdan geliyor ve düşürdüğünüz bütün tırnakları ve külleri yutuyor. Tanrım diyorum, Tanrım!"

"Sakin olun," dedi psikiyatr.

"Gilbert ve Sullivan'ın şu şarkısını anımsıyor musunuz: 'Her Şey Listemde, Hiçbiri Unutulmayacak'? Bütün gece şikâyetlerimi sıraladım. Ertesi sabah bir tabanca satın aldım. Ayaklarımı kasten çamurladım. Ön kapıda durdum. Kapı tiz bir sesle haykırdı. 'Kirli ayak, çamurlu ayak! Ayağınızı silin! Lütfen temiz olun!' Lanet olası şeyi anahtar deliğinden vurdum! Mutfağa koştum, orada da tam o sırada fırın sızlanıyordu, 'Kapat beni!' Mekanik bir omletin ortasında fırını öldürdüm. Ah, nasıl da sızlanıp çığlık attı. 'Kısa devre yaptım!' Sonra telefon şımarık bir velet gibi çalmaya başladı, onu çöp öğütücüsüne attım. Şimdi söylemeliyim ki, çöp öğütücüsüyle bir sorunum yok, o masum bir üçüncü kişiydi. Şimdi onun için üzgünüm, pratik bir cihazdı aslında, hiçbir zaman bir tek kelime etmedi, çoğunlukla uykusu gelmiş bir aslan gibi homurdandı ve artıklarımızı hazmetti. Onu tamir ettireceğim. Sonra gittim ve televizyonu vurdum, şu sinsi canavarı, her gece sabit bir şekilde seyreden milyonlarca insanı taşa çeviren Medusa'yı, çağırıp, şarkı söyleyip çok şeyler vaat eden, ama sonunda çok az şey veren o deniz perisini. Ama ben hep geri geldim, geri geldim, umut edip bekleyerek, ama sonunda bam! Karım, kafası

kesilmiş bir tavuk gibi gıdaklayarak ön kapıdan fırladı. Polis geldi. İşte buradayım!"

Mutlu bir şekilde arkasına yaslanıp bir sigara yaktı.

"Ve tüm bu suçları işlerken, kol telsizinizin, yayın yapan vericinin, telefonun, otobüs radyosunun, ofis içi iletişim cihazlarının ya kiralık ya da başkasının malı olduklarını idrak ettiniz mi?"

"Aynısını yine yapardım, Tanrı yardımcım olsun."

Psikiyatr o gülümsemenin ışığında oturuyordu.

"Zihin Sağlığı Dairesi'nden başka yardım talebiniz yok mu? Sonuçlara katlanmaya hazır mısınız?"

"Bu daha başlangıç," dedi Bay Brock. "Ben gürültüden sıkılan, her an için müzik tarafından istismar edilip, itilip kakılıp bağırılan, her an için bir yerlerdeki, şunu yap, bunu yap, hızlı, hızlı, şimdi oraya şimdi buraya diyen bir sesle temas halinde olan küçük bir topluluğun öncüsüyüm. Göreceksiniz. İsyan başlıyor. İsmim tarihe geçecek!"

"Hmmm." Psikiyatr düşünür gibiydi.

"Kuşkusuz bu zaman alacak. Başlangıçta o kadar büyüleyiciydi ki. Bu şeylerin düşüncesi, uygulamadaki yararları, çok güzeldi. Neredeyse, oynanacak oyuncaklardı, ama insanlar çok içine girdiler, çok ileri gittiler ve bir tür toplumsal davranışa kapıldılar ve dışına çıkamadılar, içinde

olduklarını bile inkâr ettiler. Böylece sinirlerini başka bir şeymiş gibi akılcılaştırdılar. "Modern çağımız," dediler. "Koşullar," dediler. "Asabi," dediler. Ama şuraya yazın, tohum serpildi. Dünya çapında televizyonlara, radyolara, filmlere çıktım; işin ironisi de burada. Bu beş gün önceydi. Bir milyar kişi beni biliyor. Finans sayfalarınıza bakın. An meselesi. Belki bugün de olabilir. Ani bir sıçrama, çikolatalı Fransız dondurması satışlarında bir artış!"

"Anlıyorum," dedi psikiyatr.

"Altı aylığına sessiz ve sakin olabileceğim özel, güzel hücreme dönebilir miyim artık?"

"Evet," dedi psikiyatr sakince.

"Benim için dertlenmeyin," dedi Bay Brock, ayağa kalkarken "Yalnızca uzun bir süre oturup bu güzel, yumuşak sessiz maddeyi her iki kulağıma tıkacağım."

"Hmmm," dedi psikiyatr, kapıya yaklaşırken.

"Şerefinize," dedi Bay Brock.

"Evet," dedi psikiyatr.

Gizli bir düğmeye bir şifre girdi, kapı açıldı, o da dışarı çıktı, kapı kapandı ve kilitlendi. Yalnız başına ofisleri ve koridorları katetti. Yolculuğunun ilk yirmi metresine "Tambourine Chinois" eşlik etti. Daha sonra "Tzigane," Bach'tan "Passacaglia" ve minör bir Füg, "Tiger Rag," "Love is Like a Cigarette. Cebindeki kırık kol telsizini ölü bir peygamber devesiymişçesine kavradı. Ofisine

döndü. Bir zil çaldı; tavandan gelen bir ses, "Doktor?" dedi.

"Brock'la işim yeni bitti," dedi psikiyatr.

"Teşhis?"

"Tamamen yolunu kaybetmiş, ama neşeli. Çevresiyle ilgili en basit gerçeklikleri kabul edip onlarla uyum sağlamayı reddediyor."

"Tedavi?"

"Belirsiz. Bıraktım görünmez bir malzemenin keyfini çıkarsın."

Telefonlar çaldı. Masasının çekmecesindeki bir yedek kol telsizi yaralı bir çekirge gibi vızıldadı. Enterkom hattı pembe bir ışık çıkartıp klik-klik etti. Üç telefon çaldı. Çekmece vızıldadı. Kapıdan müzik girdi. Sessizce mırıldanan psikiyatr yeni kol telsizini bileğine taktı, enterkomun düğmesine bastı, bir an konuştu, telefonlardan birini açtı, konuştu, diğer telefonu açtı, konuştu, üçüncü telefonu açtı, konuştu, kol telsizinin düğmesine dokundu, sakince ve sessizce konuştu, çalan müzik ve yanıp sönen ışıkların ortasında yüzü sakin ve vakurdu, telefonlar yeniden çaldı, elleri hareket halindeydi, kol telsizi yeniden vızıldadı ve enterkom konuştu, tavandan gelen sesler de konuştu. Serin, klimalı ve uzun öğleden sonra boyunca böyle devam etti; telefon, kol telsizi, enterkom, telefon, kol telsizi, enterkom, telefon, kol telsizi, enterkom, telefon, kol telsizi, enterkom, telefon, kol telsizi...

Altın Uçurtma, Gümüş Rüzgâr

"Domuz şeklinde mi?" diye haykırdı Mandarin.

"Domuz şeklinde," dedi haberci ve gitti.

"Ah, şu lanetli yılda ne lanetli bir gün," diye haykırdı Mandarin.

"Tepelerin ötesindeki Kwan-Si kasabası, benim çocukluğumda çok küçüktü. Şimdi o kadar büyüdü ki, sonunda bir duvar inşa ediyorlar."

"Peki üç kilometre ötedeki bir duvar neden güzel babamı bir saat içinde hüzün ve kızgınlıkla dolduruyor?" diye sordu kızı sükûnetle.

"Duvarlarını," dedi Mandarin, "domuz şeklinde inşa ediyorlar! Görüyor musun? Bizim kent duvarımız bir portakal şeklinde inşa edilmiştir. Domuz aç gözlülükle bizi yiyecek!"

İkisi de oturup düşündü.

Hayat simgeler ve kehanetlerle doluydu. İblisler her yerde dolanıyordu. Ölüm bir gözün ıslaklığında geziyordu, bir martının kanat çırpması yağmur anlamına geliyordu, şöyle tutulan bir yelpaze, bir damın açısı ve evet, bir kent duvarının bile mu-

azzam önemi vardı. Bu iki kasabaya gelen seyyahlar ve turistler, kervanlar, müzisyenler, sanatçılar işaretleri eşit şekilde değerlendirecek ve diyecekti ki: "Portakal şeklindeki kent! Hayır! Ben domuz şeklindeki kente gireceğim ve gelişeceğim, her şeyi yiyip iyi şans ve bollukla şişmanlayacağım!"

Mandarin iç çekti "Her şey kaybedildi! Bu simgeler ve işaretler dehşet veriyor. Kentimize kötü günler gelecek."

"O zaman," dedi kızı, "taş ustalarını ve tapınak inşaatçılarını çağırt. Ben ipek paravanın ardından fısıldayacağım, sen de ne diyeceğini bileceksin."

Yaşlı adam umutsuzca ellerini çırptı. "Hey, taş ustaları! Hey, tapınak ve kent inşaatçıları!"

Mermer, granit, oniks ve kuvars bilen adamlar çabucak geldi. Mandarin onları huzursuzca karşıladı, tahtının ardındaki ipek paravanın arkasından gelecek bir fısıltı bekliyordu. Sonunda fısıltı geldi.

"Sizi buraya çağırdım," dedi fısıltı.

"Sizi buraya çağırdım," dedi Mandarin yüksek sesle, "çünkü bizim kentimiz portakal şeklinde ve kötü Kwan-Si kentindekiler bugün kendilerininkini aç bir domuz şeklinde yaptı..."

Burada taş ustaları homurdanıp sızlandı. Ölüm dışarıdaki avluda değneğini takırdattı. Yoksulluk odanın gölgelerinde ıslak öksürük gibi bir ses çıkarttı.

"Ve bu yüzden," dedi fısıltı, dedi Mandarin,

"Siz, duvarları yükseltenler, malalar ve kayalarla gidip, kentimizin şeklini değiştireceksiniz!"

Mimarlar ve ustalar yutkundu. Mandarinin kendisi bile kendi söylediğine yutkundu. Fısıldayan fısıldadı. Mandarin devam etti: "Ve siz duvarlarımızın şeklini, domuzu dövüp kovalayacak bir sopaya benzeteceksiniz!"

Taş ustaları bağırarak ayağa kalktı. Ağzından çıkan sözlerden hoşlanan Mandarin bile tahtından inip alkışladı. "Çabuk!" diye haykırdı. "İş başına!"

Adamlar gülümseyip kahkahalar atarak gittiğinde, Mandarin büyük sevgiyle ipek paravana döndü. "Kızım," diye fısıldadı, "seni kucaklayacağım." Yanıt gelmedi. Paravanın arkasına dolandı, kız gitmişti.

Ne tevazu, diye düşündü. Kaybolup gitti ve beni zaferimle, sanki benimmiş gibi, baş başa bıraktı.

Haber kente yayıldı; Mandarin methedildi. Herkes duvarlara taş taşıdı. Havai fişekler atıldı, herkes birlikte çalıştığından, ölüm ve yoksulluk iblisleri ortalıktan çekildi. Ay sonunda duvar değişmişti. Şimdi artık domuzları, yaban domuzlarını hatta aslanları kovalayabilecek güçlü bir sopa olmuştu. Mandarin her gece mutlu bir tilki gibi uyudu.

"Haber duyulduğunda Kwan-Si'nin Mandarinini görmek isterim. Ne kargaşa ve histeri; herhalde kendini bir dağdan aşağı atacaktır! Biraz daha şu şaraptan, ey Oğul-gibi-düşünen-Kızım."

Ama keyif bir kış çiçeği gibi, kısa ömürlü oldu. O öğleden sonra haberci saray avlusuna girdi. "Ah, Mandarin, hastalık, hüzün, çığ, çekirge sürüleri ve zehirli kuyu suları!"

Mandarin titredi.

"Duvarlarımızı güçlü bir sopaya dönüştürerek kovaladığımız bir hayvana, bir domuza benzer şekilde inşa edilen Kwan-Si kenti," dedi haberci, "şimdi zaferi kış küllerine dönüştürdü. Duvarlarını bizim sopamızı yakacak bir ateş gibi inşa ettiler!"

Mandarin'in kalbi, eski bir ağacın üzerindeki sonbahar meyvesi gibi sıkıştı. "Of, tanrılar! Seyyahlar bizi geri çevirecek. Simgeleri okuyan tüccarlar, her şeyi fetheden ateş tarafından kolaylıkla yakılacak olan sopaya sırt çevirecek!"

"Hayır," diye fısıldadı ipek paravanın ardından gelen bir kar tanesi.

"Hayır," dedi şaşkın Mandarin.

"Taş ustalarıma söyleyin," diye fısıldadı düşen bir yağmur damlası, "duvarlarımızı parlak bir göl şeklinde yapsınlar."

Mandarin bunu yüksek sesle söyledi, kalbi ısınmıştı.

"Ve bu su dolu gölle," dedi fısıltı ve yaşlı adam, "ateşi bastıracak ve sonsuza kadar söndüreceğiz!"

Bir kez daha fikirlerin muhteşem İmparatoru tarafından kurtarıldığını öğrenen kent neşeye gömüldü. Duvarlara koştular ve bu yeni vizyona

daha yakın bir şekilde inşa ettiler, şarkı söylüyorlardı, eskisi kadar değil kuşkusuz, çünkü yorulmuşlardı ve o kadar hızlı da olamadılar, çünkü ilk seferinde duvarı yapmak bir ay sürmüş ve bu arada işleriyle ürünü ihmal ettikleri için daha zayıf ve yoksul düşmüşlerdi.

Sonrasında ardı ardına korkunç ve çok güzel günler geldi, birbiri üzerine korkutucu kutular gibi biriken.

"Ah, İmparator," diye haykırdı haberci, Kwan-Si duvarlarını bütün gölümüzü içecek kadar bir ağız şeklinde yeniden inşa etmiş!"

"O zaman," dedi ipek paravana çok yakın duran İmparator, duvarlarımızı bu ağzı dikecek olan bir iğne gibi inşa edin!"

"İmparator," diye çığlık attı haberci. "Duvarlarını iğnenizi kıracak bir kılıç biçiminde yapmışlar!"

İmparator titreyerek ipek paravana tutundu. "O zaman taşların yerini değiştirip kılıcı saracak bir kın şekline sokun.

"Merhamet," diye ağladı ertesi sabah haberci, "bütün gece çalışıp duvarlarını o kını patlatacak bir yıldırım şekline sokmuşlar!"

Hastalık kentte bir vahşi köpek sürüsü gibi yayıldı. Dükkânlar kapandı. Halk, artık durmadan bitmez tükenmez aylar boyunca duvarı değiştirmek için çalıştığından, bizzat rüzgârda beyaz kemiklerini bir müzik aleti gibi takırdatan Ölüm'e

benziyordu. Her ne kadar yazın ortası olsa da herkes hayvanlarıyla ve hasatla meşgul olması gerekirken, sokaklarda cenazeler görülmeye başladı. Mandarin o kadar hasta oldu ki, yatağını ipek paravanın önüne taşıttı ve mimari emirlerini oradan, yattığı yerden sefil bir halde vermeye başladı. Paravanın ardındaki ses de artık saçaklardaki rüzgâr gibi kısık ve zayıftı.

"Kwan-Si bir kartal. O zaman bizim duvarımız da bu kartalı yakalayacak bir ağ olmalı. Onlar ağımızı yakacak bir güneş, o zaman güneş tutulmasına neden olacak bir ay inşa etmeliyiz!"

Kent, tıpkı paslı bir makine gibi, durdu.

Sonunda paravanın ardındaki fısıltı haykırdı:

"Tanrılar adına, Kwan-Si'yi çağırın."

Yazın son günü Kwan-Si Mandarini, çok hasta ve solgun bir şekilde açlıktan ölmek üzere olan dört hizmetçi tarafından taht odasına getirildi. İki mandarin doğrulup yüz yüze geldi. Nefesleri ağızlarında kış rüzgârları gibi titreşiyordu. Bir ses dedi ki:

"Şu işe bir son verelim."

Yaşlı adamlar başlarıyla onayladı.

"Bu böyle devam edemez," dedi zayıf ses. "Halklarımız her gün kentlerimizi başka bir şekilde yeniden inşa etmek dışında bir şey yapmıyor. Avlanmaya, balık avlamaya, sevmeye, atalarına ve atalarının çocuklarına karşı iyi olmaya zamanları olmuyor."

"Bunu kabul ederim," dedi Kafes, Ay, Mızrak,

Ateş, Kılıç, şu ve bu başka şeyler kentlerinin Mandarinleri.

"Bizi gün ışığına taşıyın," dedi ses.

Yaşlı adamlar güneşin altına, küçük bir tepenin üzerine getirildi. Yaz sonu melteminde birkaç zayıf çocuk güneşin tüm renklerinde, kurbağaların, çimenin, denizin ve altının ve buğdayın renklerinde ejderha uçurtmaları uçurtuyordu.

Birinci Mandarinin kızı yatağının başında duruyordu.

"Bakın," dedi.

"Bunlar yalnızca uçurtma," dedi iki yaşlı adam.

"Ama yerde duran bir uçurtma nedir ki?" dedi kız. "Hiçbir şey. Onu taşıması, güzel ve ruhani gözükmesi için ne gerekir?"

"Rüzgâr tabii ki," dedi diğerleri.

"Ya gökyüzü ile rüzgârın onları güzelleştirmek için neye ihtiyacı vardır?"

"Bir uçurtmaya tabii ki; birçok uçurtmaya, tekdüzeliği, gökyüzünün birörnekliğini kırmak için. Renkli, uçan uçurtmalara!"

"Demek ki," dedi Mandarinin kızı. "Siz, Kwan-Si, kentinizi son bir kez baştan inşa edip ne az, ne çok, bir rüzgâra benzeteceksiniz. Biz de altın bir uçurtma gibi inşa edeceğiz. Rüzgâr uçurtmayı güzelleştirip çok güzel yüksekliklere çıkartacak. Uçurtma da rüzgârın varlığının tekdüzeliğini kırıp ona amaç ve anlam kazandıracak. Öteki olmadan biri hiçtir. Birlikte, her şey güzel, eşgüdümlü,

uzun ve kalıcı bir yaşam olacaktır."

Bunun üzerine iki Mandarin o kadar neşelendi ki günlerdir ilk yemeklerini yediler ve bir anlığına güç kazandılar, sarıldılar ve birbirlerini methettiler. Mandarinin kızına oğlan, erkek, taş sütun, savaşçı, gerçek ve unutulmaz oğul dediler. Ve neredeyse derhal ayrılıp, şarkı söyleyerek, zayıf ama mutlu, kendi kentlerine koştular.

Ve böylece, zaman içinde, kentler Altın Uçurtma Kenti ve Gümüş Rüzgâr Kenti oldu. Ve hasatlar yapıldı, işlere yeniden koşuldu ve yeniden güçlendiler, hastalık da korkmuş bir çakal gibi kaçtı. Ve yılın her gecesi Uçurtma Kenti'nin halkı onları besleyen güzel, berrak rüzgârı duyabildi. Ve Rüzgâr Kenti'ndekiler de uçurtmanın şarkı söylediğini, fısıldadığını, yükseldiğini ve onları güzelleştirdiğini duyabildi.

"Öyle olsun," dedi Mandarin, ipek paravanının önünde.

Görmeyeceğim Sizi Hiç

Kapı yumuşak bir şekilde vuruldu, Bayan O'Brian kapıyı açtığında, karşısında en iyi kiracısı Bay Ramirez ve onun iki yanında duran iki polis memurunu gördü. Bay Ramirez orada öylece duruyordu, kuşatılmış, küçücük.

"Ne oldu Bay Ramirez!" dedi Bayan O'Brian.

Bay Ramirez şaşkındı. Söyleyecek laf bulamaz gibiydi.

İki yılı aşkın bir zaman önce Bayan O'Brian'ın pansiyonuna gelmişti ve o günden beri burada yaşıyordu. Mexico City'den otobüsle San Diego'ya gelmiş, oradan da Los Angeles'a geçmişti. Orada, parlak mavi marleyleri, duvarlarında resimleri ve takvimleriyle, disiplinli ama sevecen sahibi Bayan O'Brian ile bu küçük temiz odayı bulmuştu. Savaş sırasında uçak fabrikasında çalışmış, kim bilir nerelere giden uçakların parçalarını imal etmişti ve savaş bittikten sonra bile, hâlâ aynı işteydi. Başlangıçtan beri iyi para kazanmıştı. Bir kısmını biriktirmiş ve yalnızca haftada bir kere sarhoş olmuştu. Bu, Bayan O'Brian'ın düşüncesine göre, namusuyla çalışan herkesin sorgulanamaz ve geri

alınamaz şekilde sahip olduğu bir ayrıcalıktı.

Bayan O'Brian'ın mutfağında, fırında kurabiyeler pişiyordu. Yakında kurabiyeler Bay Ramirez'inkilere benzer özellikleriyle –kahverengi, parlak ve kıtır-kıtır, üzerleri neredeyse Bay Ramirez'in koyu gözlerine benzer yarıklarla– fırından çıkacaklardı. Mutfak güzel kokuyordu. Kokunun çekiciliğine kapılan polisler, öne doğru eğildi.

Bay Ramirez ayaklarına, kendisini bu belaya sürükleyen onlarmışçasına bakıyordu.

"Ne oldu Bay Ramirez?" diye sordu Bayan O'Brian.

Bay Ramirez gözlerini kaldırdığında, Bayan O'Brian'ın arkasındaki uzun mutfak masasını gördü. Temiz, beyaz keten örtüsü, tabaklar ve parlak bardaklar dizilmiş, içinde buzlar yüzen bir su sürahisi, bir kâse taze patates salatası, bir diğerinde de küp küp kesilmiş, şekerlenmiş muz ve portakal salatası. Masada Bayan O'Brian'ın çocukları oturuyordu; üç yetişkin oğlu yemek yiyor ve kendi aralarında konuşuyordu, daha genç iki kız ise bir taraftan yemeklerini yerken, bir taraftan da polislere bakıyordu.

"Otuz aydır buradayım," dedi sessizce Bay Ramirez, bir taraftan da Bayan O'Brian'ın şişman ellerine bakıyordu.

"Altı ayı fazladan oldu," dedi polislerden biri. "Yalnızca geçici bir vizesi vardı. Etrafta onu arıyorduk."

Gelişinden kısa bir süre sonra, Bay Ramirez küçük odası için bir radyo almıştı; akşamları sesini açıyor ve bundan keyif alıyordu. Bir de kol saati almıştı, ondan da keyif alıyordu. Ve birçok defa akşamları sessiz caddelerde dolaşmış, vitrinlerdeki parlak elbiseleri görmüş ve kimisini de satın almıştı ve mücevherler de görmüş ve bunların da bazılarını hanım arkadaşları için almıştı. Ve bir süre de haftanın beş günü sinemaya gitmişti. Sonra, bazen bütün gece boyunca olmak üzere, tramvaylara da binmişti, elektriği koklamış, kara gözleriyle reklamları izlemiş, tekerleklerin ayaklarının altında takırdadığını hissetmiş, küçük pansiyonların ve büyük otellerin gözünün önünden kayıp gitmesini seyretmişti. Bunun yanında, tabak tabak yemek yediği büyük restoranlara, tiyatroya ve operaya gitmişti. Ve bir de araba satın almış, ama daha sonra parasını ödemeyi unuttuğu için, satıcı kızgınlıkla arabayı pansiyonun önünden alıp gitmişti.

"İşte böyle," dedi Bay Ramirez, "ben de size odayı boşaltmak zorunda olduğumu söylemeye geldim, Bayan O'Brian. Bagajımı, elbiselerimi almaya geldim, sonra da bu adamlarla gideceğim."

"Meksika'ya mı?"

"Evet, Lagos'a. México'nun kuzeyinde küçük bir kasabadır."

"Üzüldüm, Bay Ramirez."

"Toplandım," dedi Bay Ramirez boğuk bir sesle, kara gözlerini hızla kırpıştırıyor, ellerini de çaresizce hareket ettiriyordu. Polisler ona dokunmadı. Buna gerek yoktu.

"İşte anahtar, Bayan O'Brian," dedi Bay Ramirez. "Çantamı aldım bile."

Bayan O'Brian adamın arkasında, kapının ağzında duran bavulu ilk kez o zaman fark etti.

Bay Ramirez muazzam mutfağa, parlak çatal-bıçağa, yemek yiyen gençlere ve cilalı zemine bir kez daha baktı. Döndü ve yandaki üç katlı yüksek ve güzel apartmana uzun uzun baktı. Balkonlara, yangın merdivenlerine ve arka kapıların merdivenlerine, rüzgârda uçuşan sıra sıra çamaşırlara baktı.

"İyi bir kiracıydınız," dedi Bayan O'Brian.

"Teşekkürler, teşekkürler Bayan O'Brian," dedi yumuşak bir sesle. Gözlerini yumdu.

Bayan O'Brian, kapıyı yarı açık tutup bekledi. Arkasında oğullarından biri yemeğinin soğuduğunu söyledi, ama kadın ona başını salladı ve gene Bay Ramirez'e döndü. Bir zamanlar Meksika sınırındaki kasabalardan birine yaptığı ziyareti hatırladı; dükkânların vitrinlerinde durmadan zıplayan ya da düşen veya küçük purolar gibi yatan ölü çekirgeler, ırmakların sularını tarlalara taşıyan kanallar, toprak yollar, yoksul manzara. Yollardaki yavaş, sürüklenircesine ilerleyen atları ve kavruk tavşanları hatırladı. Demir dağları, tozlu vadileri

ve yüzlerce mil uzunluğunda, dalgalardan başka hiçbir ses duyulmayan, arabaların, binaların, hiçbir şeyin olmadığı okyanus sahillerini hatırladı.

"Gerçekten üzgünüm, Bay Ramirez," dedi.

"Geri dönmek istemiyorum, Bayan O'Brian," dedi adam zayıfça. "Burası hoşuma gidiyor, burada kalmak istiyorum. Çalıştım, param var. Düzgün görünüyorum, değil mi? Ve geri dönmek istemiyorum!"

"Üzgünüm, Bay Ramirez," dedi kadın. "Keşke yapabileceğim bir şey olsaydı."

"Bayan O'Brian!" diye birdenbire ağlamaya başladı, gözyaşları gözkapaklarının altından dökülüyordu. Ellerini uzattı ve kadının ellerini şiddetle yakaladı, kadının ellerini sallıyor, sıkıyor, tutuyordu. "Bayan O'Brian, görmeyeceğim sizi hiç, görmeyeceğim sizi hiç!"

Polisler bunun üzerine gülümsedi, ama Bay Ramirez fark etmedi ve onlar da hemen gülümsemelerini kesti.

"Hoşçakalın Bayan O'Brian. Bana iyi davrandınız. Ah, hoşçakalın, Bayan O'Brian. Görmeyeceğim sizi hiç!"

Polisler Bay Ramirez'in dönmesini, bavulu alıp yürümesini bekledi. Sonra, şapkalarına dokunarak Bayan O'Brian'ı selamladıktan sonra, onu izlediler. Kadın da girişin merdivenlerinden inmelerini izledi. Sonra kapıyı sessizce kapattı ve yavaşça masa-

nın başındaki iskemlesine gitti. İskemleyi geri itip oturdu. Parlak çatal ve bıçağı aldı ve yeniden etini yemeye koyuldu.

"Acele et," dedi oğullarından biri, "Soğutacaksın."

Bayan O'Brian bir lokma aldı, uzun uzun, yavaşça çiğnedi; sonra kapalı kapıya bakakaldı. Çatal ve bıçağını masaya bıraktı.

"Ne oldu anne?" diye sordu oğlu.

"Fark ettim ki," dedi Bayan O'Brian. Elini yüzüne kapadı. "Bay Ramirez'i bir daha hiç görmeyeceğim."

Nakış

Öğleden sonrasının geç saatlerinde, verandanın loş havasında iğneler, ışıkta toplaşmış gümüş böceklerin hareketini andırır bir şekilde parlıyordu. Üç kadının ağızları işlerinin üzerinde kıpırdıyordu. Gövdeleri arkaya yatıyor, sonra belli belirsiz öne eğiliyor ve bu da sallanan iskemlelerinin ileri-geri hareket edip mırıldanmasına neden oluyordu. Her kadın, sanki aniden kalbinin atışlarını burada bulmuş gibi kendi ellerine bakıyordu.

"Saat kaç?"

"Beşe on var."

"Bir dakika içinde kalkıp akşam yemeği için bezelyeleri ayıklamalıyım."

"Ama..." dedi içlerinden biri.

"Ah, evet, unutmuşum. Ne kadar da aptalım..." Birinci kadın durakladı, nakışı ile iğnesini bıraktı ve verandanın açık kapısından ve sakin evin sıcaklığından sessiz mutfağa baktı. Orada, masanın üzerinde, yaşamı boyunca görmüş olduğu her şeyden daha fazla evcilliğin simgeleri gibi görünen, güzel, dayanıklı kabuklarının içindeki yeni yıkanmış bezelye kümesi, parmaklarının onları dünya yüzüne çıkartmasını bekliyordu.

"Eğer kendini daha iyi hissedeceksen, git de ayıkla onları," dedi ikinci kadın.

"Hayır," dedi birinci. "Yapmayacağım, yapmayacağım işte."

Üçüncü kadın içini çekti. Yeşil bir tarlanın üzerine bir gül, bir yaprak ve bir de papatya işliyordu. Nakış iğnesi yükseldi ve kayboldu.

İkinci kadın aralarında en ince, en narin nakışı işliyor, hızla iğnesini sayısız yolculukta saplıyor, buluyor ve döndürüyordu. Hızlı, kapkara bakışları her hareketi gözlüyordu. Bir çiçek, bir adam, bir yol, bir güneş, bir ev; işlenen her ayrıntısı mükemmel minyatür bir güzellik olan sahne, elinin altında gelişiyordu.

"Böylesi zamanlarda, hep ellerinize dönmüşsünüz gibi olur," dedi ve diğerleri de sallanan iskemleleri yeniden sallanmaya başlatacak kadar başlarını oynattılar.

"İnanıyorum ki," dedi birinci hanımefendi, "ruhlarımız ellerimizde. Çünkü bu dünyada her şeyi ellerimizle yapıyoruz. Bazen ellerimizin yarısını bile kullanmadığımızı düşünüyorum; kafalarımızı kullanmadığımız kesin."

Üçü de daha yoğun bir şekilde ellerinin yapmakta olduklarına daldılar. "Evet," dedi üçüncü hanımefendi, "dönüp bütün bir yaşama baktığınızda, sanki çehreleri eller ve yaptıkları kadar anımsamıyorsunuz."

Kendi kendilerine, âdetleri ya da alışkanlıkları

doğrultusunda yavaş ya da hızlı parmaklarla kaldırdıkları kapakları, açıp kapattıkları kapıları, topladıkları çiçekleri, hazırladıkları yemekleri hatırlattılar. Geriye dönüp baktığınızda, bir sihirbazın hayali gibi, bir eller karmaşası görürdünüz, açılan kapılar, çevrilen musluklar, sallanan süpürgeler, tokatlanan çocuklar. Tek ses pembe ellerin çırpıntısıydı; geri kalanı sessiz bir rüyaydı.

"Bu gece, yarın gece ya da sonraki gece hazırlanacak yemek yok," dedi üçüncü hanımefendi.

"Açılacak ya da kapatılacak pencere yok."

"Önümüzdeki kış bodrumdaki kazanda küreklenecek kömür yok."

"Yemek tarifleri kesilecek gazete yok."

Ve aniden ağlamaya başladılar. Gözyaşları yavaşça yüzlerinden aktı ve parmaklarının üzerinde gezindiği malzemeye damladı.

"Bunun bir yararı yok," dedi sonunda birinci hanımefendi ve her iki gözünün altına başparmağının tersini sürdü. Başparmağına baktı, ıslanmıştı.

"Bakın yaptığıma!" diye ağladı ikinci hanımefendi, kızgınlıkla. Diğerleri durup baktılar. İkinci hanımefendi nakışını kaldırdı. Sahne tamamdı, yalnızca, işlenmiş sarı güneş işlenmiş yeşil tarlanın üzerinde parlayıp işlenmiş kahverengi yol işlenmiş pembe eve doğru dolanarak ilerlerken, yolda duran adamın suratında doğru olmayan bir şeyler vardı.

"Bunu düzeltmek için neredeyse her şeyi sökmem gerekecek," dedi ikinci hanımefendi.

"Ne yazık." Üçü de dikkatle çok güzel ama kusurlu manzaraya baktılar.

İkinci hanımefendi marifetli küçük makasını ışıldatarak ipliklere girişti. Desen iplik iplik sökülmeye başladı. Neredeyse acımasızca çekiştirip duruyordu. Adamın suratı gitmişti. İplikleri çekmeyi sürdürdü.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu diğer kadınlar.

Uzandılar ve ne yaptığını gördüler.

Adam yoldan kaybolmuştu. Kadın onu tamamen çıkartmıştı.

Bir şey söylemediler ve kendi işlerine döndüler.

"Saat kaç? diye sordu biri.

"Beşe beş var."

Saat beşte mi olması gerekiyordu?"

"Evet."

"Ve olduğunda da herhangi bir şeye bir şey olup olmayacağından emin değiller, öyle mi?"

"Hayır, emin değiller."

"Neden bu kadar ilerleyip büyümeden onları durdurmadık?"

"Evvelce olduğunun iki katı. Hayır, on, belki bin katı."

"Bu ilk seferki ya da daha sonrakiler gibi değil. Bu farklı. Geldiğinde ne olacağını kimse bilmiyor."

Verandada, gül ve kesilmiş çim kokularının ortasında bekliyorlardı.

"Şimdi saat kaç?"

"Beşe bir var."

İğnelerden gümüşi alevler çıkıyordu. Loşlaşan yaz havasında minik bir metal balık sürüsü gibi salınıyorlardı.

Uzaklardan bir sivrisinek sesi. Sonra bir davul gümbürtüsü gibi bir şey. Üç kadın başlarını kaldırıp dinledi.

"Hiçbir şey duymayacağız, değil mi?"

"Öyle dediler."

"Belki de aptallık ediyoruz. Belki de beşten sonra devam edeceğiz, bezelye ayıklayıp, kapıları açıp, çorbaları karıştırıp, bulaşıkları yıkayıp, yemek hazırlayıp, portakal soyup..."

"Vay, eski bir deneyden korktuğumuzu düşünüp nasıl da güleceğiz!" Birbirlerine gülümsediler.

"Saat beş."

Bu sakin sözcükler üzerine, hepsi de meşgul oldu. Parmakları atıldı. Yüzleri yaptıkları hareketlere döndü. Çılgınca desenler çizdiler. Nakışlı kumaşta leylaklar, çimenler, ağaçlar, evler ve nehirler oluşturdular. Bir şey söylemiyorlardı, ama verandanın sessiz havasında nefeslerini duyabilirdiniz.

Otuz saniye geçti.

İkinci kadın nihayet içini çekip rahatlamaya başladı.

"Sanırım gidip akşam yemeği için şu bezelyeleri ayıklamaya başlayacağım," dedi. "Ben..."

Ama kafasını kaldırmaya bile vakti olmadı. Bir

yerlerde, görüş alanının kenarında, dünyanın parlayıp alev aldığını gördü. Başını kaldırmadı, çünkü ne olduğunu biliyordu. Kafasını kaldırmadı, diğerleri de kaldırmadı ve son anda parmakları hâlâ uçuşuyordu; ülkeye, kasabaya, o eve hatta o verandaya ne olduğunu görmek için bir göz atmadılar. Yalnızca titreyen ellerindeki desene bakıyorlardı.

İkinci kadın işlenmiş bir çiçeğin gittiğini gördü. Onu yeniden işlemeye çalıştı, ama gitmişti, sonra yol kayboldu ardından da çimenler. Yavaşlatılmış harekette bir ateşin işlenmiş evi yakaladığını ve yıktığını sonra kasnaktaki küçük yeşil ağacın her bir işli yaprağını çektiğini, desendeki güneşin de dağıldığını gördü. Sonra ateş, iğnenin hareket halinde, hâlâ parıldayan ucunu yakaladı; kadın ateşin parmaklarına, kollarına ve bedenine ulaşmasını seyretti, varlığının ipliğini öyle bir titizlikle söküyordu ki, eldeki malzemenin dokusunu bütün şeytanca güzelliğiyle, çekiştirdiğini görebiliyordu. Diğer kadınlara ya da mobilyalara ve avludaki karaağaca ne yaptığını görmedi bile. Çünkü şimdi, evet şimdi, teninin beyaz nakışını, yanaklarının pembe ipliğini çekiştiriyordu ve sonunda kalbini, ateşle dokunmuş yumuşak kırmızı gülü buldu ve o taze, işlenmiş narin yapraklarını, birbiri ardına yaktı.

Büyük Siyah-Beyaz Oyun

Halk tel örgünün ardındaki tribünleri doldurmuş, bekliyordu. Gölden çıktığımız için üzerlerimizden sular damlayan biz çocuklar, çığlıklar atarak otelin berisindeki kulübelerin arasında koşturuyor ve tribünlere oturup ıslak izimizi bırakıyorduk. Baklava şeklindeki beysbol sahasını çevreleyen yüksek meşelerin arasından güneşin kavurucu sıcağı geliyordu. Golf pantolonları ve hafif yaz giysileri içindeki annelerimiz ile babalarımız bizi azarlayıp uslu durmamızı sağlıyorlardı.

Beklenti içinde otele ve geniş mutfağın arka kapısına bakıyorduk. Aradaki gölgelerle bezeli alanda birkaç siyahi kadın yürümeye başladı ve on dakika içinde tribünlerin en sağ bölümü onların yeni yıkanmış yüzleri ve kollarının rengiyle tatlandı. Aradan o kadar yıl geçmiş olmasına karşın, düşündüğümde, hâlâ çıkardıkları sesler kulağıma geliyor. Kendi aralarında her konuştuklarında, ılık havanın sesi, güvercinlerin yumuşak ötüşleri gibi geliyordu.

Mutfak kapısı açılıp büyüklü küçüklü, açık koyu üniformalı zenci garsonlar, kapıcılar, ko-

miler, sandalcılar, aşçılar, bulaşıkçılar, bahçıvanlar ve golf sahası çalışanları koşarak çıkınca, Wisconsin'in parlak mavi göğü kahkahalara boğuldu. Hoplayıp sıçrayarak, düzgün beyaz dişlerini göstererek, kırmızı çizgili yepyeni üniformalarını gururla taşıyarak geldiler, herkese ve her şeye seslenerek rahat bir tempoda koşup tribünlerin üzerinden atlarlarken parlak ayakkabıları çimenlerin üzerinde kalkıp iniyordu.

Biz çocuklar haykırmaya başladık. Orada, çimleri kesen Uzun Johnson, kola sifonunun başında duran Cavanaugh, Kısa Smith, Pete Brown ve Jiff Miller vardı!

Ve Koca Poe! Biz çocuklar bağrışıp alkışladık!

Koca Poe her gece otelin ötesinde, gölün kıyısındaki milyon dolarlık dans pavyonundaki patlamış mısır makinesinin başında o uzun boyuyla duran adamdı. Her gece Koca Poe'dan patlamış mısır alırdım ve o da benim için üzerlerine bol bol tereyağı dökerdi.

Zıplayıp haykırdım. "Koca Poe! Koca Poe!"

O da bana baktı, sırıtıp dişlerini gösterdi ve elini sallayıp bir kahkaha attı.

Ve annem sağına baktı, soluna baktı, sonra endişeli gözlerle gene bize doğru bakıp dirseğimi dürttü. "Şşşt," dedi. "Şşşt."

Annemin yanındaki, kıvrılmış gazetesiyle yelpazelenen hanımefendi, "Bak, bak," dedi. "Bu siyahi hizmetkârlar için ne gün ama değil mi? Yı-

lın serbest kaldıkları tek günü. Yaz boyu büyük Siyah-Beyaz oyununu bekliyorlar. Bu az şey değil. Cake Walk eğlencelerini gördünüz mü?"

"Biletlerimizi aldık," dedi annem. "Pavyonda bu akşam için. Kişi başı birer dolara patladı. Bence biraz pahalı."

"Ama hep derim ki," dedi kadın, "senede bir gün harcamalı. Ve onların danslarını seyretmek de az şey değil. Doğal bir..."

"Ritimleri var," dedi annem.

"İşte o," dedi hanımefendi. "Ritim. Onlarda var. Bak, oteldeki siyahi hizmetçileri görmelisiniz. Madison'daki büyük dükkândan bir aydır saten alıp duruyorlar. Ve boş buldukları her dakika oturup dikiş dikip gülüşüyorlar. Şapkaları için aldıkları tüylerin de bir kısmını gördüm. Hardal rengi, şarap rengi, mavi ve mor. Ah, ne görüntü olacak!"

"Smokinlerini havalandırıyorlar," dedim. "Otelin arkasındaki iplere astıklarını bir haftadır görüyorum!"

"Havalarına bak," dedi Annem. "Sanırsınız ki bizim adamları yenip oyunu kazanacaklar."

Siyahi adamlar ileri geri koşuyor, yüksek tiz sesleriyle ya da alçak, tembel, bitmez tükenmez sesleriyle bağrışıyorlardı. Uzakta orta sahada dişlerin parlamasını, hoplayıp zıplarlar ve coşkuyla tavşan gibi koşarlarken, yukarı kaldırdıkları çıplak, siyah kolların da sallanıp yanlarına vurmasını görebilirdiniz.

Koca Poe iki avuç dolusu beysbol sopası aldı, muazzam boğa omuzlarına vurdu ve birinci noktaya doğru ilerlemeye başladı, alnı geride, ağzı koca bir gülümsemeyle açılmış, dilini oynatarak şarkı söylüyordu:

"Iki ayağımla da dans edeceğim
Jelly Roll Blues'u çaldıklarında;
Yarın gece Dark Town Strutter Balosunda!"

Dizleri inip çıkıp açılıyor, sopaları müzik batonları gibi sallıyordu. Soldaki, genç, çok renkli, parlak kahverengi gözlü kızların hevesli ve rahat bir şekilde oturdukları tribünden alkışlar ve hafif gülüşler yükseldi. Hızlı ve belki de zengin renklerinden dolayı zarif ve ılımlı hareketlerde bulundular. Gülüşleri utangaç kuşların ötüşü gibiydi. Koca Poe'ya el salladılar ve biri yüksek sesle bağırdı. "Ah, Koca Poe! Ah Koca Poe!"

Koca Poe turunu tamamlarken beyaz taraf da kibarca alkışladı. Ben de yeniden "Hey, Koca Poe!" diye haykırdım.

"Kes şunu Douglas!" dedi annem, doğrudan suratıma bakarak.

Şimdi de beyaz adamlar ağaçların arasından üzerlerinde üniformalarıyla koşarak geliyordu. Bizim tribünden muazzam bir gürültü ve bağrışma koptu. Beyaz adamlar yeşil baklavanın ortasından bembeyaz parlayarak geçti.

"Ah, işte George Amca!" dedi annem. "Vay, iyi görünüyor, değil mi?" George Amcam giysilerinin

içinde koşuyordu, koca göbekli ve her türlü yakadan fışkıran bir gıdısı olduğundan, giysi pek de üzerine oturmamıştı. Koşuşturuyor, bu arada aynı anda hem nefes alıp hem de gülümsemeye çalışıyor ve tombul, kısa bacaklarını kaldırıyordu. "Vay, ne kadar güzel görünüyorlar," dedi hevesle annem.

Orada oturmuş hareketlerini seyrediyordum. Annem de yanımda oturuyordu ve sanırım o da karşılaştırıyor ve düşünüyor, gördükleri onu şaşırtıyor ve huzurunu kaçırıyordu. Önce koyu tenli insanlar nasıl da yavaş çekim Afrika filmlerindeki o geyikler ve antiloplar gibi, rüyadaki nesneler gibi koşarak gelmişlerdi. Hayatta olduklarını bilmeyen ama yaşayan o çok güzel kahverengi, parlak hayvanlar gibi gelmişlerdi. Ve koştukları, rahat, tembel, zamansız bacaklarını açıp bunları açık kolları ve serbest parmaklarıyla izlediklerinde ve esen rüzgâra gülümsediklerinde, ifadeleri "Bakın nasıl koşuyorum, bakın nasıl koşuyorum," demiyordu, hiç de değil. Yüzleri, bir rüyadaymışçasına, "Tanrım, koşmak gerçekten de güzel, toprağın rahatça ayaklarımın altında yaylandığını görüyor musun. Of, kendimi iyi hissediyorum. Kaslarım kemiklerimin üzerinde yağ gibi kayıyor ve koşmak dünyanın en büyük zevki," diyordu. Ve koşuyorlardı. Koşmalarında neşe ve yaşamdan başka amaç yoktu.

Beyaz adamlar her işte nasıl çalışıyorlarsa öyle koşuyorlardı. Onlar adına utanıyordunuz, çünkü yanlış yönde çok fazla canlıydılar. Göz ucuyla hep

seyrediyor musunuz diye bakıyorlardı. Zencilerin bakıp bakmadığınız umurlarında değildi; yaşamaya, hareket etmeye devam ediyorlardı. Oyundan o kadar emindiler ki, artık bunu düşünmelerine gerek yoktu.

"Vay, ama bizim adamlar ne güzel gözüküyor," dedi, kendi kendini tekrarlayan annem. Takımları görmüş, karşılaştırmıştı. İçinden, siyahi adamların üniformalarının içinde ne kadar rahat salındıklarını ve beyaz adamların kendi giysilerinin içinde ne kadar gergin, sinirli bir şekilde tıkışmış, sıkışmış olduklarını idrak etmişti.

Sanırım gerginlik o zaman başladı.

Sanırım herkes ne olup bittiğini gördü. Beyaz adamların nasıl da çocuk mayoları içinde senatörler gibi gözüktüklerini gördüler. Ve siyahi adamların farkında olmadan takındıkları zarafeti takdir ettiler. Ve her zaman olduğu gibi bu takdir imrenmeye, kıskançlığa, kızgınlığa döndü. Şöyle konuşmalara dönüştü:

"Üçüncü noktadaki Tom, benim kocam. Neden ayağını kaldırmıyor? Orada dikilmiş duruyor."

"Boş ver, boş ver, zamanı gelince kaldırır."

"Ben de bunu söylüyordum. Örneğin, benim Henry'mi alın. Henry her zaman etkin olmayabilir, ama bir kriz patlak verdiğinde, o zaman bakın ona. Ah, ama doğrusu elini sallasın ya da bir şey yapsın isterdim. Ah, işte! Merhaba, Henry!"

"Şurada dalga geçen Jimmie Cosner'a bakın!"

Baktım. Kızıl saçlı, çilli suratlı orta boylu bir beyaz adam baklavanın içinde şaklabanlık yapıyordu. Alnında bir beysbol sopasını dengelemişti. Beyazların tribününden gülüşmeler duyuldu. Ama sanki birisi için utanç duyduğunuzda yaptığınız gibi gülmüşlerdi.

"Oyun başlasın!" dedi hakem.

Para atıldı. İlk vuruşu siyahi adamlar yapacaktı. "Allah kahretsin," dedi annem. Siyahi adamlar sahada neşeyle koştular.

İlk vurucu Koca Poe'ydu. Alkışladım. Sopayı bir eliyle kürdanmışçasına yakaladı, geniş omuzlarına dayadı, levhaya yaslandı. Sopanın parlak yüzeyinin üzerinden, çiçekli krem rengi elbiselerinin etekleri bacaklarının arasından sarkıp, sıraların aralıklarından taze tarçın çubukları gibi sallanan siyahi kadınların oturduğu yöne doğru gülümsedi; hepsinin saçları süslü bir şekilde bağlanmış, kulaklarından aşağıya iniyordu. Koca Poe özellikle kız arkadaşı, küçük, çıtı-pıtı Katherine'e doğru bakıyordu. Otelde ve kulübelerdeki yatakları o yapardı ve her sabah bir kuş gibi kapınızı vurup kibarca rüya görmenizin bitip bitmediğini sorardı, çünkü bitirdiyseniz, bütün o eski kâbuslarınızı temizleyip yeni bir takım getirecekti; lütfen her seferinde yalnızca birini kullanınız, teşkür ederim. Koca Poe ona bakarak başını salladı, sanki orada olduğuna inanamamış gibi. Sonra döndü, bir eli sopayı dengeliyor, sol eli serbestçe yanından sar-

kıyor, deneme atışlarını bekliyordu. Vınlayarak geçtiler ve yakalayıcının eldiveninin açık ağzına girdiler ve geri gönderildiler. Hakem homurdandı. Bir sonraki atış başlangıç olacaktı.

Koca Poe ilk topu bıraktı. "Atış!" diye ilan etti hakem. Koca Poe keyifle beyaz insanlara göz kırptı. Bam! "İkinci atış!" diye haykırdı hakem.

Top üçüncü kez geldi.

Koca Poe birdenbire yağlanmış bir makine olmuş, dönmüş, salınan eli sopanın sapını kavramış, sopa savrulmuş, topla temas kurmuştu, tak! Top havaya yükselmiş, salınan meşelerin oluşturduğu çizgiye doğru uzaklaşmış, beyaz bir yelkenlinin sessizce geçtiği göle doğru yönelmişti. Kalabalık bağırdı, en çok da ben! George Amca yün çoraplı güdük bacaklarıyla koşuyor, uzaklaştıkça küçülüyordu.

Koca Poe bir an için durup topun gidişini seyretti. Sonra koşmaya başladı. Uzun, rahat adımlarla noktaları aştı ve üçüncü noktadan sıfır noktasına ilerlerken siyahi kızlara doğal ve mutlu bir şekilde el salladı, onlar da terlerinden kalkmış, ona el sallayıp çığlık atıyorlardı.

On dakika sonra, noktalar dolmuş, birçok koşu yapılmış ve Koca Poe bir kez daha vuruş sırası için yerini alırken, annem bana döndü. "Bunlar çok düşüncesiz insanlar," dedi.

"Ama oyun bu, dedim. Yalnızca iki tur yaptılar."

"Ama skor yediye sıfır," diye itiraz etti annem.

"Vuruş sırası bizim adamlara gelene kadar bekleyin," dedi annemin yanındaki, soluk, mavi damarlı eliyle yelpazelenen hanımefendi. "Bu zenciler kendilerini bir şey sanıyorlar."

"İkinci atış!" dedi hakem, Koca Poe sallanırken.

"Otelde bütün geçtiğimiz hafta," dedi annemin yanındaki kadın, sabit gözlerle Koca Poe'ya bakarken, oteldeki servis feciydi. Şu hizmetçiler Cake Walk eğlencesinden başka bir şeyden söz etmiyorlar ve dikiş dikmekle o kadar meşguller ki, bir buzlu su istediğinizde bile yarım saat bekliyorsunuz."

"Top bir!" dedi hakem.

Kadın yakındı. "Bu hafta geçince memnun olacağım, söyleyeyim size," dedi.

"Top iki!" dedi hakem Koca Poe'ya.

"Onu geçirtecekler mi?" diye sordu bana annem. "Çıldırdılar mı?" Yanındaki kadına: "Doğru. Bir haftadır bir garip davranıyorlar. Geçen gece Koca Poe'ya, patlamış mısırıma fazladan yağ koymasını iki kere söylemek zorunda kaldım. Tasarruf etmeye filan çalışıyordu sanırım."

"Top üç! Dedi hakem.

Annemin yanındaki hanımefendi aniden bağırıp gazetesiyle sertçe yelpazelendi. "Bak, şimdi aklıma geldi! Oyunu kazanırlarsa feci olur, değil mi? Olabilir, biliyorsunuz. Bunu yapabilirler."

Annem göle, ağaçlara, ellerine baktı. "George Amca'nın neden oynadığını anlamıyorum. Kendini aptal yerine koyuyor. Douglas, koş ona söyle, hemen bıraksın. Kalbi için iyi değil."

"Çıktın!" dedi hakem Koca Poe'ya.

"Ah," diye içini çekti tribün.

Çekilmişlerdi. Koca Poe nazikçe sopasını bıraktı ve sayı hattı boyunca ilerledi. Beyaz adamlar toplandı, kızarmış ve sinirli görünüyorlardı, koltuk altlarında kocaman ter adacıkları oluşmuştu. Koca Poe bana baktı. Ona göz kırptım. O da bana kırptı. O zaman o kadar da aptal olmadığını anladım. Kasten ıskalamıştı.

Siyahi takımın atıcısı Uzun Johnson olacaktı.

Atış noktasına doğru salınarak ilerledi, parmaklarını yumuşatmak için yumruklarını ovuşturuyordu.

Beyazlar adına ilk sopayı eline alan, yıl boyu Chicago'da elbise satan Kodimer adında biriydi. Uzun Johnson bezgin, gösterişsiz, kontrollü bir isabetle topları atıyordu.

Bay Kodimer debelendi. Bay Kodimer savurdu. Sonunda Bay Kodimer topu yavaşça üçüncü sayı çizgisine gönderdi.

"Birinci noktada," dedi Mahoney adlı İrlandalı hakem.

Vuruş yapacak ikinci oyuncu Moberg adlı bir İsveçliydi, sahanın ortasına doğru yüksek bir top attı ve bu top, tombul olmasına karşın düzgün,

yuvarlak bir cıva topu gibi hareket ettiğinden şişman görünmeyen bir zenci tarafından yakalandı.

Üçüncü adam Milwaukee'li bir kamyon şoförüydü. Sahanın ortasına doğru düzgün bir vuruş yaptı. İyiydi. Yalnız, iki noktalı bir koşu yapmaya kalkıştı. İkinci noktaya geldiğinde, karşısında kara, kapkara elinde beyaz bir topla bekleyen Özgür Smith'i buldu.

Annemin yanındaki kadın, "Hava ısınıyor," dedi. "Galiba göle gideceğim. Böyle saçma bir maç izlemek için fazla sıcak. Benimle gelmek ister misiniz?"

Bu böylece beş atış boyunca devam etti.

Durum on bire sıfırdı, Koca Poe kasten üç kez ıskalamıştı ve beşincinin ikinci yarısında gene bizim taraftan Jimmie Cosner vuruş için sopayı eline aldı. Bütün öğleden sonrası boyunca çabalamış, maskaralık etmiş, talimatlar vermiş, herkese topu yakaladığında nereye atacağını söylemişti. Şimdi de kasılarak ve boru gibi sesiyle vuruş noktasına gelmişti. Küçük elleriyle altı sopayı salladı, parlak yeşil gözleriyle eleştirel bir edayla gözden geçirdi. Birini seçti, diğerlerini attı ve atış noktasına koştu. Pençeli topuklarıyla yeşil çimen adacıkları savuruyordu. Tozlu kızıl saçlarının tepesindeki şapkasını geri itti. "Seyredin!" diye haykırdı yüksek sesle kadınlara. "Şu koyu renk oğlanlara günlerini göstermemi seyredin! Yi-hu!"

Atış noktasındaki Uzun Johnson yavaş, yılankavi bir dönüş yaptı. Bu bir ağaca dolanmışken birden üzerinize doğru boşalan bir yılan gibiydi. Anında, Johnson'ın eli önünde belirdi, kara bir pençe gibi açılmış, boş. Ve beyaz top alanı ustura gibi bir ses çıkartarak katetti.

"Atış!" diye haykırdı hakem.

Jimmie Cosner sopasını bırakıp dik dik hakeme baktı. Bir süre bir şey demedi. Sonra bilerek tutucunun ayağının dibine tükürdü, ardından sarı akçaağaçtan sopayı yeniden yakaladı ve öyle bir savurdu ki, güneş ucunda bir hare oluşturdu. Sonra savurup ince kemikli omzuna dayadı ve ağzı da uzun, nikotin lekeli dişlerini gösterecek biçimde açıldı.

Tutucunun eldiveninden klak! diye bir ses geldi.

Cosner dönüp baktı.

Bembeyaz dişleri parlayan tutucu, kara bir sihirbaz gibi yağlı eldivenini açtı. Top, tomurcuklanan beyaz bir çiçek gibi duruyordu orada.

"Atış iki!" diye uzaklardan haykırdı hakem, o sıcak havada.

Jimmie Cosner sopasını ayağının dibine bırakıp çilli ellerini kalçasına dayadı. "Bunun bir atış olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Öyle dedim," dedi hakem. "Al sopanı."

"Kafana vurmak için mi?" dedi sertçe Cosner.

"Oyununu oyna ya da soyunma odalarına git!"

Jimmie Cosner savuracak kadar tükürük toplamak için ağzını oynattı, sonra hiddetle yuttu ve pis bir küfür savurdu. Uzanıp sopasını aldı ve bir tüfek gibi omzuna dayadı.

Ve top geldi! Başlangıçta küçüktü, ama önünde büyüdü. Bam! Sarı sopada bir patlama. Top helezonlar çizerek yükseldi de yükseldi. Jimmie ilk kaleye doğru atıldı. Top yerçekimini düşünüyormuşçasına havada durakladı. Gölün kıyısına bir dalga çarptı. Kalabalık haykırdı. Jimmie koştu. Top kararını verdi ve yere doğru inmeye başladı. Altına kıvrak bir el girdi ama kaçırdı. Top çimlere düştü, oradan alınıp ilk kaleye doğru aceleyle gönderildi.

Jimmie yakalanacağını fark etti, bu yüzden ayakları önde kaleye doğru kaydı.

Herkes ayakkabı pençelerinin Koca Poe'nun bileğine çarptığını gördü. Herkes kırmızı kanı gördü. Feryadı, çığlığı herkes duydu, kesif bir toz bulutu yükselmişti.

Iki dakika sonra Jimmie, "Iyiyim," diye itiraz etti.

Koca Poe yerde oturuyordu. Bütün esmer takım çevresindeydi. Doktor eğilmiş Koca Poe'nun bileğini muayene ediyor, "Hmm, hayli kötü, işte şurası," diyordu. Yaraya renkli bir ilaç sürüp beyaz bir bandaj doladı.

Hakem Cosner'a kötü kötü baktı. "Soyunma odalarına!"

"Yok canım!" dedi Cosner. Ve o ilk kalede di-

kilip durdu. Yanaklarını şişiriyor, çilli ellerini kalçalarına sürtüyordu. "İyiyim. Burada kalacağım, Tanrı aşkına! Zencinin biri beni oyun dışı bırakmadı!"

"Hayır," dedi hakem. "Bir beyaz adam bıraktı. Ben! Çık!"

"Bana dokunmadı! Kuralları okuyun! İyiyim!"

Hakem ve Cosner dikilmiş birbirlerini süzüyordu.

Bileği tedavi edilen Koca Poe yukarı baktı. Sesi kalın ve nazikti, gözleri de nazikçe Jimmie Cosner'a bakıyordu.

"Evet hakem bey, iyi, bırakın kalsın. İyi."

Tam orada dikiliyordum. Her şeyi duymuştum. Benimle beraber birçok başka çocuk da olan biteni görmek için fırlamıştı. Annem tribünlere geri döneyim diye bağırıp duruyordu.

"Evet, iyi," dedi yeniden Koca Poe.

Bütün siyahi adamlar çığlık çığlığaydı.

"Senin neyin var kara çocuk? Kafanı mı çarptın?"

"Beni duydun," diye sakince yanıtladı Koca Poe. Ayağını saran doktora bakıyordu. "İyi, bırakın kalsın."

Hakem bir küfür savurdu.

"Peki, peki. İyi o zaman!"

Hakem uzaklaştı, sırtı dik, ensesi kıpkırmızı.

Koca Poe'nun kalkmasına yardımcı oldular. "O ayağının üzerine basmasan," diye uyardı doktor.

"Basabilirim," diye ihtiyatla fısıldadı Koca Poe.

"Oynamasan iyi olur."

"Oynayabilirim," dedi Koca Poe nazikçe ama kesinlikle, başını sallıyor, beyaz gözlerinin altındaki ıslaklıklar kuruyordu. "Güzel oynayacağım." Boşluğa bakıyordu. "Pek güzel oynayacağım."

"Ah," dedi ikinci kaledeki siyahi adam. Garip bir sesti bu.

Bütün siyahi adamlar birbirlerine, Koca Poe'ya, sonra da Jimmie Cosner'a, göle, kalabalığa baktılar. Sessizce, yerlerini almak üzere uzaklaştılar. Koca Poe, yaralı ayağı neredeyse yere değmeyecek şekilde dengede, duruyordu. Doktor tartışmaya başladı, ama Koca Poe onu uzaklaştırdı.

"Vurucu hazırlansın!" diye haykırdı hakem.

Yeniden tribünlere yerleştik. Annem bacağımı çimdikleyip neden yerimde duramadığımı sordu. Hava ısınmıştı. Üç-dört dalga daha sahile vurdu. Tel örgünün ardında hanımefendiler ıslak suratlarını yelpazeliyor, erkekler de kalçalarını ahşap oturaklarda ileriye doğru sürüyor, çatık kaşlarının üzerine gazetelerini tutup birinci kalede bir kızılağaç gibi duran Koca Poe'yu görmeye çalışıyorlardı. Jimmie Cosner bu kara ağacın muazzam gölgesinde duruyordu.

Bizim taraftan genç Moberg vuruş için hazırlandı.

"Haydi İsveçli, haydi İsveçli!" diye yeşil çimenden kuru bir kuş sesi gibi yalnız, tek bir çığlık yükseldi. Seslenen Jimmie Cosner'dı. Tribünlerin

gözü onun üzerindeydi. Sahada esmer kafalar terli omuzların üzerinde döndü, kara suratlar ona doğru yöneldi, ona bakıyor, ince, sinirli sırtını görüyordu. Evrenin merkezindeydi.

"Haydi, İsveçli, gösterelim şu kara çocuklara!" dedi Cosner gülerek.

Sesi söndü. Tam bir sessizlik hâkimdi. Yalnızca yüksek, ışılayan ağaçların arasındaki rüzgârın sesi duyuluyordu.

"Haydi, İsveçli, şu tepeye takıver topu..."

Atıcı noktasındaki Uzun Johnson kafasını kaldırdı. Yavaşça, bilinçli bir şekilde, Cosner'a bir göz attı. Koca Poe'yla bakıştılar, Jimmie Cosner bu bakışmayı fark etti ve susup yutkundu.

Uzun Johnson hiç acele etmiyordu.

Cosner kaleden hamle etti.

Uzun Johnson atmaktan vazgeçti.

Cosner kaleye geri döndü, elini öptü ve bu eliyle kaleyi sıvazladı. Sonra kafasını kaldırıp etrafa gülümsedi.

Atıcı, sevgi dolu esmer parmakları deri topun etrafına kapanmış uzun, bükülmüş kolunu yeniden kıvırdı, geri çekti. Cosner birinci kalede dansa başladı. Cosner bir maymun gibi aşağı-yukarı yaylanıyordu. Atıcı ona bakmıyordu, atıcının gözleri gizlice, sinsice, eğlenircesine yan yan bakıyordu. Sonra, başını kütürdeten atıcı Cosner'ın korkup yerine dönmesine neden oldu. Cosner durdu ve güldü.

Uzun Johnson üçüncü kez atar gibi yaptığında,

Cosner kaleden uzaklaşmış ikinciye doğru koşuyordu.

Atıcının eli şakladı. Birinci kalede Koca Poe'nun eldivenindeki top Bom etti.

Her şey donmuş gibiydi. Bir saniyeliğine.

Gökyüzünde güneş, göl ve üzerindeki tekneler, tribünler, yerinde duran ve topu attıktan sonra uzattığı kolu sarkan atıcı vardı; kocaman siyah elinde topu tutan Koca Poe vardı; eğilmiş olan biteni seyreden sahadaki oyuncular vardı ve tüm o yaz âleminde hareket eden tek şey olarak koşan, toprağı tepen Jimmie Cosner vardı.

Koca Poe öne eğildi, ikinci kaleye doğru baktı, kocaman siyah elini geriye çekti ve o beyaz topu Jimmie Cosner'ın başına isabet edecek şekilde fırlattı.

Bir an sonra büyü bozulmuştu. Jimmie Cosner sıcak çimenlerde boylu boyunca yatıyordu. İnsanlar tribünlerden fırladı. Adamlar sarı akçaağaç sopaları kaptı. Küfürler, kadınların çığlıkları, tribünlerden aşağı koşturan adamların tahtalar üzerindeki takırtısı. Siyahi takım sahadan içeri koştu. Jimmie Cosner oracıkta yatıyordu. Suratı ifadesiz Koca Poe topallayarak sahadan çıkıyor, onu durdurmak isteyen beyaz adamları mandal gibi dağıtıyordu. Onları yakalayıp yakalayıp savuruyordu.

"Gel Douglas!" diye haykırdı kolumu yakalayan annem. "Eve gidelim! Usturaları olabilir! Of!"

O gece, öğleden sonra neredeyse patlamış olan

ayaklanmanın ardından, bizimkiler evde oturup dergilerini okudular. Çevremizdeki bütün evlerin ışıkları yanıyordu. Herkes evdeydi. Uzaklardan, müzik sesi duyuyordum. Arka kapıdan sıvışıp yaz gecesinin karanlığına daldım ve dans alanına koştum. Bütün ışıklar yanıyor, müzik çalıyordu.

Ama masalarda beyazlardan kimse yoktu. Eğlenceye hiçbiri gelmemişti.

Yalnızca siyahi insanlar vardı. Parlak mavi ve kırmızı saten elbiseleri, sıkı çorapları ve yumuşak eldivenleriyle, tüylü şapkalarıyla kadınlar ve parlak smokinleri içinde erkekler. Müzik çalıyor ve bütün alanı kaplıyordu. Kahkahalar atan ve yükseklere zıplayan, cilalı ayakkabılarıyla dans figürleri yapan Uzun Johnson, Cavanaugh, Jiff Miller ile Pete Brown ve topallayan Koca Poe ve kız arkadaşı Katherine ve tüm diğer çim biçiciler, sandalcılar, kapıcılar, oda hizmetçileri, hepsi dans pistini doldurmuştu.

Salonun çevresi çok karanlıktı, siyah gökyüzünde yıldızlar parlıyordu ve ben de dışarıda durmuş, burnumu pencereye dayamış sessiz sedasız uzunca bir süre içerisini seyrettim.

Neler gördüğümü kimselere söylemeden yatağıma yattım.

Karanlıkta yatmış olgun elmaların kokusunu alıyor, gölün seslerini duyuyor ve uzaklardaki belli belirsiz o güzel müziği dinliyordum. Uyuya kalmadan hemen önce şunları bir kez daha duydum:

"İki ayağımla da dans edeceğim
Jelly Roll Blues'u çaldıklarında;
Yarın gece Dark Town Strutter Balosunda!"

Dışarıdaki Koca Dünya

Yataktan çıkılması gereken, perdelerin sıyrılıp pencerelerin açılacağı bir gündü. Kalbinizi ılık dağ havasıyla koskocaman yapacak bir gündü.

Eski buruşuk elbisesi içinde kendini genç bir kız gibi hisseden Cora yatakta doğruldu.

Daha erkendi, güneş ufkun üzerinde daha yeni yükselmişti, ama kuşlar çamlarda hareketleniyor, on milyar kırmızı karınca da kulübe kapısının yanındaki bronz tepeden dışarı çıkıyordu. Tom, eşi Cora'nın yanında, yatak çarşaflarının altında karlı bir kış uykusundaki ayıyı andırıyordu. Yüreğim onu uyandıracak mı? diye merak etti.

Sonra, bunun neden özel bir gün olduğunu anladı.

"Benjy geliyor!"

Onu uzaklarda tahayyül etti, yeşil otlakları aşıyor, ilkbaharın yosun ve berrak suların serin renkleriyle denize doğru ilerlediği ırmakları geçiyordu. Taşlı yollarla patikaları dövüp tozunu kaldıran kocaman ayakkabılarını gördü. Güneşin altında yükselen çilli yüzünün uçarı gözlerle uzun bedeninden aşağıya, ileri geri hareket eden uzun kollarına baktığını gördü.

Haydi Benjy! diye düşündü hızla bir pencereyi açarken. Rüzgâr saçlarını soğuk kulaklarının çevresindeki gri bir örümcek ağı gibi uçuşturdu. Benjy şimdi Iron Bridge'de, Meadow Pike'ta, Creek Path'den yukarı, Chesley's Field'in ötesinde...

Benjy o Missouri dağlarında bir yerlerdeydi. Cora göz kırptı. Tom'la birlikte senede iki kez atları ve arabalarıyla aşıp kasabaya indikleri ve otuz yıl önce, "Ah Tom, haydi arabayı sürüp denize ulaşana kadar gidelim" diyerek sonsuza kadar ötesine gitmek istediği o garip yüksek tepeler... Ama Tom ona sanki suratını tokatlamış gibi bakmış ve arabayı döndürüp kısrakla konuşarak evin yolunu tutmuştu. Ve eğer denizin bir fırtına gibi, ha hızlı ha yavaş vurduğu kıyılarda insanlar yaşıyorsa da, o bunu bilmiyordu. Ve eğer neonların pembe buz, yeşil nane ve kırmızı havai fişekler gibi her gece yandığı kentler varsa bile, o bunu da bilmiyordu. Ufku, kuzeyde, güneyde, doğuda ve batıda bu vadiydi ve hiçbir zaman başka bir şey olmamıştı.

Ama şimdi, bugün, diye düşündü, Benjy uzaklardaki o dünyadan geliyordu; bunu görmüş, koklamıştı; bana anlatacak. Ve yazmasını biliyordu. Ellerine baktı. Tam bir ay burada kalacak ve bana öğretecek. O zaman o dünyaya yazabilir ve buraya, Tom'un yapmasını sağladığım posta kutusuna getirebilirim. "Kalk Tom! Duyuyor musun?"

Elini uzatıp uyuyan kar kümesini itekledi.

Saat dokuzda, vadi mavi, çamlık havada oradan oraya atılan çekirgelerle dolmuştu, duman da salınarak gökyüzüne yükseliyordu.

Cora bir taraftan parlattığı tencereleri ile tavalarına şarkı söylerken, bakır tabanlarında kırışık yüzünü bronzlaşmış ve tazelenmiş gibi gördü. Tom mısır lapasından oluşan kahvaltısının başında uykulu bir ayının seslerini çıkartırken, kadının şarkıları kafesteki bir kuş gibi çevresini sarıyordu.

"Birisi çok mutlu," dedi bir ses.

Cora dondu kaldı. Gözünün ucuyla bir gölgenin odayı aştığını gördü.

"Bayan Brabbam?" diye sordu Cora, ovma bezinin ardından.

"Ta kendisi!" Dul Hanımefendi orada dikilmiş duruyor, pamuklu elbisesi tozları süpürüyordu, sıska ellerinde de mektupları vardı. "Günaydın! Posta kutuma yeni baktım. Springfield'deki George Amca'dan gerçekten güzel bir mektup aldım." Bayan Brabbam'ın bakışları gümüş bir iğne gibi Cora'ya dikilmişti. "Amcanızdan mektup almayalı ne kadar oldu bayan?"

"Amcalarımın hepsi öldü." Yalan söyleyen Cora değil, diliydi. Zamanı geldiğinde, biliyordu ki, komünyona katılıp dünyevi günahlar için günah çıkartacak olan da yalnızca dili olacaktı.

"Mektup almak gerçekten güzel." Bayan Brabbam sabah havasında, iskambil kartı gibi salladı mektuplarını.

Hep bıçağı yaranın içinde kanırtırdı. Kaç yıldır sürüyordu bu, diye düşündü Cora; Bayan Brabbam ve gülümseyen gözleri, yüksek sesle konuşup nasıl mektup aldığını anlatıyor; kilometrelerce mesafede ondan başka okuması olan kimse olmadığını ima ediyordu. Cora dudağını ısırdı, az kalsın elindeki tencereyi fırlatıyordu, ama gülerek yerine bıraktı. "Size söylemeyi unuttum. Yeğenim Benjy geliyor; ailesi yoksul ve bugün yaz için buraya geliyor. Bana yazmayı öğretecek. Tom da bize bir posta kutusu yapıyor, değil mi Tom?"

Bayan Brabbam mektuplarını sıkıca kavradı. "Ah, ne kadar da iyi! Şanslı kadın." Ve aniden kapı boşaldı. Bayan Brabbam gitmişti.

Ama Cora peşindeydi. Çünkü bir an için korkuluk gibi bir şey görmüştü, saf bir güneş ışığı parıltısı gibi, akıntıya karşı zıplayan bir dere alabalığı gibi bir şey, aşağıdaki avludaki çiti aşmıştı. Kocaman bir elin sallandığını ve kuşların dehşet içinde yabani elma ağacından havalandıklarını gördü.

Cora koşuyor, dünya yoldan aşağıya peşinden koşuyordu. "Benjy!"

Birbirlerine doğru koştular ve bir cumartesi dansındaki gibi kolları birleşti, çarpıştılar ve telaşla kendi etraflarında döndüler. "Benjy!"

Hızla kulaklarının arkasına baktı.

Evet, sarı kalem oradaydı.

"Benjy, hoş geldin!"

"Ama bayan!" Onu kol boyu uzaklaştırdı. "Ama bayan, siz ağlıyorsunuz."

"İşte yeğenim," dedi Cora.

Mısır lapasını kaşıklayan Tom çatık kaşlarla ona baktı.

"Çok memnun oldum," diye gülümsedi Benjy.

Cora onun kolunu sıkıca tuttu ki kaybolmasın. Bayılacakmış gibi oldu, oturmak, ayağa kalkmak, koşmak istiyordu, ama yalnızca kalbi hızla atıyor ve yerli yersiz gülüyordu. Şimdi, bir an içinde, uzak ülkeler yakına gelmişti; işte orada, bu uzun boylu delikanlı duruyordu, odayı çam meşalesi gibi aydınlatıyordu, kentleri ve denizleri görmüş olan ve ailesinin durumu iyiyken başka yerlere gitmiş olan bu delikanlı.

"Benjy, kahvaltıda bezelye, mısır, domuz pastırması, lapa, çorba ve fasulye var."

"Dur bakalım!" dedi Tom.

"Sus Tom, oğlan yürümekten bir deri bir kemik kalmış." Oğlana döndü. "Benjy, bana kendinden söz et. Okula gittin mi?"

Benjy ayakkabılarını çıkarıp attı. Bir çıplak ayağıyla ocağın küllerinde bir sözcük yazdı.

Tom kaşlarını çattı. "Ne diyor?"

"Diyor ki," dedi Benjy, "C ve O ve R ve A. Cora."

"Benim adım, Tom, görüyor musun! Ah Benjy, gerçekten yazıyor olman çok iyi oğlum. Uzun za-

man önce buraya bir kuzenimiz gelmişti ve baş aşağı ve tersten bile yazabildiğini iddia etmişti. Biz de onu doyurduk ve o da mektuplar yazdı ama hiç yanıt alamadık. Sonunda anlaşıldı ki, yalnızca yerini bulamayan mektuplar servisine gidecek kadar yazabiliyormuş. Tom çit tahtalarından biriyle iki aylık erzakı çıkartana kadar oğlanı övdü."

Endişeli endişeli güldüler.

"Ben yazabiliyorum," dedi oğlan ciddi ciddi.

"Tek bilmek istediğimiz buydu." Ona bir dilim böğürtlenli pasta uzattı. "Ye."

On buçukta, güneş yükselmişken, Benjy'nin dolu yemek tabaklarını yutmasını seyrettikten sonra, Tom kepini başına oturtup kulübeden dışarı fırladı. "Dışarı çıkıyorum Tanrı aşkına ve ormanın yarısını keseceğim," dedi kızgınca.

Ama onu duyan olmadı. Cora nefesi kesilmiş oturuyordu. Benjy'nin ayva tüyü kaplı kulağının arkasındaki kalemi gözlüyordu. Bunu rahatça, tembelce, fütursuzca parmakladığını gördü. O kadar rahat değil, Benjy, diye düşündü. Bir bülbül yumurtasıymışçasına davran. Kaleme dokunmak istedi, ama yıllardır bir kaleme dokunmamıştı, çünkü onu aptal gibi, kızgın ve sonra da hüzünlü yapıyordu. Eli kucağında kıpırdandı.

"Kâğıdınız var mı?" diye sordu Benjy.

"Ah, Tanrım, hiç düşünmedim," diye hayıflandı, odanın duvarları kararıvermişti. "Ne yapacağız?"

"Ben yanımda getirmiştim." Küçük çantasından bir tablet çıkardı. "Bir yerlere mektup yazmak mı istiyorsunuz?"

Ölçüsüzce gülümsedi. "Şeye bir mektup yazmak istiyorum, şeye..." Suratı dağıldı. Uzaklardaki birisini görme umuduyla etrafına baktı. Sabah güneşinin aydınlattığı dağlara baktı. Denizin bin kilometre ötede sarı kıyılara vurduğunu duydu. Vadinin üzerinde, onun arzularına kayıtsız birçok kente doğru yollanan kuşlar kuzeye yöneliyordu.

"Benjy, baksana, şu âna kadar hiç düşünmedim. Orada, dünyada hiç kimseyi tanımıyorum. Halam dışında hiç kimseyi. Üstelik ona yazarsam, yüz elli kilometre ötede onun kendini kötü hissetmesine neden olacağım, çünkü ona mektubu okuması için bir başkasını bulması gerekecek. Balina kemiğinden korse gibi bir gururu var. Şöminenin üzerinde bekleyecek bu mektup onu önümüzdeki on yıl boyunca sinirlendirecek. Hayır, ona mektup olmaz." Cora'nın bakışları dağlardan ve görünmeyen okyanustan ayrıldı. "Kim o zaman? Nerede? Birisi. Ben mektup almalıyım."

"Dur bakayım." Benjy ceketinin cebinden ucuz bir dergi çıkarttı. Kapağında, kırmızı fon üzerinde yeşil bir canavardan kaçarken çığlık atan soyunmuş bir kadın resmi vardı. "Burada her türden adres var."

Derginin sayfalarına birlikte göz attılar. "Bu ne?" Cora bir reklama işaret etti.

"İŞTE BEDAVA Power Plus KAS CETVELİNİZ," diye okudu Benjy, Bedava Sağlık Haritası için M-3 Kısmına isim, adres gönderin."

"Ya bu nedir?"

"DEDEKTİFLER GİZLİ SORUŞTURMA YAPIYOR. G.D.M. DEDEKTİF OKULUNA YAZIN"

"Her şey bedava. Pekâlâ Benjy." Oğlanın elindeki kaleme baktı. İskemlesini masaya yaklaştırdı. Kadın onun kalemi elinde döndürmesini, küçük ayarlar yapmasını seyretti. Yavaşça dilini ısırdığını gördü. Gözünü kıstığını gördü. Nefesini tuttu. İleri eğildi. Kendi gözlerini kıstı ve dilini kıstırdı.

Şimdi, şimdi Benjy kalemini kaldırdı, yaladı ve kâğıdın üzerine koydu.

İşte, diye düşündü Cora.

İlk sözcükler. İnanılmaz kâğıdın üzerinde kendi kendilerine oluşuyorlardı.

Sayın Power Plus Kas Şirketi

Sayın Baylar [diye yazdı].

Sabah bir rüzgârla uçup gitti, sabah dereden aşağıya aktı, sabah bazı kuzgunlarla uçtu ve güneş kulübenin damını ısıttı. Cora güneşin doldurduğu kavrulan kapıda bir hışırtı duyduğunda dönüp bakmadı. Tom oradaydı, ama değildi; kadının önünde bir dizi dolu sayfa, ıslık çalan kalem ve Benjy'nin Palmer Kalemşor elinden başka bir şey yoktu. Cora her o, her l ile, her m'nin oluşturduğu küçük tepecikle başını çeviriyor da çeviriyordu; her minik nokta tavuk gibi gagalamasına; her

çizgili t dilinin üst dudağını sıvazlamasına neden oluyordu.

"Öğlen oldu ve ben açım!" dedi neredeyse arkasında dikilen Tom. Ama Cora artık bir heykeldi, sabahın erken saatinde düz bir taşın üzerinde olağanüstü yol çizen bir salyangozmuşçasına kalemi seyrediyordu.

"Öğlen oldu!" diye tekrar haykırdı Tom.

Cora şaşkınlıkla başını kaldırdı.

"Vay canına, Philadelphia Sikke Toplama Şirketi'ne daha yeni yazmışız gibi, değil mi Benjy?" Cora elli beş yaşındaki bir kadın için fazla büyüleyici bir gülümsemeyle güldü. "Yemeğin için beklerken, Tom, bir posta kutusu yapabilir misin? Bayan Brabbam'ınkinden büyük olsun lütfen."

"Bir ayakkabı kutusu çivilerim."

"Tom Gibbs." Keyifle ayağa kalktı. Gülümsemesi, iyisi mi koş, iyisi mi çalış, iyisi mi yap! diyordu. "Büyük, güzel bir posta kutusu istiyorum. Beyaza boya ki, Benjy siyah harflerle üzerine adımızı yazsın. İlk mektubum için bir ayakkabı kutusu istemem."

Ve kutu yapıldı.

Benjy tamamlanan kutunun üzerine yazdı: BAYAN CORA GIBBS, bu arada Tom homurdanarak tepesine dikilmişti.

"Ne diyor?"

"BAY TOM GIBBS," dedi sakince yazan Benjy.

Tom gözlerini kırpıştırarak bir dakika sesini çı-

kartmadan bunu seyretti, sonra, "Ben hâlâ açım. Birisi ateşi yaksın," dedi.

Pul yoktu. Cora bembeyaz oldu. Tom'un atı arabaya koşup Green Fork'a gitmesi ve üzerlerinde saygıdeğer kişilerin resimleri bulunan bir miktar kırmızı, bir yeşil ve on pembe pul alması sağlandı. Ama Cora da onunla gitti ki, Tom'un bu ilk mektupları dereye atmadığından emin olsun. Eve döndüklerinde, Cora'nın ilk yaptığı iş, yüzü pırıl pırıl yeni posta kutusunu yoklamak oldu.

"Deli misin?" dedi Tom.

"Bakmaktan zarar gelmez."

O öğleden sonra, posta kutusunu altı kez yokladı. Yedincide bir dağ sıçanı dışarı fırladı. Tom kapının ağzında durmuş, dizlerini döve döve gülüyordu. Cora da hâlâ gülerken onu evden dışarı attı.

Daha sonra pencerede durup karşıda Bayan Brabbam'ın evindeki posta kutusuna baktı. On yıl önce Dul Hanımefendi bunu neredeyse hemen Cora'nın burnunun dibine dikmişti, halbuki rahatlıkla kendi kulübesinin önüne koyabilirdi. Ama bu Bayan Brabbam'a tepedeki yoldan aşağıya nehrin üzerinde yüzen bir çiçek gibi uçuşarak gitme, kutuyu koca bir öksürük ve pas sesiyle sonuna kadar açma fırsatı veriyordu, bu arada zaman zaman Cora bakıyor mu diye de gözleyebiliyordu. Cora hep bakıyordu. Yakalandığında, boş bir kapla çiçekleri sular gibi ya da yanlış mevsimde mantar toplar gibi yapıyordu.

Ertesi sabah Cora güneş böğürtlen çalısını ısıtmadan, rüzgâr da çamları silkelemeye başlamadan kalktı.

Cora posta kutusundan döndüğünde Benjy yatağında oturuyordu. "Çok erken," dedi. "Postacı kamyonu daha gelmez."

"Kamyon?"

"Bu kadar uzağa kamyonla gelirler."

"Ah." Cora oturdu.

"Hasta mısın, Cora Teyze?"

"Hayır, hayır." Gözünü kırpıştırdı. "Doğrusu, yirmi yıldır buradan posta kamyonunun geçtiğini görmedim. Şimdi aklıma geldi. Bu kadar zamanda hiç postacı görmedim."

"Belki de sen ortalarda yokken geliyor."

"Sislerle uyanıyorum, tavuklarla yatıyorum. Bunu evvelce hiç düşünmedim tabii ki, ama..." Dönüp pencereden dışarı, Bayan Brabbam'ın evine doğru baktı. "Benjy, aklıma sinsice bir şey geldi." Ayağa kalkıp doğruca kulübeden dışarı çıktı ve tozlu yoldan ilerlemeye başladı. Benjy onu ince yoldan Bayan Brabbam'ın posta kutusuna kadar izledi. Tarlalarda ve tepelerde sessizlik hâkimdi. Saat o kadar erkendi ki, insanı fısıldamaya zorluyordu.

"Yasayı çiğneme, Cora Teyze!"

"Sus! Bak." Kutuyu açtı, sincap yuvasına sokar gibi elini içeri soktu. "İşte ve işte." Oğlanın açık avuçlarına bazı mektuplar bıraktı.

"Ama bunlar açılmış! Bunları sen mi açtın, Cora Teyze?"

"Evlat, onlara hiç dokunmadım. Yüzü şaşkındı. "Bu kutuya gölgem bile hayatımda ilk kez değiyor."

Benjy mektupların önünü arkasını çevirdi, başını kaşıyordu.

"Ama Cora Teyze, bu mektuplar on yıllık!"

"Ne!" Cora mektupları kaptı.

"Cora Teyze, bu hanım yıllardır her gün aynı mektupları alıyor. Üstelik Bayan Brabbam'a gönderilmiş de değiller. Green Fork'tan Ortega adlı bir kadına yazılmışlar."

"Ortega, Meksikalı kadın! Tüm bu yıllar," diye fısıldadı, elindeki eskimiş mektuplara bakan Cora. "Tüm bu yıllar."

Bayan Brabbam'ın serin sessiz sabahta uyuyan evine baktılar.

"Ah, o sinsi kadın, mektuplarıyla şamata yapıp kendimi küçük hissettirdi. O kadar şişinip, mektuplarını okuyarak bana gösteriş yaptı."

Bayan Brabbam'ın ön kapısı açıldı.

"Koy onları geriye, Cora Teyze."

Cora tam zamanında posta kutusunu kapattı.

Bayan Brabbam yoldan aşağıya süzüldü, sakince orada burada duruyor, açan çiçeklere bakıyordu.

"Günaydın," dedi tatlı bir sesle.

"Bayan Brabbam, bu yeğenim Benjy."

"Ne güzel." Bayan Brabbam, vücuduna geniş bir kavis vererek, un beyazı ellerini uçuşturarak, içindeki mektupları dökmek istercesine posta kutusuna bir vurdu, kapağını açtı ve eylemini sırtıyla kapatarak, mektupları çıkarttı. Birtakım hareketler yaparak, neşeyle dönüp göz kırptı. "Çok güzel! Sevgili George Amca'mın gönderdiği şu mektuba bakın!"

"Ne güzel değil mi!" dedi Cora.

Sonra, nefessiz beklenen yaz günleri... Havada turuncu-mavi uçuşan kelebekler, kulübenin çevresinde açan çiçekler ve öğleden sonraları Benjy'nin çalışan kaleminin sert, sürekli sesi. Benjy'nin ağzı devamlı yemek doluydu, Tom da hep içeri giriyor ve akşam yemeğinin ya geç ya soğuk ya da ikisi birden olduğunu ya da hiç olmadığını görüyordu.

Benjy kalemi kemikli ellerinin nefis hareketleriyle kullanıyor, bütün sesli ve sessiz harfleri sevgiyle yazıyor, Cora da tepesinde dikilip kelimeleri oluşturuyor, dilinde döndürüyor ve kâğıdın üzerinde her belirdiklerinde keyif doluyordu. Ama yazmayı öğrenmiyordu. "Senin yazmanı seyretmek çok eğlenceli, Benjy. Yarın öğrenmeye başlarım. Şimdi bir mektup daha yaz!"

Astım, kafes kirişleri ve sihir üzerine ilanlardan geçtiler, Rosicrucian tarikatına katıldılar ya da en azından unutulmuşluğa terk edilmiş Bilgi, Gizli kadim tapınaklar ve gömülü mabetler hakkında Sırlar üzerine bedava bir mühürlü kitap talep etti-

ler. Sonra bedava Dev Ayçiçekleri tohumu paketleri ve MİDE YANMASI hakkında bir şeyler vardı. Parlak bir yaz sabahı Üç Aylık Cinayet Dergisinin 127. sayfasına gelmişlerdi ki...

"Dinle!" dedi Cora.

Dinlediler.

"Bir otomobil," dedi Benjy.

Ve mavi tepelerden yukarı, yüksek yüce yeşil çamların arasından ve tozlu yol boyunca, kilometre kilometre ilerleyip duran bir otomobilin sesi duyuldu, nihayet, virajdan, bütün haşmetli gümbürtüsüyle geldi ve bir anda Cora kapıdan çıkmış koşuyordu ve birçok şeyi duydu, gördü ve hissetti. Önce, gözünün ucuyla, Bayan Brabbam'ın diğer yönden yoldan aşağıya süzüldüğünü gördü. Yokuşu çıkan yeşil otomobili gördüğünde Bayan Brabbam dondu kaldı, sonra gümüş bir düdüğün sesi duyuldu ve otomobildeki yaşlı adam tam Cora'nın hizasına geldiğinde uzandı ve "Bayan Gibbs?" dedi. "Evet!" diye haykırdı kadın. "Mektubunuz var, bayan," dedi adam ve ona uzattı. Kadın önce elini uzattı, sonra hatırlayıp geri çekti. "Ah," dedi, "lütfen, posta kutuma koyabilir misiniz acaba?" Yaşlı adam bir ona baktı bir posta kutusuna, sonra yeniden kadına dönüp güldü. "Sorun değil," dedi ve öyle de yaptı, mektubu kutuya attı.

Bayan Brabbam orada, gözleri fal taşı gibi, hareketsiz duruyordu.

"Bayan Brabbam'a mektup var mı?" diye sordu Cora.

"Hepsi bu." Ve araba tozlu yolan aşağıya yollandı.

Bayan Brabbam elleri bir araya kilitlenmiş duruyordu. Sonra, kendi posta kutusuna bakmadan döndü ve hızla yoldan yukarı yürüyüp gözden kayboldu.

Cora posta kutusunun çevresinde iki tur attı ve uzun bir süre dokunmadı. "Benjy, mektup geldi bana!" Nazikçe uzandı ve mektupları alıp elinde döndürdü. Sakince elinde tutuyordu. "Oku onları bana. Önünde adım yazıyor mu?"

"Evet efe'm." Oğlan ilk mektubu gerekli dikkatle açtı ve yaz sabahında yüksek sesle okudu:

"Sevgili Bayan Gibbs..."

Durdu ve kadının, gözleri yarım kapalı, ağzı sözcüklerle hareketli, bunun tadını çıkartmasını bekledi. Sanatsal bir vurguyla bunu tekrarladı ve devam etti: "Size ekte Kıtalararası Mektup Okulu'nun bütün özelliklerini içeren bedava dosyasını gönderiyoruz. İçinde, Mektupla Sıhhi Tesisat Mühendisliği Eğitimi'ni nasıl alacağınıza dair tüm bilgiler mevcuttur..."

"Benjy, Benjy, o kadar mutluyum ki! Baştan başla!"

"Sevgili Bayan Gibbs," diye okudu Benjy.

Bundan sonra, posta kutusu hiç boş kalmadı. Dünya üşüşüp doldurdu, hiç görmediği, duyma-

dığı gitmediği bütün o yerler. Seyahat broşürleri, baharatlı kek tarifleri, hatta "Elli yaşlarında, nazik, paralı bir hanımefendiyle evlilik bağı kurmayı amaçlayan" yaşlı bir beyefendiden bir mektup bile geldi. Benjy yanıt verdi. "Ben zaten evliyim, ama nazik ve düşünceli davranışınız için teşekkür ederim. Saygılarımla, Cora Gibbs."

Mektuplar tepeden aşağıya yağmaya devam etti, sikke koleksiyoncuları kataloğu, Ucuz Yenilik Kitapları, Sihirli Liste Sayıları, Romatizma Çizelgeleri, Sinek Öldürücü örnekleri. Dünya posta kutusunu dolduruyordu ve birdenbire artık yalnız ve insanların uzağında değildi. Eğer bir adam Cora'ya Kadim Maya Sırlarının Açıklanması üzerine bir form gönderirse, ertesi hafta Cora'dan resmi tanışmalarını sıcak bir dostluğa dönüştürecek üç mektup birden alması olasıydı. Özellikle ağır bir yazı günü sonrası, Benjy ellerini İngiliz tuzuna banmak zorunda kaldı.

Üçüncü haftanın sonundan itibaren, Bayan Brabbam posta kutusuna gelmekten vazgeçti. Hatta kulübesinin kapısının önüne hava almaya bile çıkmaz oldu, çünkü Cora hep yolun kenarında postacıya gülümsüyor oluyordu.

Yaz pek çabuk geçti ya da en azından yazın o en önemli bölümü; Benjy'nin ziyareti. Kulübenin masasında kırmızı bandanası, içinde taze hazırlanmış soğanlı sandviçler, kokusunu içinde tutmak için nane dalıyla bağlanmış; orada, yerde, taze parla-

tılmış, giyilmeye hazır ayakkabıları ve iskemlede, bir zamanlar uzun ve sarı olan ama artık güdük ve çiğnenmiş kalemiyle oturan Benjy. Cora çenesini yakalamış, sanki aşina olmadığı bir türden kabağı denermişçesine kafasını eğmişti.

"Benjy, sana bir özür borçluyum. Bütün bu süre zarfında suratına bir kez olsun baktığımı sanmıyorum. Elindeki her siğili, her tırnağı, bütün yumruları ve kırışıkları tanır gibiyim, ama bir kalabalıkta rastlaşsak, seni ıskalayabilirim."

"Bakılacak bir surat değil," dedi, utangaç Benjy.

"Ama bu eli bir milyon elin arasında tanırım," dedi Cora. "Karanlık bir odada bin kişi elimi sıksın, tüm bunların arasından, 'İşte bu Benjy'ninki' derim." Sessizce gülümsedi ve açık kapıya doğru yürüdü. "Düşünüyorum da." Uzaklardaki bir kulübeye baktı. "Haftalardır Bayan Brabbam'ı görmedim. Artık hiç dışarı çıkmıyor. Suçluluk hissediyorum. Kibirli bir şey yaptım, onun yaptıklarından çok daha günah dolu bir şey. Yaşamının dibini çıkarttım. Kötü ve haince bir şeydi ve utanç duyuyorum." Tepeden yukarıya, o sessiz, kapalı yere doğru baktı. "Benjy, bana son bir iyilik yapar mısın?"

"Evet efe'm."

"Bayan Brabbam için bir mektup yaz."

"Bayan?"

"Evet, şu şirketlerden birine, bedava bir çizelge, bir numune, bir şeyler için yaz ve Bayan Brabbam'ın adını düş."

"Olur," dedi Benjy.

"Böylece, bir hafta ya da bir ay içinde, postacı gelip düdük çalacak ve ben de ona onun kapısına gidip özel olarak teslim etmesini söyleyeceğim. Ve ben de ön bahçemde, Bayan Brabbam'ı görebileceğim, onun da beni görebileceği bir yerde olacağım. Ben mektuplarımı ona sallayacağım, o da kendininkileri bana sallayacak ve herkes gülümseyecek."

"Evet efe'm," dedi Benjy.

Üç mektup yazdı, zarflarını dikkatlice yaladı ve cebine koydu. "St. Louis'e vardığımda onları postaya vereceğim."

"Güzel bir yaz oldu," dedi kadın.

"Evet, öyle oldu."

"Ama Benjy, ben yazmayı öğrenmedim, değil mi? Mektupların peşindeydim ve geç saatlere kadar seni çalıştırdım, etiketler gönderip örnekler almakla o kadar meşguldük ki, öğrenmeye vakit olmadı gibi. Demek ki..."

Bunun ne anlama geldiğini biliyordu. Kadının elini sıktı. Kulübenin kapısında durdular. "Teşekkürler," dedi kadın, "her şey için."

Sonra koşmaya başladı, otlağın çitine kadar koştu, bunun üzerinden kolayca atladı ve kadın onu son gördüğünde hâlâ koşuyor, elindeki mektupları sallıyor ve tepelerin üzerinden koca dünyaya doğru uzaklaşıyordu.

Benjy gittikten altı ay sonrasına kadar mek-

tuplar gelmeye devam etti. Postacının küçük yeşil arabası geliyordu, o güzel posta kutusuna iki ya da üç pembe veya mavi zarf bırakırken, buzlarla kafiyeli bir günaydın ya da düdük sesi duyuluyordu.

Ve Bayan Brabbam'ın ilk gerçek mektubunu aldığı o özel gün geldi.

Bundan sonra mektupların arası bir haftaya, sonra da bir aya çıktı. Sonunda postacı hiç selam vermez, o boş dağ yolundan gelen arabanın sesi duyulmaz oldu. Posta kutusuna önce bir örümcek, sonra da bir serçe yerleşti.

Ve Cora, mektuplar hâlâ gelirken, onları şaşkın ellerinde sıkıyor, yüz kasları gözlerinden berrak, parlak su damlaları çıkartıncaya kadar sessizce onlara bakıyordu. Bir mavi zarfı kaldırıp soruyordu: "Bu kimden?"

"Bilmem," diyordu Tom.

"Ne diyor," diye inliyordu.

"Bilmem," diyordu Tom.

"Dışarıdaki o dünyada neler olduğunu ah, hiç bilemeyeceğim," dedi. "Ve bu mektup ve bu ve de bu!" Benjy gittiğinden beri yığılan mektupları harmanladı. "Bütün dünya ve bütün insanlar ve bütün olan biten ve ben bilmiyorum. Tüm bu dünya ve insanlar bizden haber almak için bekliyor ve biz yazmıyoruz, onlar da bize yanıt vermiyor!"

Ve sonunda rüzgârın posta kutusunu devirdiği gün geldi. Sabahları Cora, kulübesinin açık kapısında dikilmiş, konuşmadan, gözleri karşıdaki

tepelerde, gri saçlarını yavaşça fırçalıyor. Ve bunu izleyen tüm o yıllar boyunca, tarlalara doğru yönelmeden önce amaçsızca eğilip içini karıştırıp boş elini çıkarmadan posta kutusunun yanından geçmedi.

Elektrik Santralı

Atlar yavaşça durdular ve adam ile karısı kuru, kumluk vadiyi seyre koyuldu. Kadın eyerinin üzerinde kaybolmuş gibi oturuyordu; saatlerdir konuşmamıştı, söyleyecek doğru sözcüğü bulamıyordu. Fırtına bulutlarıyla kaplı Arizona göğünün sıcak, karanlık baskısı ile rüzgârın süpürdüğü dağların sert, granit baskısı arasında sıkışmıştı. Birkaç serin yağmur damlası titreyen ellerinin üzerine düştü.

Yorgun yorgun kocasına baktı. Adam tozlu atın üzerinde rahatlıkla, kararlı bir sükûnetle oturuyordu. Gözlerini kapattı ve o güne kadar o ılımlı yılları nasıl geçirdiğini düşündü. Kendisine tuttuğu aynaya gülmek istedi, ama bunu yapmak bile olanaksızdı; bir şekilde delice olurdu. Ne de olsa, bu kasvetli havanın, bu sabah at sırtında gelen habercinin getirdiği telgrafın ya da şimdi kasabaya doğru yaptıkları uzun yolculuğun etkisi olabilirdi.

Daha aşılacak boş bir dünya vardı ve üşüyordu.

"Ben dine hiç gereksinim duymayacak bir hanımefendiyim," dedi sakince, gözleri kapalı.

"Ne?" Kocası Berty ona baktı.

"Yok bir şey," diye fısıldadı, başını sallayarak. Tüm o yıllar boyunca, nasıl da kendinden emindi. Hiç, ama hiçbir zaman bir kilise ihtiyacı duymamıştı. Düzgün insanların dinden, cilalı sıralardan, kocaman bronz vazolardaki gelin çiçeklerinden ve vaizin kaynana zırıltısı gibi çaldığı kocaman kilise çanlarından bahsettiklerini duymuştu. Haykıran türü, tutkulu, fısıldayan türü duymuştu ve hepsi de birdi. Sadece, onunki sıraya oturacak bir omurga değildi.

"Şimdiye kadar hiçbir kilisede oturmak için bir nedenim olmadı," demişti insanlara. Bu konuda coşkulu değildi, yalnızca ortalıkta dolanıyor, yaşıyor ve çakıl gibi düzgün ve küçük ellerini hareket ettiriyordu. Çalışma bu ellerin tırnaklarını şişede satılan hiçbir cilanın parlatamayacağı kadar parlatmıştı. Çocukların dokunuşu bunları yumuşatmış, çocukları büyütmek ılımlı bir şekilde acımasız, kocasının sevgisi de nazik yapmıştı.

Ve şimdi, ölüm onları titretiyordu.

"İşte," dedi kocası. Ve atlar garip bir tuğla binanın kuru bir su yatağının yanında yükseldiği yere doğru tozları kaldırarak yoldan aşağıya indiler. Bina baştan aşağıya parlak yeşil pencereler, mavi makineler, kırmızı karolar ve tellerden oluşuyordu. Teller yüksek gerilim hattı direklerinin üzerinde çölün derinliklerine doğru uzanıyordu. Bunların uzaklaşmasını seyretti, hâlâ düşünceliy-

di, bakışlarını garip fırtına yeşili pencerelere ve ateş rengi tuğlalara yöneltti.

Şimdiye kadar bir İncil'in hiçbir önemli sayfasına işaret koymamıştı, çünkü her ne kadar bu çöldeki yaşamı granit, güneş ve cildinin sularının buharlaşmasından oluşsa da, burada ona bir tehdit de olmamıştı. Her zaman işler uykusuz gecelere ve şakaklardaki kırışıklıklara sıra gelmeden çözülmüştü. Bir şekilde, yaşamın en zehirli veçheleri onu ıskalamıştı. Ölüm en ilerideki sıradağların ardındaki uzak bir fırtına söylentisiydi.

Batı'ya gelip bu yalnız tuzakçı adamın altın yüzüğünü takıp çölü yaşamlarına üçüncü, sürekli bir yoldaş olarak aldığından beri yirmi yıl uçuşan çalılar gibi geçip gitmişti. Dört çocuklarından hiçbiri korkutucu düzeyde hasta olmamış ve ölüme yaklaşmamıştı. Zaten iyice silinmiş bir zemini yeniden silmek dışında dizlerinin üzerine çökmesi gerekmemişti.

Bunların hepsi şimdi sona ermişti. İşte uzak bir kasabaya doğru gidiyorlardı, çünkü sarı bir kâğıt çok açıkça annesinin ölmekte olduğunu bildirmişti.

Ve o bunu tasavvur edemiyordu; ne kadar kendi içinde bunu görmek için başını, bakmak için aklını çevirse de yararı yoktu. Dayanacak aşağıya ya da yukarıya giden bir basamak yoktu ve aklı, ani bir kum fırtınasında ortaya bırakılmış bir pusula gibi, bir zamanların berrak yönlerinden kur-

tulmuş, tüm nirengi noktaları yok olmuş, iğnesi fırdolayı dönüp duruyordu. Berty'nin kolları arkasındaydı ama onlar bile yeterli değildi. İyi bir oyunun bitip, kem olanın başlaması gibiydi. Sevdiği birisi ölmek üzereydi. Bu olanaksızdı!

"Durmam lazım," dedi, sesinin nasıl çıkacağına güvenmediğinden, korkusunu gizlemek için sinirli çıkmasına çalışmıştı.

Berty onu sinirli bir kadın olarak tanımıyordu, bu yüzden sinirlilik üzerinde pek etkili olmadı. Kapalı bir küp gibiydi; içindekiler sağlamdaydı. Dışarıdaki yağmur içeriğini bozmazdı. Atını yandan kadına yaklaştırıp nazikçe elini tuttu. "Tabii," dedi. Doğu ufkuna bir göz attı. "Orada siyah bulutlar birikiyor. Biraz bekleyelim. Yağmur yağabilir. Yakalanmak istemem."

Kadın şimdi kendi sinirliliğine sinirlenmişti, biri diğerinin üzerine binmiş, onu çaresiz bırakmıştı. Ama konuşup döngünün yeniden başlama tehlikesini göze alacağına, ileri atılıp hıçkırmaya başladı ve atının, kırmızı tuğla binanın yanına doğru yavaşça ayaklarını vurarak gitmesine izin verdi.

Kendini, bir paket gibi, adamın kollarına attı, o da onu omzunda çevirip yere bıraktı. "Kimse varmış gibi durmuyor," dedi. "Hey oradakiler!" diye seslendi ve kapıdaki işarete baktı: Tehlike. Elektrik İdaresi.

Her yanlarında vızıldayan kocaman bir böcek

vardı. Bazen biraz yükselen, bazen de biraz alçalan ama aynı perdeden devam eden bir vızıltıyla durmadan ötüyordu; ılık alacakaranlıkta, sıcak ocağın karşısında yemek hazırlarken sıkılı dudaklarının arasından mırıldanan bir kadın gibi. Binada bir hareket göremiyorlardı; yalnızca o devasa mırıltı vardı. O telaşlı sessizliğin hâkim olduğu, havanın dolanıp, bir kurdele gibi helezonlar oluşturduğu ve bir ses bekleyip yalnızca kulak zarının kavisli gerginliğiyle gergin bir sessizlikten başka bir şey duymadığınız yakıcı bir yaz günü, güneşin parıltısının ısıttığı sıcak demiryolu traverslerinden çıkmasını umacağınız bir sesti bu.

Mırıltı, topuklarından başlayıp orta incelikte bacaklarına, oradan da vücuduna geliyordu. Kalbine ulaşıp dokunuyordu, tıpkı ağılın çitinin en üst parçasına oturan Berty'nin yaptığı gibi. Sonra oradan başına ve kafatasının en ince girintilerine geçiyor ve aşk şarkılarıyla güzel kitapların hayatta bir kez neden olduğu gibi bir melodi doğuruyordu.

Mırıltı her yerdeydi, zeminin olduğu kadar kaktüslerin de bir parçasıydı. Hava kadar sıcaklığın da bir parçasıydı.

"Bu nedir?" diye sordu, biraz şaşırmış, binaya bakıyordu.

"Bir elektrik santralı olduğu dışında pek bir şey bilmiyorum," dedi Berty. Kapıyı denedi. "Açık," dedi, şaşkın. "İnşallah birileri vardır." Kapı ardına

kadar açıldı ve dalgalı mırıltı daha da yüksek perdeden bir hava akımı gibi üstlerine geldi.

Birlikte o görkemli, öten yere girdiler. Kadın sıkıca adamın koluna girmişti.

Burası loş bir yerdi, düzgün, temiz ve parlaktı. Sanki bir şeyler buradan geçiyormuş, hiçbir şey burada kalmıyormuş ama hep görünmez, kıpır kıpır ve hiç durulmayan bir hareket varmış gibiydi. İlerlerken, her iki yanlarında en başta çift sıra halinde ardı ardına sessizce duran insanlar gibi gözüken bir şeyler gördüler. Ama bunların mırıltının yükseldiği yuvarlak, kovan gibi makineler olduğu ortaya çıktı. Her bir siyah, gri ve yeşil makineden altın rengi kablolar ve yeşil teller çıkıyordu. Kırmızı şeritli, üzerlerinde beyaz yazılar bulunan gümüşi cepler ve içinde bir şeylerin, sanki görünmeyen malzemelerin görünmez hızlarda çalkalanıyormuş gibi döndüğü banyo küveti gibi bir çukur vardı. Santrifüj o kadar hızlı dönüyordu ki, sabit gibiydi. Muazzam bakır yılanlar alacakaranlıktaki tavandan kavis çizerek iniyor, düşey borular da çimento zeminden kızgın tuğla duvara doğru yükseliyordu. Ve bunların tümü yeşil bir yıldırım gibi temizdi ve öyle kokuyordu. Çatırtılı, kuru bir kâğıt buruşturulmuş gibi bir ses çıkıyordu; tellerin porselen bobinlerle ve yeşil cam yalıtkanlarla kavuştuğu yerlerde mavi alev alazları oluşuyor, sıçrıyor, şaklıyor ve tıslıyordu.

Dışarıda, gerçek dünyada, yağmur başladı.

Kadın burada kalmak istemiyordu; insan olmayıp solgun makineler olan insanları, bir tiz bir de bas sese sıkışıp kalmış bir orga benzeyen müziğiyle kalınacak bir yer değildi. Ama yağmur bütün pencereleri dövüyordu ve Berty, "Uzun sürecekmiş gibi. Geceyi burada geçirmek zorunda kalabiliriz. Geç oldu. En iyisi gidip eşyalarımızı getireyim," dedi.

Kadın bir şey demedi. Gitmek istiyordu. Neye ve nereye, bunu bilmek mümkün değildi. Ama en azından kasabada parasına tutunacak, bilet satın alacak ve onları sıkıca elinde tutacak, hızla ilerleyip büyük bir gürültü çıkaracak olan trene tutunacak, trenden inecek, başka bir ata binecek ya da yüzlerce kilometre ötede bir arabaya binecek, gene gidecek ve sonunda ölü ya da canlı annesinin yanında olacaktı. Bunların hepsi zamana ve nefesinin ne kadar yettiğine bağlıydı. Birçok yerden geçecekti, ama bunların hiçbiri ona bir şey sunmayacaktı, ayağını basacağı bir zemin, soluyacağı hava, hissiz dudakları için yiyecek dışında. Ve bunlar da hiçten daha kötüydü. Neden annesine gitsin de sözcükler söylesin, jestler yapsındı ki? Bu ne işe yarayacaktı?

Altındaki zemin katı bir nehir kadar temizdi. Üzerinde ilerlediğinde, odada küçük, kısık silah sesleri gibi takırtılar yankılanıyordu. Konuşulan her sözcük granit bir mağarada olduğu gibi, geri geliyordu.

Arkasında, Berty'nin hazırlıklarını duydu. İki gri battaniye sermiş, konserve yemek çıkartıyordu.

Gece olmuştu. Yüksek, yeşil yeşil parlayan pencerelerden hâlâ yağmur akıyordu. Pencereleri yıkayıp, ipeksi, yumuşak, berrak perdeler gibi desenler oluşturuyordu. Ara sıra yıldırımlar düşüyor, dağılıp soğuk yağmur çığları ve kumlar ile taşları döven rüzgârlar oluşturuyordu.

Başını katlanmış bir kumaşa dayamıştı ve nereye dönse muazzam enerji santralinin mırıltısı kumaşı geçip kulaklarına erişiyordu. Döndü, gözlerini kapattı, duruşunu düzeltti, ama mırıltı sürdü de sürdü. Doğrultu, kumaşı düzeltti, yeniden yattı.

Ama mırıltı gitmiyordu.

Bakmadan, derinlerden bir hisle, kocasının uyanık olduğunu biliyordu. Bunu bilmediği bir yılı anımsamıyordu. Nefes alışında hafif bir farklılık vardı. Bir de, ses yoktu; belirli aralar dışında, nefes sesi olmazdı. O zaman, yağmurun karanlığında ona baktığını, onun için kaygı duyduğunu, nefesine çok dikkat ettiğini biliyordu.

Karanlıkta döndü. "Berty?"

"Evet?"

"Ben de uyanığım," dedi.

"Biliyorum," dedi adam.

Orada yatıyorlardı, kadın dümdüz, kaskatı, adam yarı kıvrılmış, rahat bir el gibi, yarı yarıya

içine dönmüş. Kadın bu karanlık, rahat kavisi izledi ve anlaşılmaz bir hayranlıkla doldu.

"Berty?" diye sordu ve uzun bir sessizlikten sonra devam etti, "nasıl... nasıl böyle olabiliyorsun?"

Adam bir an durakladı. "Nasıl yani?" dedi.

"Nasıl dinlenebiliyorsun?" Durdu. Bu laf kötü tınlamıştı. Çok fazla suçlamaya benzemişti, ama aslında niyeti bu değildi. Onun her şeyi düşünebilen birisi olduğunu biliyordu, karanlıkta görebilen ve bu yeteneğinden dolayı gururlanmayan bir adam. Şimdi de onun için, annesinin ölüm kalım durumu için endişeleniyordu, ama kayıtsız ve sorumsuz görünen bir endişelenme tarzı vardı. İkisi de değildi. Kaygısı içinde, derinliklerdeydi; ama bir inançla yan yanaydı, bunu kabul eden, hoş karşılayan ve bununla mücadele etmeyen bir inanışla. İçindeki bir şeyler önce üzüntüyü ele geçiriyor, onunla tanışıyor, bekleyen bedeninin tümüne mesajı iletmeden, her yanını öğreniyordu. Bedeni labirent gibi bir inanca sahipti ve içine giren üzüntü ona acı vermeyi istediği noktaya erişemeden kaybolup gidiyordu. Bazen bu inanç kadını düşüncesizce bir kızgınlığa sevk ediyor, ama o, bir şeftalinin çekirdeği kadar gömülmüş bir şeyi eleştirmenin ne kadar yararsız olduğunu bildiğinden, bundan kendisini hızla kurtarıyordu.

"Neden bunu sende yakalayamadım?" dedi sonunda.

Hafifçe, yumuşak bir kahkaha attı adam. "Neyi yakalayamadın?"

"Başka her şeyi yakaladım. Başka şekillerde beni yukarıdan aşağıya sarstın. Bana öğrettiklerin dışında bir şey bilmiyorum." Durdu. Anlatması zordu. Dokulardan her iki yönde de sessizce geçen ılık kan gibiydi hayatları.

"Din dışında her şey," dedi kadın. "Sende bunu yakalayamadım."

"Bu yakalanacak bir şey değil," dedi adam. "Günün birinde rahatlarsın. Ve orada olur."

Rahatlamak, diye düşündü kadın. Ne rahatlaması? Vücut. Ya zihni nasıl rahatlatmalı? Parmakları, vücudunun iki yanında, seğirmeye başladı. Gözleri amaçsızca enerji santralinin muazzam iç mekânında dolaştı. Makineler, üzerlerinde küçük kıvılcımlar gezinen karanlık silüetler halinde tepesinde dikiliyorlardı. Bacaklarına mırıltılar, mırıltılar, mırıltılar sürtünüyordu.

Uykusu vardı ve yorgundu. Uyukluyordu. Gözleri kapandı, açıldı, kapandı gene açıldı. Mırıltı bedenine ve kafasına sinekkuşları asılmış gibi iliğine işlemişti.

Yarım yamalak görülen tüpleri yukarı, tavana kadar izledi, makineleri gördü ve görünmez fırıldanmaları duydu. Uyuklarken aniden kulak kesildi. Gözleri hızla yukarı, daha yukarı, arkasından aşağıya ve karşıya yöneldi, makinelerin mırıltılı ötüşü yükseldi de yükseldi ve gözleri hareket etti,

gövdesi rahatladı; yüksek, yeşil pencerelerde yağmurlu geceye doğru uzanan yüksek gerilim kablolarının gölgelerini gördü.

Artık mırıltı içine işlemişti, gözleri titredi, sertçe yukarı çekildiğini hissetti. Fırıldanan bir dinamo tarafından yakalandığını hissetti, fırıl fırıl dönüyordu, fırıldanan görünmezliklerin bağrına giriyor, binlerce bakır kabloya sunuluyor ve yutuluyordu ve bir anda, dünyanın yüzeyine fırlatılıyordu!

Aynı anda her yerde birden bulunuyordu!

Bir anda dev gibi yüksek kuleler boyunca gidiyordu, küçük cam düğmelerin, kabloları yalıtkan gagalarıyla tutan kristal yeşili kuşlar gibi tepelerinde oturduğu yüksek kuleler arasında cızırdıyor, dört yöne, sekiz ikincil yöne ayrılıyor, kasabaları, köyleri, kentleri buluyor, çiftliklere, hacienda'lara koşuşturuyor, binlerce kilometrekare çölün üzerine kocaman bir örümcek ağı gibi nazikçe iniyordu!

Dünya birdenbire birçok farklı şeyden fazlası, evlerden, kayalardan, beton yollardan, orada burada atlardan, sığ ama büyük kayalarla örtülmüş bir mezardaki bir insandan, iğneli bir kaktüsten, geceyle çevrilmiş ama kendi ışığı bahşedilmiş bir kasabadan, bir milyon farklı şeyden fazlası olmuştu. Aniden, her şeyin titreşen elektrik ağı tarafından çevrelenip tutulduğu bir şekle büründü.

Hızla, yaşamın çıplak bir bebeğin sırtına vurulan şaplaktan doğduğu odalara, sönen, teli parla-

yan, sonra solan, sonunda renksizleşen bir elektrik ampulünün azalan ışığı gibi bedenleri terk eden yaşamların olduğu odalara dağıldı. Her kasabada, her odadaydı, yüzlerce kilometre boyunca ülkede ışıktan hatlar çiziyordu; her şeyi görüyor, duyuyordu, artık yalnız değildi, kendilerine has fikirleri ve inanışları olan binlerce insandan biriydi.

Bedeni cansız bir saz gibi soluk ve titrek bir halde yatıyordu. Zihni, bütün o elektrik gerilimiyle oraya buraya, o geniş enerji santrali hatları ağına savrulmuştu.

Her şey dengedeydi. Bir odada yaşamın solduğunu gördü, bir kilometre ötede, yeni doğana kadehlerin kaldırıldığını, puroların yakıldığını, gülümsemeleri, tokalaşmaları, kahkahaları. Beyaz ölüm döşeklerindeki insanların soluk, yorgun yüzlerini gördü, ölümü nasıl anlayıp kabullendiklerini duydu, jestlerini gördü, duygularını hissetti ve onların da kendi içlerinde, dünyaya açılıp dengeyi, şimdi onun gördüğü gibi göremedikleri için yalnız olduklarını gördü.

Yutkundu. Göz kapakları titreşti ve boğazı, kaldırılan parmakların yüküyle yandı.

Yalnız değildi.

Dinamo dönmüş ve onu merkezkaç kuvvetiyle binlerce hattan tavanlara vidalanmış, bir ipin çekilmesi, bir düğmenin basılması ya da anahtarın döndürülmesiyle ışığa boğulan milyonlarca cam kapsüle fırlatmıştı.

Işık herhangi bir odada olabilirdi; tek gerekli olan düğmeye basmaktı. Işık gelene kadar bütün odalar karanlıktı. Ve işte o da oradaydı, aynı anda hepsinde birden. Ve yalnız değildi. Kederi engin bir kederin parçası, korkusu sayısız korkudan biriydi. Ve bu keder yarımdı. Diğer yarısı da vardı; doğan şeylerde, yeni bir çocuk biçimindeki rahatlamada, ısınan bedendeki yiyecekte, gözler için renklerde, dikkatli kulaklar için seslerde ve koklayanlar için baharın yabani çiçeklerinde.

Nerede ışık göz kırpsa, yaşam başka bir düğmeye basıyor, odalar yeniden aydınlanıyordu.

Clark adındakilerle, Gray ve Shaw'lar, Martin'ler ve Hanford'lar, Fenton'lar, Drake'ler, Shattuck'lar, Hubbel'lar, Smith adındakilerle birlikteydi. Yalnızlık sadece zihnin içindeydi. Kafanızda her türden gözlem deliği bulunurdu. Bunu ifade etmenin aptalca, garip bir şekli belki de, ama delikler oradaydı işte. İçinden bakılacak ve dünyanın orada, insanların da üzerinde olduğu görülecek delikler... Duymak için de delikler vardı, bir tane de kederinizden söz edip onu def etmeniz için ve yazın tohumlarının, kışın buzunun, sonbaharın ateşlerinin kokularıyla mevsimlerin değişmesini anlamanız için delikler. Kullanıp, yalnız olmadığınızı göreceksiniz. Yalnızlık gözlerin kapanmasıydı. İnanç da yalnızca açılması.

Işık ağı yirmi yıldır bildiği bütün dünyanın üzerine atılmıştı, kendisi de her hatla birleşmişti.

Parlıyor, çarpıyor büyük rahat dokunuşuyla nazikçe nüfuz ediyordu. Ülkeye yayılıyor, her kilometreyi nazik, sıcak ve mırıldanan bir battaniye gibi örtüyordu. Kadın her yerdeydi.

Enerji santralinde türbinler dönüp mırıldanıyor ve elektrik kıvılcımları, küçük dilek mumları gibi sıçrıyor ve elektrik boruları ve camlarının dirseklerinde birikiyordu. Makineler de azizler ve korolar gibi bir sarı, bir kırmızı sonra da yeşil hareleriyle duruyorlar, toplu bir şarkı çatı boşluklarından dalgalanıyor ve sonsuz ilahiler gibi aşağıda yankılanıyordu. Dışarıda, rüzgâr tuğla duvarlarda feryat ediyor ve sırlı pencereleri yağmurla ıslatıyordu; içeride, kadın küçük yastığının üzerinde yatıyordu ve birdenbire ağlamaya başladı.

Anlayış mı, kabulleniş mi, neşe mi yoksa teslimiyet mi, bilmiyordu. Şarkı yükselerek devam etti ve o her yerdeydi. Elini uzattı ve hâlâ uyanık, gözleri tavana dikilmiş olan kocasını tuttu. Belki o anda ışık ve elektrik şebekesinden o da her yere koşmuştu. Ama o zaten hep aynı anda her yerde birden bulunmuştu. Adam kendisini bir bütünün parçası gibi hissediyordu ve bu yüzden de istikrarlıydı; kadın için, birlik yeni ve sarsıcıydı. Birden adamın kollarının onu sardığını hissetti ve uzunca bir süre yüzünü kuvvetlice adamın omzuna dayadı, bu arada mırıltı yükseldi de yükseldi ve o da adama yaslanıp, acı içinde hüngür hüngür ağladı...

Sabah çölde gökyüzü çok berraktı. Sakince enerji santralinden çıkıp atlarını eyerlediler, tüm teçhizatı toparladılar ve atlarına bindiler.

Kadın yerleşti ve orada, mavi göğün altında oturdu. Ve yavaşça sırtının bilincine vardı, sırtı düzdü ve dizginlerdeki kendi yabancı ellerine baktı, artık titremiyorlardı. Uzaklardaki dağları görebiliyordu; ne bir bulanıklık ne de renk karmaşası vardı. Her şey sürekli berrak bir akış halinde, sert taşlara yaslanan taşlar, kumlara yaslanan taşlar, yabani çiçeklere yaslanan kumlar, gökyüzüne yaslanan yabani çiçeklerden oluşuyordu; her şey belirli ve bir bütün halindeydi.

"Deh!" diye haykırdı Berty ve atlar yavaşça yürürken, serin, tatlı sabah havasında tuğla binadan uzaklaşmaya başladılar.

Kadın ata güzel ve iyi biniyordu ve içinde, şeftalinin çekirdeği gibi bir huzur vardı. Bir yükseltide yavaşladıklarında kocasına seslendi: "Berty!"

"Evet?"

"Acaba..." diye sordu kadın.

"Acaba ne?" diye sordu adam, ilk seferde duymadan.

"Acaba bir aralar buraya gene gelebilir miyiz?" diye sordu kadın, enerji santraline doğru bir bakış atarak. "Arada bir? Bir pazar günü?"

Adam kadına baktı ve başıyla yavaşça onayladı. Sanırım. Evet. Tabii. Sanırım olur."

Ve onlar kasabaya doğru at sürerken, kadın mı-

rıldanıyordu, garip, hafif bir hava mırıldanıyordu, adam da ona baktı ve dinledi, havanın dolanıp, bir kurdele gibi helezonlar oluşturduğu yakıcı bir yaz günü, güneşin ısıttığı sıcak demiryolu traversle-rinden çıkmasını umacağınız bir sesti; tek notalı, tek perdeden, biraz yükselen, biraz alçalan, mırıl-danan da mırıldanan ama sürekli, huzurlu ve din-lemesi hoş bir ses.

En La Noche[1]

Bayan Navarrez bütün gece inledi, bu inlemeler her odada yakılan bir ışık gibi bütün yaşlı apartmanı doldurdu ve kimse uyuyamadı. Bütün gece beyaz yastığını dişledi, küçük ellerini ovuşturdu ve "Benim Joe'm!" diye ağladı. Apartman ahalisi nihayet, saat sabahın üçünde, boyalı kırmızı ağzını kapatacağından umudu kestiklerinden, şevkli ve kararlı bir şekilde kalkıp giyinerek şehre indiler ve bütün gece açık olan bir sinemaya gittiler. Orada, Roy Rogers kirli dumanlar arasında kötü adamları kovalıyor ve karanlık sinema salonundaki horlamaların arasında konuşuyordu.

Şafak vakti Bayan Navarrez hâlâ hıçkırıp çığlıklar atıyordu. Gün boyu o kadar da kötü değildi. O zaman evde orada burada ağlayan bebekler korosu neredeyse bir armoni oluşturup durumu kurtarıyordu. Aynı zamanda binanın verandasındaki çamaşır makinelerinin düzensiz gümbürtüsü ve verandanın ıslak döşemelerinde durup hızla Meksika dedikoduları yapan kadife elbiseli kadınlar vardı. Ama gene de, tiz sesler, yıkama ve bebeklerin arasından, sesi sonuna kadar açılmış bir radyo

1 (İsp.) Geceleyin -*ylm*

gibi Bayan Navarrez'in sesi duyuluyordu. "Benim Joe'm, ah benim zavallı Joe'm!" diye haykırıyordu.

Şimdi, gün batımında, erkekler alınterlerini koltukaltlarında eve getirmişlerdi. Tüm apartmanda serin banyolara uzanmış, küfrediyor ve elleriyle kulaklarını tıkıyorlardı.

"Hâlâ devam ediyor mu!" diye çaresizce haykırdılar. Hatta adamlardan biri kapısını vurdu. "Sus, kadın!" Ama bu yalnızca Bayan Navarrez'in daha yüksek sesle çığlık atmasına neden oldu. "Ah Joe, vah Joe!"

"Bu akşam dışarıda yiyoruz!" dedi adamlar karılarına. Bütün evde mutfak aletleri raflara dizildi, kapılar kilitlendi ve adamlar parfümlü karılarını solgun dirseklerinden sürükleyerek koridorlara çıktılar.

Bay Villanazul gece yarısı, eski, boyası dökülen kapısının kilidini açarken kara gözlerini kapattı ve bir anlığına olduğu yerde sallanarak durdu. Karısı Tina yanında, üç oğulları ve biri kucakta iki kızlarıyla yanında duruyordu.

"Ah Tanrım, diye fısıldadı Bay Villanazul. "Sevgili İsa, haçından in de şu kadını sustur." Küçük, loş odalarına girdiler ve tek başına duran haçın altında titreşen mavi muma baktılar. Bay Villanazul filozofça başını salladı. "Hâlâ haçında duruyor."

Alevli mangala benzeyen yataklarına yattılar, yaz gecesi onları kendi terleriyle eziyordu. Ev o zavallı kadının ağlamasıyla alev alevdi.

"Boğuluyorum!" Bay Villanazul apartmanı katedip karısıyla birlikte alt kata, verandaya çıktı ve her koşulda uyuyabilmek gibi muazzam ve mucizevi bir yeteneğe sahip olan çocuklarını arkada bıraktı.

Loş gölgeler ön verandayı dolduruyordu, bir düzine sessiz adam, kahverengi parmaklarında tüten ve yanan sigaralarıyla çömelmiş, kadife şallarıyla yaz gecesi rüzgârından olabildiğince yararlanmaya çalışan kadınlar. Rüyada gibi hareket ediyorlardı, teller ve tekerlekler üzerinde dimdik hareket eden kumaş bebekler gibi. Gözleri şişmiş, dilleri kabarmıştı.

"Odasına gidip onu boğalım," dedi adamlardan biri.

"Hayır, bu doğru olmaz," dedi bir kadın. "Pencereden atalım."

Herkes yorgun yorgun güldü.

Bay Villanazul büyülenmiş gibi gözlerini kırpıştırarak herkesi süzdü. Karısı da halsizce yanında dolaşıyordu.

"Sanırsınız ki Joe dünyada askere giden tek adam," dedi birisi sinirli sinirli. "Bayan Navarrez, pöh! Onun şu Joe olacak kocası patates soyacak; piyadedeki en güvenli adam!"

"Bir şeyler yapılmalı." Bay Villanazul konuşmuştu. Kendi sesinin kararlılığına kendisi bile şaşmıştı. Herkes ona döndü.

"Bir gece daha dayanamayız," diye sertçe devam etti Bay Villanazul.

"Kapısına ne kadar vursak, o kadar fazla bağırıyor," diye açıkladı Bay Gomez.

"Bugün öğleden sonra papaz geldi," dedi Bayan Gutierrez. "Çaresizlikten onu çağırttık. Ama Bayan Navarrez ne kadar yalvarsa da, onu bile içeri almadı. Papaz da gitti. Memur Gilvie'nin ona seslenmesini sağladık, ama dinledi mi dersiniz?"

"Başka bir şey denemeliyiz o zaman," dedi Bay Villanazul. "Birisi ona sempati göstermeli."

"Başka nasıl bir yol olabilir?" diye sordu Bay Gomez.

"Eğer," diye atıldı Bay Villanazul bir an düşündükten sonra, "eğer aramızda bekâr bir erkek olsaydı."

Bunu derin bir kuyuya atılmış soğuk bir taş gibi ortaya attı. Suyun şapırdayıp dalgacıkların yayılmasını bekledi.

Herkes içini çekti.

Küçük bir yaz gecesi rüzgârı doğmuş gibiydi. Erkekler biraz doğruldular; kadınlar dirildi.

"Ama," diye yanıtladı Bay Gomez, gene çökerek, "biz hepimiz evliyiz. Bekâr kimse yok."

"Ah," dedi herkes ve hepsi de gecenin sıcak, bomboş nehir yatağına çöktü, dumanlar çıkıyor, sessizlik yayılıyordu.

"O zaman," diye karşılık verdi Bay Villanazul, omuzlarını kaldırmış, ağzını germişti. "Aramızdan biri olmalı!"

Gece rüzgârı gene esmiş, herkesi titreterek diriltmişti.

"Bencillik etmenin zamanı değil!" diye ilan etti Bay Villanazul. "İçimizden birisi bu işi yapmalı! Ya da bir gece daha cehennem ateşinde yanacağız!"

Şimdi verandadaki herkes ondan uzaklaşmış, gözlerini kırpıştırıyordu. Bunu siz yapacaksınız tabii ki, değil mi Bay Villanazul?" diye sordular.

O da kaskatı kesildi. Neredeyse sigarası parmaklarından düşüyordu. "Ah, ama ben..." diye itiraz edecek oldu.

"Siz," dediler. "Evet?"

Ateşli bir şekilde ellerini salladı. "Benim bir karım ve beş çocuğum var, biri kucakta!"

"Ama hiçbirimiz bekâr değiliz, bu sizin fikriniz ve sizde inançlarınızı sürdürecek cesaret olmalı, Bay Villanazul!" dedi herkes.

Çok korkmuş ve sessizdi. Şaşkın gözlerle karısına baktı.

Kadın usançla salınarak gece havasında duruyor, onu görmeye çalışıyordu.

"Çok yorgunum," diye sızlandı.

"Tina," dedi adam.

"Uyuyamazsam öleceğim," dedi kadın.

"Ama Tina," dedi adam.

"Öleceğim ve birçok çiçek olacak ve ben gömüleceğim, eğer uyuyamazsam," diye mırıldandı kadın.

"Çok kötü gözüküyor," dedi herkes.

Bay Villanazul yalnızca bir an daha tereddüt etti. Karısının gevşek, sıcak parmaklarına dokundu. Dudaklarıyla onun sıcak yanaklarına dokundu.

Bir tek kelime bile etmeden verandadan ayrıldı.

Evin aydınlatılmayan basamaklarından tırmandığını duyabiliyorlardı, yukarı ve çepeçevre Bayan Navarrez'in inleyip çığlıklar attığı üçüncü kata.

Verandada beklediler. Adamlar yeni sigaralar yaktı ve kibritlerini fırlattılar, hızlı hızlı konuşuyorlardı. Kadınlar da onların etrafında dolanıyor, hepsi de gelip yorgun gözlerinin altında çizgiler, verandanın parmaklığına dayanmış Bayan Villanazul'la konuşuyordu.

"Şimdi," diye fısıldadı adamlardan biri sessizce. "Bay Villanazul evin en üst katında!"

Herkes sessizleşti.

"Şimdi," dedi adam sahnede fısıldar gibi. "Bay Villanazul kapısına vuruyor! Tak, tak."

Herkes nefesini tutmuş dinliyordu.

Uzaklardan nazik bir tıkırtı duyuldu.

"Şimdi, Bayan Navarrez, bu davetsiz girişim karşısında yeniden çığlık atarak karşılık veriyor!"

Evin yukarısından bir çığlık duyuldu.

"Şimdi," diye tasavvur etti adam, çömelmiş, elini nazikçe havada döndürüyordu. "Bay Villanazul kilitli kapının önünde yalvarıyor da yalvarıyor, yavaşça, sakince."

Verandadaki insanlar beklentiyle çenelerini

kaldırdı, üç kat ahşap ve sıvanın içinden üçüncü katı görmek istercesine bakıp, bekliyorlardı.

Çığlıklar yatıştı.

"Şimdi, Bay Villanazul hızla konuşuyor, yalvarıyor, fısıldıyor, söz veriyor," diye atıldı adam, yavaşça.

Çığlık yatışıp hıçkırığa, hıçkırık inlemeye dönüştü ve sonunda her şey yatışıp nefes seslerine, kalplerin atışına ve dinlemeye dönüştü.

Yaklaşık iki dakikalık dikilme, terleme, bekleme sonrasında, verandadaki herkes uzaklardaki kapının kilidinin tıkırdadığını, açıldığını ve bir saniye sonra, bir fısıltıyla kapandığını duydular.

Ev sessizdi.

Sessizlik, söndürülen lambalar gibi her odada yaşadı. Sessizlik koridorlarda soğuk şarap gibi dolaştı. Sessizlik açık pencerelerden bodrumdan gelen serin bir esinti gibi yükseldi. Herkes durup bunun serinliğini yaşadı.

"Oh," diye iç çektiler.

Adamlar sigaralarını savurup parmak uçlarında sessiz apartmana girdiler. Kadınlar da onları izledi. Kısa zamanda veranda boşalmıştı. Serin sessizlik koridorlarına dağıldılar.

Bayan Villanazul, uyuşuk bir şaşkınlıkla kapısını açtı.

"Bay Villanazul'a bir ziyafet vermeliyiz," diye fısıldadı bir ses.

"Yarın onun için bir mum yakalım."

Kapılar kapandı.

Bayan Villanazul serin yatağında yatıyordu. Düşünceli bir adam, diye hayal kurdu, gözleri kapalı. Böyle şeyler için, onu seviyorum.

Sessizlik onu uyutmak için okşayan serin bir el gibiydi.

Güneş ve Gölge

Kamera bir böcek gibi vızıldıyordu. Mavi ve metalikti, adamın nazik ve şefkatli ellerinde duran kocaman tombul bir böcek gibiydi. Güçlü güneş ışığında göz kırpıp duruyordu.

"Hişt, Ricardo, gel buraya!"

"Siz, aşağıdakiler!" diye haykırdı pencereden Ricardo.

"Ricardo, dur!"

Karısına döndü. "Bana dur deme, onlara de. İn aşağı ve söyle onlara, yoksa korkuyor musun?"

"Kimseye bir zararları yok," dedi karısı sabırla.

Adam onu silkeledi ve pencereden sarkıp aşağıya, sokağa baktı. "Siz, oradakiler!" diye haykırdı.

Sokakta elinde kamera olan adam yukarı bir göz attı, sonra makinesini kum beyazı pantolon, beyaz sutyen ve yeşil kareli eşarp giymiş olan kadına odaklamaya koyuldu. Kadın binanın çatlamış sıvasına yaslandı. Arkasında esmer bir oğlan, eli ağzında, gülümsüyordu.

"Tomás!" diye haykırdı Ricardo. Karısına döndü. "Ah kutsal İsa adına, Tomás sokakta, kendi oğlum orada gülüyor." Ricardo kapıya doğru hamle yaptı.

"Bir şey yapma!" dedi karısı.

"Kafalarını kopartacağım!" dedi Ricardo ve gitti.

Sokakta, tembel kadın artık mavi boyaları soyulmakta olan bir merdiven tırabzanına yaslanmıştı. Ricardo tam bu sırada dışarı çıktı. "Bu benim tırabzanım!" dedi.

Kameraman oraya seğirtti. "Hayır, hayır, fotoğraf çekiyoruz. Her şey yolunda. Gideceğiz."

"Hiçbir şey yolunda değil," dedi Ricardo, kahverengi gözleri ışıl ışıldı. Kırış kırış elini salladı. "O benim evimde."

"Moda fotoğrafları çekiyoruz," diye gülümsedi fotoğrafçı.

"Ne yapayım şimdi?" dedi mavi gökyüzüne başını kaldıran Ricardo. "Bu haber karşısında çıldırayım mı? Sara geçiren bir aziz gibi dans mı edeyim?"

"Eğer sorun paraysa, peki, işte beş peso," diye gülümsedi fotoğrafçı.

Ricardo adamın elini itti. "Ben para kazanmak için çalışırım. Siz anlamazsınız. Lütfen gidin."

Fotoğrafçı şaşkındı. "Durun..."

"Tomás, eve gir!"

"Ama baba..."

"Aah!" diye kükredi Ricardo.

Oğlan kayboldu.

"Bu daha önce hiç olmadı," dedi fotoğrafçı.

"Zamanı çoktan geçmişti! Kimiz biz? Korkak mıyız?" diye sordu Ricardo dünyaya.

Bir kalabalık toplanmıştı. Fısıldaşıyor, gülüm-

süyor ve birbirlerini dirsekliyorlardı. Fotoğrafçı kızgın bir iyi niyetle kamerasını kapattı, omzunun üzerinden modele seslendi. "Pekâlâ, şu diğer sokağı kullanırız. Orada güzel çatlak bir duvar ve güzel, derin gölgeler görmüştüm. Eğer acele edersek..."

Tüm bu konuşmalar boyunca sinirli sinirli eşarbını çekiştirip duran kız makyaj çantasını aldı ve Ricardo'nun yanından hamle etti, ama Ricardo onun koluna dokunmuştu. "Yanlış anlamayın," dedi aceleyle. Kız durdu, gözünü kırparak ona baktı. Adam devam etti. "Kızdığım siz değilsiniz. Ya da siz." Fotoğrafçıya dönmüştü.

"O zaman neden..." dedi fotoğrafçı.

Ricardo elini salladı. "Siz çalışıyorsunuz; ben de çalışıyorum. Biz hepimiz çalışan insanlarız. Birbirimizi anlamamız gerekir. Ama siyah bir at sineğinin gözüne benzeyen kameranızla evime geldiğinizde, anlayış sona erer. Güzel gölgeleri yüzünden sokağımın, güneşi yüzünden göğümün ya da şurada, duvardaki ilginç çatlak yüzünden evimin kullanılmasına izin vermeyeceğim. Görüyor musunuz? Ah, ne kadar güzel! Oraya yaslan! Şurada dur! Buraya otur! Şuraya çömel! Tut! Ah, sizi duydum. Beni aptal mı sandınız? Odamda kitaplarım var. Şu pencereyi görüyor musunuz? Maria!"

Karısının başı dışarı uzandı. "Onlara kitaplarımı göster!" diye haykırdı adam.

Kadın itiraz edip homurdandı ama sonra dışa-

rı önce bir kitap uzattı, sonra iki, sonra da yarın düzine kitap, gözlerini kapatmış, başını öte yana çevirmişti, sanki kokmuş balıklarmış gibi.

"Ve üst katta da bunlar gibi iki düzine daha var!" diye haykırdı Ricardo. "Ormandaki bir inekle değil, bir insanla konuşuyorsunuz!"

"Bakın," dedi fotoğrafçı, bir yandan da hızla filmlerini toparlıyordu. "Gidiyoruz. Gene de teşekkürler."

"Gitmeden önce, lafı nereye getireceğimi duymanız lazım," dedi Ricardo. "Ben kötü bir adam değilim. Ama çok kızgın bir adam olabilirim. Kartondan bir mankene benziyor muyum?"

"Kimsenin bir şeye benzediğini söyleyen olmadı." Fotoğrafçı çantasını kaldırıp harekete geçti.

"İki blok ileride bir fotoğrafçı var," dedi onunla birlikte yürüyen Ricardo. "Onların karton maketleri var. Önlerinde duruyorsunuz. Üzerinde 'GRAND HOTEL' yazıyor. Sizin fotoğrafınızı çekiyorlar ve sanki Grand Hotel'deymişsiniz gibi oluyor. Ne dediğimi anlıyor musunuz? Benim sokağım benim sokağımdır, yaşamım benim yaşamım, oğlum da benim oğlum. Benim oğlum karton kukla değil! Oğlumu duvarın yanına diktiğinizi gördüm, yani geri plana. Ne diyorsunuz? Ambiyans olsun diye? Bütünü çekici yapmak için, ön planda da güzel hanımefendi?"

"Geç oluyor," dedi terlemekte olan fotoğrafçı. Model de diğer yanında yürüyordu.

"Biz yoksul insanlarız," dedi Ricardo. "Kapılarımızın boyası dökülüyor, duvarlarımız hasarlı ve çatlak, yol kenarındaki oluklar kokuyor, yollarımız da parke taşı. Ama bütün bunları sanki ben bunları böyle planlamışım, sanki yıllar önce duvarın çatlayacağını düşünmüşüm gibi gösterdiğinizi görünce, içimi korkunç bir kızgınlık dolduruyor. Sanıyor musunuz ki sizin geleceğinizi düşündüm ve boyayı eskittim? Ya da geleceğinizi biliyordum da onun için oğluma en pis giysilerini giydirdim? Biz bir stüdyo değiliz! Biz insanız ve bize insanmışız gibi davranılması gerekir. Anlatabildim mi?"

"Ayrıntılı bir şekilde," dedi fotoğrafçı, aceleyle, ona bakmadan.

"Artık arzularımı ve mantığımı bildiğinize göre, dostça davranıp evinize dönecek misiniz?"

"Komik bir adamsınız," dedi fotoğrafçı. "Hey!" Bir düğün pastası gibi basamaklar halinde kent meydanına çıkılan merdivenlerin dibinde başka beş model ve ikinci bir fotoğrafçıdan oluşan bir grubun yanına gelmişlerdi. "Nasıl gidiyor, Joe?"

"Bakire Kilisesi'nin yanında, burunsuz heykellerin orada çok güzel çekimler yaptık," dedi Joe. "Nedir bu kargaşa?"

"Bu Pancho kızdı. Anlaşılan evine yaslanıp yıkmışız."

"Benim adım Ricardo. Evim tamamen hasarsız."

"Burada çekeriz canım," dedi ilk fotoğrafçı. "Şu dükkânın kemerinin yanında dur. Orada güzel an-

tika bir duvar var." Kamerasının esrarengiz parçalarının içine baktı.

"Yani!" Ricardo'nun üzerine ürkütücü bir sessizlik çökmüştü. Onların hazırlanmalarını seyretti. Hazır olduklarında bir kapının ağzında duran adama doğru atıldı. "Jorge! Ne yapıyorsun?"

"Burada duruyorum," dedi adam.

"Pekâlâ," dedi Ricardo. "Bu senin kemerin değil mi? Onların bunu kullanmalarına izin verecek misin?"

"Beni rahatsız etmiyor," dedi Jorge.

Ricardo kolunu salladı. "Malına bir sinema oyuncusunun mekânı gibi davranıyorlar. Alınmıyor musun?"

"Bunu hiç düşünmemiştim." Jorge burnunu çekti.

"İsa adına be adam, düşün!"

"Bir sorun görmüyorum," dedi Jorge.

"Dünyada, ağzında dili olan bir tek ben mi varım?" dedi Ricardo boş ellerine bakarak. "Ve de dili tat alan? Burası fonlardan ve film setlerinden oluşan bir kasaba mı? Bu konuda benden başka kimse bir şey yapmayacak mı?"

Grup peşlerinden sokağa gelmiş, giderek kalabalıklaşıyordu; şimdi ciddi bir boya ulaşmıştı ve Ricardo'nun feryatları sayesinde hâlâ gelenler vardı. Ayağını yere vurdu. Yumruklarını sıktı. Tükürdü. Kameraman ve modeller asabi bir şekilde onu izliyorlardı. "Arka planda acayip bir adam is-

ter misiniz?" dedi sertçe kameramana. "Şurada poz vereceğim. Duvarın yanında durayım ister misin? Şapkam şöyle, ayağım böyle, ışıkta böylece kendi yaptığım sandaletlerin üzerinde? Gömleğimdeki bu deliği biraz büyüteyim ister misiniz, ha, şöyle? Evet! Suratımda yeterince ter lekesi var mı? Saçlarım yeterince uzun mu, sayın beyefendi?"

"İsterseniz orada durabilirsiniz," dedi fotoğrafçı.

"Kameraya bakmayacağım," diye güvence verdi Ricardo.

Fotoğrafçı gülümsedi ve makinesini kaldırdı. "Soluna doğru bir adım at, sevgilim." Model hareket etti. "Şimdi sağ bacağını döndür. Böyle iyi. İyi. Kıpırdama!"

Model, çenesi yukarıda dondu kaldı.

Ricardo pantolonunu indirdi.

"Aman Tanrım," dedi fotoğrafçı.

Modellerin bir kısmı kıkırdadı. Kalabalık kahkahalarla birbirlerini yumrukladı. Ricardo sakince pantolonunu kaldırıp duvara yaslandı.

"Bu yeterince acayip miydi?" dedi.

"Aman Tanrım," diye mırıldandı fotoğrafçı.

"Hadi rıhtıma gidelim," dedi asistanı.

"Sanırım ben de geleceğim," diye gülümsedi Ricardo.

"Koca Tanrım, bu aptalı ne yapacağız?" diye fısıldadı fotoğrafçı.

"Satın al!"

"Onu denedim!"

"Yeterince çok vermemişsindir."

"Dinle, sen gidip polis çağır. Bu işe bir son vereceğim."

Asistan koştu. Herkes etrafta durmuş sinirli sinirli sigarasını içiyor, Ricardo'ya bakıyordu. Bir köpek gelip duvara işeyiverdi.

"Şuna bakın!" diye haykırdı Ricardo. "Ne sanat! Ne desen! Çabuk, güneş kurutmadan!"

Kameraman arkasını dönüp denize baktı.

Asistan sokaktan koşarak geldi. Arkasında, yerli bir polis sakince onu izliyordu. Asistan durup geri dönerek polisin acele etmesini sağlamaya çalıştı. Polis uzaktan bir el hareketiyle ona günün daha sona ermediğine ve hangi felaket olduysa onun sahnesine zamanında ulaşacaklarına dair güvence verdi.

Polis iki kameramanın arkasında durdu. "Sorun nedir?"

"Şuradaki adam. Onun götürülmesini istiyoruz."

"Oradaki adam sadece duvara yaslanıyor gibi," dedi memur.

"Hayır, hayır, yaslanması değil, o; aman," dedi kameraman. "Açıklamanın tek yolu size göstermek. Pozunu al sevgilim."

Kız poz verdi. Ricardo da rahatça gülümseyerek poz verdi.

"Dur öyle!"

Kız durdu.

Ricardo pantolonunu indirdi.

Kameradan bir klik sesi geldi.

"Ah," dedi polis.

"Kanıt bu yaşlı kameranın içinde, eğer ihtiyaç duyarsanız!" dedi kameraman.

"Ah," dedi polis, hiç kıpırdamadan, eli çenesinde. "Peki." Kendisi de amatör bir fotoğrafçıymış gibi sahneyi gözden geçirdi; kızarmış, sinirli mermer gibi suratıyla modeli, parke taşlarını, duvarı ve Ricardo'yu. Mavi gök ve öğle güneşinin altında, Ricardo muhteşem bir edayla sigarasını içiyordu, pantolonu da bir erkeğin pantolonunun nadiren bulunacağı yerdeydi.

"Eee, memur bey," dedi kameraman, beklentiyle.

"Peki, benim ne yapmamı bekliyorsunuz?" dedi, şapkasını çıkarıp esmer alnını silen polis.

"Tutuklayın onu! Bu teşhircilik!"

"Ya," dedi polis.

"Eee?" dedi kameraman.

Kalabalık mırıldandı. Bütün kibar kadın modeller martıları ve okyanusu seyrediyordu.

"Şurada duvara yaslanan adam," dedi memur, "onu tanıyorum. Adı Ricardo Reyes."

"Merhaba Esteban!" diye seslendi Ricardo.

Memur da ona yanıt verdi, "Merhaba Ricardo."

Birbirlerine el salladılar.

"Benim görebileceğim bir şey yapmıyor," dedi memur.

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu kameraman. "Çırılçıplak. Bu ahlaksızca!"

"Bu adam ahlaksızca bir şey yapmıyor. Sadece orada duruyor," dedi polis. "Eğer elleri ya da bedeniyle bir şeyler, korkunç bir şeyler yapıyor olsaydı, hemen harekete geçerdim. Ama yalnızca duvara yaslandığı, tek bir uzvu ya da kasını hareket ettirmediğine göre, yanlış bir şey yok."

"O çıplak, çıplak!" diye haykırdı kameraman.

"Anlamıyorum." Memur gözlerini kırpıştırdı.

"Ortalıkta çıplak dolaşmazsınız, o kadar!"

"Çıplak adam var, çıplak adam var," dedi memur. "İyi ve kötü. Ayık ve içkili olan. Bu adamın içkili olmadığına karar verdim, iyi bir adam olarak tanınıyor; çıplak, evet, ama çıplaklığıyla toplumu hiçbir şekilde rahatsız edecek bir şey yapmıyor."

"Kimsiniz siz, kardeşi misiniz? Ortağı mısınız?" dedi kameraman. Her an kopup ısırmaya, havlamaya ve kızgın güneşin altında çepeçevre koşmaya başlayacakmış gibi bir hali vardı. "Adalet nerede? Burada neler oluyor? Gelin kızlar, başka bir yere gidiyoruz!"

"Fransa," dedi Ricardo.

"Ne?" Fotoğrafçı hızla geri dönmüştü.

"Fransa dedim, ya da İspanya," diye önerdi Ricardo. "Ya da İsveç. İsveç'te bazı güzel duvarların resimlerini gördüm. Ama çok fazla çatlakları yok. Unutun söylediklerimi."

"Size rağmen resim çekeceğiz!" Kameraman kamerasını ve yumruğunu salladı.

"Orada olacağım," dedi Ricardo. "Yarın, sonraki gün, boğa güreşlerinde, pazarda, herhangi

bir yerde, gideceğiniz her yere ben de gideceğim, sessizce, kibarca. Vakarla, gerekli görevimi yerine getirmeye."

Ona bakanlar, doğru söylediğini anladı.

"Kimsin sen, hangi cehennemden çıktın?" diye haykırdı fotoğrafçı.

"Bunu bana sormanı bekliyordum," dedi Ricardo. "Düşün beni. Evine git ve beni düşün. On binlik kasabada benim gibi bir tek kişi oldukça, dünya dönmeye devam edecek. Bensiz, her yerde kargaşa olacak."

"İyi geceler, hemşire," dedi fotoğrafçı ve tüm o kadınlar, şapka kutuları, kameralar ve makyaj takımları güruhu rıhtıma doğru çekildi. "Yemek molası, hanımlar. Daha sonra bir şeyler düşünürüz!"

Ricardo sükünetle gitmelerini seyretti. Yerinden kıpırdamamıştı. Kalabalık hâlâ ona bakıp gülümsüyordu.

Şimdi, diye düşündü Ricardo, geçerken binlerce kez sürtündüğüm yerinde kapısının boyaları soyulmuş olan evime gideceğim, kırk altı yıldır yürüyerek aşındırdığım taşların üzerinde yürüyeceğim ve 1930 depreminde oluşan çatlağın üzerinde elimi gezdireceğim. O geceyi çok iyi anımsıyorum, hepimiz yataktaydık, Tomás daha doğmamıştı, Maria ve ben de birbirimize fena halde âşıktık ve o sıcak ve büyük gecede evi yerinden oynatanın aşkımız olduğunu düşünüyorduk; ama yer sarsıldı

ve sabah duvarda bu çatlak vardı. Babamın evindeki, dantel gibi oymalı ahşap balkona çıkan merdivenleri tırmanacağım, babam bu oymaları kendi elleriyle yapmıştı ve karımın bana sunacağı yemeği o balkonda yiyeceğim, kitaplarım da elimin altında olacak. Ve karımla birlikte kumaştan –evet, kabul etmek lazım ki yatak çarşaflarından– ürettiğimiz oğlum Tomás. Ve oturacağız, yiyeceğiz, konuşacağız; fotoğrafçıları, arkaplanları, resimleri, sahne eşyalarını konuşmayacağız hiçbirimiz. Ama hepimiz aktörüz, doğrusu iyi aktörleriz.

Bu düşüncelerini tamamlarcasına, kulağına bir ses geldi. Vakarla, büyük zarafet ve gururla pantolonunu yukarı çekip kemerini beline bağlamakla meşguldü ki bu güzel sesi duymuştu. Güzel güvercinlerin havada kanat çırpmasını andırır bir ses. Alkıştı bu.

Yemek arası öncesi son sahneyi icra ederken onu seyreden küçük kalabalık, pantolonlarını nasıl bir güzellik ve beyefendice edayla çektiğini görmüştü. Alkış yakınlardaki deniz kıyısındaki hafif bir dalga gibi koptu.

Ricardo onları selamlayıp gülümsedi.

Tepeye tırmanarak evine dönerken, duvarı ıslatan köpekle el sıkıştı.

Çayır

Bir duvar yıkıldı, ardından bir daha, bir daha; sıkıcı bir gümbürtüyle, bir kent harabeye döndü.

Gece rüzgârı esiyordu.

Dünya sessizdi.

Gün boyunca Londra sökülmüştü. Port Said yıkılmıştı. San Francisco'nun çivileri sökülmüştü. Glasgow artık yoktu.

Gitmişlerdi, ebediyen.

Levhalar rüzgârda yavaşça tangırdıyor, kum durağan havada küçük fırtınalar halinde sızlanıp akıyordu.

Renksiz yıkıntılara giden yolda yaşlı gece bekçisi, yüksek dikenli tellerin arasındaki kapının kilidini açmaya geldi ve durup etrafı seyre koyuldu.

Orada ay ışığında İskenderiye, Moskova ve New York yatıyordu, ay ışığında Johannesburg, Dublin ve Stockholm yatıyordu. Ve Clearwater, Kansas ve Provincetown ve Rio de Janeiro...

Tam da o öğleden sonra yaşlı adam bunun olduğunu görmüştü, dikenli tel çitin dışında gürleyen otomobili, lüks kömür karası flanel elbiseli, parlak altın kol düğmeli, cayır cayır altın kol saat-

li, göz kamaştıran yüzüklü, mantar ağızlıklı sigaralarını kakmalı çakmaklarıyla yakan, zayıf, güneş yanığı adamları da görmüştü...

"İşte böyle, beyler. Ne karmaşa. Bakın hava bize neler yaptı."

"Evet efendim, durum kötü, Bay Douglas!"

"Paris'i kurtarabiliriz."

"Evet efendim!"

"Ama lanet olsun! Yağmur sapıttı. İşte size Hollywood! Yıkın! Açın! Araziyi kullanabiliriz. Bugün bir yıkım ekibi gönderin!"

"Evet Bay Douglas!"

Otomobil gürleyerek uzaklaştı.

Artık gece oldu. Yaşlı gece bekçisi kapının içinde durdu.

O durgun öğle vakti, kamyonlar geldiğinde ne olduğunu anımsadı.

Bir çekiç sesi, yırtılma, takırtı; yıkılma ve gümbürtü. Toz ve patırtı, patırtı ve toz!

Tüm dünyanın çivileri, çıtaları, sıvaları, pervazları ve selüloit pencereleri sökülürken, ardı ardına kentler dümdüz olup hareketsiz kalmıştı.

Titreme ve gümbürtü yatıştı ve bir kez daha, yalnızca o sessiz rüzgâr kaldı.

Gece bekçisi şimdi boş sokaklarda yavaşça ilerliyordu.

Bir anda kendini Bağdat'ta buldu. Şaşılacak pislikteki dilenciler kollarını uzatıyor ve berrak safir

gözlü kadınlar yüksek, ince pencerelerde peçelerinin ardından gülümsüyordu.

Rüzgâr kum ve konfetileri uçuşturuyordu.

Kadınlar ve dilenciler kayboldu.

Her şey artık payandalardan, kartonpiyerden, yağlı boya resimlerden ve üzerine stüdyonun adı yazılı ayaklardan oluşuyordu ve binaların cephelerinin ardında gece, uzay ve yıldızlardan başka bir şey yoktu.

Yaşlı adam alet kutusundan bir çekiç ile birkaç uzun çivi çıkarttı; bir düzine kadar sağlam levha ve birkaç yırtılmamış tuval bulana kadar çöpleri karıştırdı. Küt parmaklarıyla parlak, çelik çivileri kavradı, bunlar tek başlı çivilerdi.

Ve çekicini habire sallayarak Londra'yı bir araya getirmeye koyuldu, levha levha, duvar duvar, pencere pencere, vuruyor da vuruyor, daha gürültülü, çelik çelik üzerine, çelik ahşap üzerine, ahşap gökyüzüne karşı... Gece yarısına doğru ilerleyen saatlerde çalışıyordu, vurmasına, birleştirmesine ve yeniden vurmasına ara vermeden.

"Hey, sen, oradaki!"

Yaşlı adam durdu.

"Sen, gece bekçisi!"

Gölgelerden iş tulumlu bir yabancı aceleyle çıkıp seslendi:

"Hey, neydi senin adın!"

Yaşlı adam döndü. "Adım Smith."

"Peki Smith, bu ne demek oluyor?"

Bekçi sükünetle yabancıya baktı. "Sen kimsin?"

"Kelly, yıkım ekibinin ustabaşı."

Yaşlı adam başını salladı. "Ha. Her şeyi söken adamlar. Bugün çok çalıştınız. Neden evinde böbürlenmekle meşgul değilsin?"

Kelly öksürüp tükürdü. "Singapur setinde kontrol etmem gereken makineler vardı." Ağzını sildi...

"Bak, Smith, Tanrı aşkına, ne yaptığını sanıyorsun? Bırak o çekici. Hepsini baştan inşa ediyorsun! Biz söküyoruz, sen baştan takıyorsun. Deli misin?"

Yaşlı adam başıyla onayladı. "Belki de öyleyim. Ama birisinin bunu yeniden yapması gerekir."

"Bak Smith. Ben işimi yapayım, sen de kendininkini, herkes mutlu olsun. Ama senin işi karıştırmana göz yumamam, anlıyor musun? Seni Bay Douglas'a ihbar edeceğim."

Yaşlı adam çekici sallamayı sürdürdü. "Çağır onu. Buraya gönder. Onunla konuşmak istiyorum. Asıl deli olan o."

Kelly güldü. "Şaka mı ediyorsun? Douglas kimseyi görmez." Elini salladı, sonra eğilip Smith'in yeni bitirdiği işi inceledi. "Hey, dur bir dakika! Ne tür çivi kullanıyorsun? Tek başlılar! Bak, kes şunu! Yarın çok uğraşacağız, bunları sökmeye çalışırken!"

Smith başını çevirdi ve bir anlığına orada sal-

lanmakta olan adama baktı. "Dünyayı çift başlı çivilerle bir araya getiremeyeceğin doğru. Onları sökmek çok kolay. Tek başlı çivi kullanıp, dibine kadar çakmalısın. İşte böyle!"

Çelik çivinin birine çok güçlü bir darbe vurdu ve dibine kadar ahşaba gömdü.

Kelly ellerini beline koydu. "Sana bir şans daha vereceğim. Her şeyi bir araya getirmekten vazgeç, ben de seni görmezden geleyim."

"Genç adam," dedi gece bekçisi ve konuşurken bir yandan da çekiç sallamayı sürdürdü, biraz düşündü ve konuşmaya devam etti. "Sen doğmadan çok önceleri de ben buradaydım. Tüm buraların yalnızca bir çayır olduğu zaman buradaydım. Ve burada çayırı dalgalandıran bir rüzgâr eserdi. Otuz yıl boyunca büyümesini izledim, sonunda bütün dünya ortaya çıktı. Bunu burasıyla birlikte yaşadım. İyi yaşadım. Artık burası benim için gerçek dünya. Çitin dışındaki o dünya, benim uyumaya gittiğim yer. Küçük bir sokakta küçük bir odam var, gazete başlıklarını görüyorum ve savaşlarla garip, kötü insanlar hakkında yazılar okuyorum. Ya burada? Burada tüm dünya bir bütün ve barış içinde. 1920'den beri bu dünyanın kentlerini dolaşıyorum. Canımın istediği her gece Champs Élysées'de bir barda gecenin birinde bir şeyler atıştırıyorum! Eğer istersem Madrid'in bir sokak kahvesinde güzel bir amontillado sherry içiyorum. Ya da taş çörten heykelleriyle –görüyor musun,

Notre-Dame'ın tepesindeler– önemli devlet meselelerini tartışıp büyük siyasi kararlar alıyoruz!"

"Tabii ihtiyar, doğrudur." Kelly sabırsızlıkla elini salladı.

"Şimdi de sen gelmiş, dikenli tellerin içindeki bu dünyadan öğrendiğim şu barış denilen şey hakkında hiçbir fikri olmayan o dışarıdaki dünya için burayı yıkıyorsun. Gelip burayı dağıtıyorsun ve artık hiçbir yerde hiçbir barış kalmıyor. Sen ve ekibin yıkımınızla o kadar gururlanıyorsunuz ki. Kasabaları kentleri ve tüm ülkeleri yıkıyorsunuz!"

"Hayatımızı kazanmamız gerekiyor," dedi Kelly. "Bir karım ve çocuklarım var."

"Hep öyle derler. Karıları ve çocukları vardır. Ve devam ederler, sökerler, yıkarlar, öldürürler. Emirleri vardır! Birisi onlara söylemiştir. Yapmaları gerekir!"

"Sus da ver şu çekici bana!"

"Daha fazla yaklaşma!"

"Bak, seni yaşlı deli..."

"Bu çekiç çivi çakmaktan başka işe de yarar!" Yaşlı adam çekici havada savurdu, yıkıcı geriye doğru sıçradı.

"Lanet olsun," dedi Kelly, "sen delisin! Ana stüdyoya bir haber göndereceğim; hemen buraya polisler gelecek. Tanrım, bir an bir şeyler inşa edip deli deli konuşuyorsun, ama iki dakika sonra çıldırıp gaz döküp kibrit çakmayacağın nereden belli!"

"Buradaki en basit tahta parçasına bile zarar vermem, sen de biliyorsun," dedi yaşlı adam.

"Tüm bu Tanrı'nın cezası yeri yakabilirsin," dedi Kelly. "Dinle yaşlı adam, şurada bekle!"

Yıkıcı koştu, bu gece dünyasının köyleri, yıkık kentleri ve uyuyan iki boyutlu kasabalarının arasına daldı ve ayak sesleri kaybolunca, yalnızca çitin gümüşi dikenli telleri üzerinde rüzgârın çaldığı müzik ve çekici sallayıp duran yaşlı adam kaldı. Uzun levhalar seçti ve duvarları yeniden yaptı, ta ki nefes nefese kalana, kalbi patlayacakmış gibi olana kadar; çekiç açılan parmaklarından düştü, çelik çiviler kaldırımda madeni paralar gibi tıngırdadı ve yaşlı adam kendi kendine haykırdı:

"Yararı yok, yararı yok. Onlar gelmeden hepsini eski haline getiremem. O kadar çok yardıma ihtiyacım var ki, ne yapacağımı bilemiyorum."

Yaşlı adam çekicini yerde bıraktı ve amaçsızca, nereye gittiğini bilmeden yürümeye başladı, yalnızca son bir tur atıp, her şeye son bir göz atıp bu dünyada veda edilecek ne varsa ya da vardıysa ona veda etmeyi düşünüyordu. Böylece tüm çevresinde gölgelerle, saatin çok geç olduğu tüm o arazide gölgelerin içinde yürüdü; her türden, her şekilden ve boydan gölgelerin, bina gölgelerinin ve insan gölgelerinin arasından. Doğrudan bakmadı bunlara, çünkü öyle yapsa uçup gideceklerdi. Hayır, yalnızca yürüdü, Piccadilly Circus'ın ortasından... ayak seslerinin yankıları... Rue de la Paix... gırt-

lağını temizleme sesi... Beşinci Cadde... ne sağa ne de sola baktı. Tüm çevresinde, karanlık kapı eşiklerinde ve boş pencerelerde, birçok dostu, iyi dostları, çok iyi dostları. Uzaklarda safi gümüş ve krom bir caffè espresso makinesinin tıslaması ve buharı, yumuşak İtalyan şarkıları vardı... balalaykaların açık ağızlarına karanlıkta ellerin vurması, palmiye ağaçlarının hışırtısı, küçük çanların çınlaması ve zillerin çalması, davulların sesi, gecenin yumuşak çimenleri üzerine düşen yaz elmalarının sesi... ama bunlar elma değil ki, kadınların çıplak ayaklarının, çanların çınlamasına ve zillerin çalmasına eşlik ederek bir daire şeklinde dans etmelerinin sesi. Siyah volkanik kayalarda ezilen mısır tanelerinin sesi, sıcak yağa boğulan tortillaların cızırtısı, bir ağzın üflemesiyle binlerce ateş böceği gibi kıvılcımlar çıkartan kömürlerin uçuşması, bir papaya yaprağının savrulması; her yerde çehreler ve biçimler, her yerde hareketler, jestler ve havada olduğu kadar sıcak sularda da İspanyol çingenelerin sihirli alev rengi çehrelerini yüzdüren hayalet ateşler, yaşamın tersliğinin, garipliğinin ve hüznünün şarkılarını haykıran ağızlar. Her yerde gölgeler ve insanlar, her yerde insanlar ve gölgeler ve söylenen şarkılar.

Yalnızca bu eski şey mi, rüzgâr?

Hayır. İnsanlar hep burada. Yıllardır buradalar. Ya yarın?

Yaşlı adam durdu, ellerini göğsüne yasladı.

Artık burada olmayacaklardı.

Bir korna öttü!

Dikenli tel kapının dışında; düşman! Kapının dışında küçük, siyah bir polis arabası ve beş kilometre ötedeki stüdyodan büyük siyah bir limuzin.

Korna öttü!

Yaşlı adam bir merdivenin basamaklarını tırmandı, kornanın sesi onu daha yükseklere itti de itti. Kapı ardına kadar açıldı; düşman içeriye üşüştü.

"İşte orada!"

Polisin parlak ışıkları çayırın kentlerini aydınlattı; ışıklar Manhattan, Chicago ve Chungking'in çıplak branda set dekorlarını açığa çıkarttı! Işık Notre Dame Katedrali'nin taş taklidi kulelerinde parıldadı, Notre Dame'ın iskelesindeki, yavaşça kaybolan geceye ve yıldızlara doğru tırmanıp duran bir şekli yakaladı.

"İşte orada, Bay Douglas, tepede!"

"İyi, iyi. Durum bir insanın geceyi sakince bir partide geçiremeyeceği hale geliyor..."

"Bir kibrit çaktı! İtfaiyeye haber verin!"

Notre Dame'ın tepesinde, aşağıyı seyreden, rüzgârdan korumak için kibriti avcunun kuytusunda yakan gece bekçisi, polisin, işçinin, iri yarı bir adam olan koyu renk takım elbiseli yapımcının onu seyrettiklerini gördü. Sonra gece bekçisi yavaşça kibriti avcunun içinde çevirip, purosunun ucuna değdirdi. Puroyu yakıp birkaç nefes çekti.

Seslendi: "Bay Douglas orada mı?"

Bir ses yanıt verdi: "Benden ne istiyorsun?"

Yaşlı adam gülümsedi. "Yukarı gel, yalnız başına! İstersen tabanca da getir! Yalnızca konuşmak istiyorum!"

Sesler büyük kilise avlusunda yankılandı: "Yapmayın bunu, Bay Douglas!"

"Bana tabancanı ver. Şu işi bitirelim de ben partiye dönebileyim. Beni koruyun, tedbirli olacağım. Bu setlerin yanmasını istemiyorum. Burada yalnızca kereste olarak iki milyon dolar var. Hazır mısınız? Ben gidiyorum."

Yapımcı gece vakti merdivenlerden yukarı tırmandı, Notre Dame'ın kabuğunun yarı yoluna, yaşlı adamın alçı bir çörten heykeline yaslanıp sakince purosunu içtiği yere çıktı. Tabancasını doğrultan yapımcı açık bir kapağın yarı yolunda durdu.

"Tamam Smith. Olduğun yerde kal."

Smith sakince purosunu ağzından çıkardı. "Benden çekinmeyin, ben iyiyim."

"Bu konuda bahse giremem."

"Bay Douglas," dedi gece bekçisi, "zamanda ileri gidip oradaki herkesin delirmiş olduğunu gören adamın öyküsünü okudunuz mu? Herkesin. Ama hepsi delirmiş olduğu için deli olduklarını bilmezler. Hepsi aynı şekilde hareket ettikleri için, kendilerinin normal olduğunu düşünürler. Ve kahramanımız aralarındaki tek sağlıklı insan olduğundan, anormaldir; dolayısıyla, deli olan odur. Hiç olmazsa onlar açısından. Evet, Bay Douglas,

delilik görecelidir. Kimin kimi hangi kafese kapattığına bağlıdır."

Yapımcı sessizce küfretti. "Buraya bütün geceyi konuşarak geçirmek için tırmanmadım. Ne istiyorsun?"

"Yaratıcıyla konuşmak istiyorum. Bu da sizsiniz, Bay Douglas. Tüm bunları siz yarattınız. Bir gün buraya geldiniz ve sihirli çek defterinizle yere vurdunuz ve haykırdınız. 'Paris olsun!' ve Paris oldu. Sokaklar, bistrolar, çiçekler, şarap, sokak kitapçıları filan. Ve yeniden ellerinizi çırptınız: 'Konstantinopolis olsun!' Ve işte oradaydı! Ellerinizi bin kere çırptınız ve her seferinde yeni bir şey yaptınız ve şimdi yalnızca elinizi son bir kez çırparak tüm bunları harabeye dönüştürebileceğinizi düşünüyorsunuz. Ama Bay Douglas, bu o kadar da kolay değil!"

"Bu stüdyonun hisselerinin yüzde elli birine sahibim!"

"Ama stüdyoya hiç gerçekten sahip oldunuz mu? Hiçbir gece vakti buraya gelip, bu katedrale tırmanıp ne kadar da güzel bir dünya yarattığınızı görmek aklınıza geldi mi? Buraya gelip benimle ve dostlarımla bir kadeh amontillado sherry içmenin iyi bir fikir olabileceği hiç aklınıza geldi mi? Pekâlâ, amontillado kahve gibi kokuyor, görünüyor ve tadı da kahve gibi. Hayal gücü, Bay Douglas, hayal gücü. Ama hayır, hiç gelmediniz, hiç yukarı tırmanmadınız, hiç bakmadınız, dinleme-

diniz, umursamadınız. Hep başka bir yerlerde bir parti oldu. Ve şimdi, şu geç saatte, bize sormadan, hepsini yıkmak istiyorsunuz. Stüdyonun hisselerinin yüzde elli birine sahip olabilirsiniz, ama onlara sahip değilsiniz."

"Onlar!" diye haykırdı yapımcı. "Bu onlar da ne oluyor?"

"Sözcüklere dökmek zor. Burada yaşayanlar." Gece bekçisi boş havada yarın kentlere ve geceye doğru elini salladı. "Uzun yıllar boyunca burada ne filmler çekildi. Figüranlar kostümleriyle sokaklarda dolaştılar, sigaralar, lüle taşı pipolar, hatta nargileler içtiler. Dansçı kızlar dans etti. Parıldadılar, ah, hem de nasıl parıldadılar! Peçeli kadınlar yüksek balkonlardan gülümsedi. Askerler yürüdü. Çocuklar oynadı. Gümüş zırhlı şövalyeler dövüştü. Portakal çayı dükkânları vardı. İnsanlar buralarda çay içtiler ve h'leri düşürerek konuştular. Gonglar çaldı, Viking gemileri iç denizlere yelken açtı."

Yapımcı kendini kapaktan yukarı çekti ve kaplamaların üzerine oturdu. Tabancası daha serbest bir şekilde elinde duruyordu. Önce bir gözüyle, sonra diğeriyle yaşlı adama bakar gibiydi, onu önce bir kulağıyla sonra diğeriyle dinledi, kendi kendine başını salladı, hafifçe.

Gece bekçisi devam etti:

"Ve bir şekilde, figüranlar ve kameraları, mikrofonları ve tüm diğer cihazları taşıyan adam-

lar uzaklaştıktan, bütün kapılar kapatıldıktan ve adamlar kocaman arabalarda uzaklaştıktan sonra, bir şekilde bu binlerce farklı insandan bir şeyler geride kalır. Oldukları ya da olmuş gibi yaptıkları şeyler burada kalır. Yabancı diller, kostümler, yaptıkları şeyler, düşündükleri şeyler, dinleri, müzikleri, tüm o küçük şeyler ve büyük şeyler geride kalır. Uzak yerlerin görüntüleri. Kokular. Tuzlu rüzgâr. Deniz. Eğer dinlersen, bu gece hepsi burada."

Yapımcı dinledi ve yaşlı adam da dinledi. Katedralin esintili iskeletinde, ay ışığı alçıdan heykellerin gözlerini körleştirdi, rüzgâr da sahte taş ağızların fısıldamasına neden oldu, aşağıdaki binlerce ülkenin sesi bu rüzgârla esti, tozlandı ve büküldü, yüzlerce yeni yıkıntının içinde bin tane sarı minare, süt beyazı kule ve daha el değmemiş yeşil bulvarlar ve bunların çelik ve ahşaptan yapılma büyük bir arp gibi telleri ve kaplamaları mırıldandı ve rüzgâr bu kendi kendine çıkan sesi gökyüzüne, yükseklerde ayrı ayrı durup dinleyen o iki adama iletti.

Yapımcı gülümsedi ve başını salladı.

"Duydun," dedi gece bekçisi. "Duydun, değil mi? Suratından anlaşılıyor."

Douglas tabancayı ceketinin cebine soktu. "Dinlersen, duymak istediğin her şeyi duyarsın. Dinlemekle hata ettim. Yazar olmalıymışsın. Benimkilerin en iyilerinden altısını işsiz bırakabilir-

sin. Eh, ne olacak şimdi, artık aşağı inmeye hazır mısın?"

"Pek de kibarsınız," dedi gece bekçisi.

"Neden olduğunu bilmiyorum. Güzel bir akşamımı mahvettin."

"Ettim mi? O kadar da kötü değildi, değil mi? Biraz farklı derim ben. Aydınlatıcı, belki de."

Douglas sessizce güldü. "Hiç de tehlikeli değilsin. Yalnızca yoldaşa ihtiyacın var. İşin ve her şey güme gidiyor ve yalnızsın. Ama seni çözemiyorum doğrusu."

"Sizi düşünmeye sevk ettiğimi söylemeyin sakın," dedi yaşlı adam.

Douglas bir kahkaha attı. "Hollywood'da yeteri kadar yaşarsan, bütün türleri görürsün. Üstelik buraya evvelce hiç çıkmamıştım. Dediğin gibi, manzara gerçekten güzel. Ama tüm bu çöplük için neden endişelendiğini anladıysam ne olayım. Sana ne oluyor ki?"

Gece bekçisi bir dizinin üzerine çöktü ve bir elini diğerinin avcuna vurup açıkladı. "Bakın. Evvelce söylediğim gibi, buraya yıllar önce geldiniz, ellerinizi çırptınız ve üç yüz kent fırlayıverdi! Sonra dikenli tellerin içine beş yüz başka ulus, devlet, halk, din ve siyasal düzen eklediniz. Böylece dertler başladı. Ah, görebileceğiniz bir şey değildi. Her şey rüzgârda ve aralardaki boşluklardaydı. Ama bu dikenli tellerin dışındaki sorunların aynısıydı; ağız dalaşları, ayaklanmalar, görünmez savaşlar.

Ama sonunda sorun yatıştı. Neden olduğunu bilmek ister misiniz?"

"İstemeseydim, burada durup donmazdım."

Küçük bir gece müziği lütfen, diye düşündü yaşlı adam ve sanki birisi anlatacak olduklarına fon müziği olacak şekilde uygun ve güzel bir müzik çalarmış gibi ellerini hareket ettirdi.

"Çünkü Boston ile Trinidad'ı birleştirdiniz," dedi yavaşça. "Trinidad'ın bir kısmı Lizbon'dan başını uzatıyor, Lizbon'un bir kısmı İskenderiye'ye yaslanıyor. İskenderiye Şangay'a dalıyor ve arada bir sürü mıh ve çivi, Chattanooga, Oshkosh, Oslo, Sweet Water, Soissons, Beyrut, Bombay ve Port Arthur gibi. New York'ta bir adamı vuruyorsunuz, sendeleyip Atina'da devrilip ölüyor. Chicago'da siyasal bir rüşvet alınıyor, Londra'da birileri hapse giriyor. Zencinin birini Alabama'da asıyorsunuz, Macaristan'da birileri onu gömmek zorunda kalıyor. Polonya'nın ölü Yahudileri Sydney, Portland ve Tokyo'nun sokaklarını dolduruyor. Berlin'de adamın birinin karnına bıçak saplıyorsunuz, Memphis'te bir çiftçinin sırtından çıkıyor. Yakın, o kadar yakın ki. Onun için burada huzurumuz var. O kadar iç içeyiz ki, huzur olmak zorunda, yoksa geriye bir şey kalmaz! Kim, ne sebeple başlatmış olursa olsun, bir yangın hepimizi yok eder. Bu yüzden burada bulunan tüm insanlar, anılar, ne derseniz deyin, durulmuştur ve burası onların

dünyası, güzel, iyi bir dünya."

Yaşlı adam durdu, yavaşça dudağını yaladı ve derin bir nefes aldı. "Ve yarın," dedi, "hepsini aşağı indireceksiniz."

Yaşlı adam orada bir süre daha çöktü, sonra ayağa kalkıp kentlere ve bu kentlerdeki binlerce gölgeye baktı. Büyük alçı katedral gece havasında, yaz gelgitlerinin etkisiyle inledi ve ileri geri salındı.

"Eh," dedi sonunda Douglas, "artık aşağı inebilir miyiz?"

Smith başıyla onayladı. "Söyleyeceğimi söyledim."

Douglas ortadan kayboldu ve yaşlı adam daha genç olanın merdivenlerden ve iskelelerden aşağı inişinin seslerini dinledi. Sonra, makul bir tereddüdün ardından, yaşlı adam merdiveni kavradı, kendi kendine bir şeyler fısıldadı ve gölgelerdeki uzun inişine başladı.

Stüdyo polisi, birkaç işçi ve kimi küçük memur arabalarına binip gitti. Yalnızca büyük, koyu renk bir araba dikenli tel kapının dışında bekliyordu ve iki adam çayırın kentlerinde durup konuşuyordu.

"Şimdi ne yapacaksınız?" diye sordu Smith.

"Partime geri döneceğim," dedi yapımcı.

"Eğlenceli olacak mı?"

"Evet." Yapımcı tereddüt etti. "Tabii, olacak!" gece bekçisinin sağ eline bir göz attı. "Kelly'nin kullandığını söylediği o çekici bulduğunu söyle-

me. Yeniden inşaata mı başlayacaksın? Hiç pes etmiyorsun, değil mi?"

"Son inşaatçı olsaydınız, geriye kalanların hepsi yıkıcı olsaydı, vazgeçer miydiniz?"

Douglas yaşlı adamla birlikte yürümeye başladı. "Eh, belki de seni bir daha görürüm, Smith."

"Hayır," dedi Smith. "Burada olmayacağım. Bunların hiçbiri olmayacak. Bir daha geldiğinizde, çok geç olmuş olacak."

Douglas durdu. "Bak bak! Ne yapmamı istersin?

"Basit bir şey. Bırak her şeyi dursun. Bu kentleri bırak."

"Bunu yapamam! Lanet olsun. İş gerekçeleri. Yıkılması lazım."

"Gerçekten işin kokusunu alan ve hayal gücü olan birisi, bunun kalması için kârlı bir neden bulabilir," dedi Smith.

"Arabam bekliyor! Buradan nasıl çıkacağım?"

Yapımcı bir parça molozun üzerinden atladı, yığılı yıkıntıların içinden geçti, panoları bir kenara itti, bir anlığına alçı cephelere ve payandalara yaslandı. Gökten toz yağdı.

"Dikkat edin!"

Yapımcı bir toz ve tuğla yağmuru altında tökezledi; elini uzattı, sendeledi ve yaşlı adam tarafından yakalanıp ileriye götürüldü.

"Sıçrayın!"

Sıçradılar ve binanın yarısı dağılıp yıkıldı, eski

kâğıt ve kaplamalardan yapılma tepeler ve dağların üzerine düştü. Büyük bir toz bulutu havalandı.

"İyi misiniz?"

"Evet. Teşekkürler. Teşekkürler." Yapımcı yıkılan binaya baktı. Toz dağılmıştı. "Muhtemelen hayatımı kurtardın."

"Hiç de değil. Bunların çoğu kartonpiyer tuğla. Üzerinizde bazı kesikler ve ezikler olabilirdi."

"Gene de, teşekkürler. Yıkılan bina neydi?"

"Norman köy kulesi, 1925'te inşa edilmişti. Kalanlara da yaklaşmayın, her an onlar da çökebilir."

"Dikkatli olacağım." Yapımcı dikkatle bir set parçasının yanına gitti. "Bu lanet olası binayı tek elimle itebilirim." Gösterdi; bina eğildi, titredi ve gacırdadı. Yapımcı hızla geri çekildi. "Bunu bir saniyede yıkabilirdim."

"Ama bunu yapmak istemezdiniz," dedi gece bekçisi.

"Ah, istemez miydim? Gecenin bu geç saatinde bir Fransız evi eksik ya da fazla ne fark eder ki?"

Yaşlı adam onu kolundan yakaladı. "Şuradan, binanın etrafından diğer yana dolaşın."

Diğer yana yürüdüler.

"Şu tabelayı okuyun," dedi Smith.

Yapımcı çakmağını yaktı, alevi kendisine yardımcı olmak üzere kaldırdı ve okudu:

"THE FIRST NATIONAL BANK, MELLIN TOWN." Durakladı. "ILLINOIS," dedi yavaşça.

Bina orada, yıldızların keskin, ayın yumuşak

ışığında dikiliyordu.

"Bir yanda" –Douglas ellerini bir terazinin kefeleri gibi dengeliyordu– "bir Fransız kulesi. Diğer yanda ise..." dikkatle gözleyerek yedi adım sağa, yedi adım sola yürüdü. "THE FIRST NATIONAL BANK. Banka. Kule. Kule. Banka. Vay canına."

Smith gülümsedi ve dedi ki, "Hâlâ Fransız kulesini itmek istiyor musunuz, Bay Douglas?"

"Dur bir dakika, dur bir dakika, bekle, bekle," dedi Douglas ve birdenbire karşısındaki binaları görmeye başladı. Yavaşça daire çizerek döndü; gözleri aşağı yukarı, ileri geri oynuyordu; gözleri oraya buraya bakıyor, bir şunu bir bunu görüyor, inceliyor, sınıflandırıyor, bir kenara koyuyor ve baştan inceliyordu. Sessizce yürümeye başladı. Çayırdaki kentleri dolaştılar, çimlerin ve yabani çiçeklerin üzerinde, yıkıntıların ve harabelerin arasından geçtiler, eksiksiz bulvarları, köyleri ve kasabaları katettiler.

Yürüdükçe süregiden bir resitale başladılar, Douglas soruyor, gece bekçisi yanıtlıyor, Douglas soruyor, gece bekçisi yanıtlıyordu.

"Şuradaki ne?"

"Bir Budist tapınağı."

"Ya onun diğer yanındaki?"

"Lincoln'un doğduğu ahşap kulübe."

"Ya buradaki?"

"St. Patrick Kilisesi, New York."

"Ya arkasındaki?"

"Rostov'daki bir Rus Ortodoks kilisesi!"

"Bu nedir?"

"Rhine'daki bir şatonun kapısı!"

"Ya içindeki?

"Kansas City'deki bir kola makinesi!"

"Ya burada? Ve burada? Ve öte tarafta? Peki, bu nedir?" diye sordu Douglas. "Bu nedir! Ya da bu! Şuradaki!"

Sanki kentlerin arasında koşarak, acele acele, haykırarak dolaşıyorlardı, orada, burada, her yerde, yukarıda, aşağıda, içeride, dışarıda, tırmanıyor, iniyor, bakıyor, karıştırıyor, kapıları açıp kapatıyorlardı.

"Ya bu, ya bu, ya bu, ya bu!"

Gece bekçisi anlatılacak her şeyi anlatıyordu.

Gölgeleri dar sokaklarda ve taş ile kumdan inşa edilmiş nehir kadar geniş bulvarlarda önlerinden gidiyordu.

Konuşarak büyük bir daire çizdiler; çepeçevre koşturup, başladıkları yere döndüler.

Gene sessizdiler. Yaşlı adam söylenecek her şeyi söylediği için sessizdi, yapımcı da dinlemekten, anımsamaktan, hepsini aklında bir araya getirmekten sessizdi. Durdu, dalgınca sigara kutusuna uzandı. Her hareketini inceleyerek, düşünerek bunu açması tam bir dakika sürdü, bir tane de bekçiye ikram etti.

"Teşekkürler."

Düşünceli düşünceli sigaralarını yaktılar. Birer nefes çektiler ve dumanın yükselmesini seyrettiler.

Douglas, "Nerede senin şu lanet olası çekicin?" diye sordu.

"Burada," dedi Smith.

"Çivilerin de yanında mı?"

"Evet efendim."

Douglas sigarasından derin bir nefes çekti ve dumanını üfledi. "Tamam Smith, iş başına."

"Ne?"

"Beni duydun. Kendi vardiyanda tutturabildiğin her şeyi çivile. Yıkılanların büyük bir bölümü gitmiş. Ama birbirine uyan bütün parçaları bir araya getir. Tanrı'ya şükür hâlâ ayakta kalmış pek çok şey var. Kafamda toparlamam uzun zaman aldı. İşin kokusunu alan ve hayal gücü olan birisi demiştin. Bu dünyadır, demiştin. Bunu yıllar önce görmeliydim. Burada hepsi bu çitin içinde ve ben de bununla ne yapılabileceğini göremeyecek kadar körmüşüm. Dünya Federasyonu arka bahçemde ve ben onu yıkıyorum. Bu yüzden, Tanrı yardımcım olsun, daha fazla çılgın insana ve gece bekçisine ihtiyacımız var."

"Biliyor musunuz," dedi gece bekçisi, "ben yaşlanıyorum ve garipleşiyorum. Yaşlı ve garip bir adamı kandırmıyorsunuz, değil mi?"

"Tutamayacağım sözler vermem," dedi yapımcı. "Yalnızca deneyeceğime söz veriyorum. Yüksek olasılıkla yapabiliriz. Güzel bir film olabilir,

bundan kuşku yok. Hepsini burada, tel örgünün içinde yapabiliriz, Noel'den on çeşit çekebiliriz. Bir öykü çıkacağından da kuşku yok. Sen sağladın bunu. Bu senin. Bu konuda bazı yazarları çalıştırmak zor olmasa gerek. İyi yazarlar. Belki kısa bir konu, yalnızca yirmi dakika, ama buradaki tüm kentleri ve ülkeleri gösterebiliriz, birbirlerine yaslanıp birbirlerini destekleyenleri. Fikri beğendim. Çok beğendim, inan bana. Böyle bir filmi dünyadaki herkese gösterebiliriz ve beğenirler. Bakmadan geçemezler, çok önemli olacak."

"Böyle konuştuğunuzu duymak çok güzel."

"Umarın böyle konuşmayı sürdürebilirim," dedi yapımcı. "Bana güven olmaz. Ben bile kendime güvenmiyorum. Lanet olsun, heyecanlanırım, bir gün yukarı, ertesi gün aşağı. Belki de devam etmem için şu çekiçle kafama vurman gerekecek."

"Memnun olurum," dedi Smith.

"Ve eğer bu filmi yaparsak," dedi daha genç olan adam, "sanırım yardımcı olabilirsin. Setleri tanıyorsun, belki de herkesten daha iyi. Herhangi bir önerini memnuniyetle dinleriz. Filmi çektikten sonra da sanırım yıkmamıza bir şey demezsin, değil mi?"

"Size izin veriyorum," dedi bekçi.

"O zaman bizim tazıları birkaç günlüğüne geri çekeyim de, ne olacak görelim. Yarın bir kamera ekibi göndereyim de bakalım ne çıkacak. Bazı

yazarları da göndereyim. Belki sohbet edersiniz. Bakalım. Bir şeyler yapacağız." Douglas kapıya doğru döndü. "Bu arada, çekicini istediğin kadar kullan. Görüşeceğiz. Tanrım, donuyorum!"

Kapıya doğru aceleyle ilerlediler. Yolda, yaşlı adam birkaç saat önce terk ettiği yerde sefer tasını buldu, termosunu çıkarıp salladı. "Gitmeden önce bir şeyler içmeye ne dersiniz?"

"Neyin var? Bağıra çağıra anlattığın şu amontillado'dan mı?"

"1876."

"Biraz alalım, tabii ki."

Termos açıldı ve sıvı, dumanlar saçarak bir bardağa döküldü.

"İşte," dedi yaşlı adam.

"Teşekkürler. Şerefine." Yapımcı içti. "Bu güzel. Ah, çok güzel!"

"Tadı kahve gibi olabilir, ama size söylüyorum, şişelenmiş en iyi amontillado'dur."

"Bunu bir kez daha söyleyebilirsin."

İkisi ay ışığında dünyanın kentlerinin arasında durdular, sıcak içeceği yudumladılar ve yaşlı adam bir şey anımsadı: "Buna uyan eski bir şarkı var, bir içki şarkısı, havamızda olduğumuzda, doğru dinlediğimde ve rüzgâr telefon tellerini doğru açıda bulduğunda tel örgünün içinde yaşayan hepimizin söylediği bir şarkı. Şöyle der:

"Hepimiz evimize aynı yoldan döneriz,

Aynı grup, aynı yönde,

Herkes eve aynı yoldan döner.

Bu yüzden ayrılmaya gerek yok

Ve hepimiz, eski bahçe duvarındaki sarmaşık gibi, birbirimize tutunmalıyız..."

Port-au-Prince'in ortasında kahvelerini bitirdiler.

"Hey!" dedi aniden yapımcı. "Sigarana dikkat et! Bütün dünyayı yakmak mı istiyorsun?"

İkisi de sigaraya bakıp gülümsediler.

"Dikkatli olacağım," dedi Smith.

"Hoşçakal," dedi yapımcı. "Şu partiye gerçekten de geç kaldım."

"Hoşçakalın, Bay Douglas."

Kapının kilidi açılıp kapandı, ayak sesleri uzaklaştı, limuzin harekete geçip ay ışığında ilerledi ve dünyanın kentlerini ve bu kentlerin ortasında elini kaldırıp sallayan yaşlı adamı geride bıraktı.

"Güle güle," dedi gece bekçisi.

Ve geride yalnızca rüzgâr kaldı.

Çöp Toplayıcı

İş düzeni şöyleydi: Sabahın beşinde, soğuk ve karanlıkta kalkardı. Isıtıcı çalışıyorsa sıcak, çalışmıyorsa da soğuk suyla yüzünü yıkardı. Titizlikle tıraş olur, bir taraftan da mutfakta sucuklu yumurta veya gözleme ya da o sabah ne varsa onu hazırlayan karısıyla konuşurdu. Saat altıda tek başına arabayla işine gider, güneş doğarken de diğerlerinin arabalarını park ettikleri büyük avluya arabasını bırakırdı. Sabahın o saatinde gökyüzünün rengi turuncu, mavi, mor ve bazen de çok kırmızı, bazen sarı ya da beyaz kayaların arasındaki su gibi açık bir renk olurdu. Bazı sabahlar havada kendi nefesini görebilir, bazı sabahlar göremezdi. Ama daha güneş doğarken yeşil kamyonun kapısına yumruğunu vurur, gülümseyen ve selam veren sürücüsü de kamyonun diğer tarafından tırmanır, sonra da büyük kente giderler, tüm sokakları kateder ve işe başlayacakları yere varırlardı. Bazen, yolda sade kahve içmek için dururlar ve sonra içlerini ısıtmış olarak yollarına devam ederlerdi. Ve sonra da işe başlarlardı. Yani, çöp bidonlarını toplar, kamyona getirir, kapakla-

rını açar ve kamyonun kenarına vururlardı, bu da portakal kabuklarının, kavun çekirdeklerinin ve kahve artıklarının dökülmesine, yuvarlanmasına ve boş kamyonu doldurmaya başlamasına neden olurdu. Her zaman pirzola kemikleri, balık kafaları ve yeşil soğan parçaları ile kereviz kalıntıları da olurdu. Çöp yeniyse pek kötü olmazdı da, bayatladıysa çok kötü olurdu. İşini sevip sevmediğine emin olamıyordu, bu da bir işti, o da işini iyi yapıyordu, bazen işinden çok söz ediyor, bazen de hiç düşünmüyordu. Bazı günler iş çok güzeldi, zira erkenden dışarı çıkıyordunuz, hava serin ve taze oluyordu, ta ki çok çalışana, güneş ısınana ve çöpler erkenden kokana kadar. Ama çoğunlukla onu meşgul ve sakin tutabilecek, yanından geçtiği evlere ve biçilmiş çimlere bakabileceği ve herkesin nasıl yaşadığını görebileceği kadar önemli bir işti. Hatta ayda bir-iki kez işini sevdiğini ve dünyadaki en önemli iş olduğunu fark ederek şaşırırdı.

Bu, yıllarca böyle devam etti. Ve birdenbire, işin anlamı tek bir günde değişiverdi. Daha sonraları, bir işin o kadarcık saatte nasıl böyle değiştiğini merak edip durdu.

Eve girdi, karısını görmedi, sesini de duymadı, ama oradaydı, o da bir koltuğa gitti, kadının kendisinden uzakta durmasını, onun koltuğa dokunmasını, tek söz etmeden oturmasını bekledi. Orada uzun bir süre oturdu.

"Sorun ne?" Sonunda kadının sesi ona ulaşmıştı. Bunu üç ya da dört kez söylemiş olmalıydı.

"Sorun mu?" Kadına baktı, evet, bu kendi karısıydı, tanıdığı birisiydi ve bu da onların yüksek tavanlı, aşınmış halılı evleriydi.

"Bugün işte bir şey oldu," dedi.

Kadın onun konuşmasını bekledi.

"Çöp kamyonumda bir şeyler oldu." Dilini kuru kuru dudaklarında gezdirdi, gözlerini yumdu, öyle ki, etrafında yalnızca karanlık kaldı, hiçbir şekilde ışık yoktu, karanlık bir gecenin ortasında yataktan çıkmışsınız da, odanın ortasında dikiliyormuşsunuz gibi. "Sanırım işimi bırakacağım. Beni anlamaya çalış."

"Anlamak mı!" diye haykırdı kadın.

"Çaresi yok. Bu benim bütün yaşamım boyunca başıma gelen en garip Tanrı'nın cezası iş." Gözlerini açtı ve oracıkta oturdu, başparmağıyla işaret parmağını birbirine sürttü ve ellerinin soğukluğunu hissetti. "Olanlar çok garipti."

"Orada oturup durma!"

Deri ceketinin cebinden bir gazete kupürü çıkarttı. "Bugünün gazetesi," dedi. "10 Aralık 1951. Los Angeles Times. Sivil Savunma Bülteni. Çöp kamyonları için radyo alacaklarını yazıyor."

"İyi ya, biraz müziğin ne zararı olur ki?"

"Müzik değil. Anlamıyorsun. Müzik değil."

Kaba ellerini açtı ve temiz bir parmağı yavaşça, oradaki her şeyi kendi görebileceği, kadının gö-

rebileceği yere getirmek ister gibi uzattı. "Bu makalede belediye başkanı diyor ki, kentteki bütün çöp kamyonlarına alıcı-verici cihazlar yerleştireceklermiş." Gözlerini kısarak ellerine baktı. "Kentimize atom bombası düştükten sonra, bu radyolar bizimle konuşacak. Sonra da çöp kamyonlarımız gidip cesetleri toplayacak."

"Eh, pratik gibi gözüküyor. Ne zaman..."

"Çöp kamyonları," dedi adam, "gidip tüm cesetleri toplayacak."

"Cesetleri ortada bırakamazsın, değil mi? Onları toplamalı ve..." Karısı yavaşça ağzını kapadı. Bir tek kez gözünü kırptı ve bunu da çok yavaş yaptı. Adam da gözün kırpılışını izledi. Sonra, sanki başka birisi bedenini döndürmüş gibi döndü kadın, başka bir koltuğa gitti, durakladı, nasıl yapacağını düşündü ve gayet düz ve katı bir şekilde oturdu. Bir şey demedi.

Adam kol saatinin tik-taklarını dinledi, ama dikkatinin yalnızca küçük bir kısmıyla.

Kadın sonunda güldü. "Şaka mıydı bu?"

Adam başını salladı. Kafasının soldan sağa, sağdan sola, tıpkı diğer her şey gibi yavaşça hareket ettiğini hissetti. "Hayır, bugün kamyonuma bir alıcı yerleştirdiler. Dediler ki, alarm verildiğinde, eğer çalışıyorsanız, çöpünüzü herhangi bir yere boşaltın. Size haber yolladığımızda, oraya gidin ve ölüleri toplayın."

Mutfaktaki su gürültüyle kaynadı. Kadın beş saniye boyunca kaynamasını bekledi, sonra bir eliyle koltuğun kolunu kavradı ve kalktı, kapıyı bulup gitti. Kaynama sesi durdu. Kapıda dikildi, sonra da adamın hâlâ kafası aynı konumda, hareket etmeden oturduğu yere geri döndü.

"Artık her şey planlanmış. Bölükler, çavuşlar, yüzbaşılar, onbaşılar, her şey hazır," dedi. "Cesetleri nereye götüreceğimiz bile belli."

"Demek sen de bütün gün bunu düşündün," dedi kadın.

"Sabahtan beri. Düşündüm ki, belki de artık bir çöpçü olmak istemiyorum. Tom ile ben, bir tür oyunla eğleniyor gibiydik. Biri bunu yapmalı. Çöp kötüdür. Ama çalışırsan, bunu bir oyun haline getirebilirsin. Tom ve ben bunu yaptık. İnsanların çöpünü seyrettik. Ne tür olduklarını gördük. Zengin evlerinde pirzola kemikleri, yoksul olanlarda da marul ve portakal kabukları. Kuşkusuz bu aptalca bir şey, ama insan da işini olabildiğince iyi ve çalışmaya değer hale getirmeli, yoksa neden çalışsın ki? Üstelik bir kamyonun tepesinde, bir şekilde insan kendi kendinin patronu olur. Erken kalkarsın, açık hava işidir, her neyse; güneşin doğduğunu ve kentin uyandığını görürsün, o kadar da kötü değildir. Ama artık, bugün, birdenbire, bu benim için aynı iş değil artık."

Karısı hızla konuşmaya başladı. Birçok şey sayıp döktü, başka birçok şeyden söz etti, ama çok

da ileri gidemeden, adam kibarca onun lafını kesti. "Biliyorum, biliyorum, çocuklar, okul, arabamız, biliyorum," dedi. "Ve faturalar ve para ve kredi. Ama babamın bize bıraktığı çiftlik ne olacak? Neden oraya, kentten uzağa gidemeyelim? Ben çiftçilikten biraz anlarım. Stok yaparız, eve kapanırız, eğer bir şeyler olursa aylarca yaşayabiliriz."

Kadın bir şey demedi.

"Kuşkusuz, tüm dostlarımız burada, kentte," diye mantıklıca sürdürdü. "Üstelik sinemalar, gösteriler, çocukların arkadaşları, filan..."

Kadın derin bir nefes aldı. "Bunu birkaç gün daha düşünemez miyiz?"

"Bilmiyorum. Korkuyorum. Eğer kamyonumu ve yeni işimi düşünürsem, alışacağımdan korkuyorum. Ve Tanrım, adamın birinin, bir insanın böylesi bir fikre alışması bana hiç de doğru gözükmüyor."

Kadın başını yavaşça salladı, pencerelere, gri duvarlara, duvarlardaki karanlık resimlere bakıyordu. Ellerini kavuşturdu. Ağzını açmaya yeltendi.

"Bu gece düşüneceğim," dedi adam. "Biraz geç yatarım. Sabaha ne yapacağıma karar vermiş olurum."

"Çocuklar konusunda dikkatli ol. Onların bunu bilmesi iyi olmaz."

"Dikkatli olurum."

"O zaman, artık konuşmayalım. Yemek hazır-

lığını bitireyim!" Ayağa fırladı, elleriyle yüzünü kapattı, sonra ellerine ve penceredeki gün ışığına baktı. "Çocuklar her an gelebilir."

"Pek aç değilim."

"Yemelisin, yaşamını sürdürmelisin." Kadın aceleyle gitti ve onu hiçbir rüzgârın perdeleri oynatmadığı ve tepesinde yalnızca gri tavanın, ortasında yanmayan, gökteki eski ay gibi yalnız bir ampulle durduğu odanın ortasında, yapayalnız bıraktı. Sessizdi. Her iki eliyle yüzünü ovuşturdu. Ayağa kalktı ve yemek odası kapısında yalnız başına durdu, sonra yürüdüğünü ve yemek odası iskemlesinde oturduğunu ve orada kalakaldığını hissetti. Ellerini beyaz masa örtüsünün üzerinde, açık ve boş yatarken gördü.

"Tüm öğleden sonra," dedi, "düşündüm."

Kadın mutfağa geçti, çatal bıçakları tangırdatıyor, tavaları her yere hâkim olan sessizliğe vurup duruyordu.

"Merak ediyorum," dedi adam, "cesetleri kamyona enlemesine mi koymalı, boylamasına mı, başları mı sağa bakmalı, ayakları mı. Kadınlar ve erkekler beraber mi olsun, ayrı ayrı mı? Çocukları ayrı bir kamyona mı koymalı, yoksa kadın ve erkeklerle birlikte mi? Köpekler için özel kamyonlar mı olmalı, yoksa ortalıkta bırakılmalılar mı? Bir çöp kamyonunun kaç ceset alacağını merak ediyorum. Üst üste koymalı mı diye düşündüm,

sonra öyle olması gerektiğine karar verdim. Hesaplayamadım, düşünemedim. Denedim, ama bir kamyona kaç tanesini yığabiliriz, tahmin edemedim, edemedim."

Oturdu ve düşündü; iş gününün geç bir saatinde, kamyon dolu ve büyük çöp yığınının üzerine branda çekilmiş, öyle ki yığın brandaya düzensiz bir şekil vermiş. Ve birdenbire brandayı kaldırsanız ve altına baksanız. Ve birkaç saniyeliğine makarna ve erişte gibi beyaz şeylerin canlı olduğunu ve milyonlarcasının kaynadığını görseniz. Ve beyaz şeyler üzerlerinde güneşin sıcaklığını hissettiğinde, durulsalar ve yatışsalar ve marulların, bayat kıymanın ve kahve tozunun ve beyaz balık kafalarının altına girseler. On saniye güneş ışığından sonra, makarna ve erişte gibi gözüken beyaz şeyler gitmiş olsa ve büyük çöp yığını sessiz ve hareketsiz olsa ve siz de brandayı yığının üzerine çekseniz ve brandanın saklı koleksiyonun üzerine nasıl da düzensizce yayıldığına baksanız ve altında yeniden karanlık olduğunu ve her yer karanlıkken altında hep bir şeylerin hareket etmesinin gerektiğini bilseniz.

Apartman dairesinin ön kapısı ardına kadar açıldığında, hâlâ boş odada oturuyordu. Oğlu ve kızı gülerek içeri girdiler ve onu oracıkta oturur görünce, durdular.

Anneleri mutfak kapısına koştu, çabucak ka-

pının kenarına tutundu ve ailesine baktı. Yüzünü gördüler ve sesini duydular:

"Oturun çocuklar, oturun!" Kadın bir elini kaldırmış, onlara doğru uzatmıştı. "Tam zamanında geldiniz."

Büyük Yangın

Büyük yangının başladığı sabah, evdekilerden hiçbiri yangını söndüremedi. Alev almış olan, Anne'nin yeğeni, ailesi Avrupa'dayken bizim yanımızda kalan Marianne'di. Bu yüzden, hiç kimse köşedeki kırmızı kutunun küçük penceresini kırıp coşkun hortumları ve şapkaları olan itfaiyecileri çağıramadı. Tutuşmuş bir sürü selofan gibi alev alan Marianne aşağıya indi, yüksek bir çığlık ya da inlemeyle küt diye kahvaltı masasına oturdu ve dişinin kovuğunu dolduracak kadar bir şey yemeyi bile reddetti.

Anne ve Baba uzaklaştı, çünkü odanın sıcaklığı aşırı bir düzeydeydi.

"Günaydın Marianne."

"Ne?" Marianne insanların ötesine baktı ve müphem bir ifadeyle yanıt verdi. "Ah, günaydın."

"Dün gece iyi uyuyabildin mi Marianne?"

Ama onun uyumadığını biliyorlardı. Anne Marianne'e içmesi için bir bardak su verdi ve herkes elinde buharlaşıp buharlaşmayacağını merak etti. Büyükanne, masanın başında oturduğu sandalyesinden Marianne'in ateşli gözlerini gözledi.

"Hastasın, ama bu bir mikrop değil," dedi. "Mikroskopla baktıklarında göremezler."

"Ne?" dedi Marianne.

"Aşk aptallığın anasıdır," dedi Baba ifadesizce.

"Bir şey olmaz," dedi Anne, Baba'ya. "Kızlar aptal görünür, çünkü âşıkken duyamazlar."

"Yarım dairesel kanalları etkiler," dedi Baba. "Kızların doğrudan erkeklerin kucağına düşmesini sağlar. Biliyorum. Ben de bir zamanlar düşen bir kadın tarafından neredeyse eziliyordum ve derim ki..."

"Şşşt," diye kaşlarını çattı, Marianne'e doğru bakan Anne.

"Ne dediğimizi duyamaz; o şimdi kataleptik."

"Bu sabah onu almaya gelecek," diye fısıldadı Anne, Baba'ya, sanki Marianne odada değilmiş gibi. "O külüstür arabayla gezecekler."

Baba peçetesiyle ağzını sildi. "Kızımız da böyle miydi?" diye sordu. "Evlenip gideli o kadar çok oldu ki, unuttum. Bu kadar aptalca mıydı anımsamıyorum. Böylesi bir zamanda insan kızda bir gıdım sağduyu var mı anlayamıyor. Adamı kandıran bu. Ah, ne kadar da sevimli, aptal bir kız, beni seviyor, sanırım onunla evleneceğim, diyor. Onunla evlenir ve bir sabah uyandığında kadının bütün o hayalciliği gitmiş, zekâsı olduğu gibi geri dönmüş olur ve evin her yanına iç çamaşırlarını asmaya başlar. Adam iplerle filan karşılaşmaya başlar. Kendisini küçük bir ıssız adada, bir evre-

nin ortasındaki küçük bir oturma odasında bulur, bal peteği ayı tuzağı olmuş, kelebek de eşek arısına dönüşmüştür. Adam o zaman hemen bir hobi edinir: pul koleksiyonu yapar, lonca toplantılarına gider ya da..."

"Nasıl da konuşuyorsun," diye haykırdı Anne. "Marianne, bize şu genç adamı anlat. Adı neydi bakayım? Isak Van Pelt miydi?"

"Ne? Ah, Isak, evet." Marianne bütün gece yatağında dönüp durmuş, bazen şiir kitaplarını karıştırıp inanılmaz mısralar okumuş, bazen sırtüstü uzanmış, bazen de karınüstü yatıp hülyalı ay ışığı manzarasına bakmıştı. Yasemin kokusu odasına ulaşmış ve ilkbaharın aşırı ılık havası (termometre 13 derece gösteriyordu) onu uyanık tutmuştu. Anahtar deliğinden bakan olsa, ölmekte olan bir kelebek gibi görünürdü.

Bu sabah aynanın karşısında ellerini başının üzerinde çırpmış ve kahvaltıya inmiş, son anda da giyinmeyi akıl etmişti.

Büyükanne bütün kahvaltı boyunca sessizce güldü. Nihayet dedi ki, "Yemelisin çocuğum, yemelisin." Böylece Marianne ekmeğiyle oyalanmaya başlamış ve yarım dilim yutmuştu. Tam o sırada dışarıdan kuvvetli bir korna sesi duyuldu. Isak gelmişti! Düldülünün içinde!

"Hoop!" diye haykırdı Marianne ve hızla üst kata koştu.

Genç Isak Van Pelt içeri davet edildi ve herkesle tanıştırıldı.

Marianne sonunda gittiğinde, Baba alnını silip oturdu. "Bilmiyorum, bu çok fazla."

"Dışarı çıkmaya başlaması gerektiğini söyleyen sendin," dedi Anne.

"Ve bunu önerdiğimden dolayı pişmanım," dedi Baba. "Ama bize ziyarete geleli altı ay oldu ve daha altı ayı var. Eğer uygun bir genç adamla tanışırsa, diye düşündüm..."

"Ve evlenirlerse," dedi sertçe Büyükanne. "Neden? Marianne hemen taşınabilirdi; öyle mi?"

"Eh," dedi Baba.

"Eh," dedi Anne.

"Ama şimdi eskisinden de kötü," dedi Baba. "Gözleri kapalı şarkı söyleyerek dolanıyor, o feci aşk şarkılarını çalıp kendi kendine konuşuyor. İnsan ancak bu kadar dayanabilir. Öyle bir hale geldi ki, hep gülüyor. On sekiz yaşındaki kızlar hep böyle tımarhanelik olurlar mı?"

"İyi bir çocuğa benziyor," dedi Anne.

"Evet, buna dua edebiliriz," dedi Baba ve küçük bir kadeh çıkardı. "Erken evliliğe."

İkinci sabah, Marianne düldülün kornasını duyduğunda bir ateş topu gibi dışarı fırladı. Oğlanın kapıya gelmeye bile vakti olmadı. Yalnızca Büyükanne, antrenin penceresinden ikisinin birlikte uzaklaştıklarını görebildi.

"Neredeyse geçerken beni deviriyordu," diyerek bıyıklarını sıvazladı Baba. "Nedir bu? Kuş beyinli mi? Eh."

Öğleden sonra, eve dönen Marianne oturma odasında plakların yanına gitti. Pikabın iğnesinin hışırtısı odayı doldurdu. "That Old Black Magic"i yirmi bir kez çaldı ve odanın içinde gözleri kapalı süzülürken "la la la" diyordu.

"Kendi oturma odama gitmekten korkuyorum," dedi Baba. "İş hayatından puromu içip hayattan keyif almak için emekli oldum, aksak bir akraba oturma odası avizesinin altında mırıldansın diye değil."

"Şşşşt," dedi Anne.

"Bu benim yaşamımda bir kriz," diye açıkladı Baba. "Ne de olsa, o yalnızca bir ziyaretçi."

"Ziyaretçi kızların nasıl olduğunu bilirsin. Evden uzakta kendilerini Paris'te zannederler. Ekimde gidecek. O kadar da kötü değil."

"Göreceğiz," dedi Baba yavaşça. "O zamana kadar Green Lawn Mezarlığı'nda yüz otuz gündür gömülmüş olacağım." Ayağa kalkarken yere attığı gazete küçük beyaz bir çadır oluşturdu. "Tanrı aşkına, hemen gidip onunla konuşuyorum!"

Oturma odası kapısında dikildi ve içeride dans etmekte olan Marianne'e gözlerini dikti, o da müzikle birlikte şarkı söylüyordu, "La."

Gırtlağını temizleyip içeri girdi.

"Marianne," dedi.

Marianne, "That old black magic..." diye şarkı söylüyordu. "Evet?"

Kızın havada uçuşan ellerine baktı. Kız dans ederken aniden ona ateşli bir bakış attı.

"Seninle konuşmak istiyorum," dedi adam bir yandan kravatını düzeltirken.

"Da dam di dam dam di dam di dam dam," diye şarkı söylüyordu kız.

"Beni duydun mu?" diye sordu adam.

"O öyle iyi ki," dedi kız.

"Tabii ki."

"Biliyor musunuz, kapıcılar gibi eğilip kapıları açıyor ve Harry James gibi trompet çalıyor, bu sabah da bana papatyalar getirdi."

"Hiç kuşkum yok."

"Gözleri mavi." Tavana baktı.

Adam tavanda bakılacak hiçbir şey göremedi.

Kız bir yandan dans ederken bir yandan da tavana bakmayı sürdürdü, adam da gelip yanında durdu, yukarı baktı, ama orada bir su lekesi ya da bir çatlak yoktu, adam iç çekti. "Marianne."

"Ve nehrin kenarındaki kafede ıstakoz yedik."

"Istakoz. Biliyorum, ama çözülüp zayıf düşmeni istemiyoruz. Bir gün, yarın, evde oturup Mathı teyzenin dantel örtülerine yardım etmelisin."

"Peki efendim." Kız kanatlarını açmış odada hayallere dalmıştı.

"Beni duydun mu?" diye sordu adam.

"Evet," diye fısıldadı kız. "Evet." Gözleri ka-

pandı. "Ah, evet, evet." Etekliği hışırdadı. "Amca," dedi, başı arkada, sallanıyordu.

"Teyzenin dantel örtülerine yardım edecek misin?" diye haykırdı adam.

"... dantel örtüler," diye fısıldadı kız.

"İşte!" Mutfak masasına oturup gazetesini çekiştirdi. "Sanırım ona söyledim!"

Ama ertesi sabah yatağının kenarında oturuyordu ki, arabanın gümbürtüsü duyuldu, daha sonra Marianne'ın alt kata indiğini, yemek odasında kahvaltı için iki saniye oyalandığını, hasta olup olmayacağına karar verecek kadar banyo kapısında durduğunu, sonra da ön kapının vurulduğunu, düldülün sokakta ilerlediğini, iki kişinin de içinde detone bir şekilde şarkı söylediklerini duydu.

Baba başını ellerinin arasına dayadı. "Dantel," dedi.

"Ne?" dedi Anne.

"Dante'nin yeri," dedi Baba. "Bir sabah ziyareti için Dante'nin yerine gideceğim."

"Ama Dante'nin yeri saat ondan önce açmaz ki."

"Beklerim," dedi Baba, gözleri kapalı.

O gece ve diğer yedi çılgın gece verandadaki salıncak ileri geri, ileri geri gacırtılı bir şarkı söyledi. Oturma odasına saklanan Baba on sentlik purosundan her nefes çektiğinde, bunun kırmızı ışığında trajik yüzü aydınlanıyor ve ateşli profili görünüyordu. Verandadaki salıncak gıcırdadı. Bir

sonraki gıcırtıyı bekledi. Dışarıdan minik, kelebek yumuşaklığında sesler duydu, küçük gülücükler ve ufak kulaklardaki tatlı beyhudelikler. "Benim verandam," dedi Baba. "Benim salıncağım," diye purosuna fısıldadı. "Benim evim." Bir gıcırtı daha duydu. "Tanrım," dedi.

Alet dolabına gitti ve elinde parlak bir yağdanlıkla karanlık verandada belirdi. "Hayır, kalkmayın. Rahatsız olmayın. Şuraya ve şuraya." Salıncağın bağlantılarını yağladı. Karanlıktı. Marianne'i göremiyordu; kokusunu alıyordu. Parfümü neredeyse onu güllerin üzerine savuracaktı. Arkadaşı beyefendiyi de göremiyordu. "İyi geceler," dedi. İçeri girdi ve oturdu, artık gıcırtı gelmiyordu. Artık tek duyduğu Marianne'in kalbinin güve kelebeği gibi atışlarıydı.

Bulaşıkları temizleyen Anne, "Çok iyi birisi olmalı," dedi mutfak kapısından.

"Ben de öyle umuyorum," diye fısıldadı Baba. "Bu yüzden her gece verandayı onlara bırakıyorum!"

"Kaç gün arka arkaya," dedi Anne. "Bir kız, ciddi değilse, nazik bir genç adamla bu kadar çok çıkmaz."

"Belki de bu gece teklif eder!" oldu Baba'nın mutlu düşüncesi.

"Bu kadar erken olması zor. O kadar genç ki."

"Gene de," diye homurdandı adam, "olabilir. Olmalı, Tanrı adına."

Büyükanne köşedeki iskemlesinden kıkırdadı. Birileri sanki eski bir kitabın sayfalarını çeviriyor gibiydi.

"Komik olan ne?" dedi Baba.

"Bekle de gör," dedi Büyükanne. "Yarın."

Baba karanlığa bakakaldı, ama Büyükanne başka bir şey söylemedi.

"Bak, bak," dedi kahvaltıda Baba. Nazik, babacan bir bakışla yumurtalarını inceledi. "Bak, bak, Tanrı adına, dün gece, verandada, daha çok fısıltı vardı. Adı neydi? Isak mı? Bak şimdi, eğer doğru yargılıyorsam, dün gece Marianne'e teklif etti; evet, kesinlikle eminim!"

"İyi olurdu," dedi Anne. "Bir bahar evliliği. Ama daha çok erken."

"Bakın," dedi Baba kendinden emin mantığıyla. "Marianne çabuk ve genç evlenecek türden bir kız. Yoluna çıkamayız, değil mi?"

"Bir seferlik, sanırım haklısın," dedi Anne. "Bir evlilik iyi olurdu. Marianne'e geçen gün Haydecker'de gördüğüm elbise çok yakışır, bir de bahar çiçekleri."

İkisi de endişeyle merdivenlere bakıp Marianne'in ortaya çıkmasını bekledi.

"Özür dilerim," dedi Büyükanne, ekmeğinden başını kaldırıp. "Ama sizin yerinizde olsam daha Marianne'den kurtulmaktan söz etmezdim.

"Nedenmiş o?"

"İşte."

"İşte ne?"

"Planlarınızı bozmak istemem," dedi Büyükanne kıkırdayarak. Ekşi suratıyla işaret etti. "Ama siz Marianne'i evlendirmekle kaygılanırken, ben onu izliyordum. Yedi gündür arabasıyla gelip kornasını çalan o genç adamı izliyorum. Bir aktör ya da kıyafet değiştiren birisi filan olmalı."

"Ne?" dedi Baba.

"Ya," dedi Büyükanne. "Çünkü bir gün sarışın genç bir adamdı, ertesi gün uzun boylu esmer birisi, çarşamba günü kahverengi bıyıklı biri, perşembe günü ise dalgalı kızıl saçları olan biriydi, cuma günü kısaydı, Ford yerine çizgili bir Chevrolet kullanıyordu."

Anne ve Baba sanki sol kulaklarının arkasından bir çekiçle vurulmuş gibi bir dakika hareketsiz oturdular.

Sonunda Baba, suratı renkten renge girerken haykırdı. "Yani demek istiyorsun ki! Orada oturuyorsun ve kadın, diyorsun ki; tüm o adamlar ve sen..."

"Hep saklandınız," diye atıldı Büyükanne. "İşleri bozmamak için. Eğer dışarı çıksaydınız, benim gördüğümü siz de görecektiniz. Ben bir tek kelime konuşmadım. Yatışacaktır. Hayatını yaşıyor. Her kadın bunu yaşar. Zor olur, ama atlatırlar. Her gün yeni bir adam, bir kızın egosunda harikalar yaratır!"

"Sen, sen, sen, sen, sen!" Baba boğulacak gibi oldu, gözleri yerinden uğramış, yakası şişen boynuna dar geliyordu. Yorgun, sandalyesine yıkıldı. Anne de şaşkın, oturdu.

"Herkese günaydın!" Marianne hızla aşağıya indi ve bir sandalyeye oturdu. Baba ona bakakaldı.

"Sen, sen, sen, sen, sen," diye Büyükanne'yi suçladı.

Sokaktan aşağıya çığlık atarak koşmalıyım, diye düşündü Baba çılgınca ve yangın ihbar penceresini kırıp kolu çekip itfaiye arabalarıyla hortumları çağırmalıyım. Ya da belki geç bir kar fırtınası patlar da serinlemesi için Marianne'i dışarı atarım.

Hiçbirini yapmadı. Odadaki sıcaklık duvardaki takvime göre aşırı yüksek olduğu için herkes serin verandaya çıktı, bu arada Marianne oturmuş portakal suyunu seyrediyordu.

Güneşin Altın Elmaları

"Güney," dedi Kaptan.

"Ama," dedi mürettebat, "burada, uzayda, yön diye bir şey yok ki."

"Güneşe doğru ilerliyorsanız," dedi Kaptan, "ve her şey sarı, sıcak ve tembel oluyorsa, o zaman bir tek yönde ilerliyorsunuz demektir." Gözleri kapandı ve o için için yanan, ılık, uzak ülkeyi düşündü, nefesi yavaşça ağzından çıktı. "Güney." Kendi kendine başıyla onayladı. "Güney."

Roketlerinin adı Copa de Oro'ydu, Prometheus ve Ikarus olarak da biliniyordu ve asıl hedefleri de yakıcı öğlen güneşiydi. Yüksek moralle, geniş Sahra Çölü'ne doğru bu yolculuk için iki bin ekşi limonata ve bin beyaz kapaklı bira yüklemişlerdi. Ve şimdi de, güneş tepelerinde kaynarken birkaç mısra ve alıntı anımsıyorlardı:

"'Güneşin altın elmaları?'"

"Yeats."

"'Güneşin sıcağından artık korkmayın?'"

"Sheakespeare, tabii ki!"

"'Altın kâse?' Steinbeck. 'Altın Saksı?' Stephens. Ya gökkuşağının sonundaki altın çanağı?

Güzergâhımızın bir adı olmalı, Tanrı aşkına. Gökkuşağı!"

"Sıcaklık?"

"Bin Fahrenheit!"

Kaptan koyu renk camlı muazzam pencereden baktı, orada gerçekten de güneş görünüyordu ve o güneşe gidebilmek, o güneşten ebediyen bir parça koparıp çalabilmek onun sessiz ve yegâne fikriydi. Bu gemide serinkanlı incelik ile soğuk pratiklik birleşmişti. Buz ve dondurmadan koridorlarda, amonyak kışı ve kar fırtınası esiyordu. Dışarıda, geminin kalın duvarlarının ötesinde yanan geniş fırından gelen herhangi bir kıvılcım, aradan sıyrılabilecek herhangi bir alev burada, şubatın en soğuk saatlerinin kışıyla karşılaşacaktı.

Bu arktik sessizlikte termometrenin sesi mırıldandı: "Sıcaklık: İki bin Fahrenheit!"

Düşüyoruz, dedi kendi kendine Kaptan, bir kar tanesinin haziranın kucağına düşmesi gibi, sıcak temmuzun, çıldırtıcı sıcağıyla ağustosun.

"Üç bin Fahrenheit!"

Karlar arasında motorlar çalışıyor, avını saran boa yılanına benzeyen bobinlerden saatte binlerce kilometre hızla soğutucular pompalıyordu.

"Dört bin Fahrenheit!"

Öğlen. Yaz. Temmuz.

"Beş bin Fahrenheit!"

Sonunda Kaptan, sesinde yolculuğun tüm sükûnetiyle konuştu:

"Şimdi, güneşe temas ediyoruz."

Gözleri, bu düşünceyle, erimiş altın gibiydi.

"Yedi bin!"

Mekanik bir termometrenin yalnızca hissiz, çelikten bir sese sahip olmasına karşın heyecanlıymış gibi duyulması ne kadar da garipti.

"Saat kaç?" dedi birisi.

Herkes gülümsedi.

Çünkü şimdi yalnızca güneş ve güneş ve güneş vardı. Her ufukta, her yöndeydi. Dakikaları, saniyeleri, kum saatlerini, duvar saatlerini yakıyordu; bütün zamanı ve ebediyeti yakıp götürüyordu. Gözkapaklarını ve kapakların ardındaki karanlık âlemin özünü, retinayı, gizli beyni yakıyordu ve bunun yanında uykuyu ve serin gün batımı anılarını yakıyordu.

"Dikkat edin!"

"Kaptan!"

İkinci Kaptan Bretton, yüzüstü kış güvertesine devrildi. Koruyucu giysisi açılıp ılıklığının, oksijeninin ve yaşamının donuk bir buhar halinde tomurcuklandığı yerden ıslıklar çalıyordu.

"Çabuk!"

Bretton'un plastik maskesinin içinde çılgınca desenlerde süt kristalleri oluşmaya başlamıştı bile. Eğilip baktılar.

"Giysisindeki yapısal bir kusur, Kaptan. Ölmüş."

"Donmuş."

Kar yağan bu gemide kışın nasıl yaşadığını gösteren diğer termometreye baktılar. Sıfırın altında bin derece. Kaptan yerdeki donmuş heykele, o sırada üzerinde ışıldamakta olan buz kristallerine bir göz attı. En soğuğundan bir şaka, diye düşündü; ateşten korkan ve don tarafından öldürülen bir adam. Kaptan arkasını döndü. "Zaman yok, zaman yok. Bırakın yatsın orada. Dilinin hareketini hissetti. "Sıcaklık?"

Göstergeler dört bin derece zıplayıverdi.

"Bakın. Bakar mısınız? Bakın." Buz sarkaçlar eriyordu. Kaptan başını sallayıp tavana baktı.

Bir sinema makinesi kafasında tek bir anı karesini dondurmuş gibi, zihninin gülünç bir biçimde çocukluğundan kalma bir sahneye odaklandığını fark etti. Çocukken bahar sabahları yatak odası penceresinden kar kokulu havaya bakıp güneşin, kışın son buz sarkaçlarını eritmesini seyrettiğini anımsadı. Bir beyaz şarap damlası, berrak kristal bıçağın ağzından düşen, serin ama ılık nisan ayının kanı. Dakika dakika, aralık ayının silahı daha tehlikesiz hale geliyordu. Ve sonra, son buz sarkacı da aşağıdaki çakıllı yola tek bir tınıyla düştü.

"Yardımcı pompa bozuldu efendim. Soğutucu. Buzu kaybediyoruz!"

Ilık bir yağmur sağanağı üzerlerine döküldü. Kaptan başını sağa sola salladı. "Sıkıntıyı görebiliyor musunuz? Tanrı aşkına, orada dikilmeyin, vaktimiz yok!"

Adamlar koşuşturdu; Kaptan ılık yağmurda sövüp sayarak eğildi, ellerini soğuk makinenin üzerinde gezdirdi, onların üşüşüp aramalarını hissetti ve çalışırken, bir nefesle ellerinden kaçan bir geleceği gördü. Roketin arı kovanının derisinin yüzüldüğünü, böylece ortaya çıkan adamların, ağızlarında sessiz çığlıklarla koştuklarını gördü. Uzay, yaşamın kükremelerini ve dehşetlerini içinde boğduğu siyah, yosunlu bir kuyuydu. Koca bir çığlık atsan bile, uzay, daha yarısı gırtlağından çıkmadan emip boğardı onu. Adamlar kaçışıyordu, alev alan bir kibrit kutusundaki karıncalar gibi; gemiden lavlar damlıyor, buhar fışkırıyordu, hiçlik!"

"Kaptan?"

Kâbus dağıldı.

"İşte." Üst güvertelerden dökülen yumuşak, ılık yağmurun altında çalışıyordu. Yardımcı pompayla cebelleşti. "Lanet olsun!" Besleme hattını silkeledi. Bu kesildiğinde, tarihin en hızlı ölümü olacaktı. Bir an, çığlıklar; sıcak bir parlama sonrasında fısıltılar, uzayda hiç duyulmamış milyarlarca tonluk uzay ateşi olacaktı. Fırına atılmış çilekler gibi patlayacak, düşünceleri de, bedenlerinin kömürleşmiş ateş ve parıldayan gaza dönüşmesi sonrasında kavrulmuş havada asılı kalacaktı.

"Lanet olsun!" Yardımcı pompaya bir tornavidayla vurdu. "Yüce Isa!" Titredi. Tamamen yok oluş... Gözlerini kapattı, dişlerini sıktı. Tanrım, diye düşündü, dakikalarla ve saatlerle ölçülen

daha konforlu ölümlere alışığız. Bizi yemek için bekleyen bu aptal şey karşısında, yirmi saniye bile yavaş ölüm olurdu!

"Kaptan, uzaklaşacak mıyız yoksa kalıyor muyuz?"

"Kupayı hazırlayın. Al şunu sen tamamla. Şimdi!"

Döndü ve elini muazzam kupanın çalıştırma mekanizmasına dayadı; parmaklarını robot Eldivenin içine soktu. Elinin buradaki bir hareketi, geminin içinden muazzam metal parmakları olan muazzam bir eli harekete geçiriyordu. Şimdi, şimdi, Copa de Oro'yu tutan büyük metal el dışarı, nefes nefese demir fırına, güneşin bedensiz bedenine, etsiz etine çıkmıştı.

Bir milyon yıl önce, diye düşündü Kaptan, eli ve kupayı hızla hareket ettirirken, bir milyon yıl önce yalnız bir kuzey yolunda çıplak bir adam, bir yıldırımın bir ağaca çarptığını görmüştü. Ve kabilesi kaçarken, çıplak elleriyle yanan bir dal koparmış, parmaklarının etleri yanarken, muzaffer bir edayla koşarak, yağmura karşı bedenini siper ederek mağarasına götürmüş, orada bir kahkahayla bunu bir yaprak yığınının üzerine atıp halkına yaz mevsimini bağışlamıştı. Ve sonunda kabile titreşerek ateşin yakınında diz çökmüş, ürkek ellerini uzatmış ve mağaralarındaki yeni mevsimi, bu değişen sarı mevsim noktasını hissetmişler ve onlar

da nihayet, asabi bir şekilde gülümsemişlerdi. Ve ateşin ödülü onlarındı.

"Kaptan!"

Muazzam elin boş kupayı ateşe sürmesi tam dört saniye sürdü. Ve işte bugün yeniden, başka bir yoldayız, diye düşündü, bir kupa değerli gaz ve boşluk için, soğuk uzaydan geri koşarken yolumuzu aydınlatacak bir avuç farklı ateşle, dünyaya ebediyen yanacak bir alev ödülü götüreceğiz. Neden?

Soruyu sormadan yanıtı biliyordu. Çünkü dünyada ellerimizle işlediğimiz atomlar zavallıdır; atom bombası zavallı ve küçüktür, bilgimiz zavallı ve küçüktür ve yalnızca güneş bilmek istediklerimizi gerçekten biliyor ve sırlara güneş sahip. Üstelik bu keyifli, bu bir şans, buraya gelmek, kovalamaca oynamak, vurup kaçmak büyük bir şey. Küçük böcek adamın aslanı ısırıp pençesinden kaçmayı ummasındaki gurur ve caka dışında bir neden yok. Tanrım, yaptık diyeceğiz! Ve işte buna ne derseniz deyin, enerji, ateş, titreşim kupası, pekâlâ kentlerimizi aydınlatabilir, gemilerimizi yürütebilir, kütüphanelerimizi aydınlatabilir, çocuklarımızın derisini esmerleştirebilir, ekmeğimizi pişirebilir ve iyice olgunlaşana kadar binlerce yıl evren üzerine bilgimizi demlendirebilir. Buradan, bilim ve dinin tüm iyi insanları, bu kupadan için! Kendinizi cehaletin karanlığında, boş inancın uzun kar yağışlarında, inançsızlığın soğuk

rüzgârlarında ve her insandaki karanlığın büyük korkusunda ısıtın. Yani: Elimizdeki dilenci kupasını uzatıyoruz...

"Ah!"

Kupa güneşe daldı. Tanrı'nın etinin, evrenin kanının, akkor düşüncenin, yola çıkıp bir galaksiyi doğuran, tarlalarında gezegenleri eken, yaşamlarla geçim kaynaklarını toparlayıp yerleştiren kör edici felsefenin bir parçasını koparttı.

"Hayır, yavaş," diye fısıldadı Kaptan. "Bunu, bu fazladan ısıyı şimdi içeri çektiğimizde ne olacak, Kaptan?"

"Tanrı bilir."

"Yardımcı pompa tamir edildi efendim."

"Çalıştırın!"

Pompa çalıştı.

"Kupanın kapağını kapatıp içeri alın şimdi, yavaş, yavaş."

Geminin dışındaki o çok güzel el, kendi hareketinin çok büyük bir yansıması olarak titredi, sessizce geminin gövdesinden içeri yağ gibi kaydı. Kapağı kapanmış kupa, sarı çiçekler ve beyaz yıldızlar damlatarak derinlere kaydı. Sesli termometre çığlık attı. Soğutma sistemi devreye girdi; amonyaklı sıvılar çığlık atan bir delinin başındaki kan gibi duvarlara çarptı.

Dış kapak da kapatıldı.

"Şimdi."

Beklediler, geminin nabzı atmayı sürdürdü.

Geminin kalbi attı, attı, içinde Altın Kupasıyla. Soğuk kan yukarıdan aşağıya, yukarıdan aşağıya üşüştü.

Kaptan yavaşça nefes verdi.

Buz tavandan damlamasını kesti, yeniden dondu.

"Haydi gidelim buradan."

Gemi döndü ve hızlandı.

"Dinleyin!"

Geminin kalbi yavaşlıyor, yavaşlıyordu. Göstergeler binlerden aşağıya iniyordu; iğneler titreşiyordu, görünmeden. Termometrenin sesi, değişen mevsimlerin şarkısını söylüyordu. Şimdi hepsi birlikte düşünüyordu: Ateşten ve alevden, sıcaklıktan ve erimeden, sarıdan ve beyazdan uzaklaş da uzaklaş. Şimdi serinliğe ve karanlığa doğru ilerle. Belki yirmi saat içinde bazı soğutucuları sökebilir, kışı sona erdirebilirlerdi. Kısa sürede o kadar soğuk bir gecede ilerleyeceklerdi ki geminin yeni fırınını kullanmaları, artık doğmamış bir bebek gibi taşıdıkları o korunaklı ateşten yararlanmaları gerekebilirdi.

Eve dönüyorlardı. Eve dönüyorlardı ve belki de, beyaz bir kış örtüsünde yatan Bretton'un bedeniyle uğraşan Kaptan'ın yıllar önce yazdığı bir şiiri anımsamak için bile biraz vakti olurdu:

Bazen güneşi görürüm yanan bir Ağaç gibi,
Altın meyveleri havasız havada salınırken,

Elmaları insan ve yerçekimi kaynar,
Tapınan nefesleri her yerden duyulur
İnsan, Güneşi yanan bir Ağaç gibi görürken.

Kaptan uzun süre, birçok farklı şey hissederek bedenin yanında oturdu. Hüzünlüyüm, diye düşündü, ama iyiyim ve okuldan elinde bir avuç kara hindibayla dönen bir çocuk gibi hissediyorum.

"Pekâlâ," dedi Kaptan, gözleri kapalı oturmuş iç çekerken. "Pekâlâ, şimdi nereye gidiyoruz bakalım, nereye gidiyoruz?" Etrafındaki adamların içlerindeki dehşet yok olmuştu, nefesleri huzurluydu. "Uzun, çok uzun bir süre güneşten aşağıya inip, ona dokunup, etrafında dolaşıp ondan uzaklaştıktan sonra, şimdi nereye gidersiniz? Sıcaktan, öğle vakti ışığından ve tembellikten uzaklaşırken, nereye gidersiniz?"

Adamları onun söylemesini beklediler. Zihninde dünyanın tüm serinliğini ve beyazlığını ve açık kollarını ve rahatlatıcı iklimini toplamasını beklediler ve dünyayı, bir dondurma lokması gibi ağzına yerleştirip yavaşça yuvarladığını gördüler.

"Buradan gidilecek yalnızca bir tek yön var uzayda," dedi sonunda.

Beklediler. Gemi hızla ışıktan uzaklaşıp soğuk karanlığa doğru ilerlerken beklediler.

"Kuzey," diye mırıldandı Kaptan. "Kuzey." Ve sıcak bir öğleden sonrasının ortasında aniden bir rüzgâr çıkmış gibi, hepsi gülümsedi.

Roketin R'si

Bir telörgü vardı, ona yüzümüzü dayar, rüzgârın ılıklığını hisseder ve kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi unutur, kim olabileceğimizi, nereye gidebileceğimizi düşünürdük...

Ama gene de biz çocuktuk, çocuk olmaktan hoşlanıyorduk, bir Florida kasabasında yaşıyor, kasabayı seviyor, okula gidiyor ve okulu da az çok seviyor, ağaçlara tırmanıyor, futbol oynuyor ve annelerimizi, babalarımızı seviyorduk...

Ama her haftanın her gününün her saatinde bir aralar, bir dakika ya da bir saniye boyunca ateş, yıldızlar ve ardında bekledikleri telörgüyü düşünür... roketleri daha çok severdik.

Telörgü. Roketler.

Her cumartesi sabahı...

Çocuklar benim evimde toplanırdı.

Güneş daha yeni doğarken bağrışırlardı, ta ki komşular gelip uyuşturucu tabancalarını vantilatör deliklerinden çıkartıp çocuklara susmazlarsa gelecek saati donuk heykeller olarak geçireceklerini söyleyene kadar, peki o zaman nerede olacaklardı?

Bir rokete bin, başını ana motora sok! Çocuklar hep bağrışarak karşılık verirlerdi, ama bu işi bahçe çitimizin ardından, güvenli mesafeden yaparlardı. Yaşlı Wickard, komşumuz, uyuşturucu tüfekle çok iyi atış yapardı.

O serin cumartesi sabahı yatakta yatmış, bir önceki gün formül okulundaki semantik sınavında nasıl çuvallladığımı düşünürken, aşağıdan güruhun bağrıştığını duydum. Saat daha sabahın yedisiydi ve Atlantik üzerinde daha çok sis vardı, ama şimdi her köşedeki iklimlendirme vibratörleri mırıldanmaya ve sisi dağıtmak üzere ışınlar yaymaya başlamıştı bile; yumuşak ve nazik bir şekilde inlediklerini duydum.

Pencereye vurup başımı dışarı uzattım.

"Pekâlâ uzay korsanları! Motorları durdurun!"

"Hey!" diye haykırdı Ralph Priory. "Şimdi duyduk, bugün yeni bir program var! Ay seferi, yeni XL-3 motoru olan, bir saat içinde havalanacak!"

"Buda, Muhammed, Allah ve diğer gerçek ve yarı-mitolojik şahsiyetler," dedim ve pencereden o kadar hızlı uzaklaştım ki, sarsıntısı bütün oğlanları çimenliğime devirdi.

Bir tulum giyip fermuarını çektim, botlarımı giydim, gıda kapsüllerimi yan cebime attım, çünkü bugün yiyecek, hatta yiyecek düşüncesinin bile olmayacağını biliyordum, midelerimiz guruldadığında haplarla idare edecektik; sonra da vakum asansöründen iki kat aşağıya atladım.

Çimende, çocukların beşi de dudaklarını ısırıyor, oraya buraya sıçrıyor, somurtuyordu.

"Mono-raya son varan," dedim, yanlarından saatte 7500 kilometre hızla geçerken, "böcek gözlü bir Marslıdır!"

Mono-rayda, silindir bizi kasabanın otuz kilometre ötesindeki Roket limanına ıslık çalarak götürürken –bu birkaç dakikalık bir yolculuktu– midem karıncalanıyordu. On beş yaşında birisi büyük olaya yeteri kadar sık şahit olmazdı, neredeyse her hafta programına göre gelip giden küçük kıtasal yük roketleri olurdu. Ama bu büyüktü, en büyüklerinden biri... Ay ve ötesi....

"Hastayım," dedi Priory ve kolumu dürtükledi.

Ben de onu dürtükledim. "Ben de. Oğlum, cumartesi haftanın en güzel günü değil mi!?"

Priory ve ben karşılıklı gülümsedik. Her koşulda uyuşurduk. Diğer korsanlar iyiydi. Sid Rossen, Mac Leslyn, Earl Marnee, bütün çocuklar gibi nasıl hoplayıp zıplayacaklarını biliyordu ve roketleri de seviyorlardı, ama sanırım günün birinde Ralph ve benim yapacaklarımı yapmayacaklardı. Ralph ve ben her birimiz için yıldızları istiyorduk, hem de birer avuç iyi kesilmiş mavi-beyaz elması isteyeceğimizden daha çok.

Çığlık atanlarla çığlık attık, kahkaha atanlarla kahkaha attık, ama tüm bunların ortasında, Ralph ve ben, hareketsizdik, sonra silindir tıslayarak durdu ve biz de bağırıp çağırarak, kahkahalar

atarak, koşarak dışarıya çıktık, ama sessiz ve neredeyse ağır çekimde, Ralph benim önümdeyken ikimiz aynı tarafa yöneldik, gözlem telörgüsüne varıp tutunduk, uyuşuklara bizi yakalamaları için haykırdık, ama dönüp onlara bakmıyorduk ve sonunda orada hep birlikteydik ve büyük roket kocaman yıldızlararası bir sirk çadırına benzeyen plastik çalışma kanopisinin dışına çıktı ve parlak yolunun üzerinde ateşleme noktasına doğru ilerlemeye başladı. Bu büyük ateş canavarını besleyip onu ani bir yüksek fırın ateşiyle doğumuna doğru yönelten tarih öncesi sürüngen kuşlarının toplantısına benzeyen muazzam bir rampa da peşinden ilerledi.

Nefes almayı bıraktım. Roket beton alanda ilerleyene kadar bir tek nefes bile almadım, peşinde su böceği gibi traktörler ve gizli adamlar taşıyan silindirlerle ilerliyor, etrafında asbest giysileri içinde peygamberdevesine benzeyen mühendisler makinelerle uğraşıyor, kendi aralarında görünmez, duyulmayan cihazlarıyla vızıldayıp konuşuyorlardı ama biz, kafamızda, ruhumuzda, kalbimizde bu konuşmaları duyuyorduk.

"Tanrım," dedim sonunda.

"Ey yüce Tanrım," dedi hemen yanımdaki Ralph.

Diğerleri de aynı sözleri arka arkaya tekrarladı.

Bu "Tanrım," denilecek bir durumdu. Yüz yıllık hayallerin dizilip, seçilip bir araya getirilip en

sert, en güzel, en hızlı hayalin ortaya konmuş haliydi. Her hattı ateşle sertleştirilip mükemmelleştirilmişti, alevle dondurulmuştu. Bu, beton çayırın ortasında eritilmeyi bekleyen, bir kükreyişle uyanmaya, yükseklere zıplamaya ve o güzel koca kafasını Samanyolu'na vurmaya ve yıldızlara çarpıp ateştopu meteorları olarak dönmeye hazır buzdu. Kömür Çuvalı Bulutsusunu tam orta yerinden vurup yoldan çekebileceğini hissedebilirdiniz.

Beni de tam orta yerimden vurmuştu. Beni öyle bir yakalamıştı ki, bir şeyi yerine getirememenin arzusunun, kıskançlığının ve tasasının özel rahatsızlığını hissediyordum. Ve astronotlar o son sessiz aracın içinde alanı gezdiklerinde, benim bedenim de onların garip beyaz zırhının, kabarcık başlıklarının ve sanki yerel manyetik alan futbolu oyunlarında öylesine antrenmana çıkmış gibi görünen tasasız gururlarının içine nüfuz etti. Ama onlar Ay'a gidiyorlardı, artık her ay gidiyorlardı ve hep onları seyretmeye gelen kalabalık artık yoktu, yalnızca onlar için telaşlanacak ve onların telaşını yatıştıracak biz çocuklar vardık.

"Vay canına!" dedim. "Onlarla birlikte gitmek için neler vermezdim ki, neler, neler."

"Ben," dedi Mac, bir yıllık mono-ray önceliklerimi verirdim."

"Yaa, evet yaa."

Bizim gibi çocuklar için bu sabahın oyuncakları ile o öğleden sonrasının gerçek ve güçlü havai

fişekleri arasında kalmak çok güçlü bir duyguydu.

Sonra hazırlıklar bitti. Yakıt rokete yüklenmiş, adamlar metal bir tanrıdan korkan karıncalar gibi kaçışıp uzaklaşıyorlardı ve Rüya uyanıp bir çığlık attı ve göğe doğru sıçradı. Sonra gitmişti, tüm vakum boşalıp, geride yalnızca havada, alanda ve bacaklarımızdan yukarı yüreklerimize yükselen bir titreme bıraktı. Eskiden bulunduğu yerde kavrulmuş bir kabartı ve alçaklara oturmuş bir kümülüs bulutuna benzer bir roket dumanı vardı.

"Gitti!" diye haykırdı Priory.

Biz de yeniden hızla nefes almaya başladık, orada alanda muazzam bir uyuşturucu tabancanın geçişiyle sersemlemiş gibi duruyorduk.

"Hızla büyümek istiyorum," dedim o zaman. "Hızla büyümek istiyorum ki, şu rokete binebileyim."

Dudaklarımı ısırdım. O kadar gençtim ki, üstelik uzay işi için başvuramazdınız. Seçilmeniz gerekirdi. Seçilmeniz.

Sonunda birisi, sanırım Sidney, dedi ki:

"Hadi artık tele-şova gidelim."

Herkes evet dedi, Priory ve benim dışımda. Biz hayır dedik. Diğer çocuklar da nefes nefese gülüşerek, konuşarak gittiler ve Priory'yle beni geminin bir zamanlar bulunduğu noktaya bakar şekilde bıraktılar.

Bu bizim için her şeyi bozmuştu; bu kalkış.

Onun yüzünden, pazartesi günü semantik dersinden çuvalladım.

Umurumda değildi.

Böylesi zamanlarda konsantreler için kadere şükrediyordum. Mideniz burulmuş bir heyecan yumağı olduğunda, dört başı mamur sıcak bir yemeğin önüne oturmayı pek istemezsiniz. Yutulan birkaç konsantre hapı, iştaha gerek olmadan bunun yerini çok güzel alırdı.

Bu konuyu yoğun bir şekilde düşündüm, gün boyu ve tüm gece. Öyle düşünceye daldım ki, gözlerimi kapatabilmem için her gece Çaykovski'nin dingin müziğinin eşliğinde uyku masajı aletleri kullanmam gerekti.

"Yüce Tanrım, delikanlı," dedi o pazartesi sınıfta öğretmenim. "Eğer böyle devam ederse bir sonraki psikolojik kurul toplantısında seni yeniden sınıflandırmam gerekecek."

"Özür dilerim," dedim.

Dik dik bana baktı. "Ne tür bir işe girdin. Hem çok basit hem de bilinçli olmalı."

Suratımı buruşturdum. "Bilinçli, efendim; ama basit değil. Çok dolambaçlı. Kısacası roketler, efendim."

Gülümsedi. "Roketin R'si, ha?"

"Sanırım öyle, efendim."

"Ama bunun okul durumunu etkilemesine izin veremeyiz, delikanlı."

"Hipnoz telkinine gerek duyduğumu mu düşünüyorsunuz, efendim?"

"Hayır, hayır." Üzerinde adım yazılı bir deste belgeyi karıştırdı. Midemde sanki bir taş vardı. Bana baktı. "Biliyor musun, Christopher, sen buraların kralısın; sınıfında birincisin." Gözlerini kapatıp düşünceye daldı. "Birçok başka konuyu düşünmemiz gerekecek," dedi. Sonra omzumu sıvazladı.

"Eh, çalışmana devam et. Endişelenecek bir şey yok."

Yürüyüp gitti.

Çalışmaya dönmek istedim, ama yapamadım. Günün geri kalanında öğretmen beni gözlemeyi ve kayıtlarımı karıştırmayı ve dudaklarını çiğnemeyi sürdürdü. Öğleden sonra iki sularında masa konuşma aletinde bir numara çevirdi ve beş dakika boyunca birileriyle bir şeyler konuştu.

Ne dediğini duyamadım.

Ama ahizeyi yerine bıraktığında, gözlerinde çok garip bir ışıltıyla doğrudan bana baktı.

Bu aynı anda hem kıskançlık, hem hayranlık hem de acıma yansıtıyordu. Biraz hüzünlü, çok da neşeliydi. Gözleri çok şey ifade ediyordu. Yüzünün geri kalanında hiçbir ifade yoktu.

Orada oturduğum yerde hem bir aziz hem de şeytan gibi hissetmeme neden oldu.

O öğleden sonrasının erken bir saatinde Ralph Priory'yle formül okulundan eve döndük. Ralph'a olanları anlattım ve o da her zamanki garip edasıyla kaşlarını çattı.

Endişelenmeye başlamıştım. Ve ikimiz aramızda endişeyi ikiye, üçe katladık.

"Gönderileceğini düşünmüyorsun değil mi, Chris?"

Mono-rayımız tıslad ı. Bizim istasyonda durduk. İndik. Yavaşça yürüyorduk. "Bilmiyorum," dedim.

"Çok pis olur," dedi Ralph.

"Belki de iyi bir psikolojik temizliğe gereksinim duyuyorumdur, Ralph. Derslerimde böyle çuvallamaya devam edemem."

Bizim evin önünde durup uzun süre gökyüzüne baktık. Ralph garip bir şey söyledi.

"Gündüzleri yıldızlar orada değil, ama onları görebiliriz, değil mi Chris?"

"Evet," dedim. "Tabii ki görürüz."

"Ayrılmayacağız, değil mi Chris? Cehenneme gitsinler, seni benden alamayacaklar. Biz arkadaşız. Adil olmaz bu."

Bir şey demedim, çünkü gırtlağımda sekizgen bir yumrudan başka bir şey yoktu.

"Gözlerinde ne var?" diye sordu Ralph.

"Ay, güneşe çok fazla bakmışım. İçeri gel, Ralph."

Banyo kabininde duşun altında çığlıklar attık,

ama çığlıklarımız pek de inandırıcı değildi, suyu buz gibi soğuğa çevirdiğimizde bile.

Sıcak hava kurutucusunda beklerken, çok düşündüm. Edebiyat, dedim kendi kendime, sert ve keskin rakiplere karşı savaşmış olan insanlarla dolu. Kazanana ya da yenilene kadar, engellere karşı kasları ile beyinlerini birleştirmişler. Ama işte burada ben, pek de bir dış çatışma belirtisi olmadan duruyorum. Bu hep beynimin içinde çivili ayakkabılarıyla koşup kesiklere ve berelere neden oluyor, ama ben ya da bir psikologdan başka kimsenin göremeyeceği yerde. Yine de kötü.

"Ralph," dedim, giyinirken. "Ben bir savaştayım."

"Tek başına mı?" diye sordu.

"Seni buna katamam," dedim. "Çünkü bu kişisel, annem kaç kez bana dedi ki, 'Chris, o kadar çok yeme, gözlerin midenden daha mı büyük?'"

"Milyon kez."

"İki milyon. Eh, cümleyi yeniden kur, Ralph, değiştirip şöyle yap. 'O kadar çok şey görme Chris, zihnin bedenine göre çok büyük.' Bedenimin veremeyeceği şeyleri isteyen bir zihinle savaşım var."

Priory sakince başını salladı. "Kişisel derken ne demek istediğini anlıyorum. Bu durumda, Chris, ben de savaştayım."

"Öyle olduğunu biliyordum," dedim. "Bir şekilde diğerleri büyüyüp bunu atlatacak. Ama sa-

nırım biz değil, Ralph. Sanırım biz beklemeyi sürdüreceğiz."

Evin, güneşin aydınlattığı üst verandasında oturduk ve formül-tabletlerimizdeki ev ödevlerimizi kontrol ettik. Priory kendininkini yapamıyordu. Ben de yapamıyordum. Tam da benim dillendirmeye cesaret edemediğim konuyu Priory sözcüklere döktü.

"Chris, Astronot Kurulu seçer. Sen başvuramazsın. Beklersin."

"Biliyorum."

"Bir Ay roketini gördüğünde midenin kasılmaya başlamasından itibaren beklersin, tüm o yıllar geçene kadar ve her geçen ay bir mavi Astronot helikopterinin göklerden gelip ön bahçene indiğini ve o çakı gibi mühendisin çıkıp, hızla yolu aşıp kapı ziline dokunmasını umarsın.

"Yirmi bir yaşına kadar o helikopteri beklersin. Ve sonunda, yirminci yaşının o son gününde içer, çok güler ve ne fark eder, zaten umurumda değildi, dersin."

İkimiz de orada oturup kaldık, sözcüklerin ortasındaki derinlikte. İkimiz de oturduk. Sonra:

"Ben bu hayal kırıklığını istemiyorum Chris. On beş yaşındayım, senin gibi. Ama yirmi birinci yaşıma orto-istasyonda yaşadığım yerin kapısını bir Astronot çalmadan gelirsem, ben..."

"Biliyorum," dedim. "Biliyorum. Boşu boşuna beklemiş olan adamlarla konuştum. Ve bize de

böyle olursa, Ralph, eh, o zaman birlikte iyi ve sarhoş olacağız, sonra da gidip Avrupa'ya giden yük gemisinde çalışacağımız bir işe gireceğiz."

Ralph dikildi ve yüzü soldu. "Yük gemisi."

Rampada hafif, hızlı adımlar duyuldu, annem gelmişti. Gülümsedim. "Selam, hanımefendi!"

"Selam. Selam Ralph."

"Selam Jhene."

Beni doğurmuş, büyütmüş ve devlet istatistik dairesinde çalışmış olmasına karşın, yirmi beşinden daha fazla göstermiyordu. Narin ve zarifti, hep gülümsüyordu ve babamın onu hayattayken nasıl da o kadar çok sevdiğini anlayabiliyordum. Bir ebeveyn hiç yoktan iyiydi. Zavallı Priory, o ortopedik istasyonlardan birinde büyütülmek...

Jhene yaklaşıp elini Ralph'ın yüzüne dayadı. "Hasta gibisin," dedi. "Ne oldu?"

Ralph bayağı bir gülümseme çıkartmayı başardı. "Yok bir şey."

Jhene'nin fazla söze ihtiyacı yoktu. "Bu gece burada kalabilirsin, Priory," dedi. "Kalmanı isteriz. Değil mi Chris?"

"Tabii, evet."

"İstasyona dönmem gerekirdi," dedi Ralph, gördüğüm kadarıyla pek de inandırıcı olmadan. "Ama madem istiyorsunuz, Chris de yarınki semantik dersi için yardıma muhtaç, kalayım da yardımcı olayım."

"Çok düşüncelisin," dedim.

"Ama önce yapılacak bir-iki işim var. Raya bineyim, bir saat içinde dönerim."

Ralph gidince annem dik dik bana baktı, sonra da parmaklarının nazik bir hareketiyle saçlarımı geriye itti.

"Bir şeyler oluyor, Chris."

Kalbim konuşmayı kesti, çünkü bir süreliğine konuşmak istemiyordu. Bekledi.

Ağzımı açtım, ama Jhene devam etti:

"Bir yerlerde bir şeyler oluyor. Bugün işte iki çağrı aldım. Biri öğretmeninden. Diğeri de... söyleyemem. Bir şeyler olana kadar söylemek istemiyorum."

Kalbim yeniden konuşmaya başlamıştı, yavaş ve sıcacık.

"O zaman söyleme, Jhene. Şu çağrılar..."

Sadece baktı. Elimi kendi ılık, yumuşak ellerinin arasına aldı. "Çok gençsin, Chris. O kadar gençsin ki."

Konuşmadım.

Gözleri parladı. "Babanı hiç tanımadın. Tanımış olmanı isterdim. Ne olduğunu biliyor musun?"

"Evet," dedim. "Bir kimya laboratuvarında çalışıyordu, çoğunlukla yerin çok altında."

Ve annem garip bir şekilde ekledi. "Yerin çok altında çalışıyordu ve yıldızları hiç görmedi."

Kalbim göğsümde çığlıklar atıyordu. Yüksek sesle ve şiddetle.

"Ah, annecim, annecim."

Yıllardır ona ilk kez anne diyordum.

Ertesi sabah uyandığımda odada çok gün ışığı vardı, ama Priory'nin yatmış olduğu yastık boştu. Dinledim. Ne duş küpünden şapırtılar, ne de kurutucunun homurtusu duyuluyordu. Gitmişti.

Kayar kapıya iliştirdiği notu buldum.

Öğleyin formül okulunda görüşelim. Annen onun için bir şeyler yapmamı istedi. Bu sabah bir çağrı aldı ve yardımıma ihtiyacı olduğunu söyledi. Görüşmek üzere. Priory.

Jhene için bir şeyler yapan Priory. Garip. Sabahın erken saatlerinde Jhene'ye bir çağrı. Geri dönüp yastığa oturdum.

Ben otururken çocuklardan birkaçı çimenlikten seslendiler. "Hey Chris! Geç kaldın!"

Pencereden başımı uzattım. "Hemen iniyorum!"

"Hayır Chris."

Annemin sesi. Sakindi ve garip bir tınısı vardı. Döndüm. Arkamda, kapının eşiğinde duruyordu, yüzü solgun, ciddiydi, sanki acı çekiyordu. "Hayır, Chris," dedi gene, yavaşça. "Formül okuluna sensiz gitmelerini söyle, bugünlük."

Çocuklar hâlâ aşağıda gürültü yapıyordu, sanırım, ama ben onları duymuyordum. Yalnızca kendimi ve annemi hissediyordum, zayıf ve solgun ve odama tıkılmış. Uzaklardan, iklimlendirme vibra-

törleri homurdanıp mırıldanmaya başlamıştı.

Yavaşça dönüp çocuklara baktım. Üçü de yukarı bakıyordu, dudakları hafifçe aralanmış, yarı gülümser, elleri semantik tabletleri üzerine kapanmış. "Hey," dedi içlerinden biri. Sidney'di sanırım.

"Kusura bakma, Sid. Kusura bakmayın çocuklar. Bensiz gidin. Bugün okula gelemeyeceğim. Sonra görüşürüz, olur mu?"

"Peki, Chris!"

"Hasta mısın?"

"Hayır. Sadece... Sadece bensiz gidin, çocuklar. Görüşürüz."

Uyuşmuş gibiydim. Onların yukarı kalkmış, sorgulayan bakışlarını bırakıp kapıya döndüm. Annem orada değildi. Yavaşça aşağıya inmişti. Çocukların, pek bir gürültüsüz, mono-ray istasyonuna doğru uzaklaştıklarını duydum.

Vakum-asansörünü kullanacağım yerde, yavaşça yürüyerek aşağıya indim. "Jhene," dedim, "Ralph nerede?"

Jhene titreşimli fırçasıyla kısa saçlarını tarar gibi yaptı. "Gönderdim. Bu sabah burada bulunmasını istemedim."

"Neden bu sabah okula gitmedim, Jhene?"

"Chris, lütfen sorma."

Ben daha bir şey söyleyemeden, havada bir ses oldu. Evin ses geçirmez duvarlarını aştı ve çınlayan bir müzik oku gibi hızlı ve yüksek perdeden iliklerimi titretti.

Yutkundum. Tüm korku, belirsizlik ve kuşku birdenbire yok oluvermişti.

Bu sesi duyduğumda Ralph Priory'yi düşündüm. Ah, Ralph, keşke şimdi burada olsaydın. Bunun gerçekliğine inanamadım. Bu sesi duymak ve kulaklarımın yanında bütün bedenimle, ruhumla duymak.

Ses yaklaştı. Uzaklaşacak diye korktum. Ama uzaklaşmadı. Seviyesi düştü ve evin dışında dönen büyük ışık ve gölge yaprakları halinde indi ve ben de anladım ki bu gökyüzü renginde bir helikopter. Homurtusu kesildi ve sessizlikte annem gergince ileri uzandı, elindeki titreşimli fırçayı düşürdü ve derin bir nefes aldı.

Gene bu sessizlikte, evin önünde ilerleyen ayak sesleri duydum. Uzun zamandır beklediğim ayak sesleri.

Hiç gelmeyeceğinden korktuğum ayak sesleri.

Birisi zili çaldı.

Ve ben de kim olduğunu biliyordum.

Ve tüm düşünebildiğim, Ralph, tüm bunlar olurken, neden gitmiş olman gerekti? Kahretsin, Ralph, neden?

Adam sanki bu üniformanın içinde doğmuş gibiydi. Üniforma sanki ikinci bir beyaz renkli deri gibi oturuyordu, orasında burasında mavi bir nokta, bir çizgi vardı. Bir üniforma ne kadar basit ve mükemmel olabilirse o kadar basit ve mükemmeldi, ama ardında tüm evrenin kaslı gücü vardı.

Adı Trent'ti. Kararlı, doğal bir kusursuzlukla, doğrudan konuya girip konuşuyordu.

Orada durmuştum, annem de odanın uzak köşesinde büyülenmiş küçük bir kız gibi duruyordu. Durmuş dinliyordum.

Tüm konuşmadan bazı parçalar anımsıyorum:

"En yüksek notlar, yüksek IQ. Algılama A-1, merak 3A. Uzun, sekiz yıllık eğitim için gerekli heves..."

"Evet, efendim."

"... semantik ve psikoloji öğretmenlerinle konuşuldu..."

"Evet, efendim."

"... ve şunu unutmayın, Bay Christopher..."

Bay Christopher!

"... ve şunu unutmayın, Bay Christopher, Astronot Kurulu tarafından seçildiğinizi hiç kimse bilmemeli."

"Hiç kimse mi?"

"Anneniz ve öğretmeniniz biliyor, tabii ki. Ama başka hiç kimse bilmemeli. Bunu iyice anladınız mı?"

"Evet, efendim."

Trent sakince gülümsedi, orada, koca elleri iki yanında, duruyordu. "Neden diye sormak istiyorsunuz, değil mi? Neden arkadaşlarınıza söyleyemeyeceğinizi? Açıklayacağım.

"Bu bir çeşit psikolojik koruma. Dünyadaki milyarların içinden her yıl on beş bin genç seçi-

yoruz. Bunların içinden, sekiz yıl sonra üç bini öyle ya da böyle bir uzay adamı oluyor. Diğerleri topluma geri dönmeli. Çuvallamış oluyorlar, ama herkesin bunu bilmesine gerek yok. Eğer çuvallayacaklarsa, genellikle ilk altı ay içinde çuvallıyorlar. Ve geri dönüp, arkadaşlarınızın karşısına çıkıp dünyadaki en önemli işte puan tutturamadığınızı söylemek kolay değil. Bu yüzden geri dönmeyi kolaylaştırıyoruz.

"Ama bir neden daha var. O da psikolojik. Bir çocuk olmanın eğlencesinin yarısı, bir konuda diğerlerinden daha iyi olarak onlara üstünlük taslayabilmekte. Astronot seçiminin eğlencesinin yarısını, arkadaşlarına anlatmanı kesinlikle yasaklayarak elinden alıyoruz. O zaman, uzaya beyhude nedenlerle mi yoksa uzayın kendisi için mi gitmek istediğini anlıyoruz. Eğer kişisel kibir yüzünden oradaysan, lanetlenmişsindir. Eğer elinden başka türlüsü gelmiyor, kendini buna mecbur hissediyorsan, kutsanmışsındır."

Anneme doğru bir baş işareti yaptı. "Teşekkürler, Bayan Christopher."

"Efendim," dedim. Bir sorum var. Bir arkadaşım. Ralph Priory. Bir orto-istasyonunda yaşıyor..."

Trent başıyla onayladı. "Sana notunu söyleyemem tabii ki, ama o da listemizde. Arkadaşın mı? Onu da yanında istersin tabii ki. Kayıtlarına bakacağım. İstasyonda mı yetişmiş demiştin? Bu iyi değil. Ama, göreceğiz."

"Eğer ilgilenirseniz, lütfen, teşekkür ederim."

"Cumartesi öğleden sonra saat beşte Roket İstasyonu'nda bana gelin, Bay Christopher. O vakte kadar: Sessizlik."

Selam verdi ve gitti. Helikopterle havalandı ve annem hızla yanıma geldi. "Oh, Chris, Chris," diyordu arka arkaya ve birbirimize sarılıp fısıldaştık, konuştuk ve bana birçok şey söyledi, bunun bizim için ama özellikle benim için ne kadar güzel olacağını, ne kadar iyi olacağını, bunun nasıl bir onur olduğunu, eski zamanlarda, erkeklerin oruç tutup, yeminler edip kiliselere katıldıkları ve dillerini tutup sessiz kaldıkları ve değerli bir hayat sürmek için dua ettikleri, uzak yerlerdeki kiliseler için keşişler ve rahipler olarak iyi yaşamlar sürdürdükleri, sonra da ileri çıkıp örnek yaşamlar sürdürdükleri ve örnek oldukları günlerdeki gibi olacağını söyledi. Şimdi de farklı değildi, bu da bir şekilde daha büyük bir rahiplikti, böyle görüyordu, biliyordu ve ben de bunun küçük bir parçası olacaktım, artık onun olmayacaktım, tüm dünyalara ait olacaktım, babamın olmak istediği ama olamadığı, olacak kadar yaşayamadığı her şey olacaktım...

"Çok doğru, çok doğru," diye mırıldandım. "Olacağım, söz veriyorum, olacağım..."

Kendi sesimi duydum. "Jhene, nasıl, Ralph'a nasıl söyleyeceğiz? O ne olacak?"

"Buradan gidiyorsun, o kadar, Chris. Ona bunu söyle. Çok basit. Başka bir şey söyleme. Anlayacaktır."

"Ama Jhene, sen..."

Hafifçe gülümsedi. "Evet yalnız kalacağım, Chris. Ama işim olacak ve Ralph da burada olacak."

"Demek istiyorsun ki..."

"Onu orto-istasyondan alacağım. Sen gittiğinde, o burada yaşayacak. Söylememi istediğin buydu, değil mi Chris?"

Başımla onayladım, içten içe felç olmuş gibiydim, bir tuhaf olmuştum.

"Söylemeni istediğim tam da buydu."

"İyi bir oğul olacak, Chris. Neredeyse senin kadar iyi."

"İyi olacak!"

Ralph Priory'ye söyledik. Belki de bir yıllığına Avrupa'ya okumaya gideceğimi ve annemin ben dönene kadar Ralph'ın gelip onun oğlu olarak yaşamasını istediğini. Hemen ve hızla söyledik, bu sanki ağızlarımızı yakıyormuş gibi. Ve bitirdiğimizde, Ralph geldi ve elimi sıkıp annemi yanaklarından öptü ve dedi ki:

"Gurur duyarım. Çok gurur duyarım."

Garipti, ama Ralph neden ve nereye gittiğimi ya da ne kadar süre ayrı kalacağımı sormadı bile. Tek söylediği, "Çok eğlendik, değil mi?" oldu ve orada bıraktı, sanki daha fazlasını söylemeye cesaret edemiyormuş gibi.

Cuma akşamıydı, halk meydanının merkezin-

deki amfitiyatrodaki konserden sonra, Priory, Jhene ve ben eve dönüyorduk, gülüşüyor, yatmaya hazırlanıyorduk.

Bavul hazırlamamıştım. Priory kısaca bundan söz etti, ama devamını getirmedi. Önümüzdeki sekiz yıl boyunca tüm kişisel ihtiyaçlarım başkası tarafından karşılanacaktı. Bavul toplamaya gerek yoktu.

Semantik öğretmenim aradı, gülümsedi ve kısa, hoş bir güle güle dedi.

Sonra yattık ve uykuya dalmadan önceki bir saat boyunca bunun Ralph ve Jhene'le geçirdiğim son gece olduğunu düşünüp durdum. En son gece.

Yalnızca on beş yaşındaki bir çocuk; ben.

Sonra, karanlıkta, uykuya dalmadan hemen önce, Priory yavaşça yastıkta başını çevirdi, vakur yüzünü bana döndürdü ve fısıldadı, "Chris?" durakladı. "Chris. Hâlâ uyanık mısın?" Hafif bir yankı gibiydi.

"Evet," dedim.

"Düşünüyor musun?"

Bir duraksama.

"Evet."

Dedi ki, "Artık... artık beklemiyorsun, değil mi?"

Ne demek istediğini anlıyordum. Yanıt veremezdim.

"Çok yorgunum, Ralph," dedim.

Arkasını döndü, yerleşti ve dedi ki, "Ben de

öyle düşünmüştüm. Artık beklemiyorsun. Vay canına, ama bu çok iyi, Chris. Çok iyi."

Bana doğru uzandı ve hafifçe kolumu yumrukladı.

Sonra ikimiz de uyuduk.

Cumartesi sabahı oldu. Çocuklar dışarıda çığlıklar atıyordu. Sesleri sabahın yedisinin sisini dolduruyordu. Yaşlı Wickard'ın vantilatörünün açıldığını ve sersemletici tüfeğinin neşeyle sallandığını gördüm.

"Susun!" diye bağırdığını duydum, ama sesi aksi değildi. Bu onun sıradan cumartesi oyunuydu. Çocukların kıkırdadığını duydum.

Priory uyandı ve "Bugün onlarla gitmeyeceğini söyleyeyim mi?" dedi.

"Öyle bir şey söyleme sakın." Jhene kapıdan girmişti. Pencereden sarktı, sislerin içinden saçları ışıl ışıldı. "Hey, çocuklar! Ralph ve Chris birazdan gelecekler. Yerçekimini tutun!"

"Jhene!" diye haykırdım.

Bize yaklaştı. "Cumartesi gününü her zamanki gibi geçireceksiniz; çocuklarla!"

"Seninle kalmayı düşünüyordum, Jhene."

"Bu nasıl bir tatil günü olur ki?"

Bize kahvaltımızı ettirdi, ikimizi de yanaklarımızdan öptü ve kapıdan dışarı, çocukların kollarına itekleyiverdi.

"Bugün Roket Limanı'na gitmeyelim, çocuklar."

"Ay, Chris, neden olmasın?"

Suratları şekilden şekle girdi. Tarihte ilk kez gitmek istemiyordum. "Şaka ediyorsun, Chris."

"Tabii ki şaka ediyor."

"Hayır, şaka etmiyor. Ciddi," dedi, Priory. "Üstelik ben de gitmek istemiyorum. Her cumartesi gidiyoruz. Yorucu oluyor. Gelecek hafta gidebiliriz."

"Ay..."

Bundan hoşlanmamışlardı, ama kendi başlarına da gitmiyorlardı. Biz olmadan keyfi çıkmaz diye düşünüyorlardı.

"Ne yapalım, gelecek hafta gideriz."

"Tabii gideriz. Ne yapmak istersin, Chris?"

Söyledim.

O sabahı saklambaç ve çoktandır oynamadığımız başka oyunlar oynayarak geçirdik, eski, paslı terk edilmiş demiryollarında yürüdük, kasaba dışındaki küçük korularda dolaştık, kuş fotoğrafı çektik, derede yüzdük ve tüm bu zaman boyunca düşündüm; bu son günümdü.

Cumartesi günleri yaptığımız her şeyi yaptık. Tüm o aptalca, delice şeyleri yaptık, Ralph dışında kimse benim gideceğimi bilmiyordu ve saat beş de yaklaşıp duruyordu.

Saat dörtte çocuklarla vedalaştım.

"Bu kadar erken mi gidiyorsun, Chris? Bu akşam ne olacak?"

"Saat sekizde arayın," dedim. "Gidip Sally Gibberts filmini seyrederiz!"

"Müthiş!"

"Yerçekimini kes!"

Ve Ralph'la birlikte eve döndük.

Annem evde yoktu, ama bir parçasını bırakmıştı, bir sesli film makarasında gülümseyişini, sesini ve sözcüklerini bırakmıştı. Makarayı göstericiye taktım ve görüntüyü duvara yansıttım. Yumuşak sarı saçları, beyaz yüzü ve sakin sözcükleri:

"Veda etmekten nefret ederim, Chris, fazladan bazı işleri yapmak üzere laboratuvara gittim. Bol şans. Sevgilerimle. Seni bir daha gördüğümde, bir erkek olacaksın."

Bu kadardı.

Ben bunu dört kez seyrederken, Priory dışarıda bekledi. "Veda etmekten nefret ederim, Chris, ... işleri yapmak ... gittim. ... şans. Sevgilerimle..."

Ben de bir gece önce bir makara film hazırlamıştım. Göstericiye taktım ve orada bıraktım. Yalnızca hoşçakal diyordu.

Priory yarı yola kadar benimle geldi. Benimle birlikte Roket Limanı mono-rayına binmesini istemedim. Elini sıkıca sıktım ve "Bugün eğlenceliydi, Ralph," dedim.

"Evet. Eh, gelecek cumartesi görüşmek üzere, ha, Chris?"

"Evet demek isterdim."

"Gene de evet de. Gelecek cumartesi; orman, çocuklar, roketler, Yaşlı Wickard ve sevgili sersemletici tüfeği."

Güldük. "Tabii. Gelecek cumartesi, erkenden. Annemize iyi bak, olur mu Priory?"

"Aptalca bir istek, sersem," dedi.

"Öyle, değil mi?"

Yutkundu. "Chris."

"Evet?"

"Bekleyeceğim. Senin beklediğin gibi ve artık beklemek zorunda kalmadığın gibi. Bekleyeceğim."

"Belki uzun sürmez, Priory. Umarım sürmez."

Onu bir kez kolundan dürttüm, o da beni dürttü.

Mono-rayın kapısı kapandı. Tren ileri atıldı ve Priory geride kaldı.

Limanda indim. İdari binaya beş yüz metrelik bir yürüyüş vardı. Bunu yürümek on yılımı almıştı.

"Bir daha gördüğümde, bir erkek olacaksın..."

"Kimseye söyleme..."

"Bekleyeceğim, Chris..."

Hepsi kalbime düğümlenmişti ve gitmiyordu, gözlerimden su olup aktılar.

Hayallerimi düşündüm. Ay Roketi. Artık benim bir parçam, hayallerimin bir parçası olmayacaktı. Ben onun bir parçası olacaktım.

Kendimi küçücük hissettim, orada yürürken, yürürken, yürürken.

Öğleden sonra Londra roketi tam ben ofis binasına girerken havalanıyordu. Yeri sarstı ve kalbimi titretti.

Garip bir şekilde hızlı büyümeye başlamıştım.

Durmuş roketi seyrediyordum ki, birisi topuklarını vurup hızla beni selamladı.

Afallamıştım.

"C. M. Christopher?"

"Evet efendim. Emrinizdeyim, efendim."

"Buradan, Christopher. Şu kapıdan."

Kapıdan, telörgünün ötesine...

Yüzümüzü dayadığımız, rüzgârın ılıklığını hissettiğimiz ve dayanırken kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi unutup, kim olabileceğimizi, nereye gidebileceğimizi düşündüğümüz o telörgü.

Çocuk olmaktan hoşlanan, bir kasabada yaşayıp kasabadan hoşlanan, az çok okuldan hoşlanan, futboldan hoşlanan ve babaları ile annelerinden hoşlanan çocukların dizildiği o telörgü...

Her haftanın her gününün her saatinde bir süreliğine ateşi ve yıldızları ve ardında bekledikleri telörgüyü düşünen çocuklar... roketlerden daha fazla hoşlanan çocuklar.

Anne, Ralph, sizi göreceğim. Geri döneceğim.

Anne!

Ralph!

Ve yürüyüp, telörgünün ötesine geçtim.

Başlangıcın Sonu

Çim biçme makinesini bahçenin ortasında durdurdu, çünkü tam da o anda güneşin batmış, yıldızların da görünmüş olduğunu hissetmişti. Vücuduna ve suratına sıçramakta olan taze kesilmiş çimler döküldü. Evet, yıldızlar oradaydı, önce soluklardı, ama çölün berrak gökyüzünde parlaklaşıyorlardı. Verandadaki kapının kapandığını duydu ve geceyi seyretmesini seyreden karısının varlığını hissetti.

"Tam zamanı," dedi karısı.

Başıyla onayladı; saatine bakmasına gerek yoktu. Zaman akıp giderken kendini önce çok yaşlı, sonra çok genç, çok soğuk sonra çok sıcak hissetti, şimdi öyle, sonra böyle. Aniden kilometrelerce uzaktaydı. Kendi oğlu olmuştu, düzenli biçimde konuşuyor, üzerine yeni bir üniforma geçirip yiyecek durumunu, oksijen tüplerini, basınçlı başlığı, uzay giysisini kontrol ederken atan kalbini ve oluşan paniği örtmek için ani bir hareket yapıyor ve bu gece dünyadaki herkesin yaptığı gibi hızla dolan gökyüzüne bakmak üzere başını çeviriyordu.

Sonra aniden geri dönüyor, bir kez daha oğlunun çim biçme makinesinin sapını kavramış olan

babası oluyordu. Karısı seslendi, "Gel de verandada otur."

"Çalışmalıyım!"

Merdivenlerden inip çimenlikte ilerledi. "Robert için endişelenme; bir şey olmaz."

"Ama o kadar yeni ki," diyen kendi sesini duydu. "Evvelce hiç yapılmadı. Düşün, insanlı bir roket bu gece ilk uzay istasyonunu inşa etmek üzere yükselecek. Koca Tanrım, yapılamaz, mevcut değil, roket yok, deneme alanı yok, kalkış zamanı, teknisyenler yok. Zaten, benim Bob adında bir oğlum bile yok. Bunlar benim için çok fazla!"

"O zaman orada dikilmiş nereye bakıyorsun?"

Adam başını salladı. "Bu sabah geç bir saatte, işe giderken, birisinin yüksek sesle güldüğünü duydum. Beni sarstı, sokak ortasında dondum kaldım. Gülen bendim! Neden? Çünkü nihayet Bob'ın bu gece ne yapacağını gerçekten biliyordum; sonunda inanmıştım. Kutsal benim kullandığım bir sözcük değildir, ama tüm o trafiğin ortasında öyle hissetmiştim. Sonra, öğleden sonra, mırıldandığımı fark ettim. Şarkıyı bilirsin. 'Tekerlek tekerlek içinde. Gökyüzünün ortasında.' Gene güldüm. Uzay istasyonu, tabii ki, diye düşündüm. Bob'ın altı ya da sekiz hafta yaşayıp geri döneceği, içi boş direkli koca tekerlek. Eve dönerken şarkının gerisini hatırladım. 'İnançla dönen küçük tekerlek, Tanrı'nın inayetiyle dönen büyük tekerlek.' Zıplamak, çığlık atmak ve patlamak istedim!"

Karısı koluna dokundu. "Dışarıda duracaksak, hiç olmazsa rahat edelim."

Çimenliğin ortasına iki hasır sallanan iskemle yerleştirdiler ve bir ufuktan diğerine uzanan kayalıkların arasındaki karanlıktan yıldızlar çıkarken sessizce oturdular.

"Bak," dedi sonunda karısı, "Her yıl Sisley Field'de havai fişekleri bekler gibi."

"Bu akşam daha büyük bir kalabalık..."

"Düşünüyorum da, bir milyar kişi şu anda gökyüzünü seyrediyor, hepsinin ağzı aynı anda açılmış."

Beklediler, yeryüzünün ayaklarının altında hareket ettiğini hisseder gibiydiler.

"Şimdi saat kaç?"

"Sekize on bir var."

"Hep haklısın; kafanın içinde bir saat olmalı."

"Bu akşam hatalı olamam. Ateşlemeden bir saniye öncesinde sana haber verebilirim. Bak! On dakika uyarısı!"

Batı göğünde dört kırmızı fişeğin açılmasını, çölün üzerinde, rüzgârla salınarak alçalmasını sonra da onları söndüren toprağa kavuşmalarını seyrettiler.

Yeni karanlıkta karı koca iskemlelerinde sallanmadan oturdular.

Bir süre sonra adam, "Sekiz dakika," dedi. Bir duraklama. "Yedi dakika." Daha uzun gibi gelen bir duraklama. "Altı..."

Karısı, başı arkada, hemen tepesindeki yıldızları inceledi ve mırıldandı, "Neden?" Gözlerini kapattı. "Neden roketler, neden bu gece? Bütün bunlar neden? Bilmek istiyorum."

Kocası geniş Samanyolu'nun ışığında kadının solgun yüzüne baktı. Bir yanıtın kıpırtısını hissetti, ama bıraktı karısı devam etsin.

"Demem o ki, şu eski yanıt değil, hani insanların Everest'e neden tırmandıkları sorulduğunda, 'Orada da ondan,' yanıtı verilir. Hiç anlamam. Bence bu bir yanıt değil."

Beş dakika, diye düşündü adam. Zaman geçiyor... kol saati... tekerlek içinde tekerlek... küçük tekerleği döndüren... büyük tekerleği döndüren... tam ortasında... dört dakika!... Adamlar artık rokete yerleşmiştir, arı kovanı, kontrol panelinde ışıklar yanıp sönüyordur...

Dudakları oynadı.

"Tek bildiğim, bunun gerçekten başlangıcın sonu olduğu. Taş Devri, Bronz devri, Demir Devri; şimdiden başlayarak bunların hepsini Dünya'da yürüdüğümüz, sabahları kuşları duyduğumuz ve arzuyla çığlık attığımız zamanlar için tek bir isim altında toplayacağız. Belki de buna Dünya Çağı ya da belki Yerçekimi Çağı diyeceğiz. Milyonlarca yıl yerçekimiyle mücadele ettik. Amip ve balık olduğumuz sıralar, yerçekimi bizi ezmeden denizden çıkmaya çabaladık. Güvenli bir biçimde sahile çıktığımızda, yerçekimi yeni buluşumuz olan

omurgamızı kırmadan ayakta durmaya çabaladık, tökezlemeden yürümeye, yere düşmeden koşmaya çalıştık. Bir milyar yıl yerçekimi bizi burada tuttu, rüzgâr ve bulutlarla, güve ve çekirgelerle oyaladı. Bu gecenin önemli yanı burada... Yerçekimini anımsayacağımız çağın kesinlikle sonu geldi. Çağları nasıl böleceklerini bilmiyorum, uçan halıları hayal eden İranlılarla mı, bilmeden doğum günlerini ve Yeni Yılı yükseklere attıkları fişeklerle kutlayan Çinlilerle mi yoksa önümüzdeki bir saatin bir dakikası, inanılmaz bir saniyesiyle mi? Ama çabalamayla geçen bir milyar yılın sonunda, biz insanlar için her halükârda onurlu ve eski bir şeylerin sonundayız."

Üç dakika... iki dakika elli dokuz saniye... iki dakika elli sekiz saniye...

"Ama," dedi karısı, "Hâlâ nedenini bilmiyorum."

İki dakika, diye düşündü adam. Hazır? Hazır? Hazır? diye sesleniyordu uzaklardan telsizdeki ses. Hazır! Hazır! Hazır! diyordu mırıldanan roketten gelen hızlı, hafif yanıt. Evet! Evet! Evet!

Bu gece, diye düşündü adam, başarılı olamazsak bile, bir ikinci, sonra da bir üçüncü gemi göndereceğiz ve tüm gezegenlere, sonra da tüm yıldızlara gideceğiz. Ölümsüz ve ebediyen gibi kocaman laflar anlam kazanana kadar gitmeyi sürdüreceğiz. Kocaman laflar, evet, istediğimiz bu. Süreklilik. Dillerimiz ilk kez ağızlarımızda hareket ettiğinden

beri hep sorduk. Bunun anlamı nedir? Ölüm ensemizde solurken, başka bir sorunun anlamı yok. Ama on bin yabancı güneşin çevresinde dolanan on bin dünyaya yerleşelim ve soru da solup gitsin. İnsan bitimsiz ve sonsuz olacak, uzay bitimsiz ve sonsuz olduğu sürece. İnsan da, uzay gibi, ebediyen gidecek. Bireyler her zaman olduğu gibi ölebilir, ama tarihimiz gelecekte görme ihtiyacı hissettiğimiz kadar ileriye uzanacak ve tüm gelecek zamanda hayatta kalışımızın bilgisiyle, güvenliği ve dolayısıyla hep aramış olduğumuz yanıtı bulacağız. Yaşam armağanıyla, yapabileceklerimizin en azı armağanı koruyup sonsuzluğa aktarmak. Bu uğraşmaya değer bir amaç.

Hasır iskemleler çimenlikte yavaşça hışırdadı.

Bir dakika.

"Bir dakika," dedi adam yüksek sesle.

"Ah!" Karısı birden uzanıp elini tuttu. "Umarım Bob..."

"İyi olacak!"

"Ah, Tanrım, esirge..."

Otuz saniye.

"Seyret şimdi."

On beş, on, beş...

"Seyret!"

Dört, üç, iki, bir.

"İşte! İşte! Ah! İşte! İşte!"

İkisi de haykırdı. İkisi de ayağa kalktı. İskemleler geriye kaykılıp yere devrildi. Adam ve karısı

salındı, elleri diğerini bulmaya, yakalamaya, sıkmaya çalıştı. Gökteki parlayan rengi gördüler ve on saniye sonra, yükselen büyük kuyrukluyıldız gökyüzünü yaktı, yıldızları söndürdü ve ateşler içinde Samanyolu'nun kalabalığında başka bir yıldız olmak için uçtu. Adam ve karısı, sanki sonu görünmeyecek derinlikte ve karanlıkta bir çukurun tepesindeki inanılmaz bir uçurumun kıyısında tökezlemişler gibi birbirlerine tutundu. Yukarı bakarken, inleyip çığlık attıklarını fark ettiler. Konuşabilmeleri için, uzun bir sürenin geçmesi gerekti.

"Gitti, değil mi, değil mi?"

"Evet..."

"Her şey yolunda, değil mi?"

"Evet... evet..."

"Düşmedi mi?"

"Hayır, hayır, her şey yolunda, Bob iyi, iyi."

Sonunda birbirlerinden uzaklaştılar.

Adam yüzüne eliyle dokundu ve ıslak parmaklarına baktı. "Ben," dedi, "Ben..."

Beş dakika daha beklediler, sonra da on dakika, başlarındaki, retinalarındaki karanlık bir milyon ateşli tuz taneciği tarafından yakılana kadar. Sonra gözlerini kapattılar.

"Peki," dedi kadın, "haydi artık içeri girelim."

Adam hareket edemedi. Yalnızca eli kendi başına ilerilere uzanıp çim biçme makinesinin sapını yakaladı. Elinin ne yaptığını gördü ve dedi ki, "Biraz daha yapılması..."

"Ama göremiyorsun."

"Yeteri kadar görüyorum," dedi. "Bunu bitirmeliyim. Sonra içeri girmeden önce verandada biraz daha otururuz.

Kadının iskemleleri verandaya çıkartmasına yardım etti, sonra onu oturtup ellerini çim biçme makinesinin sapına dayadı. Çim biçme makinesi. Tekerlek içinde tekerlek. Ellerinizde tuttuğunuz, sessiz felsefenizle ilerlerken, iterek bir şakırtıyla ileri sürdüğünüz basit bir makine. Gürültü, ardından sıcak bir sessizlik. Dönen tekerlek, ardından düşüncelerin ayak sesleri.

Bir milyar yaşındayım, dedi kendi kendine; bir dakikalığını. İki santim, hayır on bin kilometre boyundayım. Aşağıya bakıyorum, ama ayaklarım o kadar aşağıdalar ve o kadar uzaklaşmışlar ki, göremiyorum.

Çim biçme makinesini yürüttü. Uçuşan çimler yavaşça etrafına yağdı; bundan keyif aldı ve nihayet kendisinin, gençlik çeşmesinin serin sularında yıkanan tüm insanlıktan ibaret olduğunu hissetti.

Bu banyonun ardından, tekerlekler, inanç ve Tanrı'nın inayetinin yukarılarda bir yerlerde, o tek yıldızın, bir milyon hareketsiz yıldızın arasında hareket edip, hareketini sürdürmeye cesaret ettiği o gökyüzünün ortasında olduğu hakkındaki şarkıyı yeniden hatırladı.

Sonra çim biçmeyi bitirdi.

Roket

Bazı geceler Fiorello Bodoni karanlık gökyüzünde uğuldayan roketleri duyup uyanırdı. Sevgili karısının rüya gördüğünden emin, parmak uçlarında yataktan kalkar, gece havasına çıkardı. Bir anlığına, nehir kenarındaki küçük evin bayat yemek kokusundan kurtulurdu. Sessiz bir anlığına bırakırdı kalbi roketlerin peşinden uzaya yükselsin.

Şimdi, bu gece, karanlıkta yarı çıplak durmuş havada mırıldanan ateş pınarlarını seyrediyordu. Uzun, vahşi yollarında Mars, Satürn ve Venüs'e giden roketler!

"Bak, bak, Bodoni."

Bodoni dönüp baktı.

Sessiz nehrin kıyısında, bir süt kasasına oturmuş yaşlı bir adam da gece yarısı sessizliğindeki roketleri seyrediyordu.

"Ah, sen misin, Bramante!"

"Her gece çıkar mısın, Bodoni?"

"Yalnızca hava almak için."

"Yani? Ben şahsen roketleri yeğlerim," dedi yaşlı Bramante. "Başladıklarında çocuktum. Seksen yıl önce ve daha bir tanesine bile binmedim."

"Bir gün birine bineceğim," dedi Bodoni.

"Aptal!" diye haykırdı Bramante. "Hiç gidemeyeceksin. Bu zengin insanların dünyası." Anımsamayla kır saçlı kafasını salladı. "Ben gençken, ateşli harflerleyazmışlardı: GELECEĞİN DÜNYASI! Bilim, Konfor ve yeni şeyler! Ha! Seksen Yıl. Gelecek şimdi oldu! Roketlerle uçuyor muyuz? Hayır! Bizden önce atalarımızın yaptığı gibi, döküntü binalarda yaşıyoruz."

"Belki oğullarım..." dedi Bodoni.

"Hayır, onların oğulları da olmaz!" diye haykırdı yaşlı adam. "Hayalleri ve roketleri olanlar zengin insanlar!"

Bodoni tereddüt etti. "Yaşlı adam, üç bin dolar biriktirdim. Biriktirmek altı yılımı aldı. İşim için, makinelere yatıracaktım. Ama bir aydır her gece uyanıyorum. Roketleri duyuyorum. Düşünüyorum. Ve bu gece kararımı verdim. Birimiz Mars'a uçacak!" Gözleri parlak ve kapkaraydı.

"Aptal," diye tersledi Bramante. "Nasıl seçeceksin? Kim gidecek? Eğer sen gidersen, karın senden nefret edecek, çünkü uzayda, Tanrı'ya biraz daha yakın olacaksın. Şaşırtıcı yolculuğunu ona anlattığında, kızgınlık içini kemirmeyecek mi?"

"Hayır, hayır!"

"Evet! Ya çocukların? Yaşamları, onlar burada kalmışken Mars'a uçan babalarıyla dolu olmayacak mı? Çocuklarını ne anlamsız bir görevle baş başa bırakacaksın. Yaşamları boyunca roketleri

hayal edecekler. Uykusuz kalacaklar. İstek onları hasta edecek. Tıpkı şimdi senin olduğun gibi. Gidemezlerse ölmek isteyecekler. Seni uyarıyorum, önlerine bu hedefi koyma. Bırak yoksul olmaktan hoşnut olsunlar. Gözlerini kendi ellerine ve senin çöplüğüne döndür, yıldızlara değil.

"Ama..."

"Farz et ki karın gitti? Nasıl hissedeceksin, onun gidip senin gidemediğini bildiğinde? Kutsal biri olacak. Onu nehre atmayı düşüneceksin. Hayır, Bodoni, yeni bir kırıcı makine al, buna ihtiyacın var ve hayallerini bununla kır ve paramparça et."

Yaşlı adam yatıştı, gökten roket görüntülerinin boğulduğu nehre bakakaldı.

"İyi geceler," dedi Bodoni.

"İyi uykular," dedi diğeri.

Ekmek, kızartıcıdan fırladığında, Bodoni neredeyse bir çığlık atıyordu. Gece uykusuz geçmişti, sinirli çocukları ve dağ gibi karısının arasında, Bodoni dönüp durmuş ve boşluğa bakmıştı. Bramante haklıydı. Parayı yatırmak en doğrusuydu. Yalnızca biri rokete binip, diğerleri kızgınlığa gömülmüş kalacakken, biriktirmenin anlamı neydi ki?

"Fiorello, ekmeğini ye," dedi eşi Maria.

"Boğazım kurudu," dedi Bodoni.

Çocuklar koşarak geldi, üç oğlan bir oyuncak roket için kavga ediyor, iki kız da Mars, Venüs ve

Neptün sakinlerini canlandıran bebeklerini taşıyorlardı, üç sarı gözü ve on iki parmağı olan yeşil bebekler.

"Venüs roketini gördüm," diye haykırdı Paolo.

"Vuuuşşş, diye havalandı," dedi Antonello.

"Çocuklar," diye haykırdı, elleriyle kulaklarını kapatan Bodoni.

Hepsi dönüp ona baktı. Nadiren bağırırdı.

Bodoni ayağa kalktı. "Dinleyin hepiniz," dedi. "İçimizden birini Mars roketine bindirecek kadar param var."

Herkes çığlık attı.

"Anladınız mı?" diye sordu. "Yalnızca birimiz. Ama kim?"

"Ben, ben, ben!" diye haykırdı çocuklar.

"Sen," dedi Maria.

"Sen," dedi ona Bodoni.

Hepsi sustu.

Çocuklar düşündü. "Lorenzo gitsin, o en büyüğümüz."

"Miriamne gitsin, o bir kız!"

"Göreceklerini düşün," dedi Bodoni'nin eşi, ama gözleri bir garipti. Sesi titriyordu. "Meteorlar, balık gibi. Evren. Ay. Döndüğünde anlatabilecek birinin gitmesi gerekir. Senin sözcüklerle aran iyidir."

"Palavra, senin de öyledir," diye itiraz etti adam.

Herkes ürperdi.

"İşte," dedi Bodoni mutsuzca. Bir süpürgeden çeşitli uzunluklarda çöpler koparmıştı. "En kısa çöpü çeken kazanır." Yumruğunu sıkıp uzattı. "Seçin."

Hepsi vakarla sıraya girdiler.

"Uzun çöp."

"Uzun çöp."

Bir tane daha.

"Uzun çöp."

Çocuklar bitirdi, oda sessizdi.

İki çöp kalmıştı. Bodoni kalbinin çarptığını hissetti. "Şimdi," diye fısıldadı. "Maria."

Kadın çekti.

"Kısa çöp," dedi.

"Ah," diye içini çekti Lorenzo, yarı mutlu yarı hüzünlü. "Anne Mars'a gidiyor."

Bodoni gülümsemeye çalıştı. "Tebrikler. Bugün biletini alırım."

"Dur, Fiorello..."

"Gelecek hafta gidebilirsin," diye fısıldadı adam.

Kadın, çocuklarının üzerine dikilmiş mahzun bakışlarını, düzgün koca burunlarının altındaki gülümseyişlerini gördü. Çöpü yavaşça kocasına geri verdi. "Ben Mars'a gidemem."

"Ama neden?"

"Yeni bir çocukla meşgul olacağım."

"Ne!"

Kadın ona bakamadı. "Bu durumda yolculuk etmem iyi olmaz."

Adam kadını dirseğinden kavradı. "Doğru mu bu?"

"Bir daha çekin, baştan başlayın."

"Niye bunu daha önce söylemedin?" dedi kuşkuyla.

"Unuttum."

"Maria, Maria," diye fısıldadı, kadının suratını okşayarak. Çocuklara döndü. "Yeniden çekin."

Paolo hemen en kısa çöpü çekti.

"Mars'a gidiyorum!" Çılgınca dans ediyordu. "Teşekkürler baba!"

Diğer çocuklar uzaklaştı. "Çok iyi, Paolo."

Paolo gülümsemekten vazgeçip annesi ile babasına, kardeşlerine baktı. "Gidebilirim, değil mi?" diye kararsızlıkla sordu.

"Evet."

"Ve geri döndüğümde beni seveceksiniz, değil mi?"

"Tabii ki."

Paolo titreyen ellerindeki değerli süpürge çöpünü inceleyip başını salladı. Çöpü elinden attı. "Unuttum. Okul başlıyor. Ben gidemem. Yeniden çekin."

Kimse çekmek istemiyordu. Üzerlerine tam bir hüzün çökmüştü.

"Hiçbirimiz gitmeyeceğiz," dedi Lorenzo.

"En doğrusu bu," dedi Maria.

"Bramante haklıydı," dedi Bodoni.

Kahvaltısı boğazına dizilen Fiorello Bodoni hurdacı dükkânında çalışmaya koyuldu, metalleri parçaladı, eritti, kullanılabilir külçeler döktü. Alet edevatı dökülüyordu; rekabet yirmi yıldır onu fakirliğin kıyısında tutuyordu.

Çok kötü bir sabahtı.

Öğleden sonra bir adam hurdacıya girdi ve kırıcının başında çalışan Bodoni'ye seslendi. "Hey, Bodoni, senin için bir miktar metalim var!"

"Nedir o, Bay Mathews," dedi Bodoni huzursuzca.

"Bir roket. Ne oldu? İstemiyor musun?"

"Evet, evet!" Adamı kolundan yakaladı ve şaşkınlıkla durdu.

"Tabii ki," dedi Mathews, "bu yalnızca bir maket. Bilirsin. Bir roket planladıklarında, önce tam boy alüminyumdan bir modelini yaparlar. Onu eritip küçük bir kâr elde edebilirsin. Sana iki bine bırakırım..."

Bodoni kolunu bıraktı. "Bende o kadar para yok."

"Üzgünüm. Yardımcı olmak istemiştim. Son konuştuğumuzda hurda ihalelerini nasıl kaybettiğini anlatıyordun. Bunu aramızda kalmak koşuluyla sana bırakabilirdim. Pekâlâ..."

"Yeni aletlere ihtiyacım var. Bunun için para biriktirdim."

"Anlıyorum."

"Eğer roketi satın alırsam, onu eritemeyeceğim bile. Alüminyum fırınım geçen hafta bozuldu."

"Doğru."

"Eğer senden satın alırsam bile roketi kullanamam."

"Biliyorum."

Bodoni gözlerini kırpıp kapattı. Sonra gözünü açıp Bay Mathews'a baktı. "Ama ben koca bir aptalım. Paramı bankadan çekip sana ödeyeceğim."

"Ama eğer roketi eritemezsen..."

"Teslimatı yap," dedi Bodoni.

"Olur, sen öyle diyorsan. Bu gece mi?"

"Bu gece," dedi Bodoni, "iyi olur. Evet, bu gece bir roketim olsun isterim."

Gökte ay vardı. Roket hurdalıktaydı, beyaz ve büyüktü. Ayın beyazlığını ve yıldızların maviliğini yansıtıyordu. Bodoni baktı ve hepsini çok sevdi. Onu okşamak, üzerine yaslanmak, yanağına bastırmak ve yüreğinin tüm gizli arzularını ona anlatmak istiyordu.

Kafasını kaldırıp baktı. "Tamamen benimsin," dedi. "Hiç hareket etmesen ya da ateş kusmasan ve öylece orada durup elli yıl boyunca paslansan bile, benimsin."

Roket zaman ve uzaklık kokuyordu. Bir saatin içine girmek gibiydi. İsviçre işi gibi ince yapılmıştı. İnsan onu saat cebinde taşıyabilirdi. "Bu gece

burada uyuyabilirim bile," diye heyecanla fısıldadı Bodoni.

Pilot koltuğuna oturdu.

Bir kola dokundu.

Ağzı kapalı mırıldandı, gözlerini de kapatmıştı.

Mırıltı yükseldi, yükseldi, kuvvetlendi, garipleşti, daha canlandırıcı bir hale geldi, içinde titreşiyor, onun ileriye doğru yaslanmasına neden oluyor, onu ve gemiyi gürleyen bir sessizlikte ve bir tür metal çığlığında ileriye doğru itiyor, yumrukları kontrollerin üzerinde uçuşurken sımsıkı kapalı gözleri titreşiyordu ve ses yükseldi de yükseldi, sonunda bir ateş, bir kuvvet, bir kaldırma, onu ikiye bölecekmiş gibi duran bir itiş gücüne dönüştü. Yutkundu. Ardı ardına mırıldandı ve durmadı, çünkü durdurulamazdı, yalnızca devam edebilirdi, gözleri sımsıkı kapalı, yüreği ateşli. "Kalkıyoruz!" diye bağırdı. Şiddetli bir sarsıntı! Gök gürültüsü! "Ay!" diye haykırdı, gözleri kapanıp körleşmişti. "Meteorlar!" Volkanımsı parlaklıkta sessiz ilerleme. "Mars. Ah, evet! Mars! Mars!"

Arkasına yaslandı, bitkin, nefes nefese. Titreyen elleri kontrolleri bıraktı, kafası çılgınca sallanıyordu. Uzun bir süre oturduğu yerde kaldı, derin derin nefes alıp veriyor, kalbinin atışı yavaşlıyordu.

Yavaşça, yavaşça gözlerini açtı.

Hurdalık hâlâ oradaydı.

Hareket etmeden oturdu. Bir dakikalığına, göz-

lerini hiç ayırmadan yığılı metal kümelerine baktı. Sonra doğrulup, kollara vurdu. "Havalan, lanet olası!"

Gemi sessizdi.

"Göstereceğim sana!" diye haykırdı.

Gecenin sessizliğinde tökezleyerek korkunç kırıcı makinesinin güçlü motorunu çalıştırdı ve rokete doğru ilerledi. Muazzam ağırlıkları ay ışığındaki göğe kaldırdı. Titreyen ellerini ağırlıkları daldırmaya, ezmeye, bu saygısızca sahte hayali, hareket etmeyecek, ona karşılık vermeyecek olan parasını ödediği bu aptalca şeyi parçalamaya hazırlandı. "Göstereceğim sana!" diye bağırdı.

Ama elleri hareket etmedi.

Gümüşi roket ay ışığında duruyordu. Ve roketin ötesinde, bir blok ötede, evinin sıcak sıcak yanan sarı ışıkları görünüyordu. Radyonun uzaklarda müzik çaldığını duydu. Yarım saat boyunca oturup roketi, evin ışıklarını düşündü ve gözleri kısılıp irileşti. Kırıcı makineden indi ve yürümeye başladı, yürüdükçe gülüyordu ve evinin arka kapısına vardığında derin bir nefes aldı ve seslendi. "Maria, Maria, toplanmaya başla. Mars'a gidiyoruz!"

"Oo!"

"Ya!"

"İnanamıyorum!"

"İnanacaksın, inanacaksın!"

Çocuklar rüzgârlı avluda, parlak roketin dibin-

de sallanıyor, ama daha dokunmuyorlardı. Bağırmaya başladılar.

Maria kocasına baktı. "Ne yaptın?" dedi. "Paramızı buna mı yatırdın? Hiç uçamaz ki."

"Uçacak," dedi rokete bakan kocası.

"Roketler milyonlara mal olur. Milyonların var mı?"

"Uçacak," dedi tutarlı bir şekilde. "Şimdi, hepiniz eve gidin. Yapmam gereken telefon konuşmaları var, işim var. Yarın gidiyoruz! Kimseye söylemeyin, anladınız mı? Bu bir sır."

Çocuklar tökezleyerek roketten uzaklaştı. Bodoni uzakta, evin penceresindeki küçük, ateşli yüzlerini gördü onların.

Maria yerinden kıpırdamamıştı. "Bizi batırdın," dedi. "Paramızı bu şeye harcadın. Aletlere harcaman gerekiyordu."

"Göreceksin," dedi adam.

Tek söz etmeden döndü gitti eşi.

"Tanrı yardımcım olsun," diye fısıldadı adam ve işe koyuldu.

Gece yarısı boyunca kamyonlar geldi, paketler teslim edildi ve Bodoni, gülümseyerek, banka hesabını kuruttu. Oksijen kaynağı ve metal kesiciyle rokete saldırdı, ekledi, çıkarttı, ateşli sihirler ve gizli hakaretlerde bulundu. Roketin boş makine dairesine cıvatalarla dokuz eski otomobil motoru

bağladı. Sonra makine dairesinin kapısını kaynakladı ki, gizli işini kimse göremesin.

Gün doğarken mutfağa girdi. "Maria," dedi, "kahvaltı için hazırım."

Kadın tek kelime etmedi.

Gün batımında çocuklarını çağırdı. "Hazırız! Gelin!" Ev sessizdi.

"Onları dolaba kapattım," dedi Maria.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu adam.

"O roketin içinde öleceksin," dedi kadın. "İki bin dolara nasıl bir roket alabilirsin ki? Kötü bir tane!"

"Dinle beni Maria."

"Patlayacak. Zaten sen de pilot değilsin."

"Gene de, bu gemiyi uçurabilirim. Onu tamir ettim."

"Sen delirmişsin," dedi karısı.

"Dolabın anahtarı nerede?"

"Bende."

Elini uzattı. "Ver bana."

Kadın anahtarı verdi. "Onları öldüreceksin."

"Hayır, hayır."

"Evet, öldüreceksin. Bunu hissediyorum."

Kadının karşısına dikildi. "Sen gelmiyor musun?"

"Ben burada kalacağım," dedi kadın.

"Anlayacaksın; o zaman göreceksin," dedi adam ve gülümsedi. Dolabın kilidini açtı. "Gelin çocuklar, babanızı izleyin."

"Hoşçakal, hoşçakal, anne!"

Kadın mutfak penceresinde kaldı, dimdik ve sessiz bir şekilde onları izledi.

Roketin kapısında onlara dedi ki, "Çocuklar, bu seri bir roket. Sadece kısa süreliğine gideceğiz. Siz okulunuza, ben de işime dönmeliyim." Hepsinin sırayla elini tuttu. "Dinleyin. Bu roket çok eski ve yalnızca bir tek yolculuk yapacak. Bir daha uçmayacak. Bu hayatınızın yolculuğu olacak. Gözlerinizi açık tutun."

"Peki baba."

"Dinleyin, kulaklarınızı açık tutun. Roket kokularını duyun. Hissedin. Anımsayın. Böylece geri döndüğünüzde hayatınızın geri kalanı boyunca bundan söz edebileceksiniz."

"Peki baba."

Roket, durmuş bir saat gibi sessizdi. Hava geçirmez kapı arkalarından kapandı. Adam hepsini minik mumyalar gibi lastik hamaklara sardı. "Hazır mısınız?" diye seslendi.

"Hazırız," dedi hepsi.

"Ateşleme!" On düğmeyi çevirdi. Roket gürleyip sıçradı. Çocuklar hamaklarının içinde dans ettiler, çığlıklar attılar. "Hareket ediyoruz! Havalandık! Bakın!"

"İşte Ay yaklaşıyor!"

Ay bir rüya gibi geçti. Meteorlar havai fişekler gibi patladı. Zaman bir gaz helezonu şeklinde aktı gitti. Çocuklar bağırdı. Saatler sonra, hamakla-

rından kurtulunca, pencerelerden baktılar. "İşte Dünya!" "İşte Mars!"

Saatler geçtikçe roket pembe ateş çiçekleri döktü; çocukların gözleri yumuldu. Sonunda sarhoş pervaneler gibi hamak kozalarına döndüler.

"İyi," diye fısıldadı Bodoni, yalnız başına.

Yavaşça kontrol odasından hava geçirmez kapıya doğru ilerleyip uzun bir süre orada durdu.

Bir düğmeye bastı. Kapı açıldı. Bodoni dışarı çıktı. Uzaya mı? Meteorların mürekkebimsi dalgaları ve gaz fıskiyelerinin arasına mı? Sonsuz boyutlara, amansız mesafelere mi?

Hayır. Bodoni gülümsedi.

Roketin çevresi hurdalarla sarılıydı.

Aynı paslı kilitli hurdalık kapısı, nehir kıyısındaki mutfak penceresi aydınlanmış sessiz ev ve aynı denize dökülen nehir. Hurdalığın ortasında da sihirli bir hayal imal eden, titreşen, hırıldayan roket. Sarsılıp gürüldüyor, çocukları bir ağa takılmış sinekler gibi sallıyordu.

Maria mutfak penceresinde dikiliyordu.

Ona el sallayıp gülümsedi.

Kadının el sallayıp sallamadığını göremedi. Küçük bir selam belki de. Küçük bir gülümseme.

Güneş doğuyordu.

Bodoni aceleyle rokete döndü. Sessizlik. Hepsi hâlâ uyuyordu. Rahat bir nefes aldı. Bir hamağa yerleşip gözlerini kapattı. Kendi kendine dua etti. Önümüzdeki altı gün boyunca büyü bozulmasın.

Bütün uzay gelsin ve gitsin, kırmızı Mars ve ayları geminin altından yükselsin ve renkli filmde bir hata olmasın. Üç boyut olsun; bu ince yanılsamayı yaratan ayna ve ekranlarda bir sorun çıkmasın. Zaman bir kriz çıkmadan geçsin.

Uyandı.

Kızıl Mars roketin yanından uçuyordu.

"Baba!" Çocuklar fırlayıp kendilerini kurtardı.

Bodoni baktı ve kızıl Mars'ı gördü, güzeldi, bir kusuru yoktu ve o da çok mutlu oldu.

Yedinci gün güneş batarken roket sallanmayı durdurdu.

"Eve döndük," dedi Bodoni.

Roketin açık kapısından çıkıp hurdalığı katettiler, kanları kaynıyor, yüzleri parlıyordu. Belki de babalarının ne yaptığını biliyorlardı. Belki de onun o muhteşem sihirli numarasını tahmin etmişlerdi. Ama biliyorlarsa da, tahmin ettilerse de, hiç söylemediler. Şimdi yalnızca gülüp koşuyorlardı.

"Hepiniz için jambonlu yumurta hazırladım," dedi mutfak kapısındaki Maria.

"Anne, anne, gelmeliydin, görmeliydin. Mars'ı, anne ve meteorları, her şeyi görmeliydin."

"Evet," dedi kadın.

Yatma zamanı gelince çocuklar Bodoni'nin çevresinde toplandı. "Sana teşekkür etmek istiyoruz, baba."

"Bir şey değil."

"Hep hatırlayacağız, baba. Hiç unutmayacağız."

Gece geç bir saatte Bodoni gözlerini açtı. Karısının yanında yatıp onu seyrettiğini hissetti. Uzun süre kıpırdamadı, sonra aniden yanaklarından ve alnından öptü. "Neydi bu?" dedi adam.

"Sen dünyanın en iyi babasısın," diye fısıldadı kadın.

"Neden?"

"Şimdi görüyorum," dedi kadın. "Anlıyorum."

Yatıp gözlerini kapattı, elini tutuyordu. "Çok güzel bir yolculuk oldu mu?" diye sordu.

"Evet," dedi adam.

"Belki de," dedi kadın, "belki de bir gece beni kısa bir yolculuğa götürürsün, olmaz mı?"

"Belki çok küçük bir yolculuk," dedi adam.

"Teşekkürler," dedi kadın. "İyi geceler.

"İyi geceler," dedi Fiorello Bodoni.

Roket Adam

Elektrikli ateşböcekleri annemin esmer saçlarının üzerinde yolunu aydınlatacak biçimde dolanıyordu. Sessiz koridorda ilerleyerek yatak odasının önünden geçtiğimde, kapıda durdu. "Bu kez onu burada tutmama yardımcı olacaksın, değil mi?" diye sordu.

"Sanırım," dedim.

"Lütfen." Ateşböcekleri beyaz yüzünde hareketli ışık lekeleri oluşturuyordu. "Bu kez artık gitmemesi gerekiyor."

"Olur," dedim, orada bir süre dikildikten sonra. "Ama bir faydası olmaz. İşe yaramaz."

Uzaklaştı ve ateşböcekleri de, elektrik devrelerine bağlı olarak gezgin bir yıldız kümesi gibi onu izleyip, karanlıkta ona yol gösterdi. Uzaklardan hafifçe, "Gene de denemeliyiz," dediğini duydum.

Başka ateşböcekleri de beni odama kadar izledi. Bedenimin ağırlığı yatağımdaki bir devreyi kapadığında, ateşböcekleri söndü. Gece yarısıydı ve annem ile ben, karanlığın ayırdığı odalarımızda bekledik. Yatağım sallanıp bana şarkı söylemeye başladı. Bir düğmeye dokundum; şarkı ve sallan-

ma kesildi. Uyumak istemiyordum. Hiç uyumak istemiyordum.

Bu gecenin diğer binlerce geceden farkı yoktu. Geceleri uyanır, serin havanın ısındığını, rüzgârdaki ateşi hisseder ya da duvarların bir anlığına yanıp parlak bir renge büründüğünü görürdük ve o zaman, onun roketinin evimizin üzerinde olduğunu bilirdik. Onun roketi geçerdi ve meşe ağaçları bir şokla salınırdı. Ve annem odasında, bense orada, gözlerim açık, kalbim hızla atarak yatardık. Ve eviçi telsizinden sesini duyardım:

"Hissettin mi?"

Ben de yanıt verirdim, "Evet, bu o."

Bu babamın kasabamızın üzerinden geçen gemisiydi, bizimki uzay roketlerinin hiçbir zaman gelmediği küçük bir kasabaydı ve bunu izleyen iki saat boyunca düşünerek uyanık kalırdık. "Şimdi babam Springfield'a indi, şimdi asfaltın üzerinde, şimdi evrak imzalıyor, şimdi helikoptere bindi, şimdi nehrin üzerinde, şimdi de tepelerin, şimdi helikopteri Green Village'daki küçük havaalanına indiriyor..." Ve annem ile ben kendi ayrı soğuk yataklarımızda dinleyerek beklerken, gece yarı yarıya tamamlanırdı. "Şimdi Bell Sokağı'nda yürüyor. Hep yürür... hiç taksiye binmez... şimdi parktan geçiyor, şimdi Oakhurst'ün köşesini dönüyor ve şimdi..."

Kafamı yastığımdan kaldırdım. Sokağın ucundan, giderek yaklaşan akıllı, hızlı, canlı, ayak ses-

leri duydum. Sonra evimize döndüler, veranda merdivenlerindeydiler. Annem ve ben, her ikimiz de, alt katta ön kapının açılıp, onay için bir hoşgeldin sözcüğü sarf edilip kapandığını duyduğumuzda, serin karanlıkta gülümsüyorduk...

Üç saat sonra, nefesimi tutup onların odasının pirinç kulpunu çevirip, gezegenler arasındaki boşluk kadar büyük karanlıkta dengemi sağlamaya çalışırken, elimi yataklarının ayakucundaki küçük siyah kutuya doğru uzattım. Bunu alıp, sessizce odama koştum, düşünüyordum. Bana söylemezdi, bilmemi istemezdi.

Açılan kutudan siyah üniforması çıktı, siyah bir bulutsu gibi, yıldızlar orada burada uzaklarda, malzemenin içinde parlıyordu. Koyu renk şeyi sıcak ellerimde yoğuruyordum; Mars'ın kokusunu alıyordum, demir kokusu, Venüs gezegeni, yeşil sarmaşık kokusu ve Merkür gezegeni, kükürt ve ateş kokusu; ve sütsü ay ile yıldızların sertliğinin kokusunu alıyordum. Üniformayı o yıl dokuzuncu sınıf atölyemde imal ettiğim santrifüj makinesine koydum. Kısa sürede ince toz bir kaba boşaldı. Bunu bir mikroskopun altına soktum. Ve annem ile babamın haberi olmadan, daha evimiz uykudayken, tüm otomatik pişiriciler, hizmetçiler ve robot temizleyiciler elektrik uykusundayken, parlak meteor tozu, kuyrukluyıldız kuyruğu zerreciklerine, uzak Jüpiter'in kendi başlarına dünyalar gibi parıldayan miltaşına bakıyordum, tüm bunlar

beni korkunç ivmelerle mikroskop tüpünden uzayın milyarlarca kilometre uzağına savuruyordu.

Gün doğumunda, yolculuğumun yorgunluğu ve fark edilmenin korkusuyla kutudaki üniformayı yatak odalarına geri götürdüm.

Sonra uyudum, ama aşağıda, bahçenin önünde duran kuru temizlemeci arabasının kornasıyla uyandım. Siyah üniforma kutusunu götürdüler. Beklemediğim iyi olmuş, diye düşündüm. Çünkü bir saat içinde üniforma, tüm kaderi ve yolculuğundan arınmış olarak geri gelecekti.

Bir daha uyuyakaldım, göğüs cebimde, kalbimin üzerinde sihirli toz dolu minik tüple.

Aşağıya indiğimde, kahvaltı sofrasında ekmeğini yiyen babamla karşılaştım. Sanki hep oradaymış, üç aylığına gitmemiş gibiydi. "İyi uyudun mu, Doug?" dedi.

"Evet," dedim.

"Ekmek?"

Bir düğmeye bastı ve kahvaltı sofrası bana dört dilim altın gibi kızarmış ekmek çıkardı.

O gün öğleden sonrası babamı hatırlıyorum, bahçede kazıyor da kazıyordu, sanki bir şey peşindeki bir hayvan gibi. İşte orada, uzun esmer kollarıyla hızla hareket ediyor, dikiyor, sıkıştırıyor, birleştiriyor, kesiyor, buduyordu, uzun esmer yüzü hep toprağa dönüktü, gözleri hep yerde yaptıklarına dikilmişti, hiç başını kaldırmıyordu, onunla

birlikte diz çöküp dizlerimizde toprağı hissedip ellerimizi kara toprağa dayamazsak ne bana, ne anneme bakıyordu, parlak, çılgın gökyüzüne bile bakmıyordu. Sonra, her iki yanına, anneme ya da bana bir göz atıyor, sevecenlikle göz kırpıyor ve eğilmiş, gözü yerde, gökyüzü sırtında, devam ediyordu.

O gece, bizi sallayıp, üzerimize bir rüzgâr estirip şarkı söyleyen mekanik veranda salıncağında oturmuştuk. Mevsimlerden yazdı, ay ışığı vardı ve ellerimizde buz gibi bardaklarımızla limonata içiyorduk, babam stereo-gazetesini okuyordu, bunu özel şapkasına takıyordu ve merceğin önündeki mikroskobik sayfa üç kez göz kırptığınızda değişiyordu. Babam sigarasını içiyor ve 1997 yılında bir oğlan çocuğu olmanın nasıl bir şey olduğunu anlatıyordu. Bir süre sonra, hep yaptığı gibi, "Neden arkadaşlarınla saklambaç oynamıyorsun, Doug?" diye sordu.

Ben bir şey demedim, ama annem, "Burada olmadığın akşamlar oynuyor," dedi.

Bunun üzerine babam bana ve o gün için ilk kez olarak gökyüzüne baktı. Yıldızları gözlediğinde annem hep ona bakardı. Eve ilk döndüğü gün ve gece gökyüzüne pek de bakmazdı. Bahçeyle o kadar şiddetli bir şekilde uğraşırdı ki, yüzü neredeyse toprakla kavuşurdu. Ama ikinci gece yıldızlara biraz da olsa bakardı. Annem gündüzleri gökyüzünden pek çekinmezdi, ama söndürmek

istedikleri gece yıldızlarıydı, bazen zihnindeki bir düğmeye uzandığını ama bulamadığını hisseder gibi olurdum. Ve üçüncü gece babam, biz yatmak için hazır olduğumuzda belki de burada, verandada olur, sonra annemin onu içeri çağırdığını duyardım, sanki sokaklarda oynarken beni çağırırmış gibi. Sonra babamın bir iç çekişle elektrikli gözlü kilidi kapattığını duyardım. Ertesi sabah kahvaltıda aşağıya baktığımda, o ekmeğine yağ sürer, annem de daha uyurken, ayağının dibinde küçük siyah kutusunu görürdüm.

"Eh, görüşmek üzere, Doug," derdi ve el sıkışırdık.

"Üç ay içinde mi?"

"Öyle."

Ve sokaktan aşağıya yürür, bir helikopter ya da otobüse binmez, yalnızca üniforması koltuğunun altındaki küçük kutusunda gizli, yürürdü; kimsenin, bir Roket Adam olarak böbürlendiğini sanmasını istemezdi.

Annem, bir saat kadar sonra, bir dilim kuru ekmek yemek üzere inerdi.

Ama şimdi bu geceydi, ilk gece, iyi gece ve o da yıldızlara neredeyse hiç bakmıyordu.

"Televizyon karnavalına gidelim," dedim.

"Olur," dedi babam.

Annem bana gülümsedi.

Bir helikopterle kasabaya indik, yüzünü ve kafasını bizimle birlikte aşağıda tutabilmek ve başka

yere bakmamasını sağlayabilmek amacıyla babamı binbir sergiye soktum. Biz komik şeylere gülüp ciddi şeyler karşısında da ciddi olurken düşündüm ki, babam Satürn, Neptün ve Plüton'a gidiyor, ama bana hiçbir armağan getirmiyor. Diğer çocukların uzaya giden babaları Callisto'dan maden cevheri, siyah meteor parçaları ya da mavi kum getiriyor. Ama benim de diğer çocuklarla değiş-tokuş edeceğim bir koleksiyonum olmalıydı, odamı dolduran Mars kayaları, Merkür kumları... ama bu konuda babam hiçbir yorumda bulunmazdı.

Bir seferinde, anımsıyorum, annem için bir şey getirmişti. Bir seferinde bahçemize Mars'tan ayçiçekleri dikmişti. Ama o gittikten bir ay sonra, ayçiçekleri büyüdüğünde, bir gün annem bahçeye çıkıp hepsini kesmişti.

Üç boyutlu sergilerden birinin önünde durduğumuzda, hiç düşünmeden, babama hep sorduğum o soruyu yeniden sordum:

"Uzayda olmak nasıl bir şey?"

Annem bana korku dolu bir bakış attı, ama artık çok geçti.

Babam bir yanıt bulmak umuduyla tam yarım dakika hareketsiz durdu, sonra omuz silkti.

"En güzel şeylerden oluşan bir yaşamdaki en güzel şey." Sonra toparlandı. "Ah, aslında pek bir şey yok. Sıradan. Hoşlanmazsın." Kaygılı bir ifadeyle bana baktı.

"Ama hep gidiyorsun."

"Alışkanlık."

"Bir dahaki sefere nereye gideceksin?"

"Daha karar vermedim. Düşüneceğim."

Hep düşünürdü. O günlerde roket pilotları az bulunuyordu ve o da seçebilir, ne zaman isterse o zaman çalışabilirdi. Eve gelişinin üçüncü gününde yıldızlar arasında seçim yaptığını görebilirdiniz.

"Hadi," dedi annem, "eve gidelim."

Eve döndüğümüzde daha erkendi. Babamın üniformasını giymesini istedim. İstememem gerekirdi –bu annemi hep mutsuz ederdi– ama kendimi tutamamıştım. Hep istemiştim, ama hep reddetmişti. Onu hiç üniformasının içinde görmemiştim ve bu sefer nihayet, "Peki, olur," dedi.

O hava bacasından yukarı çıkarken, biz oturma odasında bekledik. Annem, kendi oğlunun böyle bir şey yapabildiğine inanamaz gibi donuk donuk bana bakıyordu. Gözümü kaçırdım. "Özür dilerim," dedim.

"Hiç yardımcı olmuyorsun," dedi. "Hiç."

Bir an sonra hava bacasında bir tıslama duyuldu.

"İşte geldim," dedi babam sakince.

Üniformalı haline baktık.

Parlak bir siyahtı, gümüşi düğmeleri vardı, zırhları da gümüşiydi, siyah botlarının topuklarına kadar. Sanki birisi, arasından soluk yıldızların parladığı karanlık bir bulutsudan kol, bacak ve gövde kesmişti. İnce, uzun bir ele oturan bir eldi-

ven gibi oturuyordu ve serin hava, metal ve uzay gibi kokuyordu. Ateş ve zaman kokuyordu.

Babam, aykırı bir gülümsemeyle odanın ortasında duruyordu.

"Dön," dedi annem.

Ona bakan gözleri, uzaklara bakar gibiydi.

O gittiğinde, hiç ondan söz etmedi. Hava durumu, ensemin durumu, bunun için bir elbezinin gerekliliği ya da geceleri uyumadığı olgusu dışında bir şeyden söz etmedi. Bir gece, ışığın çok fazla olduğunu söyledi.

"Ama bu hafta ay yok," dedim.

"Yıldızlar var," dedi o da.

Dükkâna gidip ona daha koyu, daha yeşil güneşlikler aldım. Gece yatağımda yatarken bunları pencerenin dibine kadar çektiğini duydum. Uzun, patırtılı bir ses çıkarttı.

Bir keresinde çimleri biçmeye kalkıştım.

"Hayır." Annem kapıda duruyordu. "Kaldır çim biçme makinesini."

Böylece çimler her seferinde kesilmeden üç ay durdu. Eve döndüğünde onları babam kesti.

Başka bir şey yapmama da izin vermezdi, mesela elektrikli kahvaltı makinesini ya da mekanik kitap okuyucuyu tamir etmeme... Her şeyi biriktirirdi, Noel için hazırlanır gibi. Sonra babamın uğraştığını görürdüm, çalışırken hep gülümserdi, annem de mutlulukla ona gülümserdi.

Hayır, o yokken annem ondan hiç söz etmezdi. Babama gelince, milyonlarca kilometre uzaktan temas kurmak için bir şey yapmazdı. Bir keresinde, "Eğer seni ararsam, seninle birlikte olmak isterim. Mutsuz olurum," demişti.

Bir keresinde babam dedi ki, "Annen bazen, sanki ben yokmuşum, görünmezmişim gibi davranıyor."

Öyle yaptığını gördüm. Onun ötesine bakıyor, omuzlarının üzerine, çenesine ya da ellerine, ama gözlerine değil. Gözlerine baktığında, gözleri sanki uykuya yatan bir hayvanmış gibi, bir şeylerle kaplı olurdu. Doğru zamanlarda evet der ve gülümserdi, ama her seferinde beklendiğinden yarım saniye sonra.

"Onun açısından ben orada yokum," dedi babam.

Ama başka günlerde annem onun için, o da annem için orada olur, el ele tutuşurlar, mahallede yürüyüşe çıkarlar, ya da arabayla gezerler, annemin saçları bir genç kızınki gibi ardında uçuşur, mutfaktaki bütün mekanik cihazları kapar ve babam için inanılmaz kekler, pastalar ve kurabiyeler pişirir, derinliğine yüzüne bakar, gerçek bir tebessümle gülümserdi. Ama böylesi günlerin sonunda o annem için orada olduğunda, annem hep ağlardı. Ve babam da çaresiz kalır, odanın her köşesine bir yanıt arayıp hiç bulamıyormuş gibi bakardı.

Babam üniformasının içinde yavaşça, biz görelim diye döndü.

"Bir daha dön," dedi annem.

Ertesi sabah babam elinde bir avuç biletle telaş içinde eve geldi. California için pembe roket biletleri, Meksika için mavi biletler.

"Gelin!" dedi. "Atılabilir giysiler alıp, kirlendiklerinde atarız. Bakın, öğlen roketiyle L. A.'e, saat iki helikopteriyle Santa Barbara'ya, dokuz uçağıyla da geceyi geçirmek üzere Ensenada'ya gidiyoruz!"

California'ya gittik, Pasifik kıyısı boyunca aşağı bir buçuk gün dolaştıktan sonra sonunda Malibu kumsallarına yerleşip akşama sosis pişirdik. Babam hep çevresindeki şeyleri dinleyip, seyredip onlarla şarkı söylüyor, dünya sanki yavaşça dönüp onu her an bizden koparacak bir santrifüjmüş gibi her şeye tutunuyordu.

Malibu'da son öğleden sonrası annem otel odasındaydı. Babam uzun bir süre sıcak güneşin altında, yanımda kumlara uzandı. "Ah," diye iç çekti, "işte bu." Gözleri nazikçe kapanmıştı; sırtüstü uzanmış, güneşi adeta içiyordu. "İnsan bunu özlüyor," dedi.

Kuşkusuz, "Rokette," demek istiyordu. Ama hiçbir zaman "roket," lafını etmedi ya da roketten ve orada sahip olamayacağın tüm o şeylerden söz etmedi. Rokette tuzlu bir rüzgâr, mavi bir gök,

sarı bir güneş ya da annemin pişirdikleri olmazdı. Rokette on dört yaşındaki oğlunuzla konuşamazdınız.

"Anlat bakalım," dedi sonunda.

Anladım ki artık, üç saat boyunca, hep yapmış olduğumuz gibi konuşabiliriz. Tüm öğleden sonra tembel güneşin altında karşılıklı mırıldandık ve okuldaki notlarımdan, ne kadar yükseğe sıçrayabildiğimden, ne kadar hızlı yüzebildiğimden söz ettik.

Benim her sözümde babam başıyla onaylıyor, gülümsüyor ve göğsüme vuruyordu. Konuştuk. Roketlerden ya da uzaydan söz etmedik, bir zamanlar eski bir otomobille gezdiğimiz Meksika'dan, yeşil, ılık Meksika'nın yağmur ormanlarında öğle saatinde yakaladığımız kelebeklerden, radyatörümüze emilip burada mavi ve kırmızı kanatlarını çırparak, titrek, güzel ve hüzünlü ölen yüzlerce kelebeği gördüğümüzden bahsettik. Konuşmak istediklerimden değil, böyle şeylerden söz ettik. O da beni dinledi. Yaptığı buydu, sanki içini duyabildiği bütün seslerle doldurmak istermiş gibi. Rüzgârı, sahilde kırılan okyanusu ve benim sesimi dinledi, kendinden geçmiş bir dikkatle, neredeyse tüm fiziksel bedenleri dışarıda bırakan ve yalnızca sesleri içeren bir konsantrasyonla. Dinlerken gözlerini kapattı. Onun çim biçme makinesini otomatik kumandada değil eliyle kullanarak çimleri kesmesini dinlerken, makinenin arkasından yeşil

bir fıskiye gibi fışkıran kesilmiş çimleri koklarken görüyordum.

"Doug," dedi, saat beş dolaylarında havlularımızı alıp kıyı boyunca dalgaların önünden geri dönerken. "Bana bir söz vermeni istiyorum."

"Nedir?"

"Sakın bir Roket Adam olma."

Durdum.

"Ciddiyim," dedi. "Çünkü, oradayken burada olmak istiyorsun, buradayken de orada olmak. Buna başlama. Seni ele geçirmesine izin verme."

"Ama..."

"Bunun neye benzediğini bilmiyorsun. Oraya her gittiğimde, 'Eğer dünyaya dönersem, orada kalacağım; bir daha gitmeyeceğim,' diye düşünüyorum. Ama gidiyorum ve sanırım hep gideceğim."

"Uzun süredir bir Roket Adam olmayı düşünüyorum," dedim.

Beni duymadı. "Burada kalmaya çalışıyorum. Geçen cumartesi eve geldiğimde burada kalmak için o kadar çok gayret sarf ettim ki."

Bahçede ter döken halini hatırladım, sonra tüm o yolculuk ve yaptıkları, dinledikleri ve tüm bunları kendini denizin, kasabaların, toprağın ve ailesinin olan biten tek gerçek ve iyi şey olduğuna ikna etmek için yapıyordu. Ama bu akşam nerede olacağımızı biliyordum. Ön verandamızdan Orion'daki mücevherlere bakacaktık.

"Benim gibi olmayacağına söz ver," dedi.

Bir tereddüt geçirdim. "Peki," dedim.

Elimi sıktı. "Aslan oğlum," dedi.

O akşam yemek çok güzeldi. Annem mutfakta kucak dolusu tarçın, hamur, tangırdayan tencere ve tavalarla koşuşturmuştu ve şimdi koca bir hindi masanın ortasında, böğürtlen sosu, bezelye ve kabaklı pastanın yanında dumanlar saçıyordu.

"Ağustosun ortasında mı?" diye sordu babam, şaşırmış.

"Şükran günü için burada olamayacaksın."

"Doğru."

Kokladı. Her tepsinin her kapağını kaldırıp kokusunun güneş yanığı yüzünü yalamasını sağladı. Her birine "Oh," dedi. Odayı ve ellerini gözledi. Duvardaki resimlere, iskemlelere, masaya, bana ve anneme baktı. Gırtlağını temizledi. Karar vermeye çalıştığını görebiliyordum. "Lilly?"

"Evet?" Annem gümüşten muhteşem bir tuzak gibi kurduğu sofranın diğer ucundan baktı; katrandan bir çukura düşmüş debelenen ilk çağ canavarı gibi, kocasının da nihayet düşüp yakalanacağı ve ebediyen içinde kalacağı, lades kemiklerinden bir hapishaneye düşeceği mucizevi bir yemek sosu tuzağı. Gözleri parladı.

"Lilly," dedi babam.

Devam et, diye düşündüm çılgınca. Hemen söyle. Bu kez evde kalacağını ve bir daha gitmeyeceğini söyle!

Tam o sırada geçmekte olan bir helikopter odayı sarstı ve pencereler kristalsi bir sesle zangırdadı. Babam pencereye baktı.

Akşamın mavi yıldızları oradaydı, kızıl gezegen Mars da doğudan yükseliyordu.

Babam tam bir dakika Mars'a baktı, elini körlemesine bana uzattı. "Biraz bezelye alabilir miyim," dedi.

"Pardon," dedi annem. "Ekmek almam lazım."

Aceleyle mutfağa yöneldi.

"Ama sofrada ekmek var," dedim.

Yemeğine başlayan babam bana bakmadı bile.

O gece uyuyamadım. Gecenin birinde alt kata indim, ay ışığı bütün evlerin tepelerinde buz gibiydi ve camlarımızdaki kırağı kar gibi parlıyordu. Pijamalarımla kapının ağzında durdum, ılık gece rüzgârını hissediyordum ki, babamın mekanik verandа salıncağında oturmuş, hafifçe sallandığını gördüm. Arkasına yaslanmış silüetini seçebiliyordum, gökyüzünde ilerleyen yıldızları seyrediyordu. Orada, gözleri gri kristaller gibiydi, her birinde ay parlıyordu.

Dışarı çıkıp yanına oturdum.

Bir süre birlikte sallandık.

Sonunda dedim ki, "Uzayda kaç çeşit ölüm vardır?"

"Bir milyon."

"Birkaçını saysana."

"Meteor çarpar. Roketin havası boşalır. Ya da kuyruklu yıldız sürükler. Çarpma. Boğulma. Patlama. Merkezkaç kuvveti. Çok fazla ivme. Çok az. Sıcak. Soğuk, güneş, ay, yıldızlar, gezegenler, asteroitler, aylar, radyasyon..."

"Seni gömerler mi?"

"Hiç bulamazlar ki."

"Nereye gidersin?"

"Bir milyar kilometre öteye. Gezinen mezarlar, derler onlara. Ebediyen uzayda gezecek olan bir meteor ya da ay olursun."

Bir şey demedim.

"Bir şey var," dedi daha sonra. "Ölüm uzayda çabuk olur. Öylesine bitiverir. Sürünmezsin. Çoğunlukla farkına bile varmazsın. Ölürsün, o kadar."

Yatmaya gittik.

Sabah olmuştu.

Kapının ağzında duran babam, altın kafesindeki sarı kanaryayı dinliyordu.

"Eh, kararını verdim," dedi. "Bir daha eve geldiğimde, evde kalacağım."

"Baba!" dedim.

"Uyandığında annene söyle," dedi.

"Kararlısın!"

Ciddi ciddi başını salladı. "Üç ay sonra görüşürüz."

Ve sokaktan aşağıya yürüdü gitti, üniforması

gizli kutusunda, ıslık çalarak, yüksek, yeşil ağaçları seyrederek yürüdü, sabahın erken saatlerinin parlak gölgelerinde ilerlerken yanından geçtiği tespihağacından meyve toplayıp ileri fırlattı...

O sabah babam gittikten birkaç saat sonra anneme bir şeyler sordum. "Babam bazen onu duymuyor ya da görmüyor gibi davrandığını söyledi," dedim.

O zaman her şeyi bana sakince açıkladı.

"On yıl önce uzaya çıktığında, kendi kendime, 'O öldü,' dedim. Ya da ölmüş sayılır. Bu yüzden onun öldüğünü düşün. Senede üç ya da dört kez geri geldiğinde, bu o değildir, yalnızca keyifli küçük bir anı, bir rüyadır. Ve bir anı durduğunda ya da bir rüya sona erdiğinde, bunun yarısı kadar bile incitmez. Bu yüzden, çoğunlukla onun ölü olduğunu düşünürüm..."

"Ama diğer zamanlar..."

"Diğer zamanlar kendimi tutamam. Pastalar pişirir ve sanki o hayattaymış gibi davranırım ve bu incitir. Hayır, on yıldır burada olmadığını ve onu bir daha görmeyeceğimi düşünmek daha iyi. Bu o kadar incitmiyor."

"Bir dahaki sefere kalacağını söylemedi mi?"

Yavaşça başını salladı. "Hayır, o öldü. Bundan çok eminim."

"Yeniden canlı gelecek o zaman," dedim.

"On yıl önce," dedi annem, "düşündüm. Ya Venüs'te ölürse? O zaman Venüs'ü bir daha gö-

remeyeceğiz. Ya Mars'ta ölürse? İçeri girip kapıyı kilitleme isteği duymadan gökyüzünde kıpkırmızı duran Mars'a bir daha bakamayacağız. Ya da Jüpiter, Satürn ya da Neptün'de ölürse? Bu gezegenlerin gökyüzünde yükseldiği geceler, yıldızlarla işimiz olsun istemeyeceğiz."

"Sanırım öyle," dedim.

Mesaj ertesi gün geldi.

Haberci mesajı bana verdi, ben de verandada durduğum yerden okudum. Güneş batıyordu. Annem arkada, sineklikli kapıda duruyor, kâğıdı katlayıp cebime koymamı seyrediyordu.

"Anne," dedim.

"Zaten bildiğim şeyleri bana söyleme," dedi.

Ağlamadı.

Eh, onu öldüren Mars değildi, Venüs de değildi, Jüpiter ya da Satürn de değil. Mars, Venüs ya da Jüpiter'in akşamları gökyüzünü aydınlattığını gördüğümüzde onu düşünmeyecektik.

Bu farklıydı.

Gemisi güneşe düşmüştü.

Ve güneş büyük, ateşli ve acımasızdı, her zaman da gökyüzündeydi ve ondan kurtulamazdınız.

Bu yüzden, babam öldükten uzun bir süre sonrasına kadar annem gündüzleri uyudu ve dışarı çıkmadı. Geceyarısı kahvaltı ediyor, üçte öğlen yemeği yiyor, akşam yemeklerini de sabah 6'nın

serin loş saatlerinde yiyorduk. Bütün gece süren sinemalara gidiyor, güneş doğarken, yeşil kalın güneşlikler pencereleri sıkı sıkıya kapamışken yatıyorduk.

Ve uzun bir süre, yürüyüşe yalnızca yağmurun yağdığı ve güneşin olmadığı günlerde çıktık.

Bir Gök Gürültüsü

Duvardaki tabela akan bir su tabakasının ardında titreşiyor gibiydi. Eckels baktığında gözlerinin kırpıştığını hissetti ve bu geçici karanlıkta tabela yanar gibi oldu:

ZAMAN SAFARİSİ LTD.
GEÇMİŞTE HERHANGİ BİR YILA
SAFARİLER.
HAYVANI SÖYLEYİN.
SİZİ ORAYA GÖTÜRELİM.
SİZ DE VURUN.

Eckels'in boğazında sıcak bir tükürük birikti; yutup geri itti. Ağzının etrafındaki kaslar bir tebessüm oluşturdu, yavaşça havaya kalkan elinde masanın ardındaki adama uzattığı on bin dolarlık bir çek vardı.

"Bu safari geri döneceğimin garantisini veriyor mu?"

"Hiçbir şeyin garantisini vermiyoruz," dedi memur, "dinozorlar hariç." Döndü. "Bu, Bay Travis. Geçmişe Safari Rehberiniz. Nerede neye ateş edeceğinizi o söyleyecek. Ateş etme derse, edilme-

yecek. Talimatlara uymazsanız, katı bir ceza var, döndüğünüzde, devletin vereceği cezanın dışında on bin dolar daha ödüyorsunuz."

Eckels koca ofise, bir kablo ve çelik kutular keşmekeşine, kâh turuncu, kâh mavi kâh gümüşi yanan bir ışık demetine göz gezdirdi. Sanki tüm zamanı, bütün yılları ve takvimin tüm yapraklarını, üst üste yığılıp tutuşturulmuş saatlerin hepsini birden yakan devasa bir kamp ateşi varmış gibi sesler çıkıyordu.

Elin bir dokunuşuyla bu ateş anında tersine dönebiliyordu. Eckels tabeladaki sözleri son harfine kadar anımsadı. Küllerin ve kömürlerin, tozun toprağın altından, altın kertenkeleler gibi, eski yıllar, yeşil yıllar ortaya çıkabilir; güller havayı yumuşatır, beyaz saç kapkara olur, kırışıklar düzelir; her şey, geriye dönüp tohumlanır, ölümden kurtulur, başlangıcına doğru koşturur, güneş batı ufkundan yükselir ve muhteşem doğudan batar, aylar alışılanın tersine erir gider, her şey Çin kutuları gibi birbirlerinin içine, tavşanlar şapkalara girer, her şey taze ölüme, tohumdaki ölüme, yeşil ölüme, başlangıçtan önceki zamana döner. Elin bir dokunuşu, sadece bir tek dokunuş bunu yapabiliyordu.

"İnanılmaz." Eckels derin bir nefes aldı, Makinenin ışığı ince yüzünde yansıyordu. "Gerçek bir Zaman Makinesi." Başını salladı. "Düşünsene. Eğer dün seçim kötü gitseydi, şimdi burada so-

nuçlardan kaçmak üzere bulunuyor olabilirdim. Tanrı'ya şükür ki Keith kazandı. İyi bir Birleşik Devletler Başkanı olacak."

"Evet," dedi masanın arkasındaki adam. "Şanslıyız. Deutscher kazanmış olsaydı, en kötüsünden bir diktatörlükle karşı karşıya kalacaktık. İşte size her şeye karşı bir adam. Militarist, İsa-karşıtı, insan-karşıtı, entelektüel-karşıtı. İnsanlar bizi aradı, biliyor musunuz, şaka eder gibiydiler, ama şaka etmiyorlardı. Deutscher başkan olursa, geri dönüp 1492'de yaşamak istediklerini söylediler. Kuşkusuz bizim işimiz Kaçışlar değil Safariler düzenlemek. Her neyse, Keith artık başkan. Sizin tüm endişelenmeniz gereken..."

"Dinozorumu vurmak," diye tamamladı Eckels.

"Bir Tyrannosaurus rex. Tiran Kertenkele, tarihteki en inanılmaz canavar. Formu imzalayın. Başınıza ne gelirse gelsin, biz sorumlu değiliz. Bu dinozorlar aç."

Eckels'in kızgınlıktan yüzü kızardı. "Beni korkutmaya çalışıyorsunuz!"

"Doğrusu, evet. İlk atışta paniğe kapılacak birisinin gitmesini istemeyiz. Geçen yıl altı Safari lideri öldü, bir düzine de avcı. Size gerçek bir avcının isteyebileceği en sert heyecanı sağlamak için buradayız. Tüm zamanların en büyük avını yakalamanız için sizi altmış milyon yıl geriye götürüyoruz. Şahsi çekiniz hâlâ burada. Yırtabilirsiniz."

Bay Eckels çeke baktı. Parmakları karıncalanıyordu.

"İyi şanslar," dedi masanın arkasındaki adam. "Bay Travis, sizindir."

Sessizce odayı katettiler, ellerinde tüfekleri makineye, gümüşi metale ve gürüldeyen ışığa doğru ilerlediler.

Önce bir gün, sonra bir gece, ardından bir gün, bir gece daha, sonra gün-gece-gün-gece-gün. Bir hafta, bir ay, bir yıl, on yıl! M.S. 2055. M.S. 2019. 1999! 1957! Gitti! Makine gürledi.

Oksijen başlıklarını taktılar ve iletişim cihazlarını denediler.

Eckels yumuşak koltukta sallanıyordu, yüzü solgun, çenesi sıkılmış. Kollarındaki sarsıntıyı hissetti ve aşağıya baktığında ellerinin yeni tüfeğini sıkıca kavradığını gördü. Makinede dört kişi daha vardı. Safari lideri Travis, asistanı Lesperance ve iki başka avcı, Billings ve Kramer.

Eckels kendi ağzından, "Bu tüfekler bir dinozoru götürebilir mi?" sözlerinin döküldüğünü duydu.

"Doğru vurursanız," dedi Travis başlık telsizinden. Bazı dinozorların iki beyni vardır. Biri başında, biri de omuriliğin aşağılarında. Onlardan uzak duruyoruz. Bu şansınızı fazla zorlamak olur. İlk iki atışı gözlere yapın, yapabilirseniz, onu kör edin, sonra beyne dönersiniz."

Makine uludu. Zaman terse sarılmış bir filmdi. Güneşler kaçtı ve arkalarından on milyon ay da kaçtı. "Düşünün," dedi Eckels. "Yaşamış tüm avcılar bizi kıskanacak. Bu Afrika'yı İllinois'e benzetir."

Makine yavaşladı; çığlığı bir mırıltıya dönüştü. Makine durdu.

Güneş gökyüzünde durdu.

Makineyi kaplamakta olan sis dağıldı ve onlar kendilerini eski zamanda buldu, gerçekten eski zamanda, üç avcı ve iki Safari Başkanı, mavi metal tüfekleri dizlerinin arasında.

"İsa daha doğmadı," dedi Travis. "Musa henüz Tanrı'yla konuşmak üzere dağa çıkmadı. Piramitler henüz toprağın altında, kesilip şekillendirilmeyi bekliyorlar. Bunu hatırlayın. İskender, Sezar, Napolyon, Hitler... hiçbiri daha yok."

Adam başıyla onayladı.

"Bu," diye gösterdi Bay Travis, "Başkan Keith'ten altmış milyon iki bin elli beş yıl önceki cangıl." Dev eğreltiotları ve palmiyeler arasından ve dumanı tüten bataklığın üzerinden uzanan metal bir yolu işaret etti.

"Ve bu da," dedi, "Zaman Safarisi tarafından sizin kullanımınız için döşenen yol. Toprağın on beş santim üzerinde yüzer, ne bir çimen dalına, ne bir çiçeğe ne de bir ağaca dokunur. Yerçekimsiz bir metaldir. Amacı sizin geçmişin bu dünyasına herhangi bir şekilde temas etmenizi engellemek-

tir. Yoldan ayrılmayın. Aşağıya inmeyin. Tekrarlıyorum. Aşağıya inmeyin. Ne sebeple olursa olsun! Eğer düşerseniz, cezası var. Ve de bizim onaylamadığımız herhangi bir hayvanı vurmayın."

"Neden?" diye sordu Eckels.

Eski vahşi dünyada oturuyorlardı. Rüzgâr uzaklardan kuşların ötüşünü taşıyordu, katran ve eski tuzlu denizlerin, nemli çimenlerin ve kan rengi çiçeklerin kokuları geliyordu.

"Geleceği değiştirmek istemiyoruz. Biz bu geçmişe ait değiliz. Devlet bizim burada olmamızdan hoşnut değil. İşimizi sürdürebilmek için yüksek vergi ödüyoruz. Zaman Makinesi ince iştir. Bilmeden önemli bir hayvanı, küçük bir kuşu, hamamböceğini, hatta bir çiçeği öldürebilir ve böylece gelişen türlerde önemli bir bağı koparmış olabiliriz."

"Bu pek açık değil," dedi Eckels.

"Pekâlâ," diye devam etti Travis, "diyelim ki yanlışlıkla burada bir fare öldürdük. Bu da bu belli fareye ait tüm gelecekteki aileleri öldürdüğümüz anlamına gelir, değil mi?"

"Doğru."

"Ve bu farenin ailelerinin ailelerinin tüm ailelerini! Ayağınızın bir hareketiyle önce bir sonra bir düzine sonra bin, bir milyon, bir milyar olası fareyi yok ediyorsunuz."

"Eh, öldüler diyelim," dedi Eckels. "Ne olacak?"

"Ne mi olacak?" Travis sessizce burnunu çekti.

"Peki, beslenmek için bu farelere ihtiyaç duyacak olan tilkilere ne dersiniz? On fareye karşılık, bir tilki ölecek. On tilki yüzünden bir aslan açlıktan ölecek. Bir aslan eksildiği için her türden böcek, akbaba, sonsuz milyarlarca yaşam biçimi kaos ve yıkıma sürüklenecek. Eninde sonunda şuna gelecek: Elli dokuz milyon yıl sonra, bir mağara adamı, tüm dünyadaki bir düzine adamdan biri, karnını doyurabilmek için yaban domuzu ya da kılıç dişli kaplan avlamaya gidecek. Ama siz, dostum, bu bölgedeki tüm kaplanların üzerine bastınız. Tek bir farenin üzerine basarak! Bu yüzden o mağara adamı açlıktan ölecek. Ve o mağara adamı, dikkatinizi çekerim, kolayca vazgeçilebilir bir adam değil, hayır! O geleceğin tüm bir ulusunu temsil ediyor! Onun kanından on oğul çıkacak. Onlardan da yüz oğul ve böylece ilerlerseniz, bir uygarlık. O bir tek adamı yok edin ve bir ırkı, bir halkı, tüm bir yaşam tarihini yok edersiniz. Âdem'in torunlarından birini öldürmek gibi bir şey. Ayağınızın bir darbesi bir depreme neden olabilir, bu da dünyamızı ve kaderlerimizi ta temellerine kadar sarsabilir. O bir tek mağara adamının ölümüyle, henüz doğmamış bir milyar başkası rahimde boğulmuş oluyor. Belki de Roma yedi tepesi üzerinde yükselmeyecek. Belki Avrupa ebediyen karanlık bir orman olacak ve yalnızca Asya sağlıklı bir şekilde büyüyecek. Bir farenin üzerine basarak, piramitleri eziyor olabilirsiniz. Bir farenin üzerine basarsanız, sonsuzlu-

ğa tıpkı Büyük Kanyon gibi bir iz bırakabilirsiniz. Kraliçe Elizabeth hiç doğmayabilir, Washington Delaware'i aşamayabilir, Birleşik Devletler hiç mevcut olmayabilir. Bu yüzden dikkatli olun. Yoldan ayrılmayın. Kesinlikle dışarı çıkmayın!"

"Anlıyorum," dedi Eckels. "Bu durumda çimenlere dokunmanın bile bir etkisi olabilir, öyle mi?"

"Doğru. Kimi bitkileri ezmenin çok küçük etkileri birikebilir. Buradaki küçük bir hata altmış milyon yılda birikip kontrolden çıkabilir. Kuşkusuz, belki teorimiz yanlıştır. Belki de zaman bizim tarafımızdan değiştirilemez. Ya da belki yalnızca çok belirsiz şekillerde değiştirilebilir. Burada ölen bir fare, şurada bir böcek, dengesizliğine neden oluyordur, daha sonra bir nüfus orantısızlığına, daha ileride kötü bir hasada, bir buhrana, kitlesel kıtlığa ve nihayetinde uzak ülkelerde toplumsal davranışlarda bir değişikliğe. Bunun gibi çok daha hassas bir şeylere... Belki hafif bir nefes, bir ıslık, bir saç, havadaki bir polen, böylesi çok yakından bakmadan göremeyeceğiniz hafif, çok hafif bir değişiklik. Kim bilir? Kim bildiğini söyleyebilir? Bilmiyoruz. Tahmin ediyoruz. Ama zamanda ortalığı karıştırmamızın tarihte büyük bir gümbürtüye mi yoksa küçük bir kıpırtıya mı neden olacağını kesinlikle bilene kadar, dikkatli oluyoruz. Bu Makine, bu yol, giysileriniz ve bedenleriniz, bildiğiniz gibi, yolculuk öncesi sterilize edildi. Bu oksijen

başlıklarını, bakterilerimizi eski bir atmosfere salmayalım diye takıyoruz.

"Hangi hayvanı vuracağımızı nereden bileceğiz?"

"Kırmızı boyayla işaretlendiler," dedi Travis. "Bugün, yolculuğumuz öncesi, Lesperance'ı Makineyle geri gönderdik. Bu döneme gelip belli hayvanları izledi."

"İncelemek için mi?"

"Evet," dedi Lesperance. "Tüm varlıkları boyunca onları izliyor, hangilerinin daha uzun yaşadığına bakıyorum. Çok azı. Kaç kez çiftleştiklerine bakıyorum. Çok değil. Yaşam kısa. Başına bir ağaç devrildiğinde ya da bir katran birikintisinde boğulan bir tanesine rastladığımda, saat, dakika ve saniyesini not ediyorum. Bir boya fişeği atıyorum. Yanında kırmızı bir leke bırakıyor. Kaçırmayız. Sonra geçmişe gelişimizin zamanını kontrol ediyorum ki, zaten öleceği zamanın iki dakikadan fazla öncesinde gelmeyelim. Böylece, yalnızca geleceği olmayan, bir daha çiftleşmeyecek hayvanları öldürüyoruz. Ne kadar dikkatli olduğumuzu görüyor musunuz?"

"Ama zamanda bu sabaha geri döndüyseniz," dedi Eckels hevesle, "bize, bizim Safarimize denk gelmiş olmalısınız! Nasıl geçti? Başarılı mıydı? Hepimiz geri döndük mü? Sağlam olarak?"

Travis ve Lesperance birbirlerine baktı.

"Bu bir paradoks olurdu," dedi Lesperance.

"Zaman bu türden karışıklıklara, bir adamın kendi kendisiyle karşılaşmasına izin vermez. Böyle bir olasılık belirirse, zaman geri çekilir. Bir hava boşluğuna denk gelen uçak gibi. Biz durmadan hemen önceki sıçramayı fark ettiniz mi? Bizim geleceğe geri dönüşümüze denk geldik. Bir şey görmedik. Bu seferin başarılı olup olmadığını, canavarı yakalayıp yakalamadığımızı ya da hepimizin –yani sizin, Bay Eckels– canlı dönüp dönmediğini söylemenin bir yolu yok."

Eckels'ta solgun bir gülümseme belirdi.

"Kesin şunu," dedi sertçe Travis. "Herkes ayağa kalksın!"

Makineden ayrılmaya hazırdılar.

Cangıl yüksekti, cangıl genişti ve sonsuza, sonsuza kadar cangıl vardı. Müziği andıran sesler, çadırların uçmasına benzer sesler gökyüzünü dolduruyordu, bunlar mağara gibi gri kanatlarını çırpan pterodaktillerdi, çılgınlıktan, kâbustan fırlamış gibi muazzam yarasalar. Dar yolda dengesini sağlayan Eckels oyun için tüfeğini doğrulttu.

"Kesin şunu!" dedi Travis. "Eğlence için olsun nişan almayın! Eğer tüfek ateş alırsa..."

Eckels kıpkırmızı oldu. "Nerede bizim Tyrannosaurus?"

Lesperance kol saatine baktı. "İleride. Altmış saniye sonra yoluna çıkacağız. Kırmızı boyaya bakın! Biz söyleyene kadar ateş etmeyin. Yoldan çıkmayın. Yoldan çıkmayın!"

Sabah rüzgârında ilerlediler.

"Garip," diye fısıldadı Eckels. "İleride, altmış milyon yıl sonra, seçim günü geçti. Keith Başkan oldu. Herkes kutluyor. Ve burada biz, bir milyon yıl kaybolmuş ve onlar yoklar. Aylardır, bir ömür boyu endişelendiğimiz konular daha doğmamış, düşünülmemiş bile."

"Herkes emniyetleri açsın!" diye buyurdu Travis. "Siz, Eckels, ilk atış sizin. İkinci, Billings. Üçüncü, Kramer."

"Kaplan, yaban domuzu, buffalo, fil avladım, ama şimdi, bu," dedi Eckels. "Çocuk gibi titriyorum."

"Ah," dedi Travis.

Herkes durdu.

Travis elini kaldırdı. "İleride," diye fısıldadı. "Sislerin içinde. İşte orada. Majesteleri işte karşınızda."

Cangıl genişti ve heyecan, hışırtı, fısıltı ve iç çekişlerle doluydu.

Aniden, sanki birisi bir kapıyı kapatmış gibi, hepsi kesildi.

Sessizlik.

Bir gök gürültüsü.

Sislerin içinden, yüz metre kadar ileride, Tyrannosaurus rex çıktı.

"O," diye fısıldadı Eckels. "O..."

"Şşşşt!"

Büyük, yağlı, güçlü uzun adımlar atan bacakla-

rının üzerinde geldi. Ağaçların yarısının on metre üzerine yükseliyor, kocaman kötü bir tanrı, ince saatçi kollarını yağlı sürüngen gövdesine yakın tutuyordu. Arka ayaklarının her biri bir piston, kalın kas halatlarının arasında yarım tonluk beyaz kemik, üzerinde korkunç bir savaşçının örgü zırhı gibi pullu bir deri. Her baldırı birer tonluk et, fildişi ve çelik örgüsü. Ve üst gövdenin büyük göğüs kafesinden o iki narin kol sallanıyordu, yılanımsı boynunu kıvırırken insanları oyuncak gibi kavrayıp inceleyebilecek kollardı bunlar. Bir tonluk işlenmiş kaya gibi başı da, kolaylıkla havaya kalkıyordu. Açık ağzından bir çit gibi, hançer keskinliğinde diş sırası görünüyordu. Devekuşu yumurtası büyüklüğünde, açlık dışında herhangi bir ifadeden yoksun gözleri fıldır fıldır oynuyordu. Ağzını kapattığında ölümcül bir sırıtış görüldü. Koştuğunda, kalça kemikleri ağaçlar ile çalıları sağa sola deviriyor, pençeli ayakları nemli toprağa vuruyor, ağırlığını nereye verse, on beş santimlik çukurlar bırakıyordu. Kayarcasına bale adımlarıyla koşuyordu, on tonluk gövdesi için çok dengeli adımlardı bunlar. Dikkatlice güneşin aydınlattığı bir açıklığa çıktı, çok güzel sürüngen elleri havayı yokluyordu.

"Bak, bak, " dedi ağzı seğiren Eckels. "Uzanıp Ay'ı yakalayabilir."

"Şşt," diye kızgınca araya girdi Travis. "Daha bizi görmedi."

"Bunu öldürmek mümkün değil." Eckels bu tanıya sakince, sanki tartışmaya yer yokmuşçasına varmıştı. Kanıtları değerlendirmişti ve düşünerek vardığı sonuç buydu. Elindeki tüfek oyuncak gibi duruyordu. "Gelmekle aptallık ettik. Bu olanaksız."

"Sus!" diye tısladı Travis.

"Kâbus."

"Geri dön," diye buyurdu Travis. "Sakince Makineye doğru yürü. Ücretinin yarısını iade edeceğiz."

"Bu kadar büyük olacağını idrak edememiştim," dedi Eckels. "Yanlış hesaplamışım, o kadar. Şimdi de vazgeçmek istiyorum."

"Bizi gördü!"

"Işte göğsündeki kırmızı boya!"

Tiran Kertenkele doğruldu. Zırhlı teni binlerce yeşil sikke gibi parlıyordu. Üstleri çamur kaplı sikkelerden duman çıkıyordu. Çamurda minik böcekler kıpırdıyordu, bu yüzden, canavar hareket etmese bile, bedeni seğirip dalgalanır gibi oluyordu. Nefes verdi. Vahşi doğaya çiğ et kokusu yayıldı.

"Beni buradan çıkartın," dedi Eckels. "Evvelce hiç böyle olmamıştı. Canlı çıkacağımdan hep emin oldum. İyi rehberlerim, iyi safarilerim ve güvenliğim vardı. Bu sefer, yanlış hesapladım. Dengimle karşılaşmış biri olarak konuşuyorum. Bu dayanamayacağım kadar fazla."

"Koşma," dedi Lesperance. "Geri dön. Makinede saklan."

"Evet." Eckels uyuşmuş gibiydi. Yürümelerini sağlamak istermiş gibi ayaklarına bakıyordu. Umutsuzluk ifade eden bir homurtu çıkarttı.

"Eckels!"

Birkaç adım attı, gözlerini kırpıştırıyor, sallanıyordu.

"O yönde değil!"

Canavar, ilk harekette, korkunç bir çığlıkla birlikte ileri atıldı. Yüz metreyi altı saniyede katetti. Tüfekler doğrulup ateş püskürdü. Hayvanın ağzından fırlayan bir fırtına, onları salya ve kokuşmuş kan kokusuyla kapladı. Canavar kükredi ve dişleri güneşte parladı.

Arkasına bakmayan Eckels körlemesine yolun kenarına kadar yürüdü, tüfeği uyuşmuş ellerinden sarkıyordu, yoldan indi ve bilinçsizce, cangılda yürümeye başladı. Ayağı yeşil yosunlara battı. Bacakları onu sürüklüyor, o da kendisini yalnız ve ardında olanların dışında hissediyordu.

Tüfekler bir kez daha patladı. Sesleri kertenkelenin çığlıkları arasında kayboldu. Sürüngenin kuyruğu muazzam bir levye gibi iki yana savruldu. Ağaçlar dal ve yaprak bulutları saçarak patladı. Canavar kuyumcu ellerini bükerek adamları yakalamaya, onları bükmeye, böğürtlen gibi ezmeye, dişlerinin arasına ve çığlık atan boğazına tıkmaya yeltendi. Kaya gibi gözleri onlarla aynı hizaya

geldi. Kendi yansımalarını gördüler. Metalik göz kapaklarına ve alev alev yanan kara gözbebeğine ateş ettiler.

Taş bir put gibi, dağdan dökülen bir çığ gibi, Tyrannosaurus devrildi. Gürüldeyerek ağaçlara sarıldı, onları da beraberinde devirdi. Metal yola çarpıp parçaladı. Adamlar geriye, uzağa sıçradı. Gövde çarptı, on tonluk soğuk et ve taş. Silahlar ateşlendi. Canavar zırhlı kuyruğunu savurdu, yılan çenesini titretti ve hareketsiz kaldı. Gırtlağından kan fışkırdı. İçinde bir yerlerde bir sıvı kesesi patladı. İğrenç bir taşkın avcıları ıslattı. Orada, kırmızı ve parlak bir halde dikildiler.

Fırtına dindi.

Cangıl sessizdi. Çığın ardından, yeşil bir huzur. Kâbusun ardından, sabah.

Billings ve Kramer yola oturup kustu. Travis ve Lesperance dumanı tüten silahlarıyla dikilmiş, durmadan küfrediyorlardı.

Zaman makinesinde, Eckels, yüzüstü, titreyerek yatıyordu. Yola geri dönebilmiş, makineye tırmanmıştı.

Travis yürüyerek geldi, Eckels'e baktı, metal bir kutudan pamuklu gazlı bez aldı ve diğerlerinin yanına gitti.

"Temizlenin."

"Başlıklarındaki kanı sildiler. Onlar da küfretmeye başladı. Canavar, katı etten oluşan bir dağ gibi yatıyordu. İçerisinde, en uzaktaki odacıklar

ölüp, organlar işlemez hale gelip, sıvılar cepten hücreye ve dalağa son bir kez akıp, her şey ebediyen susup kapanırken birtakım hırıltılar ve mırıltılar duyuluyordu. Paydos saatinde tüm vanaların ayarlandığı bir şahmerdan ya da bir lokomotifin yanında durmak gibiydi. Kemikler çatırdıyordu, kendi gövdesinin dengesini yitirmiş, ölü ağırlığı, altta kalan narin kolu kırıyordu. Etler titreşerek yerleşiyordu.

Başka bir çatırtı. Başlarının üzerinde, dev bir ağaç dalı yerinden kopup ayrıldı ve son bir hamle olarak, ölü hayvanın üzerine düştü.

"İşte." Lesperance saatini kontrol etti. "Tam zamanında. Bu, en başta düşüp bu hayvanı öldürmesi gereken ağaç." İki avcıya baktı. "Hatıra fotoğrafı ister misiniz?"

"Ne?"

"Geleceğe bir parça götüremeyiz. Gövde burada, ilk başta öleceği yerde kalmalı ki, böcekler, kuşlar ve bakteriler olması gerektiği gibi, hepsini alsınlar. Her şey dengede. Gövde kalıyor. Ama siz yakınında dururken bir fotoğrafınızı çekebiliriz."

İki adam düşünmeye çalıştı, ama vazgeçip, başlarını salladılar.

Metal yol boyunca götürüldüler. Yorgunca Makinenin minderlerine oturdular. Dönüp yıkılmış canavara baktılar, daha şimdiden garip sürüngen kuşlar ve altın rengi böcekler dumanı tüten pullarının arasında çalışmaya başlamışlardı bile.

Zaman Makinesinin zemininden gelen bir ses dikilmelerine neden oldu. Eckels orada titreyerek oturuyordu.

"Üzgünüm," dedi sonunda.

"Ayağa kalk, diye bağırdı Travis.

Eckels ayağa kalktı.

"Şu yoldan yalnız başına ilerle," dedi Travis. Tüfeğini doğrultmuştu. "Makineye gelmiyorsun. Seni burada bırakıyoruz!"

Lesperance Travis'in kolunu yakaladı. "Dur..."

"Sen karışma!" diye kolunu kurtardı Travis. "Bu aptal bizi neredeyse öldürtüyordu. Ama yalnızca bu da değil, hayır. Ayakkabıları! Şunlara bakın! Yoldan indi. Bu bizi bitirir! Ceza ödeyeceğiz! Binlerce dolarlık ceza! Kimsenin yoldan çıkmayacağına dair güvence verdik. O çıktı. Ah, aptal! Devlete haber vermem gerekecek. Zaman yolculuğu lisansımızı iptal edebilirler. Zamana, tarihe kimbilir neler yaptı!"

"Sakin olun, yalnızca biraz çamur tekmeledi."

"Nasıl bilebiliriz?" diye haykırdı Travis. "Hiçbir şey bilmiyoruz! Her şey bir sır! Gel buraya Eckels!"

Eckels gömleğini çekiştiriyordu. "Her şeyi öderim. Yüz bin dolar!"

Travis Eckels'in çek defterine bakıp tükürdü. "Gel buraya. Canavar yolun hemen yanında. Ellerini dirseklerine kadar ağzına sok. O zaman bizimle gelebilirsin."

"Bu mantıksız."

"Canavar öldü, aptal. Mermiler! Mermileri geride bırakamayız. Geçmişe ait değiller; bir şeyleri değiştirebilirler. İşte bıçağım. Çıkar onları!"

Cangıl yeniden canlanmıştı, gene o eski sarsıntılar ve kuş sesleri vardı. Eckels yavaşça dönüp bu ilkçağ çöplüğüne, bu kâbus ve terör tepesine baktı. Uzun zaman sonra yol boyunca ilerledi.

Beş dakika sonra, titreyerek, kolları ıslak ve dirseklerine kadar kıpkırmızı, geri döndü. Ellerini uzattı. İkisinde de çelik mermiler vardı. Sonra yıkıldı, sonra kıpırtısız, yıkıldığı yerde kaldı.

"Ona bunu yaptırtmanız gerekmiyordu," dedi Lesperance.

"Öyle mi? Bunu söylemek için çok erken." Travis hareketsiz bedeni dürtükledi. "Yaşayacak. Bir dahaki sefere avların peşine böyle düşmeyecek. Pekâlâ." Başparmağını yorgun bir ifadeyle Lesperance'a doğru kaldırdı. "Düğmeye bas. Eve dönelim."

1492. 1776. 1812.

Ellerini ve yüzlerini temizlediler. Yapış yapış gömlekleri ile pantolonlarını değiştirdiler. Eckels de kendine gelip kalkmıştı, ama konuşmuyordu. Travis tam on dakika boyunca ona baktı.

"Bana öyle bakmayın," diye haykırdı Eckels. "Ben bir şey yapmadım."

"Kim bilir?"

"Yalnızca yoldan çıktım, o kadar, ayakkabıla-

rımda da biraz çamur var. Ne yapmamı istiyorsun, yere çöküp dua mı edeyim?"

"Buna ihtiyacımız olabilir. Seni uyarıyorum Eckels, hâlâ seni öldürebilirim. Tüfeğim hazır."

"Ben masumum. Ben bir şey yapmadım!"

1999. 2000. 2055.

Makine durdu.

"Çıkın," dedi Travis.

Oda bıraktıkları gibi oradaydı. Ama tam da bıraktıkları gibi değil. Aynı adam aynı masanın ardında oturuyordu. Ama aynı adam tam olarak aynı masanın ardında oturmuyordu.

Travis hızla etrafına baktı. "Burada her şey yolunda mı?" diye sordu.

"İyidir. Eve hoş geldiniz!"

Travis rahatlamadı. Havanın atomlarına, güneşin o tek yüksek pencereden içerisini aydınlatmasına bakar gibiydi.

"Pekâlâ, Eckels, çık dışarı. Bir daha da sakın gelme."

Eckels kıpırdayamıyordu.

"Beni duydun," dedi Travis. "Nereye bakıyorsun?"

Eckels durmuş havayı kokluyordu ve havada bir şeyler vardı, kimyasında o kadar hafif, tarif edilemez bir farklılık ki, yalnızca en hassas duyuları onu belli belirsiz uyarıyordu. Renkler, beyaz, gri, mavi, turuncu, duvarlarda, mobilyalarda, pencerenin ötesindeki gökyüzünde... Bir şey hissediyordu.

Teni kaşınıyordu. Eli kaşınıyordu. Orada dikilmiş, garipliği bedeninin gözenekleriyle içiyordu adeta. Bir yerlerde, birileri şu yalnızca köpeklerin duyduğu düdüklerden öttürüyor olmalıydı. Bedeni de cevaben sessizce çığlık attı. Bu odanın ötesinde, bu duvarın ötesinde, pek de aynı masa olmayan bu masanın başında oturan, pek de aynı olmayan adamın ötesinde, sokaklardan ve insanlardan oluşan tüm bir âlem vardı. Burası şimdi nasıl bir dünyaydı, bunu söylemek olanaksızdı. Orada, duvarların ötesinde hareket ettiklerini hissediyordu, kuru rüzgârda uçuşan satranç taşları gibi...

Ama en yakında, ofisin duvarına asılı olan ve daha önce, içeri ilk girdiğinde okuduğu tabela vardı.

Tabela her nasılsa, değişmişti:
ZEMAN SEFARİSİ LTD.
GEJMİJTE HARHENGİ VİR YİLA SEFARİLER.
HEYVANİ ZÖYLEYİN.
ZİZİ ORAYA GÖTERELİM.
ZİZ DE URUN.

Eckels iskemleye yıkıldığını hissetti. Çılgınca botlarındaki kalın çamuru eşeledi. Titreyen ellerle bir toprak parçası kaldırdı. "Hayır, olamaz. Böyle küçük bir şey değil. Hayır!"

Çamurun içinde, yeşil, altın ve siyah renkleriyle parlayan bir kelebek vardı, oldukça güzel ve de ölüydü.

"Böyle küçük bir şey değil! Bir kelebek değil!" diye haykırdı Eckels.

Yere düştü, çok güzel bir şey, küçük bir şey, küçük domino taşlarını deviren, sonra daha büyüklerini, daha büyüklerini, çok büyüklerini, zamanın tüm yılları boyunca. Eckels'in zihni işledi. Bir şeyleri değiştirmiş olamazdı. Bir kelebeği öldürmek bu kadar önemli olamazdı! Olabilir miydi?

Yüzü buz gibiydi. Sorarken, ağzı titriyordu: "Kim... Kim kazandı dünkü başkanlık seçimini?"

Masanın arkasındaki adam güldü. "Şaka mı bu? Çok iyi biliyorsunuz. Deutscher, tabii ki! Başka kim olabilir? O aptal zayıf Keith değil. Şimdi demir gibi bir adamımız var, cesur bir adam!"

Memur durakladı. "Ne oldu?"

Eckels iç çekti. Dizlerinin üzerine düştü. Titreyen ellerle kelebeği okşuyordu. "Yapamaz mıyız?" diye yalvardı, dünyaya, kendi kendisine, memurlara, Makineye, "onu geri götüremez miyiz, yeniden canlandıramaz mıyız? Baştan başlayamaz mıyız? Yapamaz..."

Hareket etmedi. Gözlerini kapatıp, titreyerek bekledi. Travis tüfeğini yakaladı, emniyetini açtı ve silahı doğrulttu.

Bir gök gürültüsü duyuldu.

Bitmeyen Yağmur

Yağmur devam ediyordu. Sert bir yağmurdu, sürekli bir yağmur, terleten, duman çıkartan bir yağmur; bir sağanak, bir boşanma, bir çeşmeydi, gözlerde bir kırbaç, bileklerde bir anafor; tüm yağmurları ve hepsinin anısını boğacak bir yağmur. Kiloyla ve tonla geliyor, cangıla dalıyor, ağaçları ustura gibi kesiyor, çimenleri tıraşlıyor, toprağı kazıyor ve çalıları yoluyordu. İnsanların ellerini büzüştürüp buruşuk maymun eline benzetiyordu; katı camsı bir yağmur yağıyor ve hiç durmuyordu.

"Daha ne kadar var, Teğmen?"

"Bilmiyorum. Bir kilometre, on kilometre ya da bin."

"Emin değil misin?"

"Nasıl emin olabilirim ki?"

"Bu yağmurdan hoşlanmıyorum. Hiç olmazsa Güneş Kubbesi'ne ne kadar kaldığını bilseydik, kendimi daha iyi hissedecektim."

"Buradan bir ya da iki saat."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz, Teğmen?"

"Tabii ki."

"Ya da bizi mutlu etmek için yalan mı söylüyorsunuz?"

"Sizi mutlu etmek için yalan söylüyorum. Kesin sesinizi!"

İki adam yağmurda yan yana oturuyordu. Arkalarında, ıslak ve yorgun, erimekte olan kil gibi yığılmış iki adam daha oturuyordu.

Teğmen başını kaldırıp baktı. Bir zamanlar esmer bir suratı vardı, ama artık yağmur onu yıkayıp soldurmuştu ve gözlerinin rengini de beyazlaştırmıştı, tıpkı dişleri ve saçları gibi. Bembeyazdı. Üniforması bile beyaza dönmeye başlamıştı, belki biraz da küf yeşiline.

Teğmen yağmuru yanaklarında hissetti. "Yağmur Venüs'te son dindiğinden beri kaç milyon yıl geçti?"

"Saçmalamayın," dedi diğer iki adamdan biri. "Venüs'te yağmur hiç dinmez. Yağar durur. On yıldır burada yaşıyorum ve bir dakika, hatta bir saniye bile durduğunu görmedim."

"Bu suyun altında yaşamak gibi bir şey," dedi Teğmen ve doğrulup silahlarını yerleştirdi. "Eh, gitsek iyi olur. Daha şu Güneş Kubbesi'ni bulacağız."

"Ya da bulamayacağız," dedi alaycı olanı.

"Bir saat kadar kaldı."

"İşte şimdi bana yalan söylüyorsunuz, Teğmen."

"Hayır, şimdi kendi kendime yalan söylüyo-

rum. Bu o yalan söylemeniz gereken anlardan biri. Daha fazla dayanamayacağım."

Cangılın içindeki patikada ilerlediler, ara sıra pusulalarına bakıyorlardı. Herhangi bir yerde yön kestirmek olanaksızdı, sadece pusulanın söyledikleri vardı. Gri bir gök, yağan yağmur, bir cangıl ve bir patika vardı, çok gerilerinde bir yerlerde de kullanıp düştükleri roket. İçinde iki arkadaşlarının ölü ve üzerlerine yağmur yağar bir şekilde durduğu bir roket.

Tek sıra halinde, konuşmadan yürüyorlardı. Geniş, düz ve kahverengi bir nehre ulaştılar, büyük Tek Deniz'e doğru akıyordu. Yüzeyi milyarlarca yağmur damlasının izini taşıyordu.

"Pekâlâ Simmons."

Teğmen başıyla onayladı ve Simmons arkasından küçük bir paket çıkarttı, gizli bir kimyasal maddenin basıncıyla, paket şişip büyük bir bot haline geldi. Teğmen ağaçların kesilip kürek şekline getirilmesine nezaret etti ve botu nehre indirip hızlı kürek darbeleriyle yağmur altındaki düzgün yüzeyde ilerlemeye başladılar.

Teğmen soğuk yağmuru yanaklarında, boynunda ve hareket eden kollarında hissediyordu. Soğuk ciğerlerine işlemeye başlamıştı. Yağmuru kulaklarında, gözlerinde, bacaklarında hissediyordu.

"Dün gece uyumadım," dedi.

"Kim uyuyabilirdi ki? Kim uyudu? Ne zaman? Kaç gece uyuduk? Otuz gece, otuz gün! Yağmur

kafasına çarpıp, vurup dururken kim uyuyabilir ki? Bir şapka için neler vermezdim. Herhangi bir şey, yeter ki artık kafama çarpmasın. Başağrılarım tutuyor. Kafam fena; hep acıyor."

"Çin'e geldiğim için pişmanım," dedi ötekilerden biri.

"İlk kez Venüs'e Çin dendiğini duyuyorum."

"Tabii, Çin. Çin su işkencesi. Eski işkenceyi anımsar mısınız? Sizi bir duvara bağlarlar. Yarım saatte bir başınıza bir damla su damlatırlar. Bir sonrakini beklerken çıldırırsın. Al sana Venüs, ama daha büyük boyutlarda. Biz su için yaratılmamışız. Uyuyamazsın, doğru dürüst nefes alamazsın, sırılsıklam olmak seni çıldırtır. Bir kazaya hazır olsaydık, su geçirmez üniformalar ve şapka getirirdik. En kötüsü, kafana vurup duran bu yağmur. O kadar ağır ki. Kuş tüfeği saçması gibi. Ne kadar dayanırım bilemiyorum."

"Haydi Güneş Kubbesi'ne. Bunları düşünen adam gerçekten akıllıymış."

Nehri geçtiler ve geçerken de önlerinde bir yerlerde bulunması gereken, cangılın ortasında parlayan Güneş Kubbesi'ni düşündüler. Sarı bir ev, güneş gibi parlak ve yuvarlak. On iki metre yüksekliğinde, otuz metre çapında, içinde sıcaklık, sükûnet, yiyecek bulacağımız ve yağmurdan koruyabilecek bir ev. Ve Güneş Kubbesi'nin ortasında, kuşkusuz, bir güneş vardı. Binanın tepesinde bir yerlerde serbestçe uçan sarı ateşten küçük

bir küre, üzerinde kremasıyla bir sıcak çikolata ya da başka bir şeyler içip sigaranı tüttürerek ya da kitap okuyarak oturduğun yerden seyredebileceğin bir şey. İşte orada olacaktı, tam dünya güneşinin boyutlarında sarı bir güneş, sıcak ve sürekli olacak ve bu evde oturup vakit geçirdiğin sürece Venüs'ün yağmur dünyası unutulacaktı.

Teğmen arkasına döndü ve dişlerini gıcırdatıp kürek çeken üç adama baktı. Mantar kadar beyazdılar, onun kadar beyazdılar. Venüs birkaç ay içinde her şeyi aklardı. Cangıl bile muazzam bir çizgi roman kâbusuydu, çünkü güneş olmayınca, sürekli yağmur yağarken ve hep alacakaranlıkken, bir cangıl nasıl yeşil olabilirdi ki? Beyaz, bembeyaz cangıl, soluk, peynir rengi yapraklar, toprak ıslak Camembert peyniri gibi, ağaç gövdeleri de muazzam mantarlar gibi; her şey siyah-beyaz. Toprağı da ne kadar sık görebilirdiniz ki? Çoğunlukla bir dere, bir ırmak, bir gölcük, bir havuz, bir göl, bir nehir ve sonunda nihayet deniz değil mi?

"İşte geldik!"

Şapırdatıp sular fışkırtarak diğer kıyıya çıktılar. Bot söndürülüp puro kutusuna paketlendi. Sonra, yağmurlu kıyıda durup, birer sigara yakmaya çalıştılar ve beş dakika sonra, ters çakmağı yakıp elleriyle koruyarak sigaralarından birkaç nefes çekmeyi başardılar, ama bunlar da hemen ıslandı ve yağmurun tepkisiyle dudaklarından ayrılıverdi.

Yürüdüler.

"Durun bakayım," dedi Teğmen. "İleride bir şeyler gördüm zannettim."

"Güneş Kubbesi mi?"

"Emin değilim. Yağmur gene arttı."

Simmons koşmaya başladı. "Güneş Kubbesi!"

"Geri dön, Simmons!"

"Güneş Kubbesi!"

Simmons yağmurda kayboldu. Diğerleri peşinden koştu. Onu küçük bir açıklıkta yakaladılar, ona ve bulduğu şeye baktılar.

Roket.

Bıraktıkları yerde yatıyordu. Bir şekilde daire çizmişler ve başladıkları yere dönmüşlerdi. Geminin yıkıntısında iki ölü adamın ağzında yeşil mantar büyüyordu. Onlar seyrederken, mantar çiçek açtı, yaprakları yağmurda dağıldı ve mantar öldü.

"Bunu nasıl yaptık?"

"Yakında bir elektrik fırtınası olmuş olmalı. Pusulalarımızı bozmuştur. Bu her şeyi açıklıyor."

"Haklısınız."

"Şimdi ne yapacağız?"

"Yeniden başlayacağız."

"Tanrım, hiçbir yere yaklaşmış değiliz!"

"Sakin olmaya çalışalım, Simmons."

"Sakin, sakin! Bu yağmur beni çıldırtıyor!"

"Dikkatli olursak iki günlük yiyeceğimiz var."

Yağmur tenlerinde, ıslak üniformalarında dans ediyordu; yağmur burunlarından, kulaklarından, parmaklarından ve dizlerinden akıyordu. Cangıl-

da donup kalmış taş çeşmelere benziyorlardı, bütün deliklerinden su fışkırıyordu.

Ve durdukları yerde, uzaktan bir gürleme duydular.

Ve yağmurun içinden canavar çıktı.

Canavarı bin elektrik mavisi bacak taşıyordu. Hızla ve korkunç bir şekilde ilerliyordu. Her bacağını hızla yere vuruyordu. Her bacağın çarptığı yerde bir ağaç düşüp yanıyordu. Yağmurlu havayı ozon esintileri dolduruyor, çıkan dumanlar yağmur tarafından parçalanıyordu. Canavar sekiz yüz metre eninde, bin altı yüz metre yüksekliğindeydi ve yeri körler gibi yokluyordu. Bazen bir an için, hiç bacağı olmuyordu ama sonra, bir anda, bin kadar kırbaç karnından düşüyordu, mavi-beyaz, cangılı iğneleyen kırbaçlar.

"İşte elektrik fırtınası," dedi adamlardan biri. "İşte pusulalarımızı bozan şey bu. Üstelik bu yana geliyor."

"Herkes yere yatsın," dedi Teğmen.

"Koşun!" diye haykırdı Simmons.

"Aptal olma. Yat aşağıya. En yüksek noktalara çarpıyor. Zarar görmeden kurtulabiliriz. Roketten on beş metre kadar uzaklıkta yere yatın. Bütün gücünü oraya kullanıp bize dokunmayabilir. Yatın!"

Adamlar çöktü.

Bir süre sonra, birbirlerine, "Geliyor mu?" diye sordular.

"Geliyor."

"Yaklaştı mı?"

"İki yüz metre ileride."

"Daha yaklaştı mı?"

"İşte şurada!"

Canavar geldi ve tepelerinde durdu. Aşağıya on yıldırım darbesi gönderdi, hepsi de rokete isabet etti. Roket vurulan bir gong gibi parladı ve metal bir tınlama çıkarttı. Canavar on beş yıldırım daha gönderdi, bunlar ıslak yüzeyi hissederek gülünç bir pandomim halinde cangılla dans ettiler.

"Hayır, hayır!" Adamlardan biri sıçradı.

"Yat aşağıya, aptal herif!" dedi Teğmen.

"Hayır!"

Yıldırım rokete bir düzine kez daha çarptı. Teğmen başını kolunun altından kaldırdı ve parlayan mavi ışıkları gördü. Ağaçların yarılıp yere yıkıldıklarını gördü. Korkunç karanlık bulutun başının üzerinde siyah bir daire gibi döndüğünü ve yüzlerce başka elektrik kutbu ürettiğini gördü.

Ayağa kalkan adam artık koşuyordu, sanki sütunlarla dolu bir salonda gibiydi. Sütunların arasında koştu, nihayet sütunlardan bir düzine kadarı üzerine yıkıldı ve elektrikli sinek tuzağına düşen sinekten çıkana benzer bir ses duyuldu. Teğmen bunu çocukluğunun geçtiği çiftlikten anımsıyordu. Sonra da kömür olan adamdan çıkan koku duyuldu.

Teğmen başını eğdi. "Yukarı bakmayın," dedi

diğerlerine. Kendisi de biraz sonra koşmaya başlamaktan korkuyordu.

Tepelerindeki fırtına bir dizi şimşek daha çaktırdı ve uzaklaştı. Bir kez daha yalnızca yağmur vardı, havadaki yanık kokusu hemen temizlendi ve sonra üç adam oturup kalp atışlarının yavaşlayıp düzene kavuşmasını bekledi.

Cesede doğru ilerlediler, hâlâ adamı kurtarmak için yapılacak bir şey olup olmadığını düşünüyorlardı. Adamı kurtarmak için ellerinden bir şey gelmeyeceğine inanamıyorlardı. Bu, kendi elleriyle dokunana kadar ölümü kabul etmeyen, cesedi çevirip gömmek ya da bir saatlik hızlı büyümenin onu kendiliğinden gömmesi için kendi halinde bırakmak konusunda planlar yapan insanların doğal tepkisiydi.

Ceset, yanmış deriye sarılmış yamulmuş çelik gibiydi. Bir fırına atılmış ve balmumu kömür rengi kemiklere kadar eriyince çıkartılmış bir kukla gibiydi. Yalnızca dişler beyazdı ve bunlar kapanmış siyah bir yumruğa yarısına kadar gömülmüş garip, beyaz bir gerdanlık gibi parlıyordu.

"Ayağa fırlamaması gerekirdi." Bu lafları hepsi neredeyse aynı anda söyledi.

Onlar başında dikilirken, ceset bitkilerin altında kaybolmaya başlamıştı bile, küçük dallar, sarmaşıklar hatta ölü için çiçekler bile vardı.

Uzaklarda, fırtına mavi şimşekler üzerinde yürüdü ve gitti.

Bir nehir, bir dere, bir çay sonra bir düzine daha nehir, dere ve çay geçtiler. Gözlerinin önünde nehirler beliriyordu, gürül gürül akan yeni nehirler, bu arada eskileri de yataklarını değiştiriyordu; cıva rengi nehirler, gümüş ve süt rengi nehirler.

Denize ulaştılar.

Tek Deniz. Venüs'te tek bir kıta vardı. Bu kıta beş bin kilometre boyunda, bin beş yüz kilometre enindeydi ve bu adanın çevresinde bütün yağmurlu gezegeni kaplayan Tek Deniz vardı. Çok az hareketin göründüğü donuk sahilin ötesinde yatan tek Deniz...

"Bu taraftan." Teğmen güney yönünü işaret etti. "Bu yönde iki Güneş Kubbesi olduğundan eminim."

"Hazır başlamışken, neden yüz tane daha inşa etmemişler?"

"Şu anda yüz yirmi tane var, değil mi?"

"Geçen ay itibarıyla yüz yirmi altı. Geçen yıl, dünyadaki kongrede, bunlardan birkaç düzine daha inşa edebilmek için bir karar çıkarmaya çalıştılar, ama bilirsiniz. Birkaç kişinin yağmurdan delirmesini tercih ederler."

Güneye doğru yola çıktılar.

Teğmen, Simmons ve üçüncü adam Pickard yağmurda yürüdü, bir hızlı bir yavaş yağan yağmurda, bir hızlı, bir yavaş; dökülüp döven, toprağın, denizin ve adamların üzerine yağmaya ara vermeyen yağmur.

İlk Simmons gördü. "İşte orada!"

"Ne var orada?"

"Güneş Kubbesi!"

Teğmen gözlerindeki suyu silkeledi ve yağmurun batmasını engellemek üzere ellerini kaldırdı.

Uzaklarda, cangılın kıyısında, deniz kenarında sarı bir parıltı vardı.

Adamlar birbirlerine gülümsedi.

"Anlaşılan haklıymışsınız, Teğmen."

"Şans."

"Birader, bunu görmek bile kaslarıma güç kattı. Hadi!" Simmons hızlandı. Diğerleri de nefes nefese, yorgun, ama tempoyu tutturarak peşinden ilerledi.

"Koca bir fincan kahve isterim," dedi gülümseyen Simmons. "Bir tepsi de tarçınlı çörek. Vay be! Ve orada yatıp, bırakacağım yaşlı güneş beni ısıtsın. Güneş Kubbelerini icat eden adama madalya verilmesi gerekir!"

Daha hızlı koştular. Sarı parıltı büyüdü.

"Sanırım çare bulunmadan önce birçok kişi çıldırmıştır. İnsan hemen bulunacağını sanır! Hemen." Simmons sözcükleri koşusuyla tempolu bir şekilde sıralıyordu. "Yağmur, Yağmur! Yıllar önce. Benim. Bir arkadaşım buldu. Cangılda. Etrafta dolanırken. Yağmurda. Ardı ardına söylüyordu, 'Yağmurdan kaçıp içeri giremedim. Yağmurdan kaçıp içeri giremedim. Yağmurdan kaçıp...' Arka arkaya. Böyle. Zavallıcık."

"Nefesini harcama!"

Koştular.

Hepsi gülüyordu. Gülerek Güneş Kubbesi'nin kapısına ulaştılar.

Simmons kapıyı hızla ardına kadar açtı. "Hey!" diye haykırdı. "Kahveler gelsin!"

Yanıt gelmedi.

Kapıdan içeri girdiler.

Güneş Kubbesi boş ve karanlıktı. Mavi tavanın ortasında, bir gaz fısıltısının içinde sentetik sarı bir güneş yoktu. Onları bekleyen yiyecekler yoktu. Buz gibi soğuktu. Ve tavanda yeni açılmış binlerce delikten içeri sular akıyor, yağmur yağıyor, kalın halıları, ağır modern mobilyaları ıslatıyor, cam masaların üzerinden sıçrıyordu. Cangıl, odada, kitaplıkların ve divanların üzerinde yosun gibi büyüyordu. Yağmur deliklerden giriyor, üç adamın yüzlerini ıslatıyordu.

Pickard sessizce gülmeye başladı.

"Sus, Pickard!"

"Ey tanrılar, bakın burada bizim için ne var... ne yemek, ne güneş, hiçbir şey. Venüslüler yapmıştır! Kuşkusuz!"

Suratından aşağıya yağmurun süzüldüğü Simmons başıyla onayladı. Su, gümüşi saçlarından ve beyaz kaşlarından süzülüyordu.

"Arada bir Venüslüler denizden çıkıp bir Güneş Kubbesi'ne saldırır. Eğer Güneş Kubbelerini yıkarlarsa, bizi de yıkacaklarını biliyorlar."

"Ama Güneş Kubbeleri silahlarla korunmuyor mu?"

"Tabii." Simmons görece kuru bir köşeye çekildi. "Ama Venüslüler bir şey denemeyeli beş yıl oldu. Savunmalar gevşer. Bu Kubbe'yi hazırlıksız yakalamışlar."

"Cesetler nerede?"

"Venüslüler hepsini denize götürmüştür. Onların insanları boğmak için çok güzel bir yöntemlerinin olduğunu duymuştum. Onların usulüyle boğulmanız sekiz saat sürüyor. Gerçekten çok güzel."

"Bahse girerim yiyecek bir şey kalmamıştır." Pickard güldü.

Teğmen kaşlarını çattı ve Simmons'ın görebileceği gibi başıyla onayladı. Simmons başını salladı ve oval odanın bir yanındaki odaya gitti. Mutfak ıslak ekmekler ve üzerinde yeşil bir kürk oluşmuş etlerle doluydu. Mutfağın tavanındaki yüz kadar delikten yağmur yağıyordu.

"Nefis." Teğmen deliklere baktı. "Tüm bu delikleri tıkayıp buraya sığınabileceğimizi sanmıyorum."

"Yiyecek olmadan mı efendim?" Simmons homurdandı. Gördüğüm kadarıyla güneş makinesi sökülmüş. En iyi şansımız, bir sonraki Güneş Kubbesi'ne gitmek. Buradan ne kadar uzaktadır?"

"Çok değil. Hatırladığım kadarıyla burada hayli yakın iki Kubbe inşa ettiler. Belki de beklersek,

diğerinden bir kurtarma ekibi..."

"Muhtemelen günler önce gelip buraya bakmışlardır. Yaklaşık altı ay sonra, kongreden para çıktığında, burayı tamir etmeye bir ekip gönderirler. Beklememizin iyi olacağını sanmam."

"İyi o zaman, erzaklarımızın kalanını yiyip bir sonraki Kubbe'ye doğru yola çıkıyoruz."

Pickard, "Hiç olmazsa yağmur başıma çarpmasa, en azından birkaç dakika boyunca. Yalnızca rahatsız edilmemenin nasıl bir şey olduğunu hatırlayabilsem." Elini kafasının tepesine koydu ve sıkı sıkı tuttu. "Hatırlıyorum, okulda bir zorba arkamda oturup beni çimdikleyip duruyordu, gün boyunca beş dakikada bir çimdikliyor da çimdikliyordu. Kollarım yara bere içinde, simsiyah, masmavi olmuştu. Çimdiklenmekten çıldıracağımı düşünüyordum. Bir gün acıdan biraz fazla çıldırmış olmalıyım ki, arkama döndüm, mekanik çizim dersimizde kullandığım metal gönyeyle neredeyse kafasını koparıyordum. Odadan çıkartılmadan önce, neredeyse başının derisini yüzmüştüm, bir taraftan da bağırıyordum, 'Neden beni rahat bırakmıyor? Neden beni rahat bırakmıyor?' Birader!" Elleriyle kafatasını sıkıca yakalamış, gözleri kapalı, titriyor, sarsılıyordu. "Peki şimdi ne yapacağım? Kime vuracağım, kime benimle uğraşmamasını, beni rahat bırakmasını söyleyeceğim, aynı o çimdikleme gibi, hep hissettiğim, hep duyduğum bu lanet olası yağmura mı!"

"Öğleden sonra dörtte diğer Güneş Kubbesi'ne varmış oluruz."

"Güneş Kubbesi mi? Bunun gibi mi! Ya Venüs'teki tüm Güneş Kubbeleri gittiyse? O zaman ne olacak? Ya bütün tavanlarda delikler varsa ve içeri yağmur giriyorsa?"

"Şansımızı denemek zorundayız."

"Bıktım şansımızı denemekten. Tüm istediğim bir çatı ve biraz da huzur. Yalnız kalmak istiyorum."

"Eğer dayanırsan, sadece sekiz saat ötede."

"Merak etmeyin, dayanırım." Pickard onlara bakmadan güldü.

"Yemek yiyelim," dedi onu seyreden Simmons.

Kıyı boyunca, gene güney yönünde yola koyuldular. Dört saat sonra, bir buçuk kilometre genişliğinde ve botla aşamayacakları kadar hızlı bir nehrin çevresini dolanmak için içerilere doğru döndüler. İçeriye doğru on kilometre boyunca, nehrin ölümcül bir yaradan akar gibi aniden topraktan fışkırdığı noktaya kadar yürüdüler. Yağmur altında, sağlam toprakta yürüyüp deniz kıyısına döndüler.

"Uyumam lazım," dedi sonunda Pickard. Yere çöktü. Dört haftadır uyumuyorum. Çalıştım, ama olmadı. Burada uyuyacağım."

Gökyüzü kararmaya başlamıştı. Venüs'ün gecesi çöküyordu ve o kadar karanlıktı ki, hareket

etmek tehlikeliydi. Simmons ve Teğmen de dizlerinin üzerine çöktüler ve Teğmen, "Pekâlâ, bakalım ne yapabileceğiz. Evvelce de denedik, ama bilmiyorum. Uyku bu havada yapabileceğimiz bir şey değilmiş gibi."

Boylu boyunca yattılar, ağızlarından su girmemesi için başlarını desteklediler ve gözlerini kapattılar.

Teğmen'in gözleri seğirdi.

Uyumadı.

Derisinde sürünen bir şeyler vardı. Üzerinde tabaka tabaka bir şeyler büyüyordu. Damlalar düşüyor, başka damlalarla temas edip vücudunu gıdıklayan dereler oluşturuyor, bunlar derisinden aşağıya kayarken, ormanın küçük bitkileri giysilerinde kök salıyordu. Sarmaşığın tutunup üzerinde ikinci bir giysi oluşturduğunu hissetti; küçük çiçeklerin tomurcuklandığını, açılıp döküldüğünü hissetti, bu arada yağmur bedenine ve kafasına yağıyordu. Işıklı gecede –çünkü bitkiler karanlıkta parlıyordu– diğer iki adamın dış hatlarını görebiliyordu, tıpkı devrilip üzerine çimen ve çiçeklerin kadifemsi örtüsünü almış kütükler gibi. Yağmur suratına çarptı. Suratını elleriyle örttü. Yağmur boynuna çarptı. Çamurda, lastik gibi bitkilerin üzerinde karınüstü döndü ve yağmur sırtı ile bacaklarına çarptı.

Aniden doğruldu ve suyu üzerinden silkelemeye başladı. Binlerce el ona dokunuyordu ve artık

dokunulmak istemiyordu. Dokunulmaya dayanamıyordu. Debelendi ve bir şeye çarptı, bunun yağmurda ayağa kalkmış, rutubetten aksıran, öksürüp tıkanan Simmons olduğunu anladı. Ve Pickard da kalkmış, bağırarak koşuyordu.

"Bekle bir dakika, Pickard!"

"Durdurun, durdurun!" diye haykırdı Picard. Tabancasını altı kez gece karanlığında boşalttı. Flaş gibi patlayan tozumsu aydınlanma anlarında, muazzam bir kehribarın içinde olduğu gibi hareketsiz duran yağmur damlası ordularını gördüler; bir anlığına, patlamadan dolayı tereddüt eder gibi şaşkınlıkla duran on beş milyar damlacık, on beş milyar gözyaşı, beyaz kadifeden bir sergiye dizilmiş on beş milyar mücevher. Ve sonra, ışık gidince, resimlerinin çekilmesini beklemiş olan, aşağıya doğru koşuşturmalarına ara vermiş bulunan damlalar, soğuk ve acıdan oluşan bir böcek bulutu halinde onları sokmaya devam etti.

"Durdurun, durdurun!"

"Pickard!"

Ama Pickard artık yalnızca ayakta duruyordu, yapayalnız. Teğmen küçük bir el fenerini yakıp Pickard'ın ıslak suratında gezdirdiğinde, adamın gözleri açık, gözbebekleri küçülmüş, ağzı açık, yüzü yukarıya dönmüş durduğunu gördü, öyle ki yağmur damlaları diline düşüyor, fal taşı gibi açılmış gözlerini dolduruyor ve burun deliklerinde fısıldayan köpükler halinde fokurduyordu.

"Pickard!"

Adam yanıt vermiyordu. Yalnızca orada duruyordu, uzun süre yağmur damlaları beyazlaşmış saçlarında dağıldı ve boynu ile bileklerinden yağmur mücevherlerinden kelepçeler döküldü.

"Pickard! Gidiyoruz. Devam ediyoruz. Bizi takip et."

Yağmur Pickard'ın kulaklarından damlıyordu.

"Pickard, beni duyuyor musun!"

Bir kuyuya bağırır gibiydi.

"Pickard!"

"Onu rahat bırak," dedi Simmons.

"Onu bırakıp gidemeyiz."

"Ne yapacağız, taşıyacak mıyız?" dedi Simmons tükürür gibi. "Bize ya da kendine bir yararı dokunmaz. Ne yapacak biliyor musun? Burada duracak ve boğulacak."

"Ne?"

"Şimdiye kadar bunu anlamış olmalıydın. Öyküyü bilmiyor musun? Orada kafasını kaldırıp duracak ve bırakacak yağmur burun deliklerinden ve ağzından girsin. Suyu soluyacak."

"Hayır."

"O sefer General Mendt'i de böyle bulmuşlardı. Bir kayaya oturmuş, kafası geride, yağmuru soluyor. Ciğerleri su doluydu."

Teğmen lambayı gözünü kırpmayan surata döndürdü. Pickard'ın burun deliklerinden minik, fısıltı gibi ıslak sesler geliyordu.

"Pickard!" Teğmen suratını tokatladı.

"Sizi hissetmiyor bile," dedi Simmons. "Bu yağmurda birkaç gün geçirdikten sonra ne bir suratın ne de kolun ya da bacağın kalır."

Teğmen dehşet içinde kendi ellerine baktı. Artık hissetmiyordu.

"Ama Pickard'ı burada bırakamayız."

"Ne yapabileceğimizi sana göstereyim." Simmons tabancasını ateşledi.

Pickard yağmurun altındaki zemine düştü.

Simmons, "Kıpırdama Teğmen," dedi. "Tabancam senin için de hazır. Bir düşün; orada dikilecek ya da oturacak ve boğulacaktı. Böylesi daha hızlı."

Teğmen gözlerini kırpıştırarak cesede baktı. "Ama onu öldürdün."

"Evet, çünkü yük olup bizi öldürecekti. Suratını gördün. Çıldırmış."

Bir süre sonra Teğmen başıyla onayladı.

Yağmurun altında yürüdüler.

Karanlıktı ve el fenerleri karanlığı yalnızca birkaç metre delecek bir huzme oluşturuyordu. Yarım saat sonra durup oturmak zorunda kaldılar, açlığın neden olduğu acıyla sabahı bekliyorlardı; gri bir şafak söktü ve evvelce olduğu gibi sürekli yağmur yağıyordu, onlar da yeniden yürümeye başladılar.

"Yanlış hesapladık," dedi Simmons.

"Hayır, bir saat daha.

"Yüksek sesle konuş, seni duyamıyorum." Sim-

mons durdu ve gülümsedi. Kulaklarına dokundu. "Kulaklarım. Beni terk ettiler. Tüm bu yağan yağmur sonunda beni kemiklerime kadar uyuşturdu."

"Hiçbir şey duyamıyor musun?" dedi Teğmen.

"Ne?" Simmons'ın gözleri şaşkındı.

"Yok bir şey. Gel."

"Sanırım burada bekleyeceğim. Sen devam et."

"Bunu yapamazsın."

"Seni duyamıyorum. Sen devam et. Yorgunum. Güneş Kubbesi'nin o yönde olduğunu sanmıyorum. Ve oradaysa bile, muhtemelen ötekisi gibi tavanında delikler vardır. Sanırım burada oturacağım."

"Kalk ayağa!"

"Güle güle, Teğmen."

"Teslim olamazsın."

"Elimdeki tabanca kalacağımı söylüyor. Artık umurumda değil. Daha delirmedim, ama hemen kıyısındayım. Öyle gitmek istemiyorum. Sen gözden kaybolur kaybolmaz, bu tabancayı kendi üzerimde kullanacağım."

"Simmons!"

"Adımı söyledin. Bu kadarını dudaklarından okuyabiliyorum.

"Simmons."

"Bak, bu bir zaman meselesi. Ya şimdi ya da birkaç saat içinde öleceğim. Şu sonraki Kubbe'ye kadar bekle, eğer oraya ulaşırsan, tavanından yağmur aktığını göreceksin. Ne güzel olur, değil mi?"

Teğmen bekledi ve sonra yağmura daldı. Döndü ve bir kez seslendi, ama Simmons yalnızca orada, elinde tabancayla oturuyor, onun gözden kaybolmasını bekliyordu. Teğmen'e elini salladı.

Teğmen silah sesini duymadı bile.

Yürürken çiçekleri yemeye başladı. Bir süre midesinde durdular, zehirli de değildiler; ama doyurucu da değildiler ve bir dakika sonra, tiksintiyle kustu.

Bir keresinde yaprak toplayıp kendine bir şapka yapmayı denedi, ama bunu zaten denemişti; yağmur başındaki yaprakları eritiyordu. Bir kez kopartıldıklarında, bitkiler çabucak çürüyor ve gri parçalar halinde elinden dökülüyordu.

"Beş dakika daha," dedi kendi kendine. "Beş dakika daha, sonra denize yürüyüp, yürümeye devam edeceğim. Biz buna göre değiliz; hiçbir Dünyalı bunu yapamadı, yapamayacak da. Sinirler, sinirler dayanmaz."

Sendeleyerek bir çamur ve yaprak denizinde ilerleyerek küçük bir tepeye vardı.

Uzakta suyun soğuk tülleri arasından soluk, sarı bir leke görünüyordu.

Bir sonraki Güneş Kubbesi.

Ağaçlar arasında, uzaklarda, uzun, yuvarlak, sarı bir bina. Bir an için durdu, sallanarak buna baktı.

Koşmaya başladı, sonra yavaşladı, çünkü korkuyordu. Seçemiyordu. Ya aynısıysa? Ya bu içinde

güneş olmayan ölü Güneş Kubbesi'yse? diye düşündü.

Kaydı ve düştü. Yat burada, diye düşündü. Yat burada. Yararı yok. İstediğin kadar iç.

Ama yeniden ayağa kalkmayı başardı, birçok çay geçti ve sarı ışık çoğalıp parlaklaştı, o da yeniden koşmaya başladı, ayağı aynalara ve camlara vuruyor, kolları elmasları ve değerleri taşları dövüyordu.

Sarı kapının önünde durdu. Üzerindeki yazı, GÜNEŞ KUBBESİ diyordu. Hissetmek üzere uyuşuk elini uzattı. Sonra kapının kulbunu döndürüp içeri girdi.

Bir an durup etrafına baktı. Arkasında yağmur kapıya çarpıyordu. Önünde, alçak bir masanın üzerinde, gümüş bir kupanın içinde dumanı tüten sıcak çikolata ve bir kap krema duruyordu. Bunların yanında da, başka bir tepside, dolgun tavuk etli sandviçler, taze kesilmiş domates ve yeşil soğan vardı. Gözlerinin hizasındaki bir çubuğa kocaman, kalın, yeşil bir Türk havlusu asılıydı, yanında da ıslak giysilerini atacağı bir sepet, sağ tarafta da ısı ışınları vasıtasıyla sizi derhal kurutacak bir kabin. Bir iskemlenin üzerine herhangi birisinin –o ya da kaybolmuş başka birisi– kullanabileceği yepyeni bir üniforma asılıydı. Daha ileride, dumanı tüten bakır kazanlarda kahve, kısa bir süre sonra müzik sesinin yükseleceği bir fonograf ve kahverengi, kırmızı deri ciltli kitaplar görülüyordu. Kitapların

yanında da, uzun odaya hâkim o büyük parlak şeyin ışınlarını çırılçıplak yatıp özümseyebileceğiniz yumuşak, derin bir divan vardı.

Ellerini gözlerine götürdü. Ona doğru gelen başka insanlar gördü, ama onlara bir şey söylemedi. Bekledi, gözlerini açtı ve baktı. Üniformasından dökülen su ayaklarının dibinde bir göl oluşturmuştu. Suyun kuruduğunu hissediyordu, saçlarından, suratından, göğsünden, kollarından ve bacaklarından kuruyup gittiğini...

Güneşe bakıyordu.

Odanın ortasında asılıydı, kocaman, sarı ve sıcak. Ses çıkarmıyordu ve odada da ses yoktu. Kapı kapanmıştı, yağmur da sızlayan vücudunda bir anıydı. Güneş odanın mavi göğünde asılıydı, ılık, sıcak, sarı ve çok güzel.

Giysilerini yırtarak yürümeye devam etti.

Sürgünler

Gözleri ateşti, yağlı çubukla ve kemikli parmaklarıyla kazanı karıştırmak üzere eğildiklerinde, cadı ağızlarından çıkan nefesleri alevliydi.

"Ne zaman üçümüz yeniden bir araya geleceğiz
Gök gürültüsü, yıldırım ya da yağmurda?"

Boş bir denizin kıyısında sarhoş gibi dans ediyor, üç dilleriyle havaya pis kokular yayıyor ve kötülükle parlayan kedi gözleriyle de yakıyorlardı onu:

"Kazan dönüp duruyor:
Zehirli organlar atılınca...
Çifte, çifte zahmet ve sıkıntı;
Ateş yanıyor, kazan fokurduyor."

Duraklayıp etraflarına baktılar. "Kristal nerede? İğneler nerede?"

"Burada!"

"Güzel!"

"Sarı balmumu hazır mı?"

"Evet!"

"Demir kalıba dök!"

"Balmumu heykelcik hazır mı?" Yeşil ellerinden pekmez gibi damlayarak akan balmumunu şekillendirdiler.

"İğneyi kalbine sapla!"

"Kristal, kristal, onu tarot çantasından çıkartın. Tozunu alın; bakın!"

Eğilip bembeyaz suratlarıyla kristale baktılar.

"Gör, gör, gör..."

Dünya gezegeniyle Mars gezegeni arasındaki uzayda bir roket ilerliyordu. Rokette insanlar ölüyordu.

Kaptan yorgun bir şekilde başını kaldırdı. "Morfini kullanmak zorundayız."

"Ama Kaptan..."

"Bak da adamın durumunu kendin gör." Kaptan yün battaniyeyi kaldırdı ve ıslak çarşafların altındaki adam inledi. Hava kükürt kokusuyla doluydu.

"Gördüm onu, gördüm onu." Adam gözlerini açtı ve yalnızca siyah boşluğun, dönen yıldızların, uzaklardaki Dünya'nın ve yükselen büyük ve kızıl Mars gezegeninin göründüğü pencereye baktı.

"Gördüm onu, bir yarasa, kocaman bir şey, insan suratlı bir yarasa, ön pencerede kanatlarını açmış. Kanatlarını çırptı da çırptı, çırptı da çırptı."

"Nabız?" diye sordu Kaptan.

Emir eri ölçtü. "Yüz otuz."

"Böyle devam edemez. Morfin kullanın. Hadi gel, Smith."

Uzaklaştılar. Aniden zemin levhaları kemikler ve çığlık atan beyaz kurukafalarla bezendi. Kaptan aşağıya bakmaya cesaret edemedi ve çığlıkla-

rın arasında, "Perse burada mı?" diye sordu, bir kapıdan girerken.

Beyaz önlüklü bir cerrah cesedin başından kalktı. "Anlayamıyorum."

"Perse nasıl öldü?"

"Bilmiyoruz, Kaptan. Kalbi, beyni ya da bir şok değil. Sadece... öldü."

Kaptan doktorun bileğini yakaladı. Bilek tıslayan bir yılana dönüştü ve onu soktu. Kaptan aldırmadı. "Kendine dikkat et. Senin nabzın da yüksek."

Doktor başıyla onayladı. "Perse bileklerinde ve bacaklarındaki ağrılardan, iğne batar gibi bir acıdan şikâyet ediyordu. Kendisini eriyen balmumu gibi hissettiğini söylüyordu. Düştü. Kalkmasına yardım ettim. Çocuk gibi ağladı. Kalbinde gümüş bir iğne olduğunu söyledi. Öldü. İşte burada. Sizin için otopsiyi tekrarlayabiliriz. Fiziksel olarak her şey normal."

"Bu olanaksız. Ölümünün bir sebebi olmalı!"

Kaptan bir pencereye yaklaştı. Parlak ve bakımlı elleri mentol, iyot ve yeşil sabun kokuyordu. Beyaz dişleri fırçalanmıştı, kulakları ile yanakları da pespembeydi. Üniforması taze tuz rengiydi, altında siyah botları ayna gibi parlıyordu. Düzgün, kısa kesimli saçları keskin alkol kokuyordu. Nefesi bile keskin, taze ve temizdi. Bir tek lekesi yoktu. Yeni bilenmiş, taze bir aletti; fırından yeni çıkmıştı.

Emrindekiler de aynı kalıptan dökülmüştü. Sırtlarında yavaşça dönen pirinç tuşlar olmasını

beklerdiniz. Değerli, becerikli, iyi yağlanmış, sadık ve hızlı oyuncaklardı.

Kaptan, uzayda giderek büyüyen Mars gezegenine baktı.

"Bir saat içinde bu lanet yere ineceğiz. Smith, sen yarasa ya da herhangi bir kâbus filan gördün mü?"

"Evet efendim, roketimiz New York'tan hareket etmeden efendim. Boğazımı ısıran, kanımı içen beyaz fareler. Anlatmadım. Bu yolculuğa beni almazsınız diye korktum."

"Boş ver," diye içini çekti Kaptan. "Ben de rüyalar gördüm. Yaşamımın elli yılı boyunca, Dünya'dan hareket etmeden önceki haftaya kadar hiç rüya görmemiştim. Ama sonra her gece beyaz bir kurt olduğumu gördüm. Karlı bir tepede yakalandım, gümüş bir mermiyle vuruldum. Kalbimde bir kazıkla gömüldüm." Başını Mars'a doğru çevirdi. "Ne dersin, Smith, bizim geldiğimizi biliyorlar mı?"

"Marslılar var mı bilmiyoruz, efendim."

"Bilmiyor muyuz? Sekiz hafta önce, yola çıkmadan önce bizi korkutmaya başladılar. Perse'yi öldürdüler, şimdi de Reynolds'u. Dün Grenville'i kör ettiler. Nasıl? Bilmiyorum. Yarasalar, iğneler, rüyalar, nedeni olmadan ölen adamlar. Başka koşullarda olsa, büyü derim. Ama 2120 yılındayız, Smith. Akılcı insanlarız. Tüm bunlar oluyor olamaz. Ama oluyor! Bunlar her kimse, iğneleri ve yarasalarıyla, hepimizi bitirmeye çalışacaklar." Arkasını döndü.

"Smith, şu kitapları dolabımdan çıkar. İndiğimizde hazır olsunlar isterim."

Roketin güvertesine iki yüz kitap dizildi.

"Teşekkür ederim, Smith. Onlara bir göz attın mı? Delirdiğimi mi düşünüyorsun? Belki de. Çılgınca bir ilhamdı. Son anda Tarih Müzesi'nden bu kitapları getirttim. Rüyalarım yüzünden. Yirmi gece hançerlendim, katledildim, çığlık atıp bir duvara iğnelenen bir yarasa, kara bir kutuda yeraltında çürümeye terk edilen bir şey oldum; kötü, meşum rüyalar. Bütün mürettebat cadılar, büyücüler, kurtadamlar, vampirler, hayaletler, hiçbir şey bilemeyecekleri şeyler hakkında rüyalar gördü. Neden bilemeyecekleri? Çünkü bu dehşet dolu şeyler hakkındaki kitaplar bir yüzyıl önce yok edildi. Yasa gereği. Bunlara sahip olmak yasaklandı. Burada gördüğün kitaplar son nüshalar, tarihsel nedenlerle müzenin mahzenlerinde saklanıyordu."

Smith başlıkları okumak üzere eğildi:

"*Gizem ve Hayal Gücü Hikâyeleri*, Edgar Allan Poe. *Dracula*, Bram Stoker. *Frankenstein*, Mary Shelley. *Yürek Burgusu*, Henry James. *Uykulu Kuytu Söylencesi*, Washington Irving. *Rappaccini'nin Kızı*, Nathaniel Hawthorne. *Owl Creek Köprüsü'nde Bir Olay*, Ambrose Bierce. *Alice Harikalar Diyarında*, Lewis Carroll. *Söğütler*, Algernon Blackwood. *Oz Büyücüsü*, L. Frank Baum. *Innsmouth Üzerindeki Gölge*, H. P. Lovecraft. Ve başkaları! Walter de la Mare, Wakefield, Harvey, Wells, Asquith,

Huxley'nin kitapları... hepsi, yasaklanmış yazarlar. Hepsi de Cadılar Bayramı'nın yasadışı ilan edilip Noel'in yasaklandığı yıl yakılmıştı! Ama efendim, bunların rokette bize ne yararı var ki?"

"Bilmiyorum," diye iç çekti Kaptan, "henüz."

Üç cadı, Kaptan'ın görüntüsünün titreştiği kristali kaldırdılar, camdan hafif bir ses yükseliyordu:

"Bilmiyorum," diye iç çekti Kaptan, "henüz."

Üç cadı alev alev gözlerle birbirine baktı.

"Fazla vaktimiz yok," dedi birisi.

"En doğrusu kenttekileri uyarmak."

"Kitaplar konusunu bilmek isteyeceklerdir. İyi gözükmüyor. Şu aptal Kaptan!"

"Roketleri bir saat içinde inecek."

Üç cadı ürperip kuru Mars denizinin kıyısındaki Zümrüt Kent'e göz kırptı. En yüksek penceresinde küçük bir adam kan kırmızısı bir perdeyi açıyordu. Üç cadının kazanlarını besleyip balmumlarını şekillendirdikleri çorak topraklara baktı. Daha uzaklarda, on bin başka mavi ateş ve defne tütsüsü, kara tütün dumanı ve köknar otu, tarçın ve kemik tozu Mars gecesinde kelebekler gibi hafifçe yükseliyordu. Adam kızgın ve sihirli ateşleri saydı. Sonra, üç cadı seyrederken, döndü. Kırmızı perde serbest kalınca düştü ve uzaktaki pencerenin sarı bir göz gibi kırpılmasına yol açtı.

Bay Edgar Allan Poe kule penceresinde duruyordu,

nefesinde hafif bir içki kokusu vardı. "Hekate'nin dostları bu akşam meşguller," dedi aşağılardaki cadıları görünce.

Arkasından bir ses konuştu. "Will Shakespeare'i daha önce onları azarlarken gördüm. Tüm deniz boyunca yalnızca Shakespeare'in ordusu bu gece binleri buluyor: Üç cadı, Oberon, Hamlet'in babası, Puck –hepsi, hepsi– binler! Koca Tanrım, bir insan denizi."

"İlahi William." Poe döndü. Kırmızı perdeyi kapattı. Bir an için durup kaba taştan odayı, siyah ahşap masayı, mum alevini ve diğer adamı, boş boş orada oturan, kibritleri tutuşturup yanıp bitmelerini seyreden, ıslık çalan ve ara sıra kendi kendine gülen Bay Ambrose Bierce'ı süzdü.

"Bay Dickens'a şimdi haber vermemiz gerekir," dedi Bay Poe. "Çok fazla erteledik. Artık bir saat meselesi. Benimle birlikte onun evine gelecek misin, Bierce?"

Bierce neşeyle baktı. "Düşünüyorum da, bize ne olacak?"

"Eğer rokettekilerin canına okuyamazsak, korkutup kaçıramazsak, tabii ki gitmemiz gerekecek. Jüpiter'e, sonra da, Jüpiter'e geldiklerinde Satürn'e, Satürn'e geldiklerinde Uranüs ya da Neptün'e, sonra da Plüton'a gideceğiz.

"Sonra nereye?"

Bay Poe'nun suratı bitkindi; gözlerinde kömür ateşi kalıntıları, konuşmasında hüzünlü bir vah-

şet, ellerinde ve şaşırtıcı ölçüde beyaz kaşlarına inen saçlarının gevşekçe dökülüşünde bir beyhudelik vardı. Kaybedilmiş bir davanın şeytanına, harap bir işgalden gelen bir generale benziyordu. İpeksi, yumuşak, siyah bıyığı düşüncelere dalmış dudaklar tarafından yolunmuştu. O kadar ufaktı ki, geniş ve parıltılı kaşları karanlık odada kendiliklerinden uçuşuyor gibiydi.

"Yolculuk biçimlerimiz onlarınkinden daha üstün," dedi. "Her zaman için atomik savaşlarından birinin onları çözüp karanlık çağlara, batıl inançlara döndürmesini umabiliriz. O zaman hepimiz, bir gece içinde, Dünya'ya geri dönebiliriz." Bay Poe'nun kara gözleri yuvarlak ve ışıltılı kaşlarının altında tefekküre daldı. Tavanı süzdü. "Demek bu dünyayı da mahvetmeye geliyorlar? Lekelenmedik hiçbir şey bırakmayacaklar, öyle mi?"

"Bir kurt sürüsü, avını öldürüp, iç organlarını yemeden durur mu?" dedi Bierce. "Sıkı bir savaş olacak. Kuliste oturup sayıları tutacağım. Şu kadar Dünyalı yağda kaynadı, bu kadar elyazması şişelerde bulunup yakıldı, o kadar Dünyalıya iğneler saplandı, bu kadar Kızıl Ölüm şırıngalar tarafından kovalandı, ha!"

Poe kızgınca sallandı, şarap yüzünden hafif sarhoştu. "Ne yaptık? Bizimle kal, Bierce, Tanrı adına! Bir sürü edebiyat eleştirmeninin karşısında adil bir yargılamaya mı tabi tutulduk? Hayır! Kitaplarımız net, steril, operatör penseleri tarafın-

dan yolundu ve kaynamak, tüm ölümcül mikroplarından arındırılmak üzere tüplere atıldı. Hepsine lanet olsun!"

"Durumumuzu eğlenceli buluyorum," dedi Bierce.

Konuşmaları kule merdivenlerinden gelen histerik bir çığlık tarafından kesildi.

"Bay Poe! Bay Bierce!"

"Evet, evet, geliyoruz!" Poe ve Bierce aşağıya indiklerinde nefes nefese taş geçide yaslanmış bir adam gördü.

"Haberi duydunuz mu?" diye haykırdı hemen, sanki uçuruma yuvarlanmak üzereymiş gibi onlara sarılarak. "Bir saate kadar inecekler! Kitaplar getiriyorlarmış; eski kitaplar, cadılar öyle söylüyor! Böyle bir zamanda kulede ne işiniz var? Niye harekete geçmiyorsunuz?"

Poe dedi ki: "Elimizden geleni yapıyoruz, Blackwood. Siz bu işte yenisiniz. Gelin, Bay Charles Dickens'ın yerine gidiyoruz..."

"...felaketimizi, kapkara felaketimizi istişare etmeye," dedi Bay Bierce göz kırparak.

Şatonun yankılı dehlizlerinden, ardı ardına kasvetli yeşil katları aşarak küf, çürüme, örümcekler ve düşsel ağların arasına indiler. "Endişelenme," dedi Poe, alnı önlerinden kocaman beyaz bir lamba gibi ilerliyor, iniyor, gömülüyordu. "Bu gece, ölü denizin her yerinden diğerlerini de çağırdım.

Sizinkiler ve benimkiler, Blackwood, Bierce. Hepsi burada. Hayvanlar, yaşlı kadınlar, keskin, beyaz dişli uzun adamlar. Tuzaklar bekliyor; çukurlar, evet ve sarkaçlar. Kızıl Ölüm." Burada sessizce güldü. "Evet, Kızıl Ölüm bile. Hiç düşünmemiştim, hayır düşünmemiştim, Kızıl Ölüm gibi bir şeyin fiilen mevcut olacağına. Ama onlar istedi ve görecekler!"

"Ama yeterince kuvvetli miyiz?" diye sordu Blackwood.

"Kuvvetli ne kadar kuvvetlidir ki? En azından, bizim için hazırlıklı olmayacaklar. Hayal güçleri yetmez. Bu temiz, genç roket adamlar, antiseptik giysileri ve akvaryum gibi başlıkları ve yeni dinleri. Boyunlarında, altın zincirlere takılı neşterleri. Başlarının üzerinde mikroskoptan taçları. Kutsal parmaklarında, gerçekte batıl inançları temizleyecek mikropsavar fırınlar olan buhurdanlar. Poe, Bierce, Hawthorne, Blackwood. Bu isimler onların temiz dudakları için küfürdür."

Şatonun dışında sulu bir mekândan geçtiler, önlerinde kâbuslara konu olacak gibi dumanları tüten, göl olmayan bir göl. Havada kanat sesleri ve rüzgâr ile karanlığın hareketinin pırpır edişi duyuluyordu. Sesler değişiyor, kamp ateşlerinin başında şekiller salınıyordu. Bay Poe ateşin ışığında durmadan ören iğneleri seyretti; acı ve sefalet ören, balmumu kuklalara, kil bebeklere kötülük ören. Kazanlardan yabani sarımsak, acı biber ve

safran dumanları yükseliyor, geceyi meşum, keskin bir kokuyla dolduruyordu.

"İşinize bakın!" dedi Poe. "Döneceğim!"

Tüm boş deniz kıyısı boyunca siyah şekiller yükselip alçalıyor, büyüyor, sonra da gökyüzünde siyah bir duman halinde dağılıyordu. Dağ kulelerinde çanlar çalıyor, meyan kökünü kuzgunlar bronz sesi eşliğinde serpiyor ve küle dönüştürüyordu.

Poe ve Bierce hızla boş bir bozkırı ve küçük bir vadiyi aştı ve aniden kendilerini parke taşı döşeli bir sokakta, soğuk, kasvetli, ısıran bir havada, ayaklarını ısıtmak için taş döşeli avlularda aşağıyukarı ayaklarını vurarak dolanan insanların arasında buldular; sisli ama Noel zamanı hindilerinin asılı olduğu dükkânlarla ofislerin pencerelerini mumların aydınlattığı bir sokak. Büyük bir saatin muazzam sesi sürekli gece yarısını çalarken, uzaklarda birbirlerine sokulmuş, kış havasında nefesleri zayıf buharlar oluşturan oğlan çocukları bir Noel şarkısı söylüyordu. Çocuklar fırından kirli ellerinde, tepsilerde ve gümüş kapakların altında dumanı tüten yemeklerle çıkıyorlardı.

Poe, üzerinde SCROOGE, MARLEY VE DICKENS yazan bir tabelanın altındaki Marley suratlı tokmağa vurdu ve içeriden, kapının birkaç santimetre açılmasıyla birlikte gelen müziğin sesi neredeyse dans etmelerine yol açacaktı. Ve orada, onlara doğru keçi sakallı ve bıyıklı suratını uza-

tan adamın omzunun ardında, ellerini çırpan Bay Fezziwig, yüzünde kocaman bir gülümseme, cümbüş yapan diğerleriyle çarpışarak dans eden Bayan Fezziwig görünüyor, bu arada kemanlar çalıyor ve kahkahalar, bir masanın etrafında kristal bir avizenin ani bir rüzgârla sallanması gibi yankılanıyordu. Geniş masanın üzeri, hindi, yaban domuzu, ördek ve çobanpüskülü; ince pastalar, süt domuzları, sosisler, portakallar ve elmalarla doluydu; bunların yanında Bob Cratchit, Küçük Dorrit, Küçük Tim ile Bay Fagin ve bir parça hazmedilmemiş sığır etine, hardal lekesine, peynir parçasına, bir parça olmamış patatese benzeyen bir adam vardı. Zinciri ve her şeyiyle tastamam Bay Marley'den başka kim olabilirdi ki bu? Bu arada şarap akıyor, esmer hindilerin dumanları tütüyordu!

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu Bay Charles Dickens.

"Size bir kez daha yalvarmaya geldik, Charles; yardımınıza ihtiyacımız var," dedi Poe.

"Yardım? Roketle gelen o iyi insanlara karşı savaşmanıza yardım edeceğimi mi sanıyorsunuz? Ben zaten buraya ait değilim. Kitaplarım yanlışlıkla yakıldı. Ben senin gibi doğaüstücü değilim Poe, korku ve dehşet yazarı da değilim; senin gibi değilim Bierce, diğerleri gibi de değilim. Benim sizin gibi korkunç insanlarla bir işim olmaz!"

"İkna edici bir konuşmacısınız," dedi Poe. "Gidip roketle gelen adamları karşılayabilir, onları

uyutabilir, kuşkularını dindirebilirsiniz, sonra da biz onların icabına bakarız."

Bay Dickens Bay Poe'nun siyah pelerininin ellerini gizleyen kıvrımlarına baktı. Buradan, gülümseyen Bay Poe bir kara kedi çıkarttı. "Ziyaretçilerimizden biri için."

"Ya diğerleri?"

Poe hoşnut, yeniden gülümsedi. "Diri Diri Gömülme?"

"Zalim bir adamsınız, Bay Poe."

"Ben korkmuş ve kızgın bir adamım. Ben bir tanrıyım, Bay Dickens, sizin bir tanrı olduğunuz, hepimizin bir tanrı olduğu gibi ve buluşlarımız – halkımız, öylesini tercih ederseniz– yalnızca tehdit edilmekle kalmadılar, sürüldüler, yakıldılar, yırtıldılar, sansüre uğradılar, yok edildiler ve bir kenara atıldılar. Yarattığımız dünyalar harabeye dönüyor. Tanrılar bile savaşmak zorunda kalır!"

"Yani?" Bay Dickens boynunu devirdi, partiye, müziğe, yiyeceklere dönmek için sabırsızlanıyordu. "Belki de neden burada olduğumuzu açıklarsınız? Buraya nasıl geldiğimizi?"

"Savaş savaşı doğurur. Yıkım yıkımı doğurur. Dünya'da, yirminci yüzyılın ikinci yarısında kitaplarımızı yasadışı ilan etmeye başladılar. Ah, ne korkunç şey, edebi eserlerimizi böyle yok etmek! Bu da bizi geri çağırdı; nereden mi? Ölüm? Ötesi? Soyut şeylerden hoşlanmam. Bilmiyorum. Tek bildiğim, dünyalarımız ve eserlerimiz bizi çağırdı ve

biz de onları kurtarmaya çalıştık ve gerçekleştirebildiğimiz tek kurtarma eylemi de burada, Mars'ta bir yüzyıl beklemek ve Dünya'nın bu biliminsanları ve kuşkularıyla başa çıkabilmesini ummak oldu. Ama şimdi bizi buradan temizlemeye geliyorlar, bizi ve karanlık şeylerimizi ve bilim Dünya'daki tüm ülkelere nüfuz edip nihayet bize sürgünden başka olasılık bırakmadığında teker teker uzayın ötesine çekilen tüm simyacıları, cadıları, vampirleri, şekil-değiştiricileri temizlemeye geliyorlar. Size ihtiyacımız var."

"Tekrar ediyorum. Ben sizden değilim, sizi ve diğerlerini onaylamıyorum," diye hiddetle haykırdı Dickens. "Ben cadılarla, vampirlerle ve gece yarısı varlıklarıyla ilgili birisi değildim."

"*Bir Noel Şarkısı*'na ne demeli peki?"

"Gülünç! Bir tek öykü. Ah, belki de hayaletlerden söz eden bir-iki tane daha yazmışımdır, ama ne olacak? Benim temel eserlerimin bu saçmalıklarla bir ilgisi yoktur!"

"Yanlışlık ya da değil, sizi de bizim aramıza kattılar. Kitaplarınızı yok ettiler; dünyalarınızı da. Onlardan nefret etmelisiniz, Bay Dickens!"

"Aptal ve kaba olduklarını kabul etmeliyim, ama o kadar. İyi günler!"

"Hiç olmazsa bırakın Bay Marley gelsin!"

"Hayır!"

Kapı çarptı. Poe sokakta arkasını dönüp uzaklaşırken, donmuş zeminde kayan, arabacının bo-

ruyla canlı bir hava çaldığı büyük bir araba geldi ve içinden neşeli, gülen ve şarkı söyleyen Pickwick'liler çıktı, kapıyı yumrukladılar ve şişman oğlan da kapıyı açtığında güzelce ve yüksek sesle Mutlu Noeller dilediler.

Bay Poe gece yarısı aceleyle kuru denizin kıyısından ilerledi. Ateşlerin ve dumanın yanında, emirler savurup, fokurdayan kazanları, zehirleri ve tebeşirle çizilmiş beş köşeli yıldızları kontrol etmekte tereddüt etti. "Iyi," dedi ve devam etti. "Güzel!" diye bağırdı ve yeniden koşmaya başladı. İnsanlar ona katıldı ve birlikte koştular. Artık yanında koşanların arasında Bay Coppard ve Bay Machen da vardı. Bunun yanında nefret dolu yılanlar, kızgın iblisler, korkunç bronz ejderhalar, kusan engerekler ve dikenler, ısırganlar, çalılar gibi titreyen cadılar ve geri çekilen hayal gücü denizinin melankoli sahilinde terk edilmiş inleyen, köpüren, tıslayan tüm kötü kalıntıları...

Bay Machen durdu. Soğuk kumda bir çocuk gibi oturdu. Hıçkırarak ağlamaya koyuldu. Onu yatıştırmaya çalıştılar, ama dinlemiyordu. "Düşündüm ki," dedi, "kitaplarımızın son nüshalarının da yok edildiği gün ne olacak?"

Hava titreşti.

"Bunun lafını bile etme!"

"Etmeliyiz," diye inledi Bay Machen. "Şimdi, şimdi, tam da roket yere inerken, siz, Bay Poe; siz,

Bay Coppard; siz Bierce, hepiniz soluklaşıyorsunuz. Odun dumanı gibi. Uçup gidiyorsunuz. Çehreleriniz eriyor..."

"Ölüm! Gerçek ölüm, hepimiz için."

"Yalnızca Dünya'nın müsamahası sayesinde varız. Eğer bugün son bir ferman son birkaç kitabımızı yok ederse, söndürülen ışıklar gibi oluruz."

Coppard sakince tefekkür etti. "Merak ediyorum, ben kimim? Bu akşam hangi Dünya zihninde mevcudum? Bir Afrika kulübesinde mi? Öykülerimi okuyan bir münzevide mi? Zaman ve bilimin rüzgârındaki yalnız kandil o mu? Burada beni isyankâr sürgünde hayatta tutan titrek alev? O mu? Ya da unutulmuş bir tavan arasında beni, tam zamanında bulan bir çocuk mu? Ah, dün gece kendimi kötü hissettim, kötü, iliklerime kadar kötü hissettim, zira bedenin bir bedeni olduğu gibi, ruhun da bir bedeni var ve bu ruh bedeninin tüm parıldayan yerleri ağrıdı ve dün gece kendimi eriyip giden bir kandil gibi hissettim. Sonra aniden fırladım, yeni bir ışık almış gibiydim, sanki bir çocuk, tozlardan hapşırarak, Dünya'nın bir yerindeki sarı bir tavan arasında benim aşınmış, zamanın yıprattığı bir kopyamı bulmuş gibi. Böylece biraz zaman kazandım!"

Kıyıdaki küçük bir kulübenin kapısı ardına kadar açıldı. İnce, üzerinden kat kat etleri sarkan, kısa boylu bir adam dışarı çıktı ve diğerlerine hiç aldırmadan oturup sıkılı yumruklarına baktı.

"İşte tek üzüldüğüm bu," diye fısıldadı Blackwood. "Bakın şuna, ölüyor. Bir zamanlar, bizim gibi gerçek insanlardan da hakikiydi. Onu aldılar, bir iskelet de olsa, üzerine yüzyılların pembe tenini, kar gibi sakalını, kırmızı kadife giysilerini ve siyah çizmelerini giydirdiler; ona ren geyikleri, süsler, çobanpüsküllleri yaptılar. Ve yüzyıllarca onu imal etmelerinin ardından, diyebilirsiniz ki, onu bir lizol varilinde boğdular."

Adamlar sessizdi.

"Dünya nasıldır ki?" diye merakla sordu Poe. "Noel olmadan? Sıcak kestane, ağaç, süsler, davullar ve mumlar olmadan? Hiçbir şey, kar, rüzgâr ve yalnız, gerçekçi insanlar dışında hiçbir şey..."

Hepsi de dönüp çarpık çurpuk sakallı, soluk kırmızı kadife giysili zayıf, küçük yaşlı adama baktılar.

"Öyküsünü duydunuz mu?"

"Tahayyül edebiliyorum. Parlak gözlü psikiyatr, akıllı sosyolog, kızgın, ağzı köpüren eğitimci, antiseptik ebeveynler..."

"Üzücü bir durum," dedi gülümseyen Bierce. "Yanlış hatırlamıyorsam, çobanpüsküllerini çıkartıp Noel hazırlıklarına Cadılar Bayramı arifesinde başlayan Noel tüccarları açısından. Şansları yardım etseydi, bu yıl İşçi Bayramı'nda başlayabilirlerdi!"

Bierce devam etmedi. Bir inlemeyle yüz üstü

devrildi. Yerde yatarken, yalnızca "Ne kadar ilginç," demeye vakit bulabildi. Sonra, hepsinin dehşet içindeki bakışları altında, vücudu yanıp mavi toz ve kavrulmuş kemiğe dönüştü, külleri de siyah parçalar halinde uçup gitti.

"Bierce, Bierce!"

"Gitti!"

"Son kitabı da gitti. Yeryüzünde birisi tam bu anda yakmış olmalı."

"Tanrı huzur versin. Ondan hiçbir şey kalmadı. Çünkü kitaplarımız dışında biz neyiz ki? Onlar da gittiğinde, geriye görecek bir şey kalmaz."

Göğü kuvvetli bir ses doldurdu.

Korku içinde çığlık atıp yukarı baktılar. Gökyüzünde, göz kamaştırıcı bir şekilde cazırdayan ateş bulutları içinde, roket! Adamların çevresinde, deniz kıyısında lambalar sallandı; etrafı bir ciyaklama, fokurtu ve pişmiş büyü kokusu kapladı. Kandil gözlü balkabakları soğuk, berrak havaya kaldırıldı, ince parmaklar yumruk yapıldı ve bir cadı, pörsümüş ağzından, haykırdı:

"Gemi, gemi, bozul, düş!

Gemi, gemi, hepten yan!

Çatla, parçalan, titre, eri!

Mumya tozu, kedi derisi!"

"Gitme zamanı," diye mırıldandı Blackwood. "Jüpiter'e, Satürn ya da Plüton'a."

"Kaçmak mı?" diye rüzgâra haykırdı Poe. "Katiyen olmaz!"

"Ben yaşlı, yorgun bir adamım!"

Poe yaşlı adamın suratına baktı ve ona inandı. Kocaman bir kayanın tepesine tırmandı ve tıslayan rüzgârda on bin gri gölgenin, yeşil ışığın, sarı gözlerin karşısına dikildi.

"Tozlar!" diye bağırdı.

Havayı kalın, sıcak bir acıbadem, misk, kimyon, kazayağı ve susam kokusu aldı!

Roket, düzenli bir şekilde, lanetli bir ruhun çığlığıyla alçaldı! Poe ateş püskürdü! Yumruklarını sıkıp kaldırdı ve sıcakla, kokuyla, nefretle yoğrulan orkestra bir senfoni şeklinde yanıt verdi! Yarasalar yolunmuş ağaç parçaları gibi yukarı uçuştu! Tutuşan havada yanık kalpler füze gibi fırladı. Roket, bir sarkaç gibi amansızca aşağıya iniyordu. Poe hiddetle uludu ve roketin havayı kesen her atılımıyla geri çekildi! Bütün ölü deniz, çığ altında kalmış, tuzağa düşmüş insanların, korku makinesinin ve savrulan baltanın inişini bekledikleri bir çukur gibiydi.

"Yılanlar!" diye haykırdı Poe.

Ve kıvrılan yeşil yılankavi ışıklar rokete doğru atıldı. Ama roket indi, bir süpürme, ateş, hareket halinde ve bir kilometre kadar ileride, kumda kırmızı tüylere benzeyen egzozunu salarak durdu.

"Oraya!" diye çığlık attı Poe. "Plan değişti! Tek bir şans kaldı! Koşun! Oraya! Onları bedenlerimizle boğalım! Öldürün!"

Ve şiddetli bir denize yönünü değiştirmesini, kendisini ilkel yataklarından kurtarmasını buyurmuş gibi, vahşi ateş damlaları ve sarmalları yayıldı, rüzgâr, yağmur ve çıplak yıldırımlar gibi denizin kumları üzerine, boş nehir deltalarına yağdı, yükseldi ve çığlık attı, ıslık çalıp inledi, motoru sustuğu için en uzaktaki boşlukta düz metal bir meşale gibi duran rokete doğru sıçradı ve kaynadı. Parlak lav dolu kocaman kavrulmuş bir kazanın devrilmesi gibi, kaynayan insanlar ve ısıran hayvanlar derinliklere doğru daldı.

"Öldürün onları," diye haykırdı Poe, koşarken.

Roketteki adamlar ellerinde silahlarıyla dışarı çıktı. Av köpekleri gibi havayı koklayarak oyalanıyorlardı. Bir şey göremeyince rahatladılar.

En son Kaptan çıktı. Sert komutlar verdi. Kütükler toplandı, dizildi ve derhal bir ateş yakıldı. Kaptan adamlarını yarım daire şeklinde etrafına topladı.

"Yeni bir dünya," dedi, dikkatli bir şekilde konuşmaya kendisini zorlayarak, ama ara sıra omzunun üzerinden boş denize bir bakış atıyordu. "Eski dünya arkada kaldı. Yeni bir başlangıç. Burada kendimizi bilim ve ilerlemeye daha sağlam bir şekilde adamamızdan daha simgesel ne olabilir? Kararlı bir şekilde yardımcısına işaret etti. "Kitaplar."

Ateşin ışığında solgun başlıklar görünüyordu: *Söğütler, Yabancı, Dikkat et, rüyacı, Dr Jekyll ve*

Bay Hyde, Oz Diyarı, Pellucidar, Zamanın Unuttuğu Diyar, Bir Yaz Gecesi Rüyası ve Machen, Edgar Allan Poe, Cabell, Dunsany, Blackwood ve Lewis Carroll'un canavarca isimleri; o eski isimler, o kötü isimler.

"Yeni bir dünya. Bir hareketle, eski dünyadan kalanları yakıyoruz."

Kaptan kitaplardan sayfalar koparttı. Yaprak yaprak ardına, ateşe attı.

Bir çığlık!

Geriye sıçrayan adamlar ateşin ötesine, gizlice yaklaşan, boş denize baktılar.

Bir çığlık daha! Yüksek ve güçlü bir çığlık. Tıpkı bir ejderhanın ölümü gibi ya da bir deniz şeytanının sularının çakıllardan çekilip buharlaşması sonucunda bronz bir balinanın nefesinin kesilmesi gibi.

Bir an önce bir şeylerin işgal ettiği boşluğu doldurmak üzere hücum eden havanın sesiydi bu.

Kaptan son kitabı da ateşe atarak titizlikle yok etti.

Havanın kıpırtısı sona erdi.

Sessizlik!

Uzanıp kulak verdiler.

"Kaptan, duydunuz mu?"

"Hayır."

"Bir dalga gibi, efendim. Denizin dibinde! Bir şey gördüğümü sandım. Şurada. Siyah bir dalga. Büyük. Bize doğru yaklaşan."

"Yanılmışsın."

"Orada, efendim!"

"Ne?"

"Görüyor musunuz? Orada! Kent! Uzakta! Gölün yanındaki şu yeşil kent! İkiye ayrılıyor. Yıkılıyor!"

Adamlar gözlerini kısıp uzandı.

Smith titreyerek aralarında duruyordu. Elini başına koydu, bir düşünce arar gibiydi. "Hatırlıyorum. Evet, şimdi hatırlıyorum. Uzun zaman önce. Ben çocukken. Okuduğum bir kitap. Bir öykü. Oz, sanırım buydu. Evet, Oz. *Oz'un Zümrüt Kenti*..."

"Oz mu?"

"Evet, Oz, buydu işte. Demin gördüm, öyküdeki gibi. Yıkıldığını gördüm."

"Smith!"

"Evet efendim?"

"Git de gemi doktoruna görün."

"Evet efendim!" Sert bir selam verdi.

"Dikkatli olun."

Adamlar parmak uçlarında, silahları hazır, geminin aseptik ışığının ötesine, uzun denize ve alçak tepelere yaklaştı.

"Neden," diye fısıldadı Smith, hayal kırıklığı içinde. "Neden burada hiç kimse yok? Hiç kimse."

Rüzgâr uğultuyla ayakkabılarının üzerine kumlar uçuruyordu.

Burada Kaplanlar Var

"Bir gezegeni kendi oyununda yenmelisiniz," dedi Chatterton. "İnip soymalı, yılanlarını öldürmeli, hayvanlarını zehirlemeli, nehirlerine barajlar yapmalı, tarlalarını sürmeli, havasını polenlerden arıtmalı, madenlerini çıkartmalı, yere yapıştırmalı, doğramalı, istediğinizi elde ettiğinizde, altındaki ateşi söndürmelisiniz. Yoksa bir gezegen canınıza okur. Gezegenlere güvenemezsiniz. Farklı olmak durumundalar, kötü olmak durumundalar, özellikle de bu kadar uzakta, bir milyar kilometre ötedeyseler ki, ilk siz ulaşmış olun. Derisini yüzün, derim. Madenlerini alın ve kâbus suratınızda patlamadan, bir an önce kaçıp gidin. İşte böyle muamele etmelisiniz."

Roket, 84 numaralı yıldız sisteminin yedinci gezegenine doğru alçalıyordu. Milyonlarca kilometre ilerlemişlerdi; Dünya çok uzaktaydı, sistemi ve güneşi unutulmuş, sistemine yerleşilmiş, araştırılmış ve sömürülmüştü, başka sistemlerin de altı üstüne getirilmiş, sağılmış ve düzenlenmişti ve şimdi de olanaksız uzaklıktaki bir gezegenden gelen bu minik insanların roketleri evrenin derin-

liklerini araştırıyordu. Birkaç ay, birkaç yıl içinde her yere gidebilirlerdi, çünkü roketlerinin hızı bir tanrının hızıydı ve şimdi, on bininci kez, uzaklarda avlanan roketlerinden biri yabancı bir dünyaya doğru yaklaşıyordu.

"Hayır," dedi Kaptan Forester. Benim başka dünyalara saygım var ve sizin istediğiniz gibi davranamam, Chatterton. Zaten, Tanrı'ya şükür ki, benim işim tecavüz edip harap etmek değil. Yalnızca bir roketçi olmaktan memnunum. Antropolog-minerolog olan sizsiniz. Gidin, maden çıkartın, soyup soğana çevirin. Ben yalnızca izlerim. Bu yeni dünyayı, her neyse, seyreder, nasıl göründüğüne bakarım. Seyretmesini seviyorum. Bütün roketçiler seyircidir, yoksa roketçi olmazlardı. Eğer roketçiyseniz, yeni havalar koklamaktan, yeni renkler, yeni okyanuslar, yeni adalar ve varsa yeni insanlar görmekten hoşlanırsınız.

"Yanınıza silahınızı alın," dedi Chatterton.

"Kılıfında," dedi Forester.

Birlikte pencereye döndüler ve gemiyi karşılamak üzere yükselen yeşil dünyayı gördüler. "Bizim hakkımızda ne düşündüğünü merak ediyorum," dedi Forester.

"Benden hoşlanmayacaktır," dedi Chatterton. "Benden hoşlanmamasını sağlayacağım. Umurumda da değil, biliyor musunuz, para için buradayım. Bizi şuraya indirir misiniz, Kaptan; gördüğüm kadarıyla, orada zengin topraklar var."

Bu çocukluklarından beri gördükleri en parlak yeşildi.

Yumuşak tepelerin arasında göller mavi damlalar gibi duruyordu; gürültülü otoyollar, işaret levhaları ya da kentler yoktu. Yeşil golf sahalarından oluşan bir deniz, diye düşündü Forester, üstelik uçsuz bucaksız. Yeşilleri aş, yeşilleri geç, her yöne on binlerce kilometre yürüyüp oyunu bitiremeyebilirdiniz. Bir pazar gezegeni, kriket çimenliği dünyası, dudaklarınızda bir yonca, gözler yarı kapalı, gökyüzüne gülümseyerek çimenlere uzanabileceğiniz, ebedi bir tatil yaşayabileceğiniz, yalnızca ara sıra pazar gazetesinin sayfalarını çevirmek ya da kırmızı çizgili tahta topa vurmak için doğrulacağınız bir yer.

"Eğer bir gezegen kadın olsa, burası olurdu."

"Dışı kadın, içi erkek," dedi Chatterton. Altı sert, erkek demir, bakır, uranyum, kara toprak. Makyajın sizi kandırmasına izin vermeyin."

Toprak burgusunun yattığı kutuya yöneldi. Bunun yirmi metre derinliğe dalıp toprak örnekleri çıkartacak, eklentilerle daha da ilerleyebilecek kocaman burgusu mavi mavi parlıyordu. Chatterton buna göz kırptı. "Gezegeninizi halledeceğiz Forester, hem de iyice."

"Evet, biliyorum," dedi sakince Forester.

Roket yere indi.

"Fazla yeşil, fazla huzurlu," dedi Chatterton.

"Hoşuma gitmiyor." Kaptan'a döndü. "Tüfekli olarak ineceğiz."

"Emirleri ben vereyim, müsaadenizle."

"Evet, benim şirketim de korumak zorunda olduğumuz makinelere milyonlarca dolar ödüyor; ciddi bir yatırım."

Sistem 84'ün yeni yedinci gezegeninin havası iyiydi. Kapı açıldı. Adamlar sırayla sera gibi gezegene çıktılar.

Son çıkan tabancası elinde Chatterton oldu.

Chatterton yeşil çimene ayak basar basmaz, toprak titredi. Çimen sallandı. Uzaktaki orman gürüldedi. Gök sanki göz kırpıp belli belirsiz kararır gibi oldu. Bunlar olurken, adamlar Chatterton'ı izliyordu.

"Bir deprem!"

Chatterton'un yüzü soldu. Herkes güldü.

"Sizden hoşlanmadı, Chatterton!"

"Saçma!"

Sarsıntı sonunda durdu.

"Eh," dedi Kaptan Forester, "bizim için sarsılmadı, bu sizin felsefenizi onaylamadığı anlamına gelir."

"Rastlantı," diye cılız bir gülümsemeyle yanıtladı Chatterton. "Hadi bakalım, hareketlenin, birkaç örnek almak üzere burgunun yarım saat içinde çıkartılmasını istiyorum."

"Bir dakika." Forester'ın gülmesi kesilmişti. "Önce çevreyi kolaçan etmemiz lazım ki, etrafta

düşmanca insan ya da hayvanlar olup olmadığını anlayalım. Üstelik her yıl böyle bir gezegene denk gelmiyoruz; bu yüzden etrafı dolaşmak istememize kızmazsınız umarım."

"Olur." Chatterton da onlara katıldı. "Şu işi bitirelim."

Gemide bir nöbetçi bırakıp tarlalar ve çimenlerde, küçük tepeler ile minik vadilerde ilerlediler. Tarihteki en güzel yılın en iyi yazının nefis bir gününde yürüyüşe çıkmış bir grup çocuk gibi, kriket havasında, bir kulak kabartsanız neredeyse çimin üzerinde ilerleyen tahta topun sesini, kalenin tıkırtısını, yumuşak ses dalgalanmalarını, sarmaşıklı bir verandadan aniden yükselen bir kadın sesini, yazın buzlu çayın içinden gelen buzun tıngırtısını duyabileceğiniz yerde.

"Hey," dedi genç tayfalardan biri olan Driscoll, havayı koklarken. "Bir beysbol sopası bir de top getirdim; daha sonra bir maç yaparız. Nasıl saha ama!"

Adamlar sessizce güldü, beysbol sezonuna, tenis oynamaya uygun hafif rüzgâra, bisikletle gezip üzüm toplamaya uygun havaya.

"Tüm bunları biçme işine ne dersiniz?" diye sordu Driscoll.

Adamlar durdu.

"Bir şeylerin yanlış olduğunu biliyordum!" diye haykırdı Chatterton. "Bu çim, yeni kesilmiş!"

"Herhalde bir tür dikondradır; hep kısa kalıyordur."

Chatterton çime tükürüp ayağını sürttü. "Hoşuma gitmedi, hoşuma gitmedi. Eğer bize bir şey olursa, Dünya'dakiler hiç bilmeyecek. Eğer bir roket geri dönmezse, hiçbir zaman nedenini araştırmak için ikinci bir roket göndermememiz çok saçma."

"Çok doğal," diye açıkladı Forester. "Binlerce düşman dünyada beyhude savaşlarda zaman kaybedemeyiz. Her roket yıllar, para ve hayatlar demek. Eğer bir roket bir gezegenin düşmanca olduğunu görmüşse, oraya bir roket daha harcamayı göze alamayız. Barışçıl gezegenlere gideriz. Bunun gibi."

"Hep merak ederim," dedi Driscoll, "o bir daha gitmediğimiz gezegenlere giden seferlere ne oldu acaba?"

Chatterton uzaklardaki ormana baktı. "Vuruldular, bıçaklandılar, akşam yemeği için pişirildiler. Her an bizim de olabileceğimiz gibi. İşe dönmenin zamanıdır, Kaptan!"

Küçük bir yükseltinin tepesinde duruyorlardı.

"Hissedin," dedi Driscoll, elleriyle kollarını gevşek bir şekilde açmıştı. Küçükken nasıl koştuğunuzu ve rüzgârı nasıl hissettiğinizi hatırlayın. Kollarınızda tüyler gibi. Koşarsınız ve her an uçacağınızı düşünürsünüz, ama hiç olmaz."

Adamlar durdukları yerde hatırladı. Havada

polen ve milyonlarca çimen yaprağında kuruyan yağmurun kokusu vardı.

Driscoll hafifçe koştu. "Hissedin rüzgârı, Tanrı aşkına. Biliyorsunuz, hiç gerçekten kendi başınıza uçmadınız. Aslında tonlarca metalin içinde, uçmanın uzağında oturuyoruz. Kuşların kendi başlarına uçtukları gibi hiç uçmadık. Güzel olmaz mıydı, kollarınızı şöyle açıp..." Kollarını uzattı. "Koşmak." Onların önünde aptallığına gülerek koştu. "Ve uçmak!" diye haykırdı.

Uçtu.

Aşağıda duran adamların sessiz, altın kol saatlerinde zaman geçti. Yukarı baktılar. Ve göklerden neredeyse inanılmaz kahkahaların sesi duyuldu.

"Ona aşağıya inmesini söyleyin," diye fısıldadı Chatterton. "Ölecek."

Kimse duymadı. Bakışları Chatterton'dan uzaklaşmıştı; şaşırmışlardı ve gülümsüyorlardı.

Sonunda Driscoll ayaklarının üzerine indi. "Beni gördünüz mü? Uçtum."

Görmüşlerdi.

"Bırakın da oturayım, ah, Tanrım, Tanrım." Driscoll kıkırdayarak dizlerine vurdu. "Ben bir güvercinim, şahinim, Tanrı beni kutsasın. Hadi siz de deneyin!"

"Bu rüzgârın işi, beni yakaladı ve uçurdu!" dedi, bir an sonra zevkten titreyerek.

"Gidelim buradan." Chatterton yavaşça bir

daire çizip mavi gökyüzünü gözleyerek dönmeye başladı. "Bu bir tuzak, hepimizin havada uçmamızı istiyor. Sonra hepimizi bırakıp öldürecek. Ben gemiye geri dönüyorum."

"Bunun için emrimi beklemelisiniz," dedi Forester.

Adamlar kaşlarını çatmış ılık-serin havada duruyorlardı, rüzgâr da onları yalayarak geçiyordu. Havada bir uçurtma sesi vardı, ebedi mart ayının sesi.

"Rüzgârdan beni uçurmasını istedim," dedi Driscoll, "o da uçurdu!"

Forester diğerlerini uzaklaştırdı. "Şimdi de ben deneyeceğim. Eğer ölürsem, hepiniz gemiye geri dönün."

"Özür dilerim, buna izin veremem, siz kaptansınız," dedi Chatterton. "Sizi tehlikeye atamayız." Tabancasını çıkarttı. "Benim burada bir tür yetkim, gücüm olması gerekir. Bu oyun çok uzadı; herkesin gemiye dönmesini emrediyorum."

"Koy tabancanı kılıfına," dedi sakince Forester.

"Kıpırdama, aptal herif!" Chatterton bir o adama bir diğerine dönüyordu. "Hissetmediniz mi? Bu dünya canlı, bir planı var, bizimle oynuyor, zaman kazanıyor."

"Buna ben karar veririm," dedi Forester. "Eğer o silahı ortadan kaldırmazsanız, tutuklanıp gemiye geri götürüleceksiniz."

"Eğer siz aptallar benimle gelmezseniz, burada

kalıp ölebilirsiniz. Ben geri dönüyorum, örneklerimi alıp gideceğim."

"Chatterton!"

"Beni durdurmaya kalkışmayın!"

Chatterton koşmaya başladı. Sonra, aniden, bir çığlık attı. Herkes bağırıp yukarı baktı.

"İşte gidiyor," dedi Driscoll.

Chatterton gökyüzündeydi.

Gece kocaman, nazik bir gözün kapanması gibi gelmişti. Chatterton şaşkın bir halde tepenin yamacında oturuyordu. Diğer adamlar da, yorgun ve neşeli, onun çevresinde oturuyordu. Onlara bakamıyor, gökyüzüne bakamıyor, yalnızca toprağı, kollarını bacaklarını ve kasılmış bedenini hissediyordu.

"Ah, ne kadar da mükemmeldi," dedi Koestler adındaki adam. Hepsi uçmuşlardı, sarıasma kuşları, kartallar ve güvercinler gibi ve hepsi de mutluydu.

"Bırak şunu Chatterton, eğlenceliydi, değil mi?" dedi Koestler.

"Bu imkânsız." Chatterton gözlerini sıkı sıkı kapatmıştı. "Bunu yapabilmesinin bir tek yolu var; o canlı. Hava canlı. Bir yumruk gibi beni kavradı. Her an bizi öldürebilir, O canlı."

"Pekâlâ," dedi Koestler, "diyelim ki canlı. Ve bir canlının amacı olmalı. Varsayalım ki bu dünyanın amacı bizi mutlu kılmak."

Ona eklermiş gibi, Driscoll uçarak geldi, her elinde birer matara vardı. "Bir dere buldum, denedim, saf su buldum, deneyin bakın!"

Forester mataralardan birini aldı ve bununla Chatterton'ı dürtükleyip ikram etti. Chatterton başını salladı ve aceleyle uzaklaştı. Elleriyle yüzünü kapatmıştı. "Bu gezegenin kanı. Canlı kan. Bunu için, içinize koyun ki gözlerinizden baksın, kulaklarınızdan dinlesin. Hayır, teşekkürler!"

Forester omuzlarını silkip içti.

"Şarap!" dedi.

"Olamaz!"

"Oldu! Koklayın, tadına bakın! Nadir beyaz şarap!"

"Fransa mahsulü." Driscoll kendininkini yudumladı.

"Zehir," dedi Chatterton.

Mataraları dolaştırdılar.

O güzel öğleden sonrası boş boş dolaşmışlardı, çevrelerindeki huzuru bozmak istemiyorlardı. Büyük bir güzelliğin, güzel ve ünlü bir kadının huzurundaki genç adamlar gibiydiler; bir sözcük, bir hareketle yüzünü döndürmesine, güzelliğini ve muhabbetini geri çekmesine neden olmaktan çekiniyor gibiydiler. Chatterton'ı karşılayan depreme tanık olmuşlardı ve deprem olsun istemiyorlardı. Bu özgür günden, balığa çıkılacak güzel havadan yararlanmalılardı. Ağaçların gölgelerinde oturmalı, yumuşak tepelerde dolaşmalı ama delik

delmemeli, test yapmamalı, bir şeyler bulaştırmamalardı.

Kaynayan bir su havuzuna dökülen küçük bir çay buldular. Yukarıdaki serin derede yüzen balıklar, parıldayarak sıcak suya dökülüyor ve birkaç dakika sonra, pişmiş halde, suyun yüzüne çıkıyorlardı.

Chatterton isteksizce yemek yiyen diğerlerine katıldı.

"Hepimizi zehirleyecek. Böyle şeylerde hep bir numara vardır. Bu gece rokette uyuyacağım. İsterseniz siz dışarıda yatın. Ortaçağ tarihinden bir haritaya atıfta bulunursam: 'Burada kaplanlar var.' Bu gece bir ara, siz uyurken, kaplanlar ve yamyamlar ortaya çıkacak."

Forester başını salladı. "Sana katılıyorum, bu gezegen canlı. Bizatihi bir ırk. Ama bize gösteriş yapmak, güzelliğini takdir ettirmek istiyor. Seyirci olmayınca, mucizelerle dolu bir sahnenin ne anlamı kalır ki?"

Ama Chatterton oralı değildi. İki büklüm olmuş, fenalaşmıştı. "Zehirlendim! Zehirlendim!"

Fenalık geçene kadar omuzlarını tuttular. Su verdiler. Diğerleri iyiydi.

"En iyisi şu andan itibaren yalnızca gemideki yiyeceklerden ye," diye önerdi Forester. "Daha güvenli olur."

"Hemen çalışmaya başlıyoruz." Chatterton sallanıyor, ağzını siliyordu. "Tüm bir günü heba

ettik. Mecbur kalırsam tek başıma çalışırım. Bu berbat yere gününü göstereceğim!"

Tökezleyerek rokete doğru ilerledi.

"Ne durumda olduğunun farkında değil," diye mırıldandı Driscoll. "Onu durduramaz mıyız, Kaptan?"

"Seferin sahibi fiilen o. Ona yardım etmek zorunda değiliz, kontratımızdaki bir madde, tehlikeli koşullarda çalışmayı reddetme hakkını veriyor. Bu piknik alanına, onun size davranmasını istediğiniz gibi davranın. Ağaçlara adınızı kazımak yok. Kopardığınız otları yerine koyun. Yediğiniz muzların kabuklarını toplayın."

O anda, aşağıda, gemide muazzam bir homurtu duyuluyordu. Depo kapısından büyük ve parlak bir burgu çıktı. Peşinden gelen Chatterton robot telsizine komutlar yağdırıyordu. "Şu taraftan, buraya!"

"Aptal!"

"Şimdi!" diye haykırdı Chatterton.

Burgu uzun vidalı ucunu yeşil çimenliğe sapladı.

Chatterton diğerlerine el salladı. "Seyredin şimdi."

Gökyüzü titredi.

Burgu küçük bir çimen denizinin ortasında duruyordu. Bir an toprağa saplandı ve nemli çimendeki mantarları çıkardı. Bunları titreyen bir analiz kutusuna apar topar doldurdu.

Burgu, tam yemeğini yerken engellenmiş bir canavar gibi sert, metalik bir ciyaklama çıkarttı. Altındaki topraktan yavaşça mavimsi bir sıvı fokurdamaya başladı.

Chatterton haykırdı. "Geri çekil, aptal!"

Burgu tarih öncesi bir dansa başlamıştı. Sert bir viraj alan kocaman bir tren gibi, kırmızı kıvılcımlar çıkartarak feryat etti. Batıyordu. Altındaki yapış yapış siyah kitle kara bir titremeyle yarıldı.

Öksürüklü bir iç çekiş, bir dizi soluma ve çalkalama sonrası, burgu ölmekte olan vurulmuş, haykıran bir fil gibi, çağının sonundaki, ağır adımlarla bir çukura yuvarlanan bir mamut gibi, siyah bir çamura battı.

"Aptal, aptal," dedi nefes nefese, olanlar tarafından büyülenmiş olan Forester. "Bu ne biliyor musun, Driscoll? Bu katran. Aptal makine bir katran çukuruna düşmüş!"

"Dinleyin, dinleyin!" diye haykırdı, burgunun başında, yağlı gölün kıyısında koşuşturmakta olan Chatterton. "Şu tarafta!"

Ama burgu, dünyanın eski tiranları, çığlık atan ve uzun boyunlu dinozorlar gibi, çıkışı olmayan bir göle batıyor, kayboluyordu.

Chatterton uzaklardaki diğer adamlara döndü. "Birileri bir şeyler yapsın!"

Burgu gitmişti.

Katran çukuru, yok olan canavarın kemiklerini yutarken fokurdayıp böbürlendi. Havuzun yü-

zeyi sessizdi. Son olarak, çok büyük bir kabarcık yükseldi, kadim petrol kokusu yayarak patladı ve dağıldı.

Adamlar gelmiş, küçük siyah denizin kıyısında duruyorlardı.

Chatterton bağırmayı bıraktı.

Uzun bir an boyunca sessiz katran havuzunu seyrettikten sonra, Chatterton döndü ve tepelere, yeşil yamaçlardaki çimenlere görmeyen gözlerle baktı. Uzaklardaki ağaçların verdiği meyveler hafifçe yere dökülüyordu.

"Göstereceğim ona," dedi sakince.

"Sakin ol Chatterton."

"Düzelteceğim," dedi.

"Otur, bir şeyler iç."

"İyice düzelteceğim, ona, bunu bana yapamayacağını göstereceğim."

Chatterton gemiye doğru yöneldi.

"Bekle bir dakika," dedi Forester.

Chatterton koşuyordu. "Ne yapacağımı biliyorum, nasıl düzelteceğimi biliyorum!"

"Durdurun onu," dedi Forester. Koşmaya başladı, sonra uçabildiğini hatırladı. "Atom bombası gemide, eğer ona ulaşırsa..."

Bu, diğerlerinin de aklına gelmişti ve havalanmışlardı. Roket ile Chatterton arasında küçük bir koruluk vardı, uçabildiğini unuttuğundan ya da uçmaktan korktuğundan veya uçmasına izin ve-

rilmediğinden o koşuyor, haykırıyordu. Mürettebat, Kaptan'la birlikte, onu beklemek üzere rokete yöneldi. Oraya vardılar, dizilip kapıyı perdelediler. Son gördüklerinde Chatterton küçük ormanın kıyısından içeri dalıyordu.

Mürettebat durmuş bekliyordu.

"Aptal, çılgın adam."

Chatterton küçük koruluğun diğer tarafından çıkmadı.

"Geri döndü, gevşeyip gafil avlanmamızı bekliyor."

"Gidip onu getirin," dedi Forester.

Adamlardan ikisi uçuşa geçti.

Şimdi, yavaşça, büyük ve nazik bir yağmur yeşil dünyaya yağmaya başlamıştı.

"Nihai dokunuş," dedi Driscoll. "Burada ev inşa etmemiz hiç gerekmeyecek. Bizim üzerimize yağmadığına dikkatinizi çekerim. Tüm çevremize, önümüze, arkamıza yağıyor. Ne dünya ama!"

Mavi, serin yağmurun ortasında kupkuru durdular. Güneş batıyordu. Buz rengi kocaman bir ay serinleyen tepelerin üzerinde yükseldi.

"Bu dünyanın ihtiyacı olan bir tek şey daha var."

"Evet," dedi herkes, düşünceli bir ifadeyle, yavaşça.

"Gidip aramamız gerekir," dedi Driscoll. "Mantıklı. Rüzgâr bizi uçuruyor, ağaçlar ve ırmaklar doyuruyor, her şey canlı. Arkadaş olmak istersek, belki de..."

"Bugün ve diğer günler uzun uzun düşündüm," dedi Koestler. "Hepimiz bekârız, yıllardır seyahat ediyoruz ve bundan bıktık. Bir yerlere yerleşmek iyi olmaz mıydı? Belki de buraya; Dünya'da bir ev satın alıp vergilerini ödemek için ter döküyoruz; kentler iğrenç. Burada, bu iklimde, bir eve bile gerek yok. Çok tekdüze olursa yağmur, bulutlar, kar, değişiklik isteyebilirsiniz. Burada herhangi bir şey için çalışmanıza gerek yok."

"Sıkıcı olur, çıldırırız."

"Hayır," dedi Koestler gülümseyerek. "Yaşam çok rahat bir hale gelirse, tek yapmamız gereken Chatterton'ın sözlerini yinelemek. 'Burada kaplanlar var.' Dinleyin!"

Uzaklardan gelen, gün batımı ormanında saklanmış olan dev bir kedinin zayıf gürlemesi değil miydi?

Adamlar ürperdi.

"Çeşitli bir dünya," dedi Koestler kuru kuru. "Misafirlerini hoşnut etmek için her şeyi yapacak olan bir kadın, ona şefkatli davrandığımız sürece tabii ki. Chatterton şefkatli davranmadı."

"Chatterton. Ona ne oldu?"

Buna yanıt verir gibi, uzaklardan birisi bağırdı. Chatterton'ı bulmak için uçan iki adam ormanın kıyısında el sallıyordu.

Forester, Driscoll ve Koestler oraya doğru uçtu.

"Ne oldu?"

Adamlar ormanı işaret etti. "Bunu görmek iste-

yeceğinizi düşündük, Kaptan. Ürkütücü." Adamlardan biri bir patikayı işaret etti. "Buraya bakın, efendim."

Patikada açıkça, taze büyük pençe izleri görülüyordu.

"Ve şuraya."

Birkaç damla kan.

Havada kedi cinsi bir hayvanın ağır kokusu vardı.

"Chatterton?"

"Onu bir daha görebileceğimizi sanmıyorum, Kaptan."

Yavaşça, gün batımının yaşayan sessizliğinde, yavaşça uzaklaşan bir kaplanın gürlemesi duyuldu.

Adamlar roketin yanındaki güzel çimenlere uzanmışlardı, gece ılıktı. "Çocukluğumdaki geceleri anımsattı," dedi Driscoll. "Ağabeyim ve ben temmuzdaki en sıcak geceleri bekler, Adliye Sarayı'nın çimenlerine uzanır, yıldızları sayar, konuşurduk; çok güzel bir geceydi, yılın en iyi gecesi ve şimdi, durup düşündüğümde, hayatımın en iyi gecesi." Sonra ekledi. "Bu geceyi saymıyorum, tabii ki."

"Ben Chatterton'ı düşünüp duruyorum," dedi Koestler.

"Yapma," dedi Forester. "Birkaç saat uyuduktan sonra havalanacağız. Burada bir gün daha kalmayı göze alamayız. Chatterton'ın atıldığı tehlikeyi

kastetmiyorum. Hayır, demek istiyorum ki, biraz daha kalırsak bu dünyayı çok fazla seveceğiz. Hiç ayrılmak istemeyeceğiz."

Üzerlerine hafif bir rüzgâr esiyordu.

"Ben şimdi de ayrılmak istemiyorum." Driscoll ellerini başının altına yerleştirip sakince uzandı. "Ve o da ayrılmamızı istemiyor."

"Eğer Dünya'ya geri döner, herkese buranın ne de güzel bir gezegen olduğunu söylersek, ne olur Kaptan? Buraya üşüşür ve mahvederler."

"Hayır," dedi Forester tembel tembel. "Birincisi, bu gezegen tam tekmil bir istilaya izin vermez. Ne yapacağını bilemiyorum, ama muhtemelen ilginç bir şeyler düşünecektir. İkincisi, bu gezegeni çok beğeniyorum; saygı duyuyorum. Dünyaya dönüp onun hakkında yalan söyleyeceğiz. Tehlikeli olduğunu söyleyeceğiz. Ki buraya gelip acı vermek isteyen Chatterton gibi sıradan insanlar için öyle olacaktır. Sonuç olarak yalan söylemiş de olmayacağız."

"İşin tuhafı," dedi Koestler, "ben korkmuyorum. Chatterton yok oldu, belki de feci şekilde öldü, gene de biz burada yatıyoruz, kimse kaçmıyor, kimse titreşmiyor. Aptalca. Ama doğru. Biz ona güveniyoruz, o da bize güveniyor."

"Dikkat ettiniz mi, o şarap-sudan belli bir miktar içtikten sonra, daha fazla istemediniz. Bir itidal dünyası."

Yatıp, bedenlerinin altında adeta bu dünyanın

yavaşça ve sıcak bir şekilde atan koca yüreğini dinlediler.

Forester susadığını düşündü.

Dudaklarına bir yağmur damlası düştü.

Sessizce güldü.

Yalnızım, diye düşündü.

Uzaklardan, yumuşak, yüksek sesler duydu.

Gözlerinde bir sahne belirdi. Üzerinden berrak bir nehrin döküldüğü bir grup tepe, nehrin sığ yerlerinde de sular sıçratan, yüzleri parıltılı güzel kadınlar. Sahilde çocuklar gibi oynuyorlardı. Forester onlar ve yaşamları hakkında bilgi sahibi oldu. Göçebeydiler, kendi arzuları doğrultusunda bu gezegenin üzerinde dolaşıyorlardı. Otoyol ya da kentler yoktu, yalnızca tepeler, ovalar ve onları istedikleri yere tüyler gibi uçuran rüzgârlar vardı. Forester'ın aklında sorular belirdikçe, görünmez biri kulağına yanıtları fısıldayıveriyordu. Erkek yoktu. Bu kadınlar, yalnız başlarına soylarını sürdürüyordu. Erkekler elli bin yıl önce yok olmuştu. Ya bu kadınlar şimdi neredeydi? Yeşil ormandan bir kilometre ötede, altı beyaz taşın oradaki şarap pınarından bir-iki kilometre, geniş nehre doğru beş kilometre ileride. Orada, sığ sularda, iyi eş olacak ve güzel çocuklar büyütecek kadınlar vardı.

Forester gözlerini açtı. Diğer adamlar da oturmuştu.

"Bir rüya gördüm."

Hepsi rüya görmüşlerdi.

"Yeşil ormandan bir kilometre ötede..."

"... şarap pınarından bir kilometre..."

"...altı beyaz taşın orada..." dedi Koestler.

"...geniş nehre doğru beş kilometre ileride," dedi orada oturan Driscoll.

Bir an için kimse konuşmadı. Orada, yıldızların ışığında duran gümüşi rokete baktılar.

"Yürüyor muyuz, uçuyor muyuz Kaptan?"

Forester bir şey demedi.

Driscoll dedi ki, "Kalalım. Yeryüzüne hiç dönmeyelim. Bize ne olduğunu hiç araştırmayacaklar; burada yok olduğumuzu sanacaklar. Ne dersiniz?"

Forester'ın yüzünü ter basmıştı. Dilini dudaklarının arasında döndürdü. Elleri dizlerini ovuşturuyordu. Mürettebat oturmuş bekliyordu.

"İyi olurdu," dedi Kaptan.

"Tabii ki."

"Ama..." Forester derin bir nefes aldı. "Yapacak bir işimiz var. İnsanlar gemimize yatırım yaptı. Onlara geri dönmeye mecburuz."

Forester ayağa kalktı. Adamlar onu dinlemiyor, hâlâ yerlerinde oturuyorlardı.

"Ne kadar güzel, muhteşem bir gece," dedi Koestler.

Yumuşak tepelere, ağaçlara, başka ufuklara doğru akan nehirlere baktılar.

"Gemiye binelim," dedi güçlükle Forester.

"Kaptan..."

"Gemiye binin," dedi.

Roket gökyüzünde yükseldi. Aşağıya bakan Forester her vadiyi, her minik gölü görüyordu.

"Kalmalıydık," dedi Koestler.

"Evet, biliyorum."

"Geri dönmek için daha geç değil."

"Korkarım ki öyle." Forester penceredeki teleskopu ayarladı. "Şimdi bak."

Koestler baktı.

Dünyanın çehresi değişmişti. Kaplanlar, dinozorlar, mamutlar ortaya çıkmıştı. Yanardağlar patlıyor, siklonlar ve fırtınalar tepelerin üzerinde şiddetle savruluyordu.

"Evet, bu gerçekten de bir kadın," dedi Forester. "Milyonlarca yıl ziyaretçileri beklemiş, kendini hazırlamış, güzelleşmiş. Bize en güzel halini gösterdi. Chatterton ona kötü davranınca, onu birkaç kez uyardı, sonra, güzelliğini bozmaya kalkıştığında, onu yok etti. Her kadın gibi, serveti için değil, kendisi için sevilmek istiyordu. Ve şimdi, bize her şeyi sunduktan sonra, biz sırtımızı döndük. O küçümsenen bir kadın. Evet, gitmemize izin verdi, ama bir daha geri dönemeyiz. Bizi şunlarla bekleyecek..." Kaplanları, siklonları ve kaynayan denizleri işaret etti.

"Kaptan," dedi Koestler.

"Evet."

"Size bunu söylemek için biraz geç oldu. Ama biz havalanmadan hemen önce, ben kapıda görevliydim. Driscoll'un sıvışmasına göz yumdum. Gitmek istiyordu. Onu reddedemedim. Ben sorumluyum. Şimdi orada, o gezegende."

Her ikisi de pencereye döndüler.

Uzun bir süre sonra, Forester, "Sevindim," dedi. "Birimizin kalacak sağduyuya sahip olmasına sevindim."

"Ama şimdiye ölmüştür."

"Hayır, bu aşağıdaki gösteri bizim için, belki de görsel bir halüsinasyon. Tüm o kaplanların, aslanların ve fırtınaların altında, Driscoll çok güvende ve hayatta, çünkü o şimdi onun tek seyircisi. Ah, onu nasıl da şımartacak. Muhteşem bir yaşam sürecek, bu arada biz sistemi yukardan aşağıya gezip kesinlikle böyle bir gezegenle bir daha karşılaşmayacağız. Hayır, geri dönüp Driscoll'u 'kurtarmaya' çalışmayacağız. Zaten sanmam ki 'o' bizi bıraksın. Son sürat ileri, Koestler, son sürat ileri."

Roket ileri atılıp daha yüksek ivmelere tırmandı.

Ve tam gezegen parlaklık ve sislerin arasında kaybolmadan önce, Forester Driscoll'u çok berrak bir şekilde gördüğünü hayal etti. Yeşil ormanı aşıyor, çevresinde tüm o taze gezegenle, bir tek onun için akan bir şarap pınarıyla, sıcak pınarlarda salınan pişmiş balıklarla, meyveleri olgunlaşan gece yarısı ağaçlarıyla ve ileride, gelmesini bekleyen uzak orman ve göllerle, yavaşça ıslık çalarak ilerliyordu. Driscoll sonsuz yeşil çayırlardan, altı beyaz taşın yanından ormanın ötesine, o geniş, parlak ırmağın kıyısına doğru yürüyordu...

Çilek Pencere

Rüyasında çilek penceresi, limon penceresi ve beyaz bulutlar gibi, pınarların berrak suları gibi pencereleri olan ön kapıyı kapatıyordu. Meyve şarabı, jelatin ve buz renkli o büyük panoyu iki düzine pano çevreliyordu. Çocukken babasının onu kaldırdığını hatırlıyordu. "Bak!" Dünya, yeşil camdan bakıldığında zümrüt, yosun ve taze nane renginde görünüyordu. "Bak!" Leylak pano bütün geçenleri canlı üzümlere çevirdi. Ve nihayet çilek rengi pano, kenti pembe bir sıcaklığa boğdu, dünyayı pembe gün doğumuyla kapladı ve kesilmiş çimenliği bir İran halısı pazarından ithal edilmişe döndürdü. En güzeli de, çilek panonun insanların solgunluğunu tedavi etmesi, soğuk yağmuru ısıtması ve uçuşan şubat karlarını ateşe vermesiydi.

"Evet, evet! İşte!"

Uyandı.

Rüyasından tam olarak sıyrılmadan, oğullarının konuşmasını duydu, onların beyaz deniz diplerini mavi tepelere üfüren rüzgâr gibi hüzünlü seslerini dinleyerek karanlıkta yattı ve sonra hatırladı.

Mars'tayız, diye düşündü.

"Ne?" diye karısı uykusunda haykırdı.

Konuştuğunu fark etmemişti; yattığı yerde olabildiğince hareketsiz kaldı. Ama şimdi, garip türden uyuşuk bir gerçeklikle, karısının kalkıp odayı arşınladığını gördü, soluk yüzü, oluklu saçtan kulübelerinin yüksek pencerelerinden berrak ama aşina olmayan yıldızlara dönüktü.

"Carrie," diye fısıldadı.

Kadın onu duymadı.

"Carrie," diye fısıldadı. "Sana söylemek istediğim bir şey var. Bir aydır sana söylemek istiyorum... yarın... yarın sabah..."

Ama kadın, kendi başına yıldızların mavi ışığında oturmuştu ve ona bakmıyordu.

Hiç olmazsa güneş gökte kalsaydı, hiç olmazsa gece olmasaydı. Çünkü gündüzleri kasabayı çiviliyor, oğlanlar okula gidiyor ve Carrie de temizlik ve bahçe işleriyle ilgileniyor, yemek pişiriyordu. Ama güneş batıp elleri çiçeklerden, çekiçlerden, çivilerden ve aritmetikten boşaldığında, anıları, gece kuşları gibi, karanlıkta geri dönüyordu.

Karısı hareket etti, biraz başını çevirdi.

"Boh," dedi sonunda, "eve dönmek istiyorum."

"Carrie!"

"Burası ev değil," dedi kadın.

Kadının gözlerinin yaşlı, dolu dolu olduğunu gördü. "Carrie, tutun biraz."

"Tutunmaktan tırnağım kalmadı!"

Hâlâ uykudaymış gibi, dolap çekmecelerini açtı

ve kat kat mendilleri, gömlekleri, iç çamaşırlarını alıp dolabın üzerine koydu, görmeden, parmaklarını dokundurup, çıkartıp koyarak. Bu çoktandır alışılmış bir şeydi. Konuşur, eşyaları çıkartır, bir süre sessiz durur sonra her şeyi yerine kaldırır ve kuru bir yüzle yatağa ve rüyalara dönerdi. Adam gecenin birinde bütün çekmeceleri boşaltıp duvara dayalı birkaç eski bavula uzanmasından korkuyordu.

"Bob..." Sesi acı değildi, yumuşak, ifadesiz ve yaptıklarını ortaya çıkartan ay ışığı kadar renksizdi. "Altı ay boyunca birçok gece böyle konuştum; utanıyorum. Kasabada ev inşa etmek için çok çalışıyorsun. Bu kadar çok çalışan bir adam, hüzünlenmiş eşinin sözlerini dinlemek zorunda kalmamalı. Ama bu işi konuşmaktan başka çıkar yol yok. En çok eksikliğini hissettiklerim küçük şeyler. Bilmiyorum, aptalca şeyler. Ön verandamızdaki salıncak. Yaz geceleri hasır sallanan iskemle. O geceler, Ohio'da yaya ya da at üstünde gelip geçen insanları seyretmek. Akordu bozulmuş dik piyanomuz. İsveç kesimi camlarım. Oturma odamızdaki mobilyalar, evet, biliyorum, bir fil sürüsü gibiydiler, hepsi de eskimişti. Rüzgâr estiğinde şıngırdayan Çin işi kristal süsler. Temmuz geceleri ön verandada komşularla konuşmak. Tüm bu çılgınca, aptalca şeyler; önemli değiller. Ama anlaşılan bu şeyler insanın aklına sabahın üçünde geliyor. Özür dilerim."

"Dileme," dedi adam. "Mars uzak bir yer. Garip kokuyor, garip görünüyor, garip hissediliyor. Geceleri ben de kendi kendime düşünüyorum. Güzel bir kasabadan geldik."

"Yeşildi," dedi kadın. "İlkbaharda ve yazın. Sonbaharda da sarı ve kırmızı. Evimiz de güzel bir evdi; eh, yaşlıydı da, seksen doksan yıllık falan. Geceleri evin konuşmasını dinlerdik, fısıldamalarını. Bütün o kuru ahşaplar, tırabzanlar, ön veranda, pervazlar. Nereye dokunsan seninle konuşurdu. Her oda başka şekilde. Ve bütün evi etrafında konuşturduğunda, karanlıkta etrafında bir aile varmış gibi olur, uyumanı sağlardı. Şimdilerde yaptıkları şekildeki hiçbir ev öyle olamaz. Birçok insan gidip bir evde yaşamak zorunda, onu cana yakın kılmak için. Ama şimdi burası, bu kulübe, içinde olduğumu bilmiyor, öldüm mü yaşıyor muyum aldırmıyor. Teneke gibi bir ses çıkartıyor, teneke de soğuk. Yılların nüfuz edebileceği gözenekleri yok. Ertesi yıl ya da daha sonrası için eşyalarını koyabileceğin bir bodrumu yok. Geçen yıldan ya da sen doğmadan öncesinden kalanları koyabileceğin bir tavan arası da yok. Eğer burada azıcık aşina bir şeyler olsaydı Bob, o zaman yabancı olan bütün o şeylere yer açabilirdin. Ama her şey, her bir şey yabancı olunca, nesneleri aşina kılmak ebediyete kadar sürüyor."

Adam karanlıkta başıyla onayladı. "Söylediklerin içinde benim düşünmediğim hiçbir şey yok."

Kadın duvara dayalı bavulların üzerine düşen ay ışığına bakıyordu. Adam onun elini bunlara doğru uzattığını gördü.

"Carrie!"

"Ne?"

Bacağını yatağın dışına uzattı. "Carrie, çılgınca, düşüncesizce bir şey yaptım. Senin korkup hayallere kapıldığın tüm o aylar boyunca ve çocuklar, geceleri, rüzgâr ve dışarıda Mars, deniz yatakları filan..." Durup yutkundu. "Ne yaptığımı ve neden yaptığımı anlaman lazım. Bir ay önce bankada sahip olduğumuz bütün parayı, on yılda biriktirdiklerimizin hepsini harcadım."

"Bob!"

"Sokağa attım, Carrie, yemin ederim, boşuna sokağa attım. Sürpriz olacaktı. Ama şimdi, bu gece, sen buradasın ve o lanet olası bavullar köşede duruyor ve..."

"Bob," dedi kadın dönerken. "Yani demek istiyorsun ki, Mars'ta bütün bu yaşadıklarımız, her hafta bir kenara para ayırmamız, yalnızca birkaç saatte yanıp gitsin diye miydi?"

"Bilmiyorum," dedi adam. "Çılgın bir aptalım ben. Bak, sabaha çok kalmadı. Erken kalkarız, seni ne yaptığımı göstermeye götürürüm. Sana söylemek istemiyorum. Görmeni istiyorum. O zaman da olmazsa, şu duvara dizili bavullar hep orada, ayda dört kez de Dünya'ya giden bir roket var."

Kadın yerinden kıpırdamadı. "Bob, Bob," diye fısıldadı.

"Başka bir şey söyleme," dedi adam.

"Bob, Bob..." Kadın yavaşça, kuşkuyla başını salladı. Adam arkasını dönüp yatağın kendi tarafına yattı, kadın da diğer tarafta oturdu ve mendillerinin, mücevherlerinin ve giysilerinin düzgün yığınlar halinde bıraktığı yerde durduğu dolaba baktı. Dışarıda ay ışığı rengi bir rüzgâr uyuyan tozları kaldırıyor ve havayı pudralıyordu.

Sonunda o da uzandı, ama başka bir şey söylemedi, yatağın üzerinde soğuk bir ağırlık oluşturuyor, sabahın o en hafif belirtisine doğru gecenin tüneline bakıyordu.

Sabahın ilk ışıklarıyla kalktılar ve küçük, oluklu saç kulübelerinde ses çıkartmadan dolaştılar. Anne, baba ve oğlanların yıkanıp, giyinip sessizce ekmek, meyve suyu ve kahveden oluşan kahvaltılarını yemeleri, kimsenin doğrudan bir diğerine bakmaması ama herkesin bir diğerinin yüzünü ekmek kızartıcısının, bardakların, çatal bıçağın yüzeylerindeki, o erken saatte şekilden çıkıp feci bir şekilde yabancı gözüktüğü yansımalarından seyretmesi, birisinin haykırdığı zamana kadar uzatılmış bir pandomim gibiydi. Sonunda, oluklu kulübenin kapısını açtılar ve yalnızca kum gelgitlerinin değişip kaydığı ve hayaletimsi şekiller doğurduğu soğuk mavi-beyaz Mars denizlerinden

gelen havanın içeri girmesini sağladılar, sert, parlak soğuk gökyüzüne çıktılar ve uzaklarda, geniş, boş bir sahnedeki sinema setine benzeyen kasabaya doğru yürümeye başladılar.

"Kasabanın ne tarafına gideceğiz?" diye sordu Carrie.

"Roket deposu," dedi adam. "Ama oraya varmadan, söyleyeceğim çok şey var."

Oğlanlar yavaşlayıp anne babalarının arkasına geçip dinlemeye koyuldu. Babaları ileri baktı ve konuştuğu sürece bir kez bile eşiyle çocuklarına, söylediklerini nasıl karşıladıklarını görmek için bakmadı.

"Ben Mars'a inanıyorum," diye sakince başladı. "Sanırım bir gün bize ait olacağına inanıyorum. Onu yerine oturtacağız. Yerleşeceğiz. Kuyruğumuzu kıstırıp kaçmayacağız. Bu benim aklıma bir yıl önce, buraya vardıktan hemen sonra geldi. Neden geldik? diye kendi kendime sordum. Çünkü, dedim, çünkü. Somonlarda da aynı şey olur. Onlar da her yıl nereye neden gittiklerini bilmezler, ama gene de giderler. Anımsamadıkları nehirlerden yukarı, akarsulardan yukarı giderler, çağlayanları atlarlar ama sonunda çoğaldıkları ve öldükleri yere varırlar ve her şey yeniden başlar. Buna ırksal hafıza deyin, içgüdü deyin, ne derseniz deyin, oradadır. Biz de buradayız."

Onları izleyen koca göğün altında, mavi ve bu-

har beyazı kumlar yeni anayolda ayaklarını sıyırırken, sabahın sessizliğinde yürüdüler.

"İşte buradayız. Ya Mars'tan nereye? Jüpiter, Neptün, Plüton ve ötesine mi? Evet, ötesine. Neden? Bir gün güneş, hava kaçıran bir fırın gibi patlayacak. Buum... ve Dünya yok olacak. Ama belki Mars'a bir şey olmayacak; veya Mars da giderse, belki Plüton'a bir şey olmayacak, ya da Plüton giderse, o zaman biz nerede olacağız, çocuklarımızın, çocuklarının, çocukları yani?"

Sabit bir şekilde erik rengi göğün kusursuz küresine baktı.

"Belki de numaralı bir dünyada olacağız; 97 sayılı yıldız sisteminin 6. Gezegeni, 99 sayılı sistemin 2. Gezegeni! Buradan o kadar uzakta ki, tahayyül etmek için bir kâbus gerekli! Gitmiş olacağız, anlıyor musunuz, uzaklara gitmiş ve güvende! Ve, diye düşündüm kendi kendime, ah, ah. Bu yüzden Mars'a geldik, bu yüzden insanlar roketlerini ateşlediler."

"Bob..."

"Bırak da bitireyim; para kazanmak için değil, hayır. Manzarayı görmek için de değil. Bunlar insanların anlattığı yalanlar, kendi kendilerine sundukları süslü nedenler. Zengin ol, ünlü ol, diyorlar. Eğlen, ortalıkta takıl, diyorlar. Ama bu arada, içeride, somonlarda ve balinalarda olduğu gibi, Tanrım, aklına gelecek en küçük mikrobun içinde olduğu gibi, başka bir şeyler işliyor. Ve yaşayan

her şeyin içinde tik-tak eden bu saat ne diyor biliyor musunuz? Uzaklaşın, yayılın, gidin, yüzmeye devam edin diyor. O kadar çok dünyaya gidin ve o kadar çok kasaba inşa edin ki, hiçbir şey insanı yok edemesin. Anlıyor musun Carrie? Mars'a gelen yalnızca biz değiliz, bütün ırk, bütün kahrolası insan ırkı, bizim yaşamımızı nasıl sürdüreceğimize bağlı. Bu o kadar büyük bir şey ki, gülmek istiyorum, o kadar korkuyorum ki."

Oğlanların biteviye bir şekilde peşinden geldiklerini, Carrie'nin yanında yürüdüğünü hissetti ve onun yüzünü görmek, bütün bunları nasıl karşıladığını görmek istedi, ama ona dönüp bakmadı.

"Tüm bunlar babam ile benim, ben küçük bir çocukken tarlalarda dolaştığımız, tohum serpme makinemiz bozulduğunda ve tamir ettirmek için paramız olmadığında elle tohum serptiğimiz zamankinden farklı değil. Yapılması gerekiyordu, o pazar ilavesindeki makaleleri anımsıyor musun? YERYÜZÜ BİR MİLYON YIL İÇİNDE DONACAK! Küçük bir çocukken, böyle makaleleri okuduğumda bir kez ağlamıştım, neden diye sormuştu annem. İlerideki o zavallı insanlar için ağlıyorum demiştim. Onlar için endişelenme, demişti annem. Ama Carrie, bütün mesele bu; onlar için endişeleniyoruz. Yoksa burada olmazdık. İnsanın, büyük harf İ ile yazılanın, devam etmesi önemli. Benim kitabımda büyük harf İ ile yazılan İnsandan daha önemlisi yok. Önyargılıyım kuşkusuz, çünkü ben

de onlardan biriyim. Ama insanların hep konuştuğu o ölümsüzlüğe ulaşmanın bir yolu olsa, o yol bu olurdu, yayılmak, evrene tohumları yaymak. O zaman herhangi bir yerdeki ürün kazalarından bağımsız bir hasat elde edersin. Dünya'da kıtlık ya da körelme olsun, fark etmez. Yeni buğday Venüs'te ya da önümüzdeki bin yılda insan nereye gidecekse orada yetişir. Bu fikir beni çıldırtıyor, Carrie, çıldırtıyor. Sonunda bunu kavradığımda, o kadar heyecanlandım ki, insanları, seni, çocukları yakalayıp anlatmak istedim. Ama işte, bunun gerekli olmadığını biliyordum. Bu tik-takları sizin de içinizde duyacağınız bir gün ya da gecenin geleceğini biliyordum ve o zaman göreceğiniz ve hiç kimsenin bir daha size bu konuda bir şeyler söylemesine gerek kalmayacaktı. Büyük laflar bunlar, Carrie, biliyorum, 1.65'in hemen altındaki bir adam için büyük düşünceler, ama kutsal olan her şey adına, bunlar doğru."

Kasabanın ıssız yollarında ilerlediler ve ayak seslerinin yankısını dinlediler.

"Ya bu sabah?" diye sordu Carrie.

"Bu sabaha geliyorum," dedi adam. "Benim de bir parçam eve dönmek istiyor. Ama diğer parçam, eğer dönersek, her şeyi kaybederiz diyor. Peki, dedim, bizi en çok üzen nedir? Bir zamanlar sahip olduğumuz şeyler. Oğlanların bazı şeyleri, seninkiler, benimkiler. Ve düşündüm ki, eski bir şey yeni bir şeyin başlamasını sağlayacaksa, o zaman,

eski bir şeyi kullanırım. Tarih kitaplarından biliyorum, bin yıl önce oyuk bir inek boynuzu içinde kömür taşırlar, gün boyunca üflerlermiş ve böylece bir yerden bir yere giderken, ateşlerini yanlarında taşırlar, her gece o sabahtan kalma kıvılcımla ateşlerini yakarlarmış. Hep yeni bir ateş, ama her seferinde içinde eskisinden bir şeyler var. Bu yüzden, ölçüp biçtim, tarttım. Eskiye bütün paramızı vermeye değer mi? diye sordum. Hayır! Değeri olan yalnızca Eskiyle yapmış olduklarımız. Peki o zaman, Yeni bütün paramızı harcamaya değer mi? diye sordum. Ertesi haftanın ortasına yatırım yapmaya değer mi? Evet! dedim. Eğer Dünya'ya dönmeyi istememizi sağlayan şeyle mücadele edebilirsem, paramı gaz yağına verir, kibriti yakarım!"

Carrie ve iki oğlan yerlerinden kıpırdamadı. Sokakta kalakaldılar, sanki o üstlerinden ve çevrelerinden geçen bir fırtınaymış, neredeyse onları yere çarpmış, ama şimdi yatışmakta olan bir fırtınaymış gibi bakıyorlardı.

"Yük roketi bu sabah geldi," dedi adam sakince. "Teslimatımız orada. Hadi gidip teslim alalım."

Yavaşça roket deposuna giden üç basamağı çıktılar, yankılı alandan geçip tam da o gün için kapılarını açan yük odasına doğru yöneldiler.

"Şu somonu bize yeniden anlat," dedi oğlanlar.

Sıcak sabahın ortasında, kiralık bir kamyonun üzerinde kasabadan dışarıya doğru ilerliyorlardı.

Kamyon büyük sandıklar, kutular, paketlerle doluydu, uzunu da vardı, yükseği de, kısası da, yassı olanı da, hepsi de numaralıydı ve Robert Prentiss, New Toledo, Mars adına gönderilmişlerdi.

Kamyonu oluklu saç kulübenin önünde durdurdular, oğlanlar aşağıya atlayıp annelerinin inmesine yardım ettiler. Bob bir an direksiyonun arkasından kıpırdamadı, sonra yavaşça indi, yürüyüp kamyonun arkasındaki sandıklara baktı.

Ve öğlene kadar biri dışında kutuların hepsi açılmış, içlerindekiler deniz yatağına, ailenin etrafına boşaltılmıştı.

"Carrie..."

Ve onu kasabanın sınırında sandığından çıkartılmış olan eski veranda basamaklarının yanına götürdü.

"Dinle şunları, Carrie."

Basamaklar ayaklarının altında gacırdayıp ıslık çaldılar.

"Ne diyorlar, söyle bana, ne diyorlar?"

Kadın eski ahşap basamaklarda durdu, içine kapanmış, bir şey diyemiyordu.

Adam elini salladı. "Ön veranda burada, oturma odası şurada, yemek odası, mutfak, üç yatak odası. Çoğunu yeniden inşa edeceğiz, bir kısmını da getirteceğiz. Tabii şu anda burada olanlar öndeki basamaklarla kimi salon mobilyaları, bir de eski yatak."

"Bütün o paralar, Bob!"

Adam gülümseyerek ona döndü. "Deli değilsin, bana bak! Deli değilsin. Bunu getirteceğiz, gelecek yıl ya da beş yıl sonra! Kesme cam vazolar, annenin 1975'te bize verdiği o Ermenistan halısı! Bırak güneş patlasın!"

Diğer sandıklara baktılar, numaralandırılmış, harflendirilmiş: ön veranda salıncağı, ön veranda sallanan iskemlesi, Çin kristali...

"Tıngırdasınlar diye kendim üfleyeceğim."

Sonra da basamakların üzerine küçük renkli camları olan ön kapıyı kurdular ve Carrie çilek rengi camdan baktı.

"Ne görüyorsun?"

Ama o ne gördüğünü biliyordu, çünkü o da renkli camlardan bakmıştı. Ve karşısında Mars vardı, soğuk gökyüzü ısınmış, ölü denizi renklerle alevlenmiş, tepeleri çilek rengi buz dağları gibi, kumları rüzgârın üfürdüğü kömür ateşi gibi. Çilek pencere, o çilek pencere toprağa yumuşak pembe renkler veriyor ve zihinleri ile gözlerini sonsuz bir gün batımının ışığıyla dolduruyordu. Orada eğilmiş, camdan bakarken kendi sesini duydu:

"Kasaba bir yıl içinde bu yönde yayılacak. Burası gölgeli bir sokak olacak, verandanız ve arkadaşlarınız olacak. O zaman bunlara o kadar da ihtiyacınız olmayacak. Ama buradan başlayarak, tanıdık olan bu kadarcıkla, yayıldığını, Mars'ın değiştiğini göreceksiniz, öyle ki, burayı bütün hayatınız boyunca tanımış gibi hissedeceksiniz."

Basamaklardan aşağıya o son ve açılmamış branda kaplı sandığa koştu. Cep çakısıyla brandada bir delik açtı. "Tahmin edin!" dedi.

"Mutfaktaki kuzinem? Dikiş makinem?"

"Hiç de değil." Nazikçe gülümsedi. "Bana bir şarkı söyle," dedi.

"Bob, gerçekten kafayı üşütmüşsün."

"Bana bankada eskiden sahip olduğumuz, ama şimdi elimizde olmayan, uçup cehenneme gitmiş olan bütün paramıza değecek bir şarkı söyle," dedi adam.

"'Genevieve, Tatlı Genevieve'den başka bir şey bilmiyorum!"

"Onu söyle," dedi adam.

Ama kadın ağzını açıp şarkıya başlayamadı. Adam onun dudaklarının oynadığını ve denediğini gördü, ama ses çıkmadı.

Adam brandayı biraz daha yırttı ve elini sandığın içine sokup bir anlığına orada dolandırdı, sonra sözleri kendisi söylemeye başladı, elini son bir kez oynattı ve sabah havasını berrak bir piyano sesi doldurdu.

"İşte," dedi. "Sonuna kadar götürelim. Herkes! İşte melodisi."

Ejderha

Gecenin rüzgârı bozkırın kısa otları üzerinde esiyordu; başka hareket yoktu. Gökyüzünün kör kabuğunda tek bir kuş uçmayalı yıllar geçmişti. Uzun zaman önce, birkaç küçük taş yerlerinden oynayıp toprağa yuvarlandıklarında bir hayat belirtisi görünmüştü. Şimdi, yalnızca gece, bu yaban topraklarda yalnız ateşlerinin başında çömelmiş iki adamın ruhlarını titretiyordu; karanlık yavaşça damarlarında dolaşıyor ve sessizce şakaklarında ve bileklerinde atıyordu.

Ateşin ışığı yabanıl yüzlerini yukarıdan aşağıya yalıyor ve gözlerinde turuncu lekeler oluşturuyordu. Birbirlerinin hafif soğukkanlı nefeslerini ve göz kapaklarının kertenkelelerinki gibi hızlı hareketlerini dinliyorlardı. Sonunda, biri ateşi kılıcıyla dürttü.

"Yapma aptal; bizi ele vereceksin!"

"Fark etmez," dedi ikinci adam. "Zaten ejderha kokumuzu kilometrelerce öteden alır. Tanrı adına, çok soğuk. Şimdi şatoda olmak isterdim."

"Peşinde olduğumuz ölüm, uyku değil..."

"Neden? Neden? Ejderha hiç kasabaya ayak basmaz!

"Sus, aptal! Bizim kasabadan diğerine yalnız yolculuk edenleri yer!"

"Bırak yesin ve biz de evimize dönelim!"

"Dur şimdi, dinle!"

İkisi de donup kaldı.

Uzun süre beklediler, ama yalnızca atlarının asabi derisinin siyah kadife tefler gibi gümüş üzengi tokalarını yavaşça, yavaşça şıkırdatması duyuluyordu.

"Ah," diye iç çekti ikinci adam. "Nasıl da bir kâbus ülkesi. Burada her şey olur. Birisi güneşi üfler; gece olur. Ve sonra ve sonra, ah, tatlı ölüm, dinle! Bu ejderha, derler ki gözleri ateşmiş. Nefesi de beyaz bir gaz; karanlık toprakları yaktığını görebilirsin. Kükürt ve gök gürültüsüyle ilerler ve otları kavurur. Koyunlar paniğe kapılıp çıldırır ve ölürler. Kadınlar canavar doğurur. Ejderhanın hiddeti öyle bir şeydir ki, kule duvarları titreşip toz olur. Kurbanları, gün doğumunda tepelerde oraya buraya serilirler. Sorarım sana, kaç şövalye bu canavarı avlamaya çıkıp başarısız oldu, tıpkı bizim de başarısız olacağımız gibi?

"Yeter artık!"

"Yeter de artar! Burada, bu ıssız yerde, hangi yılda olduğumuzu bile bilemiyorum!"

"Doğumdan bu yana dokuz yüz yıl geçti."

"Hayır, hayır," diye fısıldadı ikinci adam, gözleri kapalı. "Bu bozkırda Zaman yok, yalnızca ebediyet var. Sanki yoldan geriye koşarsam, kasaba

orada olmayacak, insanlar daha doğmamış olacak, nesneler değişmiş, şatolar daha taş ocaklarından çıkmamış, keresteler daha ormanlardan kesilmemiş olacak; nereden biliyorum diye sorma; bozkır biliyor ve bana anlatıyor. Ve biz de burada, ateş ejderhasının ülkesinde oturuyoruz, Tanrı bizi korusun!"

"Korkuyorsan, zırhını kuşan!"

"Ne yararı var? Ejderha hiçlikten belirir; mekânını bilemeyiz. Sislerde kaybolur; nereye gittiğini bilemeyiz. Olur, zırhımızı kuşanalım, cesedimiz yakışıklı olsun."

İkinci adam zırhını yarı yarıya kuşandığında durup başını çevirdi.

Bozkırın bağrından doğan gece ve hiçlik dolu loş topraklardan, rüzgâr zamanı ölçmek için tozları kullanan saatlerin tozuyla dolu olarak esiyordu. Bu yeni rüzgârın yüreğinde, yanan siyah güneşler ve ufkun ötesindeki kimi sonbahar ağaçlarından silkelenmiş milyonlarca yanmış yaprak vardı. Rüzgâr araziyi eritiyor, kemikleri beyaz mumlarmışçasına uzatıyor ve kanı bulandırıp beyine oturan çamursu bir çökelti şeklinde koyultuyordu. Rüzgâr ölmekte olan binlerce ruhtu, hep karışık ve geçiş halinde. Karanlıktaki pusun içinde bir sis vardı, burası insanlara göre bir yer değildi ve ne yıl ne de saat vardı, yalnızca ani donan çehresiz bir boşluktaki adamlar ve inen büyük yeşil cam panonun arkasında hareket eden beyaz gök gürültüsü,

yani yıldırım vardı. Bir sağanak çayırı sırılsıklam etti; her şey silindi ve yalnızca sessizlik ve o serin mevsimdeki hararetleriyle bir başlarına bekleyen iki adam kaldı.

"İşte," diye fısıldadı birinci adam, "Ah, işte..."

Ejderha, kilometrelerce ötede, büyük bir takırtı ve gümbürtüyle kopmuş geliyordu. İki adam sessizce zırhlarını toparladılar ve atlarına bindiler. Ejderhanın giderek yaklaşmasıyla gece yarısının ıssızlığı muazzam bir taşkınla bölündü; delici sarı parlaklığı bir tepenin üzerinden aştı, ardından, belli belirsiz görünen kıvır kıvır siyah bedeni de o tepeyi geçti ve bir vadiye dalarak gözden kayboldu.

"Çabuk!"

Atlarını küçük bir dere yatağına doğru mahmuzladılar.

"Buradan geçecek!"

Örgü zırhlara bürünmüş parmaklarıyla mızraklarını kavradılar ve maskelerini gözlerinin önüne indirerek atlarını kör ettiler.

"Tanrım!"

"Evet, onun adını analım."

O anda, ejderha bir tepeyi döndü. Muazzam kehribar rengi gözü onlara döndü ve zırhlarını kızıl ışıltı ve parlaklıkla aydınlattı. İnlemeyi andıran korkunç bir çığlık ve ezici bir hamleyle ileri atıldı.

"Merhamet, merhamet!"

Mızrak kapaksız sarı gözün altından vurdu,

büküldü ve adamı havaya fırlattı. Ejderha ona çarptı, yere düşürdü, altına aldı. Geçerken, omzunun kara darbesi diğer atla sürücüsünü otuz metre ötedeki kayaya çarptı, inleyerek, inleyerek, çığlık atarak her tarafında, altında alevlerle, kör edici bir dumanın hafif tüyleriyle pembe, sarı, turuncu bir güneş-ateşiyle ejderha geçti.

"Gördün mü?" diye çığlık attı bir ses. "Tam sana dediğim gibi!"

"Aynısı! Aynısı! Zırhlı bir şövalye, Şeytan adına! Ona çarptık!"

"Duracak mısın?"

"Bir seferinde durmuştum; bir şey bulamadım. Bu bozkırda durmaktan hoşlanmıyorum. Sinirimi bozuyor. Garip bir duygu veriyor."

"Ama bir şeye çarptık!"

"Yeteri kadar düdük çaldık; adam kıpırdamadı!"

Dumanlı bir düdük sisleri yardı.

"Stokely'ye zamanında varacağız. Biraz daha kömür, olur mu Fred?"

Başka bir ıslık havadaki çiğleri silkeledi. Gece treni alev ve öfkeyle bir vadiye indi, bir tepeye tırmandı ve arkasında, uyuşuk havada geçişinden dakikalar sonra dağılıp ebediyen kaybolan siyah bir duman ve buhar bırakarak kuzeye doğru soğuktoprakların üzerinde kaybolup gitti.

Buz ve Ateş

Geceleyin, Sim doğdu. Mağaranın soğuk taşları üzerinde inleyerek yattı. Kanı dakikada bin atışla damarlarında aktı. İstikrarlı bir şekilde büyüdü.

Annesi telaşlı ellerle verdi yemeği ağzına. Yaşam kâbusu başlamıştı. Neredeyse doğar doğmaz gözleri açıldı ve tam da anlayamadan, parlak, inatçı bir dehşetle doldu. Yemek ağzını tıkadı, nefesi kesildi ve inledi. Körlemesine etrafına baktı.

Kalın bir sis örtüsü vardı. Açıldı. Mağaranın ana hatları belirginleşti. Bir adam belirdi, çılgınca, vahşi ve korkunç. Suratı ölmekte olan bir adam. Yaşlı, rüzgârın kuruttuğu, sıcaktan kerpiç gibi pişmiş. Adam mağaranın uzak köşesinde çömelmiş, gözleri yüzünün bir yanında beyazlaşmış, yukarıda, donmuş gece gezegeninde uzaklarda öten rüzgârı dinliyordu.

Sim'in annesi, ara sıra titreyerek adama bakıyor, Sim'e çakıl meyveleri, vadi otları ve mağara girişinden kopartılmış buz uçları yediriyor, Sim yiyor, yok ediyor, yeniden yiyordu, giderek büyüyor da büyüyordu.

Mağaranın köşesindeki adam babasıydı! Adamın yüzünde yaşayan tek şey gözleriydi. Buruşuk

ellerinde kaba taş bir hançer tutuyordu, çenesi amaçsızca sarkıyordu.

Sonra, görüş açısının genişlemesiyle, Sim yaşam alanlarının ötesindeki koridorda oturan yaşlı insanları gördü. Ve o seyrederken, ölmeye başladılar.

Istırapları mağarayı dolduruyordu. Balmumu heykeller gibi eriyorlar, suratları içeri, sivri kemiklerinin üzerine çöküyor, dişleri fırlıyordu. Bir dakika suratları erişkin, hayli düzgün, canlı, enerjik oluyordu; bir dakika sonra ise tenlerinde bir kuruma ve yanma oluyordu.

Sim annesinin kollarında debelendi. Kadın onu tuttu. "Hayır, hayır," diye yatıştırdı, yavaşça, ısrarla. Ve bir taraftan, bunun da kocasının yeniden doğrulmasına neden olup olmayacağına bakıyordu.

Çıplak ayaklarının hızlı, yumuşak adımlarıyla, Sim'in babası mağarayı katetti. Sim'in annesi bir çığlık attı. Sim onun kollarından kopartıldığını hissetti. Taşların üstüne düştü, yuvarlandı, yeni, nemli ciğerleriyle bir çığlık attı!

Babasının buruşuk suratı aniden üzerine eğildi, hançer yükseldi. Annesinin karnındayken ardı ardına gördüğü doğum öncesi kâbuslardaki gibiydi. Bunu izleyen yakıcı, olanaksız anlarda, beyninde sorular dolanıp durdu. Hançer yükselmiş, asılıydı; onu yok etmeye hazırdı. Ama tüm bu mağaradaki yaşam, ölen insanlar, solma ve çılgınlık, Sim'in

taze, küçük kafasında kaynadı. Nasıl oluyor da anlıyordu? Yeni doğmuş bir bebek? Yeni doğmuş bir bebek düşünebilir, görebilir, anlayabilir, yorumlayabilir miydi? Hayır. Bu yanlıştı! Bu olanaksızdı. Ama yine de, oluyordu işte! Ona. Bir saattir yaşıyordu. Ve bir sonraki an belki ölecekti!

Annesi babasının sırtına doğru atıldı ve silaha vurdu. Sim onların çatışan zihinlerinin korkunç duygu yankılanmasını yakaladı. "Bırak da öldüreyim onu!" diye haykırdı, sertçe, iç çekerek nefes alan babası. "Yaşamasının ne anlamı var ki?"

"Hayır, hayır," diye ısrar etti annesi ve güçsüz, yaşlı bedeni babanın muazzam bedenine siper olup silahını yakaladı. "Yaşamalı! Onun için bir gelecek olabilir! Bizden fazla yaşayabilir ve genç olabilir!"

Baba geriye, taş bir beşiğe devrildi. Yattığı yerden, parlak gözleriyle bakan Sim, o taş beşikte başka bir beden gördü. Bir kız çocuğu, sessizce karnını doyuruyor, yiyecek almak için narin ellerini kullanıyordu. Kız kardeşi.

Anne, hançeri kocasının ellerinden kurtardı, ayağa kalktı, ağlayarak sert, gri saçlarını arkaya itti. Ağzı titreyip sarsıldı. "Seni öldürürüm!" dedi, kocasına bakarak. "Çocuklarımı rahat bırak."

Yaşlı adam yorgun ve acı acı yere tükürdü ve boş gözlerle taş beşiğe, küçük kıza baktı. "Hayatının sekizde biri geçti bile," diye soludu. "Ve o bundan habersiz. Ne yararı var ki?"

Sim seyrederken, annesi değişiyor, acı çeken, dumansı bir biçim alıyor gibiydi. İnce kemikli suratı bir buruşuklar kümesi oldu. Acıyla titredi ve onun yanına oturdu, titriyor ve hançeri buruşuk göğsüne bastırıyordu. O da, tüneldeki yaşlı insanlar gibi, yaşlanıyor, ölüyordu.

Sim sürekli ağlıyordu. Her yanı dehşet doluydu. Bir zihin onunkini karşılamaya geldi. İçgüdüsel olarak taş beşiğe doğru döndü. Kız kardeşi Dark da ona baktı. Zihinleri dolanan parmaklar gibi birbirlerine sürtündü. Bir şekilde rahatladı. Öğrenmeye başladı.

Baba iç çekti, yeşil gözlerini kapattı. "Çocuğu besle," dedi bitkince. "Acele et. Neredeyse sabah oluyor ve bu bizim yaşamımızın son günü, kadın. Besle onu. Büyüt onu."

Sim sakinleşti ve imgeler, dehşetin içinden, ona doğru uçuştular.

Burası güneşe yakın bir gezegendi. Geceleri soğukla yanıyor, gündüzleri ateşten meşale gibi oluyordu. Zorlu, olanaksız bir dünyaydı burası. İnsanlar, inanılmaz buzlardan ve gündüzlerin alevinden kurtulmak için yamaçlarda yaşıyordu. Yalnızca gün doğumunda ve gün batımında hava nefes alınabilir tatlılıkta ve çiçekliydi ve o zaman mağara insanları çocuklarını taşlık, çıplak vadiye çıkartıyorlardı. Gün doğumunda buz eriyip dereleri ve ırmakları oluşturuyor, gün batımındaysa alev yatışıp serinliyordu. Düzgün, yaşana-

bilir sıcaklık aralıklarında, insanlar mağaralardan kurtulup yaşıyor, koşuyor, oynuyor, seviyorlardı; gezegendeki bütün yaşam sıçrıyor, hayata kavuşuyordu. Bitkiler aniden büyüyor, kuşlar sürüler halinde gökyüzünü dolduruyordu. Küçük, bacaklı hayvanlar çılgınca kayaların arasında koşuşturuyordu; her şey yaşamını kısa soluk alma saatine sıkıştırmaya çalışıyordu.

Dayanılmaz bir gezegendi. Sim bunu, doğumundan sonraki birkaç saat içinde anladı. Irksal hafıza içinde canlandı. Bütün yaşamı mağaralarda geçecek, günde iki saat dışarı çıkabilecekti. Burada, taştan hava kanallarında halkıyla konuşacak, durmadan konuşacak, hiç uyumayacak, düşünecek, düşünecek, sırtüstü yatıp rüya görecek, ama hiç uyumayacaktı.

Ve tamı tamına sekiz gün yaşayacaktı.

Bu düşüncenin şiddeti! Sekiz gün. Sekiz kısa gün. Bu yanlıştı, olanaksızdı, ama bir gerçekti. Annesinin karnındayken bile uzaklardan vahşi bir sesin ırksal bilgisi ona hızla oluştuğunu, süratle şekillenip fırlatıldığını söylemişti.

Doğum bir bıçak kadar keskindi. Çocukluk bir anda çakıp bitmişti. Ergenlik bir yıldırım gibiydi. Erkeklik bir rüya, olgunluk bir mit, yaşlılık kaçınılmaz hızlı bir gerçeklik, ölüm de süratli bir kesinlikti.

Bundan sekiz gün sonra, babası gibi yarı kör, titrek, ölümcül vaziyette duracak, yararsız biçimde kendi karısına ve çocuğuna bakacaktı.

Bugün tüm yaşamının sekizde biriydi! Her saniyesinin tadını çıkartmalıydı. Bilgi için anne ve babasının düşüncelerini taramalıydı.

Çünkü birkaç saat içinde ölmüş olacaklardı.

Bu ne kadar da olanaksız ölçüde adaletsizdi. Bütün yaşam bu muydu? Doğum öncesi durumunda uzun yaşamların, kavrulmuş taştan değil, yeşil bitkili, ılımlı iklimli vadilerin rüyasını görmemiş miydi? Evet! Ve eğer rüyasını gördüyse, bu görüntülerde bir gerçeklik payı olmalıydı. Uzun yaşamı nasıl arayıp da bulabilirdi? Nerede? Ve sekiz, kısa, yok olan günde o kadar muazzam ve ezici bir yaşam idealini nasıl gerçekleştirebilirdi?

Halkı böylesi koşullara nasıl gelmişti?

Bir düğmeye basılmış gibi, bir imge gördü. Metal çekirdekler, uzaklardaki yeşil bir gezegenden fırlatılmış, uzun alevlerle savaşarak, bu çıplak gezegene düşmüşler. Dağılmış gövdelerinden kadınlar ve adamlar dökülmüş.

Ne zaman? Uzun zaman önce. On bin gün. Kaza kurbanları güneşten tepelere saklandılar. Ateş, buz ve su baskınları muazzam metal çekirdeklerin kalıntılarını süpürüp götürdü. Kurbanlar örs üzerinde demir gibi dövüldü ve şekillendi. Güneşin radyasyonları onları sardı. Nabızları hızlandı, dakikada iki yüz, beş yüz, bin atmaya başladı.

Derileri kalınlaştı, kanları değişti. Yaşlılık hızla gelmeye başladı. Çocuklar mağaralarda doğdu. Süreç hızlandı, hızlandı, hızlandı. Bu dünyanın tüm vahşi yaşamı gibi, kazadan kurtulan kadınlar ve erkekler de bir haftada yaşayıp ölmeye başladılar, çocukları da aynısına mahkûm oldu.

Demek ki yaşam bu, diye düşündü Sim. Bu zihninde konuşulmamıştı, çünkü sözcükleri bilmiyordu, yalnızca imgeleri biliyordu, eski hatıralar, bir farkındalık, ete, kayaya, metale nüfuz edebilen bir telepati. Arada bir yerlerde, telepati geliştirmişlerdi, bir de ırksal hafıza, tüm bu dehşetin içindeki yegâne iyi beceriler, tek umut. Yani, diye düşündü Sim, ben uzun bir beyhude oğullar dizisinin beş binincisi miyim? Kendimi sekiz gün sonra ölmekten kurtarmak için ne yapabilirim? Kurtuluş var mı?

Gözleri açıldı, başka bir imge belirdi.

Bu tepelerin vadisinin ötesinde, alçak bir dağın üzerinde, mükemmel, bozulmamış bir metal çekirdek yatıyordu. Metal bir gemi, paslanmamış, çığların dokunmadığı. Gemi ıssız, bütün, eksiksizdi. Düşen gemiler içinde hâlâ bir birim olan, hâlâ kullanılabilir olan tek o vardı. Ama o kadar uzaktaydı ki. İçinde yardım edecek kimse yoktu. Demek ki bu gemi, o uzak dağın tepesinde, ulaşması gereken kaderiydi. Tek kurtulma umudu.

Zihni esnedi.

Bu tepede, yalıtılmışlığın derinliklerinde, bir avuç biliminsanı çalışıyordu. Yeteri kadar yaşlı ve

bilge olduğunda, bu adamların yanına gitmeliydi. Onlar da kurtulmayı, uzun yaşamı, yeşil vadileri ve ılımlı iklimleri hayal ediyorlardı. Onlar da özlemle uzaklardaki o gemiye bakıyorlardı, yüksek dağın tepesinde, metali o kadar mükemmel ki, paslanmıyor, eskimiyor.

Tepe inledi.

Sim'in babası aşınmış, yaşamsız suratını kaldırdı.

"Şafak geliyor," dedi.

Sabah muazzam granit tepenin kaslarını gevşetti. Çığ zamanıydı.

Tünellerde koşuşturan çıplak ayaklar yankılandı. Yetişkinler, çocuklar hevesli, aç gözlerle dışarıdaki şafağa baktılar. Uzaklardan, dışarıdan Sim bir kaya gümbürtüsü, bir çığlık ve bir sessizlik duydu. Vadiye Çığlar düşüyordu. Düşmeye pek de hazır olmadan milyonlarca yıldır zamanlarını geçiren taşlar kitlelerini bırakıyor ve tek tek bloklar halinde başladıkları yolculuklarını vadinin tabanında binlerce şarapnel ve sürtünmenin ısıttığı parçacık olarak bitiriyorlardı.

Her sabah en azından bir kişi dökülenlere yakalanıyordu.

Yamaç ahalisi çığlara meydan okuyordu. Zaten çok kısa, çok baş aşağı, çok tehlikeli olan yaşamlarına bir heyecan daha katıyordu.

Sim babası tarafından kavrandığını hissetti.

Bin metre boyunca tünelde, gün ışığının belirdiği noktaya sertçe taşındı. Babasının gözlerinde parlayan çılgınca bir ışık vardı. Ne olacağını kestirdi. Babasının arkasından annesi koşuyor, küçük kız kardeşi Dark'ı taşıyordu. "Dur! Dikkat et!" diye haykırdı kocasına.

Sim babasının çömelip dinlediğini hissetti.

Tepenin yukarılarından bir sarsıntı, bir titreme geliyordu.

"Şimdi!" diye kükredi babası ve dışarı atıldı.

Üzerlerine bir Çığ yağdı!

Sim dökülen duvarlar, toz, kargaşanın hızlandırılmış izlenimleri aldı. Annesi çığlık attı! Bir sarsıntı, dökülme oluyordu.

Son bir adımla, Sim'in babası onu gün ışığına geçirdi. Çığ arkalarında gürüldüyordu. Annesi ve Dark'ın geride beklediği mağaranın ağzı moloz ve her biri ellişer kiloluk iki kayayla tıkandı.

Çığın gök gürültüsü yatışıp bir kum döküntüsüne dönüştü. Sim'in babası bir kahkaha patlattı. "Başardık! Tanrılar adına! Canlı başardık!" ve aşağılamayla yamaca bakıp tükürdü. "Püh!"

Anne ve kız kardeş Dark molozun içinde debeleniyordu. Kocasına küfretti. "Aptal! Sim'i öldürebilirdin!"

"Hâlâ yapabilirim," diye karşılık verdi babası.

Sim dinlemiyordu. Diğer taraftaki tünelin önündeki kalıntılarla büyülenmişti. Bir kaya yığınının altından kan sızıyor, yerleri ıslatıyordu.

Görecek başka bir şey yoktu. Bir başkası oyunu kaybetmişti.

Dark ileride kıvrak, esnek ayaklarının üzerinde, çıplak ve kendinden emin koşuyordu.

Vadinin havası dağların arasından süzülen şarap gibiydi. Gökyüzü ne gün ortasının solgun, kavruk atmosferi ne de gecenin şişkin, çürük morumsu siyahı, hasta bir parlaklığı olan yıldızlı haliydi; kıpır kıpır bir maviydi.

Bu bir gelgit havuzuydu. Çeşitli ve şiddetli sıcaklıkların çarptığı ve geri çekildiği bir yer. Şimdi gelgit havuzu sakin, serindi ve yaşamı dışarı taşıyordu.

Kahkahalar! Uzaklardan, Sim duydu. Neden kahkaha? Bu insanlar kahkaha atmaya nasıl vakit bulabiliyordu? Nedenini belki daha sonra keşfedecekti.

Vadi birdenbire tahrik edici renklere bulandı. Gelişen şafakla serbest kalan bitki yaşamı en beklenmedik kaynaklardan başını uzatıyordu. Gözlerinizin önünde çiçek açıyordu. Aşınmış kayaların arasından soluk yeşil filizler ortaya çıkıyordu. Saniyeler sonra, olgun meyve küreleri yaprak uçlarında beliriyordu. Baba, Sim'i annesine verdi ve anlık, uçucu ürünleri topladı, kırmızı, mavi, sarı meyveleri göğsünden sarkmakta olan kürk torbaya doldurmaya başladı. Anne nemli taze çimenleri toplayıp Sim'in diline serdi.

Duyuları bilenip keskinleşiyordu. Kana kana

bilgi topluyordu. Aşkı, evliliği, adetleri, hiddeti, acımayı, öfkeyi, bencilliği, nüansları ve incelikleri, gerçeklikleri ve yansımaları anlıyordu. Bir şey başka bir şeyi akla getiriyordu. Yeşil bitkilerin görüntüsü zihnini bir jiroskop gibi döndürüyor, açıklamalara zamanın olmadığı bir dünyadaki denge kaygısı, zihni kendi başına yorumlamaya zorluyordu. Gıdanın yumuşak yükü, ona sistemi, enerjisi ve hareketi hakkında bilgi sağlamıştı. Yumurtasından yeni çıkan bir kuş gibi, neredeyse eksiksiz, her şeyi bilen bir birim gibiydi. Her zihni ve her rüzgârı besleyen soyaçekim ve telepati bunu onun için de gerçekleştirmişti. Bu yeteneği onu heyecanlandırdı.

Anne, baba ve iki çocuk kokuları koklayarak, vadinin bir duvarından diğerine çakıl taşları gibi uçuşan kuşları seyrederek yürüdüler ve aniden baba garip bir şey söyledi.

"Anımsıyor musun?"

Neyi anımsıyor mu? Diye düşündü kucaktaki Sim. Yalnızca yedi gün yaşamışken, anımsamak için bir çaba harcamaları mı gerekiyordu?

Karı koca birbirlerine baktılar.

"Yalnızca üç gün önce miydi?" dedi kadın, vücudu titriyordu, gözleri düşünmek için kapanmıştı. "İnanamıyorum. Ne kadar da adaletsiz." İç çekti, sonra ellerini suratına götürdü ve kavruk dudaklarını ısırdı. Rüzgâr kır saçlarını uçuşturu-

yordu. "Şimdi ağlama sırası bende. Bir saat önce sendin!"

"Bir saat ömrün yarısı."

"Gel." Kocasının koluna girdi." Her şeye bakalım, çünkü bu son bakışımız olacak."

"Güneş birkaç dakikaya kadar yükselecek," dedi yaşlı adam. "Artık geri dönmeliyiz."

"Bir an daha," diye yalvardı kadın.

"Güneş bizi yakalayacak."

"Bırak yakalasın o zaman!"

"Böyle demek istemiyorsun, değil mi."

"Hiçbir şey demek istemiyorum, hiçbir şey," diye haykırdı kadın.

Güneş hızla yükseliyordu. Vadideki yeşillik kavruldu. Yakıcı rüzgâr tepelerin üzerinden esmeye başladı. Uzaklarda, güneş ışınlarının yamaçları dövdüğü yerlerde muazzam taş yüzeylerin içeriklerini silkeliyordu; toz olup aşağıya düşmemiş olan o çığlar artık serbest kalmışlar, kabuk gibi dökülüyorlardı.

"Dark!" diye bağırdı baba. Kız yanıt verip vadinin ılık yüzeyinde atıldı, siyah saçları arkasında bayrak gibi dalgalanıyordu. Kolları yeşil meyvelerle dolu olarak onlara katıldı.

Güneş alev gibi ufukta belirdi, hava bununla tehlikeli şekilde dalgalandı ve ıslık çaldı.

Mağara insanları bağırarak, düşen çocuklarını toplayarak, topladıkları çok miktarda meyve ve otla birlikte derin saklanma yerlerine atıldılar. Bir

anda vadi boşalmıştı. Birilerinin unuttuğu küçük bir çocuk dışında. Uzaklarda, düz arazide koşuyordu, ama yeteri kadar güçlü değildi ve o daha vadinin ortasındayken her şeyi yutan sıcak, yamaçtan aşağıya inmeye başlamıştı bile.

Çiçekler kavrulup büzüşmüş, otlar tutuşmuş yılanlar gibi kayalara geri çekilmişti. Çiçek tohumları uçuşarak rüzgârın aniden üflediği fırına dökülmüş, o akşam gün batımında yeniden filizlenmek, sonra yeniden tohum verip ölmek üzere çatlaklara ve oyukların derinliklerine inmişlerdi.

Sim'in babası vadinin tabanında yalnız başına koşan çocuğa bakıyordu. O, karısı ve Dark'la Sim mağaralarının ağzında güvenlikteydiler.

"Başaramayacak," dedi babası. "Seyretme, kadın. Bunu seyretmek güzel bir şey değil."

Hepsi arkalarını döndüler, gözleri uzaklarda bir metal parıltısı yakalamış olan Sim dışında. Kalbi küt küt attı, gözleri bulandı. Uzaklarda, alçak bir dağın tepesinde, uzaydan gelen o metal çekirdeklerden biri sersemletici bir ışık huzmesi yansıtmıştı! Embriyo halindeyken gördüğü rüyalardan biri gerçekleşmiş gibiydi! Metal bir uzay çekirdeği, bütün, hasarsız, dağın üzerinde yatıyor! Geleceği oradaydı! Hayatta kalma umudu oradaydı! Birkaç gün içinde –garip ama– yetişkin bir adam olduğunda oraya gidecekti!

Güneş erimiş lav gibi vadiye döküldü.

Koşan küçük çocuk çığlık attı, güneş yaktı, çığlık kesildi.

Sim'in annesi, tünel boyunca, aniden bastıran yaşlılık yüzünden zorlukla ilerliyordu. Durakladı, elini uzatıp gece boyunca oluşmuş olan buz sarkıtlarından sona kalan iki tanesini koparttı. Birini kocasına verdi, diğerini elinde tuttu. "Son bir kez kadeh kaldıracağız. Sana, çocuklara."

"Sana," diye başıyla onu onayladı adam. "Çocuklara." Buz parçalarını kaldırdılar. Sıcaklık bunları eritip susamış ağızlarına akıttı.

Bütün gün güneş püskürmüş ve vadiyi kavurmuş gibiydi. Sim bunu göremiyordu, ama anne babasının zihnindeki canlı görüntüler günün ateşinin doğası konusunda yeterli kanıtlardı. Işık cıva gibi akıyor, mağaraları cızırdatıp kavuruyor, içeriye uzanıyor ama hiçbir zaman yeteri kadar derine nüfuz edemiyordu. Mağaraları aydınlatıyordu. Yamacın oyuklarını rahat bir sıcaklığa büründürüyordu.

Sim anne babasını genç tutmaya çabaladı. Ama zihniyle ve imgelerle ne kadar çabalarsa çabalasın, karşısında mumyalara dönüyorlardı. Babası yaşlılığın bir safhasından diğerine eriyip gider gibiydi. Sim dehşet içinde, yakında bana da bunlar olacak diye düşündü.

Sim kendi kendine büyüdü. Bedeninin sindirici-boşaltıcı hareketlerini hissetti. Her dakika

besleniyordu, sürekli yutuyor, yiyordu. İmgelere ve süreçlere sözcükler yakıştırmaya başladı. Sevgi böyle bir sözcüktü. Bu bir soyutlama değil, bir süreçti, nefesin bir titreyişi, sabah havasının kokusu, kalbin kıpırdanışı, onu tutan bir kolun eğimi, annesinin uzanmış yüzündeki bakıştı. Süreci gördü, sonra uzanmış yüzün ardındakini aradı ve orada, kadının beyninde kullanılmaya hazır sözcük vardı. Gırtlağı konuşmaya hazırlandı. Yaşam onu itekliyor, onu unutulmaya doğru sürüklüyordu.

Tırnaklarının genişlemesini, hücrelerinin uyum sağlamasını, saçının çoğalmasını, kemikleriyle kaslarının büyümesini beyninin yumuşak, solgun dokusunun kıvrımlanmasını hissetti. Doğumda bir buz dairesi kadar berrak, masum, işaretsiz olan beyni, bir an sonra, fırlatılan bir taş çarpmış gibi, çatlak, işaretli ve bir milyon düşünce ve keşif yarığıyla çizili hale geldi.

Kız kardeşi Dark, diğer yaramaz çocuklar gibi oraya buraya koşuyor, durmadan yiyordu. Annesi Sim'in üzerinde titriyor, yemiyordu, iştahı yoktu, gözleri kapanmıştı.

"Gün batımı," dedi sonunda babası.

Gün sona ermişti. Işık soldu, bir rüzgâr duyuldu.

Anne doğruldu. "Dış dünyayı bir daha... bir kerecik daha görmek istiyorum..." körlemesine, titreyerek bakıyordu.

Babasının gözleri kapanmış, duvara dayanmış yatıyordu.

"Kalkamıyorum," diye zayıfça mırıldandı. "Yapamıyorum."

"Dark!" diye boğuk bir sesle seslendi anne, kız koşarak geldi. "Al," ve Sim'i kıza verdi. "Sim'i tut, Dark, besle onu, bak ona." Sim'e son bir kez sevgiyle dokundu.

Dark bir şey demedi, Sim'i tutuyordu, kocaman, yeşil gözleri nemli nemli parlıyordu.

"Git şimdi," dedi anne. "Onu dışarı, gün batımı zamanına götür. Keyfini çıkartın, yiyin. Oynayın."

Dark arkasına bakmadan uzaklaştı. Sim onun kucağında döndü, omzunun üzerinden inanmaz, trajik gözlerle bakıyordu. Ağladı ve bir şekilde, dudaklarından varoluşunun ilk sözcüğünü çağırdı:

"Neden...?"

Annesinin dikildiğini gördü. "Çocuk konuştu!"

"Evet," dedi babası. "Ne dediğini duydun mu?"

"Duydum," dedi anne sakince.

Sim'in anne babasının canlı halleri hakkında son gördüğü, annesinin zayıfça, sallanarak, yavaşça yerde sürünüp sessiz kocasının yanına uzanmaya gitmesi oldu. Onları hareket eder halde son kez görmüştü.

Gece geldi geçti ve ikinci gün başladı.

Gece boyunca ölenlerin bedenleri bir cenaze

alayı şeklinde küçük bir tepenin üzerine taşındı. Alay uzun, bedenler sayısızdı.

Dark alayda yeni yürümeye başlayan Sim'i bir elinden tutarak yürüdü. Şafaktan yalnızca bir saat önce Sim yürümeyi öğrenmişti.

Tepenin doruğunda, Sim bir kez daha uzaklardaki metal çekirdeği gördü. Hiç kimse ne bakıyor ne de bundan söz ediyordu. Neden? Bir nedeni var mıydı? Bu bir serap mıydı? Neden ona doğru koşmuyorlardı? Tapınmıyorlardı? Ona ulaşmaya ve uçup uzaya çıkmaya çalışmıyorlardı?

Cenaze sözleri söylendi. Bedenler yere dizildi, burada, birkaç dakika sonra, güneş onları yakıp kavuracaktı.

Alay bundan sonra dönüp tepeden aşağıya koştu, birkaç dakikalık serbest zamanlarını güzel havada koşarak, oynayarak gülerek geçirmeye hevesliydiler.

Dark ve Sim, kuşlar gibi öterek, kayaların arasında beslenerek, yaşam hakkında bildiklerini paylaştılar. Sim ikinci gününde, Dark da üçüncü günündeydi. Her zaman olduğu gibi, yaşamlarının o yıldırım gibi hızının güdümündeydiler.

Yaşamının yeni bir parçası önünde ardına kadar açılmıştı.

Elli genç adam yamaçlardan aşağı koşuyorlardı, güçlü ellerinde keskin taşlar ve taş mızraklar vardı. Bağırarak, uzaktaki kara, alçak kayalık yamaçlara doğru koşuyorlardı.

"Savaş!"

Düşünce Sim'in beynine takıldı. Onu çarptı ve ezdi. Bu adamlar oradaki, başka insanların yaşadığı küçük siyah tepelere dövüşmek, öldürmek için koşuyorlardı.

Ama neden? Yaşam dövüşmeden, öldürmeden de yeteri kadar kısa değil miydi? Uzaklardan çatışmanın seslerini duydu ve bu, midesinin buz kesmesine neden oldu. "Neden, Dark, neden?"

Dark bilmiyordu. Belki yarın anlarlardı. Şimdi, yaşamlarını sürdürüp desteklemek için yemek yeme işi vardı. Dark'ı seyretmek, durmadan pembe dilini şaklatan, durmadan acıkan bir kertenkeleyi görmek gibiydi.

Solgun çocuklar her yanlarında koşuşturuyordu. Böcek gibi bir oğlan kayaların arasından fırladı, Sim'i bir yana devirdi ve bir taşın altında bulduğu, özellikle leziz gözüken, kırmızı bir böğürtleni elinden kaptı.

Sim daha ayağa kalkamadan oğlan aceleyle meyveyi yedi. Bunun üzerine Sim dengesiz bir şekilde atıldı, ikisi gülünç bir didişmeye daldılar, yuvarlandılar, ta ki Dark onları yakalayıp ayırana kadar.

Sim'in kanı akıyordu. Bir parçası tanrı gibi öne çıktı ve "Bu olmamalı. Çocuklar böyle olmamalılar. Bu yanlış!" dedi

Dark araya giren oğlana bir şaplak atıp uzak-

laştırdı. "Git buradan!" diye haykırdı. "Senin adın ne, kötü çocuk?"

"Chion," diye güldü oğlan. "Chion, Chion, Chion!"

Sim küçük, beceriksiz uzuvlarının tüm şiddetiyle ona dik dik baktı. Nefesi kesilmişti. Bu onun düşmanıydı. Sahneler kadar kişisel bir düşman da beklemiş gibiydi sanki. Çığları, sıcağı, soğuğu, yaşamın kısalığını anlamıştı, ama bunlar yerlerin, sahnelerin nesneleriydi; düşünmeyen doğanın, arkalarında yerçekimi ve radyasyon dışında bir güdü bulunmayan sessiz, ölçüsüz tezahürleri. Şimdi, burada, cırlak Chion'da düşünen bir düşman görmüştü.

Chion fırladı, biraz uzaklaşınca döndü, alaycı bir edayla:

"Yarın, seni öldürecek kadar büyümüş olacağım!" dedi.

Ve bir kayanın ardında kayboldu.

Başka çocuklar da, kıkırdayarak, Sim'in yanından geçtiler. Hangileri düşman, hangileri dost olacaktı? Bu olanaksız, kısa yaşamda dostlar ve düşmanlar nasıl oluşuyordu? İkisini de edinmek için zaman yoktu, değil mi?

Düşüncelerini anlayan Dark onu bir kenara çekti. Yiyecek ararlarken, ateşli bir şekilde kulağına fısıldadı. "Düşmanlar çalınan yiyecek gibi şeylerden çıkar, uzun ot hediye edersen, dost edinirsin. Düşmanlar görüşlerden ve düşüncelerden

de doğar. Beş saniyede, ömür boyu sürecek bir düşmanlık edindin. Yaşam o kadar kısa ki, düşmanı çabuk edinmelisin." Ve o kadar genç, ama zamanından önce yaşlanan birisi için beklenmeyecek bir alaycılıkla güldü. "Kendini savunmak için dövüşmelisin. Başkaları, boşinançları olanlar, seni öldürmeye çalışacaktır. Bir inanç, gülünç bir inanç var, eğer birisi bir başkasını öldürürse, katil öldürülenin yaşam enerjisinin bir kısmını alır ve dolayısıyla bir gün fazla yaşar sanılıyor. Anlıyor musun? Buna inanıldığı sürece, tehlikedesin."

Ama Sim dinlemiyordu. Yarın daha uzun ve daha sakin, ertesi gün biçimli olacak ve bir sonraki gün kocaya varacak bir grup kız arasında, saçları mor-mavi alev gibi küçük bir kız gözüne çarptı.

Kız yanından geçti, Sim'e sürtündü, bedenleri birbirine değdi. Gümüş paralar gibi beyaz gözleri ona parladı. Anladı ki bir arkadaş, bir aşk, bir eş, bir hafta sonra onun yanında cenaze ateşinde güneş etlerini kemiklerinden sıyırırken yanında yatacağı birisini bulmuştu.

Yalnızca bir bakış, ama onları hareketlerinin ortasında, bir anlığına tutmuştu.

"Adın ne?" diye kızın arkasından bağırdı.

"Lyte!" diye yanıtladı kız gülerek.

"Ben Sim," diye yanıt verdi, aklı karışık, şaşırmış.

"Sim!" diye tekrarladı kız, uzaklaşırken. "Anımsayacağım!"

Dark kaburgalarını dürttü. "Al, ye," dedi dalgın oğlana. "Ye, yoksa onu yakalayacak kadar büyüyemezsin."

Birdenbire Chion koşarak ortaya çıktı. "Lyte!" diye alay etti, ileri geri kötücül şekilde dans ederek. "Lyte! Ben de Lyte'ı anımsayacağım!"

Dark uzun, ipince duruyor, abanoz bir bulut gibi saçlarını hüzünle sallıyordu. "Önündeki yaşamı görüyorum, küçük Sim. Yakında bu Lyte uğruna savaşmak için silaha ihtiyacın olacak. Şimdi, acele et, güneş geliyor!"

Mağaralara koştular.

Yaşamının dörtte biri geçmişti! Bebeklik bitmişti. O şimdi genç bir oğlandı artık! Vahşi yağmurlar gece olunca vadiyi kamçılıyordu. Vadide yeni nehir yataklarının oluşmasını, metal çekirdeğin dağının ötesine geçmelerini seyretti daha sonra kullanmak üzere bu bilgiyi kaydetti. Her gece yeni bir nehir, yeni bir yatak oluşuyordu.

"Vadinin ötesinde ne var?" diye sordu Sim.

"Öteye kimse geçmedi," diye açıkladı Dark. Ovaya varmaya çalışanlar ya donup öldüler ya da kavruldular. Bildiğimiz bütün topraklar yarım saatlik koşma mesafesindekiler. Yarım saat ileri, yarım saat geri."

"Kimse metal çekirdeğe ulaşmadı o zaman, değil mi?"

Dark güldü. "Biliminsanları, onlar dener. Ap-

tallar. Ne zaman duracaklarını bilmiyorlar. Bir yararı yok. Çok uzakta."

Biliminsanları. Bu laf onu silkeledi. Doğumunun hemen öncesi ve sonrasındaki görüntüleri neredeyse unutmuştu. Sesi hevesliydi. "Biliminsanları neredeler?"

Dark başka yana baktı, "Bilsem de söylemezdim. Deney yapalım derken seni öldürürler! Onlara katılmanı istemem! Hayatını yaşa, dağdaki o aptal şeye ulaşayım derken yarıda kesme."

"O zaman nerede olduklarını başkasından öğrenirim!"

"Kimse sana söylemez! Biliminsanlarından nefret ediyorlar. Kendi başına bulmalısın. Sonra ne olacak? Bizi kurtaracak mısın? Evet, kurtar bizi küçük oğlan!" somurtuyordu; yaşamının yarısı geçmişti bile.

"Yalnızca oturup, konuşup, yiyemeyiz," diye itiraz etti Sim. "Başka hiçbir şey yapmadan." Ayağa fırladı.

"Git bul onları," diye acı acı yanıtladı Dark. "Unutmana yardımcı olurlar. Evet, evet," diye tükürür gibi devam etti. "Birkaç gün içinde hayatının sona ereceğini unutmana!"

Sim tünellerde koştu, arayarak. Bazen yarı yarıya Biliminsanlarının nerede olduklarını tahayyül etti. Ama hemen sonra Biliminsanlarının mağarasının yerini sorunca, etrafındakilerden gelen kızgın dü-

şünce seli kafa karışıklığı ve kırgınlıkla aklındakileri süpürüp attı. Ne de olsa, bu feci dünyaya gelmelerinin sorumlusu Biliminsanlarıydı! Sim yeminlerin ve küfürlerin sağanağı altında geri çekildi.

Yavaşça, çocukların yetişkinleri dinlediği merkezi odalardan birinde yerini aldı. Bu eğitim zamanı, Konuşma Zamanıydı. Gecikmekten ne kadar rahatsız olsa ya da sabırsızlığı ne kadar artsa, hayat ellerinin arasından kayıyor ve ölüm siyah bir göktaşı gibi yaklaşıyor da olsa, zihninin bilgiye ihtiyacı olduğunu biliyordu. O zaman, bu gece, okul gecesiydi. Ama rahatsız oturuyordu. Yalnızca beş gün daha yaşayacaktı.

Chion Sim'in karşısında oturuyordu, ince dudaklı suratı küstahtı.

Lyte ikisinin arasında belirdi. Geçen birkaç saat onu yere daha sağlam basar, nazik ve uzun boylu kılmıştı. Saçları daha fazla parlıyordu. Sim'in yanına otururken gülümsedi, Chion'u görmezden geldi. Bunun üzerine Chion dikildi ve yemeğine ara verdi.

Konuşmalar gelişti, odayı doldurdu. Kalp atışları kadar hızlı, dakikada bin, iki bin sözcük. Sim öğrendi, kafası doldu. Gözlerini kapatmadı, ama halsizlik ve uykulu canlılığıyla neredeyse embriyo içi bir tür hülyaya daldı. Silik arka planda sözcükler konuşuluyor ve kafasında bir bilgi örgüsü oluşuyordu.

Taşlardan arınmış, safi çimenlik yeşil otlakların rüyasını gördü, çepeçevre ferahlıkla donma, acımasız soğuk ya da kaynayan kayalar ve kavrulmuş anıtların izini taşımayan bir şafağa doğru yuvarlanıyordu. Yeşil otlakta yürüdü. Tepesinde, düzenli, ılıman sıcaklıkta bir gökyüzünde metal çekirdekler uçuyordu. Her şey yavaş, yavaş, yavaştı.

Kuşlar büyümesi yüz, iki yüz, beş bin gün sürmüş devasa ağaçlarda dolaşıyordu. Her şey yerinde duruyordu, ne kuşlar güneşin bir ucu göründüğünde asabi bir şekilde kanat çırpıyor ne de ağaçlar, bir güneş ışını üzerlerine düştüğünde korkuyla geriye emiliyordu. Bu rüyada insanlar yürüyorlar, nadiren koşuyorlardı, kalp ritimleri düzenli bir şekilde durgundu, çılgınca sıçramıyordu. Otlar yerinde kalıyor, meşale gibi alev almıyordu. Rüyadaki insanlar yarından ve ölmekten değil, yarından ve yaşamaktan söz ediyordu. Bunlar ona o kadar aşina gelmişti ki, Sim birisinin elini uttuğunu hissettiğinde, bunu da rüyanın bir parçası sandı.

Lyte'ın eli avcunun içindeydi. "Rüya mı görüyordun?" diye sordu kız.

"Evet."

"Her şey dengeli. Zihinlerimiz, işleri dengelemek için, yaşamın haksızlığını dengelemek için, görmesi güzel olan şeyleri görmek üzere içimizde geri dönüyor."

Sim elini arka arkaya taş zemine vurdu. "Bu iş-

leri adil hale getirmiyor! Nefret ediyorum! Bana daha güzel şeyler, mahrum kaldığım bir şeyler olduğunu gösteriyor! Neden cahil kalamıyoruz! Neden bunun anormal bir yaşam olduğunu bilmeden yaşayıp ölemiyoruz?" Ve nefesi büzülmüş, yarım açık ağzından sertçe boşaldı.

"Her şeyin bir amacı vardır," dedi Lyte. "Bu bize amaç sağlar, çalışmamızı, plan yapmamızı, bir yol bulmaya çalışmamızı sağlar."

Gözleri yüzünde sıcak zümrütler gibiydi. "Çimenlikli bir tepeden yukarı yürüdüm, yavaşça," dedi.

"Benim de bir saat önce yürüdüğüm aynı çimenli tepe mi?" diye sordu Lyte.

"Belki de. Çok benziyor. Rüya gerçeklikten daha güzel." Gözlerini kıstı. "İnsanları seyrettim ve yemek yemiyorlardı."

"Ya konuşma?"

"Konuşmuyorlardı da. Ve biz de hep yiyoruz, hep konuşuyoruz. Bazen rüyadaki o insanlar yayılıp yatıyorlar, gözleri kapalı, bir tek kaslarını bile oynatmadan."

Lyte eğilmiş suratına bakarken feci bir şey oldu. Kızın suratının karardığını, buruştuğunu, ihtiyarlıktan düğüm düğüm olduğunu hayal etti. Saçları, kulaklarından kar gibi dağıldı, gözler sanki bir kirpik ağına takılmış rengi solmuş sikkeler gibiydi. Dişleri dudaklarından çekildi, nazik parmakları şekilden çıkmış bileklerinden sarkan

kavruk dallara benziyordu. Güzelliği gözlerinin önünde kaybolup gidiyordu ve kız onu tuttuğunda dehşet içinde haykırdı, çünkü kendi ellerinin de bozulduğunu gördü ve çığlığı gırtlağına düğümleniverdi.

"Sim, ne oldu?"

Sözcüklerin acılığı, ağzındaki tükürüğü kurutmuştu.

"Beş gün daha..."

"Biliminsanları."

Sim başladı. Kim konuşmuştu? Solgun ışıkta uzun boylu bir adam konuştu. "Biliminsanları bizi bu dünyaya düşürdüler ve şimdi binlerce yaşam ve zaman harcandı. Bir yararı yok, bir yararı yok. Onlara tahammül edin, ama zamanınızı vermeyin. Bir kere yaşıyorsunuz, unutmayın."

Bu nefret edilen Biliminsanları neredeydiler? Şimdi, Öğrenme, Konuşma Zamanı sonrasında, onları bulmaya hazırdı. Şimdi, en azından, özgürlük uğruna, gemi uğruna kavgasına başlayabilecek kadar biliyordu.

"Sim, nereye gidiyorsun?"

Ama Sim gitmişti. Ayak seslerinin yankısı cilalı taş bir çukurda kaybolup gitti.

Gecenin yarısı boşa gitmiş gibiydi. Bir düzine çıkmaz yola girdi. Birçok kez, yaşam enerjisini arzulayan çılgın gençlerin saldırısına uğradı. Boşinançlı

zırvaları arkasında yankılanıyordu. Aç tırnaklarının çizikleri bedenini kaplıyordu.

Aradığını buldu.

Tepenin derinlerdeki küçük, bazalt bir mağarada yarım düzine adam toplanmıştı. Önlerindeki bir masada, aşina olmasalar da, Sim'de uyumlu tınılar uyandıran nesneler vardı.

Biliminsanları setler halinde çalışıyorlardı, yaşlılar önemli işler yapıyor, gençler öğreniyor, sorular soruyordu; ayaklarının dibinde de üç küçük çocuk vardı. Bir süreçti bu. Sekiz günde bir, tamamen farklı bir biliminsanları kümesi herhangi bir problem üzerinde çalışıyordu. Yapılan işin miktarı fena halde yetersizdi. Yaşlanıyorlar, tam yaratıcı dönemleri başladığında ölüp gidiyorlardı. Bir tek bireyin yaratıcı dönemi tüm yaşamının belki de on iki saatini doldurabiliyordu. Yaşamlarının dörtte üçü öğrenmekle geçiyor, kısa bir yaratıcı güç döneminin ardından, bunama, yaşlılık ve ölüm geliyordu.

Sim içeri girdiğinde adamlar döndü.

"Yeni bir katılan var demeyin," dedi en yaşlı olanları.

"İnanmıyorum," dedi daha genç başka biri. "Kovalayın onu. Muhtemelen şu savaş meraklılarından biridir."

"Hayır, hayır," diye itiraz etti yaşlı olanı, çıplak ayaklarını sürüyerek Sim'e doğru yaklaşırken. "Gel içeri, gel içeri evlat." Dostça gözleri vardı, yu-

karı mağaraların aceleci sakinlerinin aksine, yavaş gözler. Gri ve sakin. "Ne istiyorsun?"

Sim tereddüt etti, başını eğdi, sakin, nazik bakışlara karşılık verememişti. "Yaşamak istiyorum," diye fısıldadı.

Yaşlı adam sakince güldü. Sim'in omzuna dokundu. "Yeni bir tür müsün? Hasta mısın?" diye Sim'e sordu, yarı ciddi. "Neden oyun oynamıyorsun? Neden kendini aşk, evlilik ve çocuk zamanına hazırlamıyorsun? Yarın gece neredeyse tamamen büyümüş olacağını bilmiyor musun? Dikkatli olmazsan yaşamın tümünü kaçıracağının farkında değil misin?" durdu.

Her soruda Sim gözlerini ileri geri oynatıyordu. Masanın üzerindeki cihazlara baktı. "Burada olmamam mı gerekiyor?" diye sordu.

"Kesinlikle," diye gürledi yaşlı adam, sertçe. "Ama senin burada olman bir mucize. Bin gündür sıradan insanlar arasından bize katılan olmadı! Kendi biliminsanlarımızı kendimizin üretmesi gerekti, kapalı bir topluluk! Say bizi! Altı! Altı adam! Ve üç çocuk! Ne kadar fazlayız, değil mi?" Yaşlı adam taş zemine tükürdü. "Gönüllü istiyoruz ve insanlar bize bağırıyor, 'Başkasını alın!' ya da 'Vaktimiz yok!' Ve neden böyle söylüyorlar biliyor musun?"

"Hayır." Sim geri çekildi.

"Çünkü benciller. Daha uzun yaşamak istiyorlar, evet, ama yapacakları herhangi bir şeyin on-

ların yaşamlarının daha uzun olmasını olasıdır ki sağlamayacağını biliyorlar. İlerideki ardıllarının daha uzun yaşamasını sağlayabilir. Ama kendi aşklarından, kısa gençliklerinden, bir gün doğumu-gün batımı aralığından vazgeçmek istemiyorlar!"

Sim hevesle masaya yaslandı. "Anlıyorum."

"Öyle mi?" Yaşlı adam görmeyen gözlerle ona baktı. İç çekti ve oğlanın koluna nazikçe bir şaplak attı. "Evet, tabii ki anlıyorsun. Birisinin anlamasını beklemek o kadar çok şey ki. Sen endersin."

Diğerleri Sim ve yaşlı adamın etrafında toplandı.

"Ben Dienc'im. Yarın gece Cort benim yerimi alacak. O zamana ben ölmüş olacağım. Bir sonraki gece de bir başkası Cort'un yerini alacak, ondan sonra da, eğer çalışır ve inanırsan sen; ama önce sana bir şans veriyorum. İstersen oyun arkadaşlarına geri dön. Sevdiğin birisi var mı? Ona geri dön. Yaşam kısa. Neden gelecekteki doğmamış olanlar için uğraşasın ki? Genç olma hakkın var. Git şimdi, eğer istiyorsan. Çünkü kalırsan çalışmak, yaşlanmak ve iş başında ölmekten başka bir şeye zamanın olmayacak. Ama bu iyi çalışma. Evet?"

Sim tünele baktı. Uzaktan rüzgâr gürleyerek esiyor, yemek kokusu ve çıplak ayakların sesi geliyordu, genç insanların kahkahalarını duymak giderek daha güzel oluyordu. Sabırsızlıkla başını salladı, gözleri yaşarmıştı.

"Kalacağım," dedi.

Üçüncü gece ve üçüncü gün geçti. Dördüncü geceydi. Sim yaşamlarına dahil olmuştu. Dağın tepesindeki o metal çekirdek hakkında bilgi almıştı. Orijinal çekirdeklerin, "gemi" denilen şeylerin nasıl düştüğünü ve hayatta kalanların tepeleri kazıp buralara saklandığını, hızla yaşlandıklarını ve yalnızca yaşayabilmek için çabalarken bilimlerin tümünü nasıl unuttuklarını öğrendi. Böylesi volkanik bir uygarlıkta mekanik şeyler hakkında bilgilerin yaşama şansı hiç yoktu. Her insan için yalnızca ŞİMDİ vardı.

Dün önemli değildi, yarın canlılıkla suratlarına bakıyordu. Ama nasıl olduysa, onların yaşlanmalarını hızlandıran radyasyon aynı zamanda bir tür telepatik iletişim de geliştirmiş ve böylece felsefeler ve izlenimler yeni doğanlar tarafından edinilmişti. İçgüdüsel olarak gelişen ırksal hafıza başka bir zamanın anılarını korumuştu.

"Neden dağdaki o gemiye gitmiyoruz?" diye sordu Sim.

"Çok uzakta. Güneşe karşı korunmaya ihtiyacımız var," diye açıkladı Dienc.

"Korunma yapmayı denediniz mi?"

"Merhemler ve yağlar, taştan, kuş kanadından ve son olarak, basit metalden kıyafetler. Hiçbiri işe yaramadı. On bin yaşam sonra belki de gemiye giderken bizi koruması için içinde soğuk suyun dolaştığı bir metal yapabiliriz. Ama o kadar yavaş, o kadar körlemesine çalışıyoruz ki. Bu sabah eriş-

kinim, aletlerimi elime alıyorum, yarın ölürken, elimden bırakıyorum. Bir insan bir günde ne yapabilir ki? On bin kişi olsaydık, problem çözülebilirdi..."

"Ben gemiye gideceğim," dedi Sim.

"O zaman öleceksin," dedi yaşlı adam. Sim'in sözleri üzerine odaya sessizlik çökmüştü. Sonra adamlar Sim'e baktılar. "Sen çok bencil bir çocuksun."

"Bencil!" diye haykırdı Sim, kızgınca.

Yaşlı adam havayı dövdü. "Beğendiğim tarzda bencil. Daha uzun yaşamak istiyorsun, bunun için her şeyi yaparsın. Gemiye gitmeyi deneyeceksin. Sana bunun yararsız olduğunu söylüyorum. Ama gene de yapmak istersen, seni durduramam. En azından fazladan birkaç gün yaşamak için savaşa gidenler gibi olmayacaksın."

"Savaş mı?" diye sordu Sim. "Burada nasıl savaş olur?"

İçini bir ürperti sardı. Anlamıyordu.

"Yarın bunun için yeterli zaman olacak," dedi Dienc. "Şimdi, dinle beni."

Gece geçti.

Sabah olmuştu. Bir koridordan bağırarak ve hıçkırarak Lyte geldi ve karşı karşıya gelip kucaklaştılar. Lyte yine değişmişti. Daha yaşlıydı, yine, daha da güzel. Titriyordu ve onu yakaladı. "Sim, senin peşindeler!"

Çıplak ayaklar koridorda ilerledi, girişte belirdiler. Chion dişlerini gıcırdatarak orada duruyordu, o da daha uzundu, her iki elinde de birer keskin taş vardı. "Ah, işte buradasın, Sim!"

"Git buradan!" diye haykırdı, sertçe ona doğru dönen Lyte.

"Sim'i de yanımızda götürmeden olmaz," diye güvence verdi Chion. Sonra, Sim'e gülümsedi. "Eğer öyleyse, o da bizimle dövüşe katılacak."

Dienc ileri atıldı, gözleri zayıfça kırpışıyor, kuş gibi elleri havayı dövüyordu. "Gidin!" diye kızgınca bağırdı. "Bu çocuk artık bir Biliminsanı. Bizimle çalışıyor."

Chion'un gülümsemesi kesildi. "Yapılacak daha iyi işler var. Uzak tepelerdeki insanlarla savaşmaya gidiyoruz." Gözleri endişeyle açıldı. "Tabii ki bizimle geliyorsun, değil mi Sim?"

"Hayır, hayır!" Lyte koluna sarıldı.

Sim onun omzunu okşadı, sonra Chion'a döndü. "Neden o insanlara saldırıyorsunuz?"

"Bizimle savaşa gidenlere fazladan üç gün var."

"Üç gün! Hayat mı?"

Chion başıyla onayladı, inançlı. "Eğer kazanırsak, sekiz yerine on bir gün yaşayacağız. Onların yaşadığı tepeler, içindeki minerallerden olsa gerek, radyasyondan koruyor! Düşün Sim, üç uzun, güzel günlük yaşam. Bize katılacak mısın?"

Dienc araya girdi. "Onsuz gidin. Sim benim öğrencim!"

Chion küçümsemeyle güldü. "Git de öl, yaşlı adam. Yarın gün batımında kavrulmuş kemik olacaksın. Kim oluyorsun da bize emir veriyorsun? Biz genciz, daha fazla yaşamak istiyoruz."

On bir gün. Sözcükler Sim'e inanılmaz geliyordu. On bir gün. Şimdi neden savaş olduğunu anlıyordu. Hayatını neredeyse yarıya yarıya uzatmak için kim savaşmazdı ki! Fazladan yaşayacak o kadar gün. Evet. Gerçekten, neden olmasındı!

"Fazladan üç gün," diye cırtlak bir sesle yanıtladı Dienc, "eğer keyfini çıkartacak kadar yaşarsanız. Eğer savaşta ölmezseniz. Eğer. Eğer! Daha hiç kazanmadınız. Hep kaybettiniz!"

"Ama bu sefer," diye sertçe yanıtladı Chion, "biz kazanacağız!"

Sim şaşkındı. "Ama hepimizin ataları aynı insanlar. Neden en iyi tepeleri paylaşmıyoruz?"

Chion güldü ve elindeki keskin taşı düzeltti. "En iyi tepelerde yaşayanlar bizden daha iyi olduklarını düşünüyorlar. Güce sahip olan insanların tavrı hep budur. Üstelik oradaki tepeler daha küçük, yalnızca üç yüz kişilik yer var."

Fazladan üç gün.

"Sizinle geleceğim," dedi Sim Chion'a.

"Güzel!" Chion bu karara çok memnun olmuştu, çok fazla memnun.

Dienc yutkundu.

Sim Dienc ve Lyte'a döndü. "Eğer savaşır da kazanırsam, Gemiye yarın mil daha yaklaşmış olacağım. Bir de gemiye ulaşmak için çabalayacak

fazladan üç günüm olacak. Bu, önümde yapılacak tek şeymiş gibi duruyor."

Dienc başıyla onayladı, hüzünle. "Bu, yapılacak tek şey. Sana inanıyorum. Git şimdi."

"Elveda," dedi Sim.

Yaşlı adam şaşırmış gibi baktı, sonra küçük bir şakasına güler gibi güldü. "Doğru ya, seni bir daha göremeyeceğim, değil mi? Elveda, o zaman." Ve el sıkıştılar.

Dışarı çıktılar, Chion, Sim, Lyte ve diğerleri, hepsi hızla savaşçı adamlara dönüşen çocuklar. Ve Chion'un gözlerindeki parıltı güzel değildi.

Lyte da onlarla gitti. Sim'in taşlarını seçti ve onun için taşıdı. Ne olursa olsun, geri dönmeyecekti. Güneş hemen ufkun ötesindeydi ve vadide ilerliyorlardı.

"Lyte, lütfen, geri dön!"

"Sonra da Chion'un geri dönmesini mi bekleyeyim?" diye sordu Lyte. "Sen öldüğünde benim kocam olmayı planlıyor." İnanılmaz mavi-siyahlıktaki buklelerini meydan okurcasına savurdu. "Ama ben senin yanında olacağım. Sen ölürsen, ben de öleceğim."

Sim'in suratı sertleşti. Boyu uzundu. Gece boyu dünya küçülmüştü. Çocuk sürüleri yemek arayışlarında çığlıklar atarak yanından geçtiler, o da yabancı bir hayretle onlara baktı: yalnızca dört gün önce, o da onlar gibi olmuş olabilir miydi? Garip.

Zihninde birçok günün duygusu vardı, sanki gerçekte bin gün yaşamış gibi. Kafasında o kadar yoğun, o kadar çok renkli, o kadar zengin çeşitli bir olay ve düşünce boyutu vardı ki, o kadar çok şeyin o kadar kısa sürede olmuş olması olanaksızdı.

Savaşçılar ikişer üçer kişilik gruplar halinde koşuyorlardı. Sim önünde yükselen küçük abanoz rengi tepeler hattına baktı. Bu, dedi kendi kendine, demek ki benim dördüncü günüm. Ve daha Gemiye ya da herhangi bir şeye yaklaşmış değilim, hatta –yanında yürüyen Lyte'ın hafif ayak seslerini duydu– silahlarımı taşıyıp bana olgun böğürtlenler toplayan kıza bile.

Hayatının yarısı gitmişti, ya da üçte biri, eğer bu savaşı kazanırsa. Eğer.

Rahatça koşuyordu, bacaklarını kaldırıp indirerek. Bu benim fiziksel farkındalık günüm, dedi, koştukça besleniyorum, beslendikçe büyüyorum ve büyüdükçe de gözlerimi bir tür sersemletici baş dönmesiyle Lyte'a çeviriyorum. Ve o da bana aynı düşünce yumuşaklığıyla bakıyor. Bu, gençliğimizin günü. Onu harcıyor muyuz? Onu bir rüya, bir çılgınlık uğruna kaybediyor muyuz?

Uzaktan bir kahkaha duydu. Çocukken, bunu sorgulamıştı. Şimdi kahkahayı anlıyordu. Bu kahkaha yüksek kayalara tırmanınca, en yeşil otları toplayınca, sabah buzlarının en âlâsını içince ya da kaya meyvelerini yiyip yeni bir iştahla genç dudakların tadına bakınca çıkıyordu.

Düşmanın tepelerine yaklaştılar.

Lyte'ın dimdik, ince vücudunu gördü. Dokunsanız nabzını sayabileceğiniz boynunun yeni sürprizi; sizinkini kavrayan parmakları canlı, esnekti ve hiç durmuyordu; ve...

Lyte başını bir yana çevirdi. "İleriye bak!" diye haykırdı. "Gelecek olanı gör; yalnızca ileriye bak."

Sim hayatlarının bir bölümünün yanından geçtiklerini, öylesine bir bakış bile atmadan gençliklerini yol üzerinde bıraktıklarını hissetti.

"Taşlara bakmaktan körleştim," dedi koşarken.

"O zaman yeni taşlar bul!"

"Taşlar görüyorum..." Sesi kızın avcunun içi gibi yumuşaktı. Manzara ayaklarının altından kayıp gidiyordu. Her şey rüya gibi esen hafif bir rüzgâra benziyordu. "Taş-böğürtlenlerin gözyaşları gibi sık olduğu serin bir gölgede yatan bir yarık oluşturan taşlar görüyorum. Bir kayaya dokununca böğürtlenler sessiz kırmızı bir çığ şeklinde dökülüyor ve çimen çok taze..."

"Ben görmüyorum!" Kız temposunu artırıp başını diğer tarafa çevirdi.

Kızın ensesindeki tüyleri gördü, taşların serin tarafındaki gümüşi ve ince, üzerine çok hafif bir nefes verdiğinizde bile dalgalanan küçük yosunlar gibiydi. Ölüme doğru atılırken, yumrukları sıkılmıştı. Ellerinin damarları çıkmış ve gençlikle kabarmıştı bile.

Lyte ona yemesi için bir şeyler verdi.

"Aç değilim," dedi o da.

"Ye, ağzını dolu tut," diye sertçe buyurdu Lyte, "böylece savaş için güçlü olursun.

"Tanrılar!" dedi acıyla. "Savaş kimin umurunda!"

Önlerinde, kayalar gümbürdeyerek yuvarlanıyordu. Kafası patlayan bir adam devrildi. Savaş başlamıştı.

Lyte silahları ona uzattı. Savaş alanına girene kadar bir kelime bile etmeden koştular.

Düşmanın siperlerinden bir tür yapay çığ şeklinde kayalar yuvarlanmaya başladı!

Zihninde artık bir tek düşünce vardı. Öldürmek, kendisi yaşayabilsin, burada bir yerde tutunabilsin ve gemiye ulaşabilecek kadar yaşayabilsin diye bir başkasının yaşamını kısaltmak. Eğildi, zikzaklar çizdi, taşları yakalayıp fırlattı. Sol elinde, hızla gelen taşları bertaraf etmek için yassı bir taş kalkan tutuyordu. Her yerde bir patırtı hâkimdi. Lyte da onunla birlikte koşuyor, onu cesaretlendiriyordu. Öldürülen iki adam, göğüsleri kemiğe kadar yarılmış, önlerinde yıkıldı, kanları inanılmaz bir şekilde, fıskiye gibi fışkırıyordu.

Yararsız bir çatışmaydı. Sim hemen girişimin ne kadar çılgınca olduğunu fark etti. Tepeyi hiçbir zaman alamazlardı. Katı bir taş duvarı üzerlerine yağıyordu. Bir düzine adam, beyinlerinde abanoz parçaları, yere devrildiler, yarım düzinesinin

daha kolları kırılmış, sarkıyordu. Birisi bir çığlık attı, iyi nişanlanmış ardı ardına iki taş darbesiyle derisi sıyrılan dizinde bembeyaz eklemleri ortaya çıkmıştı. Adamlar birbirleri üzerine yığılıyorlardı.

Yanaklarındaki kaslar yay gibi gerildi, neden buraya geldiğini merak etmeye başlamıştı. Ama sağa sola dans ederek hoplayıp zıplarken, gözlerini kaldırmış, tepelere bakıyordu. Orada yaşamayı, şansını denemeyi o kadar yoğun bir şekilde istiyordu ki. Fırlaması gerekiyordu, ama hevesi sönmüştü.

Lyte acı dolu bir çığlık attı. Sim, yüreğinde panik, döndü ve kızın elinin bileğinden sarktığını gördü, eklemlerinin gerisinde kötü bir yara fena halde kanıyordu. Acıyı bastırmak için elini koltuk altına sokmuştu. İçinde bir kızgınlık yükseldi ve patlayıverdi. Şiddetle ileri atıldı, taşları ölümcül bir isabetle fırlatıyordu. Atışlarından birine hedef olan adamın birinin sendeleyip devrildiğini, mağaraların bir seviyesinden aşağıdakine yuvarlandığını gördü. Çığlık atmış olmalıydı, zira ciğerleri açılıp kapanmıştı, gırtlağı kurumuştu, koşan ayaklarının altında yer delice sallanıyordu.

Kafasını sıyıran taş onu yuvarlanarak geri gönderdi. Ağzına kum doldu. Evren mor halkalara dönüştü. Ayağa kalkamıyordu. Yattığı yerden bunun son günü, son anı olduğunu anladı. Savaş etrafında devam ediyordu, hayal meyal Lyte'ı üzerinde hissetti. Elleri başını okşuyor, onu menzil dışına

çekmeye çalışıyordu, ama o soluk soluğa yatıyor ve onu orada bırakmasını söylüyordu.

"Durun!" diye haykırdı bir ses. Bütün savaş duraklamış gibiydi. "Geri çekilin!" diye hızla emretti ses. Ve Sim bir yanının üzerine yatmış seyrederken, arkadaşları döndüler ve evlerine doğru kaçmaya başladılar.

"Güneş yükseliyor, zamanımız doldu!" kaslı sırtlarını, hareket halindeki, gergin, titrek bacaklarının inip kalktığını gördü. Ölüler alanda bırakılmıştı. Yaralılar yardım istiyordu. Ama yaralılarla kaybedilecek zaman yoktu. Yalnızca hızlı adamların eve koşacakları ve ciğerleri sıcak havayla yanarken, güneş onları yakıp öldürmeden tünellerine kaçacakları zaman vardı.

Güneş!

Sim başka birisinin ona doğru koştuğunu gördü. Bu Chion'du! Lyte Sim'in ayağa kalkmasına yardım ediyor, cesaretlendirmek için kulağına fısıldıyordu. "Yürüyebilir misin?" diye sordu. Sim de homurdandı ve "Sanırım," dedi. "Yürü o zaman," dedi kız. "Yavaşça yürü, sonra hızlı, daha hızlı. Başaracağız, biliyorum, yapacağız."

Sim ayağa kalktı, sallanarak durdu. Chion koşarak geldi, garip bir ifade yanaklarında çizgiler oluşturuyor, gözleri savaş için parlıyordu. Lyte'ı sertçe bir yana itip bir taş yakaladı ve bileğine etini yaracak kadar sarsıcı bir darbe vurdu. Tüm bunlar tam bir sessizlik içinde gerçekleşmişti.

Şimdi geri çekilmişti, hâlâ konuşmuyor, geceleri dağlarda inen hayvanlar gibi homurdanıyordu, göğsü inip kalkıyor, gözleri yaptıklarına, Lyte'a bir oraya bir buraya bakıyordu. Nefesini toparladı. "Başaramaz," diye Sim'i işaret etti. "Onu burada bırakmalıyız. Gel benimle, Lyte."

Lyte vahşi bir kedi gibi Chion'un üzerine atıldı, gözlerine ulaşmaya çalışıyor, sıkı sıkıya kapalı dişlerinin arasından tıslıyordu. Parmakları Chion'un kollarında büyük kanlı çizikler açtı, sonra da boynunda. Chion bir küfür savurup ondan uzaklaştı. Kız ona bir taş fırlattı. O da homurdanarak bundan kurtuldu ve birkaç metre uzaklaştı. "Aptal!" diye haykırıp kıza güldü. "Gel benimle. Sim birkaç dakika içinde ölmüş olacak. Gel benimle!"

Lyte ona sırtını döndü. "Beni taşırsan gelirim."

Chion'un suratı değişti. Gözleri parlaklığını kaybetti. "Zaman yok. Seni taşırsam ikimiz de ölürüz."

Lyte onun üzerinden uzaklara baktı. "Taşı beni o zaman, çünkü ben öyle istiyorum."

Güneşe doğru bir bakış atan Chion, bir kelime daha söylemeden, kaçmaya başladı. Ayak sesleri uzaklaştı ve duyulmaz oldu. "Düşse de boynunu kırsa," diye fısıldadı Lyte, bir yarığı aşan adamın arkasından vahşice bir bakış atarken. Sim'e döndü. "Yürüyebilir misin?"

Acı dalgaları Sim'in bileğinden bacağına doğru yükseliyordu. Alaycı bir ifadeyle başını salladı.

"Mağaraya yürüyerek iki saatte gideriz. Bir fikrim var, Lyte. Taşı beni." Ve tatsız şakasına gülümsedi.

Kız onun koluna girdi. "Yine de yürüyeceğiz. Gel."

"Hayır," dedi Sim. "Burada kalacağız."

"Ama neden?"

"Burada bir yuva bulmaya geldik. Yürürsek ölürüz. Burada ölmeyi yeğlerim. Ne kadar zamanımız var?"

Birlikte güneşi ölçtüler. "Birkaç dakika," dedi kız, sesi ifadesiz ve tatsız. Diğerinin yanına sokuldu.

Güneş dünyayı sarmaya başlarken, tepenin siyah kayaları derin morlara ve kahverengilere dönüşüyordu.

Ne kadar da aptaldı! Orada kalıp Dienc'le çalışmalı, düşünmeli ve hayal kurmalıydı.

Boyun damarlarını meydan okurcasına kabartarak yukarıdaki tepenin oyuklarına doğru seslendi.

"Bana savaşacak bir adam gönderin!"

Sessizlik. Sesi tepeden yankılandı. Hava sıcaktı.

"Yararı yok," dedi Lyte. "Aldırmayacaklar."

Sim bir kez daha haykırdı. "Dinleyin beni!" Ağırlığını sağlam ayağına vermişti, yaralı sol bacağı acıyla zonklayıp sarsılıyordu. Yumruğunu salladı. "Aşağıya korkak olmayan bir savaşçı gönderin! Geri dönüp kaçmayacağım! Adil bir dövüş için geldim! Mağaradaki hakları için dövüşecek

bir adam gönderin! Onu kesinlikle öldüreceğim!"

Gene sessizlik. Bir sıcaklık dalgası toprağı yalayıp geçti.

"Ah, tabii ki," diye alay etti, elleri çıplak kalçalarında, başını geriye atmış, ağzı açık, "tabii ki aranızda bir sakatla dövüşmekten korkmayacak birisi vardır!" Sessizlik. "Yok mu?" Sessizlik.

"O zaman sizi yanlış değerlendirmişim. Yanılmışım. Burada duracağım o zaman ve güneş kemiklerimin üzerinden etlerimi siyah parçalar halinde sökene kadar size hak ettiğiniz kötü sözleri söyleyeceğim."

Bir yanıt aldı.

"Kötü sözler duymak istemiyorum," dedi bir adamın sesi.

Sim yaralı bacağını unutup ileri yaslandı.

Muazzam bir adam üçüncü kattaki bir mağaranın ağzında belirdi.

"Gel aşağıya," dedi Sim." Gel aşağıya şişko ve öldür beni."

Adam kaşlarını çatarak rakibini bir anlığına ciddi ciddi süzdü, sonra hantal adımlarla yavaşça yoldan aşağıya indi, elinde hiçbir silah yoktu. Derhal yukarıdaki bütün mağaraların ağzında kafalar belirdi. Bu dram için bir seyirci kitlesi.

Adam Sim'e yaklaştı. "Kurallara göre dövüşeceğiz, biliyorsan."

"İlerledikçe öğrenirim," diye yanıtladı Sim.

Bu adamın hoşuna gitti ve dikkatle, ama kötü

olmayan bir ifadeyle Sim'e baktı. "Şu kadarını söyleyeyim," dedi adam cömertçe. "Eğer ölürsen, eşine barınak sağlayacağım ve istediği gibi yaşayabilecek, çünkü o iyi bir adamın karısı."

Sim hemen başıyla onayladı. "Ben hazırım," dedi.

"Kurallar basit. Birbirimize dokunmayacağız, taşların dışında. Taşlar ve güneş birimizden birinin icabına bakacak. Şimdi zamanı geldi..."

Güneşin bir ucu ufukta görünü. "Benim adım Nhoj," dedi Sim'in düşmanı, gelişigüzel bir avuç çakıl ve taş alıp tartarken. Sim de aynısını yaptı. Açtı. Dakikalardır yemek yememişti. Açlık bu gezegenin halkının lanetiydi; boş midelerin sürekli çok, daha çok yemek talepleri. Kanı yavaşça aktı, damarlarında sarsıntılı sıcaklık ve basınç darbeleri halinde karıncalanarak dolaştı, göğüs kafesi şişti, indi, sabırsızlıkla, yeniden şişti.

"Şimdi!" diye kükredi tepelerdeki üç yüz seyirci. "Şimdi!" diye haykırdılar, kaya katmanlarına toplanmış adamlar, kadınlar ve çocuklar. "Şimdi! Başlayın!"

Bir ipucu almış gibi, güneş yükseldi. Yassı, cazırtılı bir taş çarpmış gibi bir darbe vurdu. İki adam eriyik darbe altında sendelediler. Çıplak karınlarından ve kalçalarından, kollarının altından terler fışkırdı, suratları sanki ince bir cam tabakasıyla kaplanmış gibi pırıl pırıldı.

Nhoj muazzam ağırlığını diğer tarafa aktardı ve sanki dövüşmeye acelesi yokmuş gibi güneşe baktı. Sonra, sessizce, hiçbir uyarıda bulunmadan başparmağıyla işaret parmağının bir hareketiyle bir çakıl taşı fırlattı. Taş Sim'i yanağının tam ortasından yakaladı ve geriye doğru sendelemesine neden oldu, o zaman da dayanılmaz bir acı yaralı ayağından roket gibi fırlayıp midesinin dibine bir sinir patlaması şeklinde saplandı. Kanayan yanağından ağzına kan tadı geldi.

Nhoj sakince harekete geçti. Sihirli ellerinin üç yeni fiskesi sonucu üç minik, görünürde zararsız taş parçası ıslık çalan kuşlar gibi uçtular. Her biri bir hedefi buldu ve çarptı. Sim'in sinir merkezleri! Biri midesine çarptı ve on saattir yedikleri neredeyse gırtlağından fırlıyordu. İkincisi şakağına, üçüncüsü de boynuna geldi. Kaynar kumlara devrildi. Dizi sert toprağa çarptığında bir burkulma sesi çıktı. Suratı renksizdi ve sıkı sıkıya yumulmuş gözlerin de sıcak, titreşen göz kapaklarından yaşlar çıktı. Ama yere düşerken bile, vahşice bir güçle, elindeki taşları fırlattı!

Taşlar havada uçuştu. Biri, yalnızca biri Nhoj'a isabet etti. Sol gözüne. Nhoj inledi ve bir an sonra ellerini yaralı gözüne götürdü.

Sim, acı iç çekercesine bir kahkaha çıkartabildi. Bu kadarcık zafer kazanmıştı. Rakibinin gözü. Ona zaman kazandıracaktı... Zaman. Ah tanrılar, diye düşündü, kötü kötü öğürüp nefes almaya

çabalarken, burası bir zaman dünyası. Bana biraz daha ver, azıcık!

Tek gözlü, acıyla sendeleyen Nhoj, Sim'in kıvranan bedenine taş attı, ama artık isabet ettiremiyordu, ya taşlar başka yöne gidiyor ya da, hedefi bulsalar da zayıf, kayıp ve cansız oluyorlardı.

Sim zorla yarı yarıya doğruldu. Gözünün yanıyla Lyte'ı gördü, kız bekliyor, ona bakıyor, dudaklarından cesaret ve umut sözcükleri çıkıyordu. Sim'in vücudu terden yağmurda kalmış gibi ıslanmıştı.

Güneş artık tamamen ufkun üstüne çıkmıştı. Kokusunu alabilirdiniz. Taşlar ayna gibi parlıyor, kum karışıp fokurduyordu. Vadinin her yanında yanılsamalar ortaya çıkıyordu. Bir tek savaşçı Nhoj yerine karşısında bir düzinesi vardı, hepsi de ayağa kalkmış, başka bir taş atmaya hazırlanıyordu. Bir düzine düzensiz savaşçı, günün altın tehdidiyle parlıyordu, tıpkı vurulmuş, bir tek görüntüde titreşen bronz gonglar gibi!

Sim umutsuzca nefes alıyordu. Burun delikleri açılıp emiyor, ağzı da susuzlukla oksijen yerine alev soluyordu. Ciğerleri ipek meşaleler gibi alev alıyor, bedeni kavruluyordu. Gözeneklerinden çıkan terler anında buharlaşıyordu. Kuruyup kırıştığını, kendi üzerine kırıştığını hissediyor, babası gibi, yaşlı, batmış, ufalmış, pörsümüş olduğunu tahayyül ediyordu. Dünya ayaklarının altından kayıyordu, ama şimdi ayağa kalkmıştı.

Artık dövüş olmayacaktı.

Tepelerden gelen bir fısıltı bunu söylüyordu. Yükseklerdeki seyirci kitlesinin güneş yanığı suratları şaşkınlıkla bakıyor, yuhalıyor ve savaşçılarını cesaretlendirmek için sesleniyordu. "Doğru dur Nhoj, gücünü koru! Dik dur ve terle!" diye ona yalvarıyorlardı ve Nhoj duruyor, hafifçe salınıyor, yavaşça salınıyordu, gökyüzünün gelen akkor ateşli nefesi altında sarkaç gibiydi. "Hareket etme Nhoj, yüreğini koru, gücünü koru!"

"Sınav, Sınav!" dedi yükseklerdeki insanlar. "Güneşin Sınavı."

Ve bu dövüşün en kötü anıydı. Sim şaşı gözlerle acı içinde tepenin çarpık yanılsamasına bakıyordu. Anne babasını gördüğünü sandı; yenilmiş suratı, alev alev yeşil gözleriyle babası, alev rüzgârında saçları gri bir bulut gibi uçuşan annesi. Onlara doğru kalkmalı, onlar için, onlarla yaşamalıydı!

Arkasında, Lyte'ın yavaşça hıçkırdığını duydu. Kumlara sürtünen ten sesi vardı. Kız düşmüştü. Dönmeye cesaret edemedi. Dönmenin kuvveti onu acı ve karanlığın içine yuvarlayabilirdi.

Dizleri büküldü. Eğer düşersem, diye düşündü, burada yatacak ve kül olacağım. Nhoj neredeydi? Nhoj oradaydı, birkaç metre ötesinde, bükülmüş bir şekilde, terden sırılsıklam duruyordu, belkemiğine kocaman yıkım çekiçleriyle vuruluyormuş gibi bir hali vardı.

"Yıkıl Nhoj, yıkıl!" diye düşündü Sim. "Yıkıl, yıkıl ki yerini alabileyim!"

Ama Nhoj yıkılmadı. Yarı açık sol elindeki çakıllar birer birer kaynar kuma döküldü, Nhoj'un dudakları açıldı, tükürüğü dudaklarından yanıp gitti ve gözleri parladı. Ama yıkılmadı. İçindeki yaşama iradesi güçlüydü. Bir tele bağlıymış gibi asılıyordu.

Sim bir dizinin üzerine düştü.

"Ahhh!" diye seslendi tepedeki işi bilen sesler. Ölümü seyrediyorlardı. Sim başını yukarı savurdu, mekanik bir şekilde, saçma bir şey yaparken yakalanmış gibi aptalca gülümsüyordu. "Hayır, hayır," diye ısrar etti uyuşuk uyuşuk ve yeniden ayağa kalktı. O kadar acı vardı ki, bütün vücudunu kaplayan bir tek çınlayan hissizlik halindeydi. Vızıltılı, uğultulu, cazırtılı bir ses her yeri kapladı. Yükseklerde, bir çığ hiç ses çıkartmadan, bir dramdaki perdenin inmesi gibi geliyordu. Düzenli bir mırıltı dışında her şey sakindi. Şimdi artık Nhoj'un elli görüntüsünü birden görüyordu, terden bir zırhla kaplı, gözler işkenceden şişmiş, yanakları çökmüş, dudakları kuruyan bir meyvenin kabuğu gibi geri çekilmiş. Ama tel hâlâ onu tutuyordu.

"Şimdi," diye fısıldadı halsizce Sim, kavrulan dişlerinin arasındaki kalın, pişmiş diliyle. "Şimdi yıkılacak, yatacak ve rüya göreceğim." Bunu yavaş, düşünceli bir zevkle söylemişti. Planlamıştı.

Nasıl yapılacağını biliyordu. Olması gerektiği gibi yapacaktı. Seyirciler orada mı diye bakmak için başını kaldırdı.

Gitmişlerdi!

Güneş onları geriye sürmüştü. Cesur olan bir ya da ikisi dışında hepsini. Sim sarhoş gibi güldü ve ter damlalarının ölü ellerinde toplanmasını, bir tereddütten sonra damlamasını, yere doğru gitmelerini ve yarı yolda buhara dönüşmelerini seyretti.

Nhoj yıkıldı.

Tel kesilmişti. Nhoj dümdüz karın üstü düştü, ağzından bir kan damlası fırladı. Gözleri beyaz, anlamsız bir çılgınlığa dönüştü.

Nhoj yıkıldı. Elli kopya yanılsaması da öyle.

Bütün vadide rüzgârlar şarkılarını söyleyip inlediler ve Sim mavi bir göl, onu besleyen mavi bir nehir, nehrin yakınında alçak beyaz evler, evlere girip çıkan, yüksek yeşil ağaçların arasında dolaşan insanlar gördü. Nehir serabının yanında, yedi adamdan daha yüksek ağaçlar.

"Şimdi," diye nihayet kendi kendine açıkladı, "Şimdi yıkılabilirim. Doğruca-o-gölün-içine."

Öne doğru yıkıldı.

Düşerken ellerin hevesle onu yarı yolda durdurmasına, onu aceleyle, kaldırılıp alev alev sallanan bir meşale gibi aç havaya doğru kaldırmasına çok şaşırdı.

"Ölüm ne kadar da garip," diye düşündü ve karanlık onu içine aldı.

Yanaklarına çarpan serin suyla uyandı.

Korkuyla gözlerini açtı. Lyte başını kucağında tutuyor, elleri ağzına yiyecek sokuyordu. Son derece aç ve yorgundu, ama korku bunların ikisini de silip attı. Doğrulmaya çalıştı ve başının üzerinde bir mağaranın yabancı tavanını gördü.

" Vakit ne?" diye sordu.

"Mücadeleyle aynı gün. Sessiz ol," dedi kız.

"Aynı gün!"

Kız eğlenmiş gibi başıyla onayladı. "Yaşamından hiçbir şey kaybetmedin. Bu Nhoj'un mağarası. Siyah tepenin içindeyiz. Fazladan üç gün yaşayacağız. Tatmin oldun mu? Yat aşağıya."

"Nhoj öldü mü?" arkaya devrildi, nefes nefeseydi, kalbi göğüs kafesini delecek gibiydi. Yavaş yavaş sakinleşti. "Kazandım. Kazandım," diye nefes aldı.

"Nhoj öldü, biz de neredeyse ölüyorduk. Bizi tam zamanında içeri taşıdılar."

Aç kurtlar gibi yedi. "Kaybedecek vaktimiz yok. Güçlenmeliyiz. Bacağım..." baktı, denedi. Çevresinde bir demet uzun, sarı ot vardı ve acısı azalmıştı. O bakarken bile, bedeninin muazzam temposu çalışıyor ve bandajların altındaki düzensizlikleri tamir ediyordu. Gün batımına ayağım güçlü olmalı, diye düşündü. Olmak zorundaydı.

Ayağa kalktı ve tutsak düşmüş bir hayvan gibi topallayarak mağarayı dolanmaya başladı. Lyte'ın gözlerini üzerinde hissediyordu. Onunla göz göze

gelemezdi. Ama nihayet, çaresiz, ona doğru döndü.

Kız onu durdurdu. "Gemiye gitmek mi istiyorsun?" diye yavaşça sordu. "Bu gece? Güneş battığında?"

Sim bir nefes alıp verdi. "Evet."

"Sabaha kadar bekleyemezsin herhalde, değil mi?"

"Hayır."

"O zaman ben de seninle geleceğim."

"Hayır!"

"Geride kalırsam, beni bırakırsın. Burada benim için hiçbir şey yok."

Uzun süre birbirlerine baktılar. Sim, bıkkın, omuz silkti.

"Pekâlâ," dedi sonunda. "Seni durduramam, bunu biliyorum. Birlikte gideceğiz."

Yeni mağaralarının ağzında beklediler. Güneş battı. Taşlar üzerlerinde yürünebilecek kadar soğudu. Dışarı fırlayıp uzaklardaki dağın tepesinde parlayan metal çekirdeğe doğru koşmanın zamanı geliyordu.

Yakında yağmurlar gelecekti. Sim de yağmurların artıp her gece dereler, nehirler oluşturmasını seyrettiği zamanları düşündü. Bir gece kuzeye doğru akan bir nehir olurdu, ertesi gece kuzeydoğuya, bir başka gece de batıya. Vadi sürekli seller tarafından kesilip yaralanırdı. Depremler ve çığlar

eski yatakları doldururdu. Yeniler yeni günün düzeniydi. İşte saatlerdir aklında çevirip durduğu bu nehirler ve nehirlerin yönleri fikriydi. Belki de... Eh, bekleyip görecekti.

Bu yeni tepede yaşamanın nabzını nasıl da düşürdüğünü fark etti. Madenlerin bir sonucu, güneşin radyasyonuna karşı bir koruma. Yaşam hâlâ hızlıydı, ama önceki kadar hızlı değil.

"Şimdi, Sim!" diye haykırdı Lyte.

Koştular. Sıcak ölümle soğuk olanı arasında. Birlikte, tepelerden uzağa, uzaklarda, onları çağıran gemiye doğru.

Yaşamları boyunca hiç buraya koşmamışlardı. Koşan ayaklarının sesi, geniş kayalar üzerinde, yarıklardan aşağıya, yamaçlardan yukarıya, arka arkaya sert, ısrarlı bir patırtı çıkartıyordu. Havayı ciğerlerinden içeri çekip bıraktılar. Arkalarında tepeler ufalıp artık geri dönemeyecekleri şeylere dönüştü.

Koşarken yemek yemiyorlardı. Zaman kazanmak için mağarada patlayıncaya kadar yemişlerdi. Şimdi yalnızca koşmak vardı, bacakların kaldırılması, kıvrılmış dirseklerin dengelemesi, kasların gerilmesi, başlangıçta sıcak olup şimdi serinlemekte olan havanın alınıp verilmesi.

"Bizi seyrediyorlar mı?"

Lyte'ın nefes nefese sesi, kalbinin vuruşları üzerinden kulağına çarptı.

"Kim?" ama yanıtı biliyordu. Tepe halkı tabii

ki. Böyle bir koşu olmayalı ne kadar zaman geçmişti? Bin gün? On bin gün? Birileri şansını zorlayıp, arkalarında bütün bir uygarlığın gözleri, vadiciklerin, serinleyen ovanın ortasında koşmayalı ne kadar olmuştu. Arkalarında, kaderlerine doğru koşan bir adamla bir kadın olan iki noktaya göz atmak için gülüşlerine ara veren âşıklar var mıydı? Yeni meyvelerini yemeye, oyunlarına ara verip zamana karşı yarışan iki kişiye bakan çocuklar var mıydı? Dienc hâlâ yaşıyor muydu, yakınlaşan kıllı kaşları gözlerine doğru inen, zayıf, çatlak bir sesle onlara seslenen, kıvırdığı elini sallayan? Arkalarından bağıranlar var mıydı? Onlara aptallar, çılgınlar diyorlar mıydı? Ve bütün bu hakaretlerin arasında, onlar için dua edenler, gemiye varmalarını isteyenler var mıydı?

Sim yaklaşan geceyle birlikte lekelenmeye başlayan gökyüzüne bir göz attı. Birdenbire bulutlar belirivermiş ve iki yüz metre kadar ilerilerindeki bir vadiciğe hafif bir sağanak düşmeye başlamıştı. Uzaklardaki dağlara yıldırımlar düştü ve dalgalanan havada güçlü bir ozon kokusu yayıldı.

"Yarıyol işareti," dedi nefes nefese Sim ve Lyte'ın yüzünün biraz geri dönmüş, özlemle geride bıraktığı hayata baktığını gördüğü. "Eğer geri dönmek istersek, şimdi tam zamanı, hâlâ vaktimiz var. Bir dakika sonra..."

Dağlardan gök gürültüsü duyuldu. Bir çığ ufaktan başlayıp derin bir yarıkta muazzam büyüklük-

te sona erdi. Hafif yağmur Lyte'ın düzgün, beyaz tenini benek benek ıslatıyordu. Bir dakika içinde saçları yağmurdan ıslanmış parlıyordu.

"Artık çok geç," diye bağırdı kız, kendi çıplak ayaklarının patırtılı ritminin arasından. "İleri gitmek zorundayız!"

Ve çok geç olmuştu. Sim, mesafeleri kestirip, artık geri dönüş olmadığını anladı.

Bacağı acı vermeye başlamıştı. Biraz yavaşlayarak yardımcı olmaya çalıştı. Rüzgâr hızlandı. Cildini ısıran soğuk bir rüzgâr. Ama arkalarındaki tepelerden geliyor, engel olacağına onlara yardımcı oluyordu. Bu bir alamet mi? diye merak etti. Hayır.

Çünkü dakikalar ilerledikçe, içinde mesafeyi nasıl da yanlış kestirdiğine dair bir duygu güçlenmeye başlıyordu. Zamanları geçiyordu, ama hâlâ gemiden olanaksız bir mesafedeydiler. Bir şey demedi, bacaklarının yavaş kaslarındaki aciz kızgınlık gözlerinde acı, sıcak gözyaşlarına yol açıyordu.

Lyte'ın da kendisiyle aynı şeyi düşündüğünü biliyordu. Ama kız yanında beyaz bir kuş gibi uçuyor, sanki yere hiç değmeden ilerliyordu. Kızın nefesinin temiz, keskin bir bıçağın kınına girmesi gibi gırtlağından girip çıktığını duyuyordu.

Gökyüzünün yarısı karanlıktı. İlk yıldızlar kara bulutların arasından kendilerini gösteriyordu. Hemen önlerindeki bir çıkıntı boyunca bir yıldırım kesikli çizgisini çekti. Şiddetli yağmur ve patlayan elektrikten oluşan bir fırtına üzerlerine yığıldı.

Yosunların kayganlaştırdığı taşların üzerinde kaydılar. Lyte düştü, sert bir küfürle yeniden kalktı. Vücudu yaralı ve pisti. Yağmur onu yıkıyordu.

Yağmur Sim'in üzerine de yağdı. Gözlerini doldurdu ve omurgasından aşağıya akmaya başladı. O da bununla birlikte ağlamak istiyordu.

Lyte düştü ve kalkmadı, nefes nefese, göğsü inip kalkıyordu.

Sim onu kaldırıp tuttu. "Koş, Lyte, lütfen koş!"

"Bırak beni Sim. Sen git!" yağmur ağzını doldurmuştu. Her yerde su vardı. "Yararı yok, bensiz git."

Sim orada durdu, üşümüş ve çaresiz, düşünceleri tökezliyor, umut ışığı sönüyordu. Bütün dünya karanlık, yağan soğuk su duvarları ve umutsuzluktan ibaretti.

"O zaman yürüyeceğiz," dedi Sim. "Ve yürümeyi sürdüreceğiz ve dinleneceğiz."

Elli metre boyunca, gezintiye çıkmış çocuklar gibi rahatça, yavaşça yürüdüler. Önlerindeki vadicik ufka doğru hızla akan suyla dolmuştu.

Sim bir çığlık attı. Lyte'ı yakalayıp ileri atıldı. "Yeni bir kanal," dedi göstererek. "Her gün yağmur yeni bir kanal açıyor. Bak Lyte!" Sel sularına doğru eğildi.

Suya atlayıp kızı da yanında çekti.

Sel onları tahta parçaları gibi sürükledi. Dik durmaya çalıştılar, su ağızlarına, burunlarına girdi. Her iki yanlarında toprak akıp gidiyordu. Lyte'ın

parmaklarını çılgınca bir kuvvetle kavrayan Sim bir o yana bir bu yana savrulduğunu hissetti, yükseklerde yıldırım ışıkları gördü ve birdenbire ateşli bir umudun yeniden doğduğunu hissetti. Artık koşamazlardı; o zaman koşma işini onların yerine su yapabilirdi.

Onları kayalara çarpan, omuzlarında yaralar açan, bacaklarını sıyıran bir hızla, yeni, kısa ömürlü nehir onları taşıdı. "Bu yandan!" diye haykırdı Sim, gök gürültüsü tufanı arasından ve çılgınca vadiciğin diğer yakasına doğru yönelmeye çalıştı. Geminin üzerinde bulunduğu dağ hemen önlerindeydi. Yanından geçip gitmemeleri gerekiyordu. Onları taşıyan sıvıda mücadele ettiler ve uzak kenara savruldular. Sim atıldı, dışarı uzanan bir kayayı yakaladı, Lyte'ı bacaklarıyla kavradı ve kendisini elleriyle sürünerek yukarı çekti.

Fırtına geldiği hızla kaybolmuştu. Yıldırımlar yok oldu. Yağmur durdu. Gökyüzündeki bulutlar dağılıp kayboldu. Rüzgâr sessizliğe gömüldü.

"Gemi!" Lyte yerde yatıyordu. "Gemi, Sim. Burası geminin olduğu dağ!"

Şimdi soğuk geliyordu. Öldürücü soğuk.

Kendilerini sarhoşlar gibi dağdan yukarı ilerlemek için zorladılar. Soğuk, uzuvlarına nüfuz etti, kimyasal bir madde gibi damarlarına girdi ve onları yavaşlattı.

Önlerinde, yeni yıkanmış parlaklığıyla gemi yatıyordu. Bu bir rüyaydı. Sim gerçekten de bu

kadar yakına geldiklerine inanamıyordu. İki yüz metre. Yüz yetmiş metre.

Zemin buzla kaplandı. Defalarca kayıp düştüler. Arkalarında nehir mavi-beyaz bir yılan şeklinde soğuk bir katılığa bürünmüştü. Bir yerlerden dökülen birkaç yağmur damlası sert taneler halinde düştü.

Sim geminin kütlesine doğru devrildi. Gerçekten de ona dokunuyordu. Bu metaldi, gemi. Uzun günlerde kaç kişi buna dokunmuştu? O ve Lyte başarmışlardı.

Sonra, havanın soğuğu gibi, içini bir soğukluk kapladı.

Giriş neredeydi?

Koş, yüz, neredeyse boğul, küfret, terle, çalış, bir dağa eriş, üzerine tırman, metali yumrukla, rahatlayarak bir çığlık at ve sonra... girişi bulama.

Kendini kontrol etmeye çalıştı. Yavaşça, dedi kendi kendine, ama çok da yavaş değil, geminin etrafını dolan. Metal, arayan ellerinin altından kaydı, o kadar soğuktu ki, neredeyse terleyen elleri yapışıp donacaktı. Şimdi, öte tarafı dolan. Lyte da onunla ilerliyordu. Soğuk onları bir yumruk gibi yakalamış, sıkıyordu.

Giriş.

Metal. Soğuk. Değişmez metal. Birleşme noktasında ince bir aralık. Bütün ihtiyatı bir kenara bırakıp dövmeye başladı. Midesinin soğuktan acıdığını hissediyordu. Parmakları uyuşmuş, gözleri

yuvalarının içinde yarı yarıya donmuştu. Metal kapıyı dövmeye, yoklamaya ve bağırmaya başladı. "Açıl! Açıl!" sendeledi. Bir şeye çarpmıştı... Bir klik!

Hava geçirmez kapı tıslad. Metalin lastik yataklarda hareketi sesiyle, kapı yavaşça bir yana açıldı ve geride kayboldu.

Lyte'ın ileri atıldığını, boğazını tuttuğunu ve küçük, parlak bir odanın içine devrildiğini gördü. O da arkasından, amaçsızca, atıldı. Hava geçirmez kapı arkalarından kapandı.

Nefes alamıyordu. Kalbi yavaşlamaya, durmaya başladı.

Artık geminin içinde kısılmışlardı ve bir şeyler oluyordu. Dizlerinin üzerine çöktü ve nefessiz kaldı.

Kurtuluş için geldiği gemi şimdi nabzını yavaşlatıyor, beynini karatıyor, onu zehirliyordu. Aç, belli belirsiz bir dehşetle, ölmekte olduğunu fark etti. Karanlık.

Muğlak bir şekilde zamanın geçtiğini, düşündüğünü, kalbinin daha hızlı, daha hızlı atması için debelendiğini hissetti... Gözlerinin odaklanmasına çabaladı. Ama vücudundaki sıvılar sakinleşen damarlarında sükûnetle akmaya başladı ve nabzının attığını, durakladığını, attığını, durakladığını ve sakinleştirici aralıklarla atıp durakladığını duydu.

Hiçbir yerini hareket ettiremiyordu, ne bir eli-

ni, ne bir bacağını ne de parmağını. Kirpiklerinin tonlarca ağırlığını kaldırmak bir çaba gerektiriyordu. Hatta yanında yatan Lyte'ı görmek için kafasını bile çeviremiyordu.

Uzaklardan, kızın düzensiz nefesleri duyuluyordu. Yaralı bir kuşun kuru, çözülmüş kanat uçlarıyla çıkardığı sese benziyordu. Kız o kadar yakındaydı ki, sıcaklığını hissedebiliyordu; yine de çok uzakta gibiydi.

Soğuyorum, diye düşündü. Bu ölüm müydü? Kanın, kalbimin bu yavaşlaması, vücudumun bu soğuması, düşüncelerin bu uyuşukça düşünülmesi?

Geminin tavanına bakıp karmaşık borular ve makineler sistemini izledi. Geminin amacı, eylemleri hakkında bilgiler ona ulaştı. Bir tür açıklayıcı bir halsizlikle, gözlerinin dikildiği bu nesnelerin ne olduğunu anlamaya başladı. Yavaş. Yavaş.

Parlak beyaz göstergesi olan bir alet vardı.

Amacı?

Suyun altındaymış gibi bu problemle debelenmeye girişti.

İnsanlar bu göstergeyi kullanmıştı. Dokunmuşlardı. İnsanlar onu tamir etmişti. Yerleştirmişti. İnşası, yerleştirilmesi, tamiri, dokunulması ve kullanılması öncesinde, insanlar onu hayal etmişti. Gösterge kullanımın ve imalatın anısını taşıyordu. Şekli bile Sim'e neden ve ne için imal edildiğini anlatan bir rüya-anıydı. Zaman içinde,

herhangi bir şeye bakarak, buradan arzuladığı bilgiyi çıkartabilirdi. Derinlerden bir parçası uzandı, nesnelerin içeriklerini dağıttı, çözümledi.

Bu gösterge zamanı ölçüyordu!

Milyonlarca saatlik zamanı!

Ama bu nasıl olurdu? Sim'in gözleri kısıldı, sıcak ve parlak. Böylesi bir araca gerek duyan insanlar neredeydi?

Kan pompalandı ve kulaklarının arkasına baskı yaptı. Kapattı onları.

Paniğe kapıldı. Gün geçiyordu. Ben burada yatıyorum, diye düşündü ve hayatım akıp gidiyor. Hareket edemiyorum. Gençliğim geçip gidiyor. Ben hareket edebilene kadar ne kadar zaman geçecek?

Bir tür pencereden gecenin geçtiğini, günün geldiğini, günün geçtiğini ve bir gecenin daha geldiğini gördü. Yıldızlar donuk donuk parlıyorlardı.

Burada dört ya da beş gün yatacağım, buruşup çürüyerek, diye düşündü. Bu gemi hareket etmeme izin vermeyecek. Kendi tepelerimde kalıp bu kısa hayatın keyfini çıkartsaydım, çok daha iyi olurdu. Buraya gelmemin ne yararı oldu? Bütün gün batımlarını ve gün doğumlarını kaçırıyorum. Şurada, yanımda olmasına karşın Lyte'a dokunamayacağını.

Çılgınlık. Zihni uçuşa geçti. Düşünceleri metal gemiyi dolandı. Birleşmiş metalin ustura keskinliğindeki kokusunu aldı. Güvertenin gece büzüşüp gündüzleri gevşediğini duydu.

Şafak.

Şimdiden... yeni bir şafak!

Bugün tam anlamıyla erişkin olacağım. Çenesi sıkıştı. Kalkmam lazım. Hareket etmeliyim. Bu zamanı kullanmalıyım.

Ama hareket etmedi. Kanının uyuşukça kalbinin bir odasından diğer kırmızı odasına pompalandığını, aşağıda, ölü bedenini dolaştığını ve inip kalkan ciğerlerinde temizlendiğini hissetti.

Gemi ısındı. Bir yerlerde bir makine tık etti. Otomatik bir şekilde gemi serinledi. Kontrollü bir hava akımı odayı doldurdu.

Gene gece. Ve bir gün daha.

Yattığı yerden ömrünün dört gününün geçmesini seyretti.

Mücadele etmeye çalışmadı. Yararı yoktu. Hayatı sona ermişti.

Artık kafasını çevirmek istemiyordu. Lyte'ı annesi gibi harap olmuş bir suratla, göz kapakları gri kül parçaları gibi, gözleri dövülmüş, kumlanmış metal gibi, yanakları aşınmış taşlar gibi görmek istemiyordu. Buruşmuş sarı ot parçaları gibi bir gırtlak, bir ateşten yükselen duman desenli eller, kurumuş meyveler gibi göğüsler ve nemli gri otlar gibi kesilmemiş ve uzamış saçlar!

Ya kendisi? O nasıl gözüküyordu? Çenesi sarkmış, gözlerinin derisi uzamış, şakakları buruşmuş ve yaşlanmış mıydı?

Gücü yerine gelmeye başladı. Hissettiği kalp atışları o kadar yavaştı ki, bu şaşırtıcıydı. Dakikada yüz atış. Olanaksız. Kendisini o kadar iyi, dü-

şünceli ve rahat hissediyordu ki.

Kafası bir yana düştü. Lyte'a baktı. Şaşkınlıkla bir çığlık attı.

Kız genç ve güzeldi.

O da ona bakıyordu, bir şey söyleyemeyecek kadar zayıftı. Gözleri minik gümüş madalyonlar gibi, boynu da bir çocuğun kolu gibi kavisliydi. Saçı kafa derisini kaplayan mavi bir ateş gibiydi, vücudunun ince yaşamı tarafından besleniyordu.

Dört gün geçmişti ve kız hâlâ gençti... hayır, gemiye girdiklerinden daha gençti. Hâlâ bir ergendi.

İnanamıyordu.

Kızın ilk sözleri, "Bu ne kadar sürecek?" oldu.

Dikkatle, "Bilmiyorum," dedi.

"Hâlâ genciz."

"Gemi. Metali bizi çevreliyor. Güneşi ve güneşten gelip bizi yaşlandıran şeyi engelliyor."

Kızın gözleri düşünceli düşünceli etrafını süzdü. "O zaman, eğer burada kalırsak..."

"Genç kalırız."

"Altı gün daha mı? On dört? Yirmi?"

"Belki de daha fazla."

Kız sessizce orada yattı. Uzun bir süre sonra, "Sim?" dedi.

"Evet."

"Burada kalalım. Geri dönmeyelim. Şimdi geri dönersek, bize ne olacağını biliyorsun, değil mi?"

"Emin değilim."

"Yeniden yaşlanmaya başlayacağız, değil mi?"

Sim başını çevirdi. Tavana ve ibresi hareket eden saate baktı. "Evet, yaşlanacağız."

"Ya anında yaşlanırsak? Gemiden çıktığımızda, şok fazla gelmez mi?"

"Belki de."

Gene sessizlik. Bacaklarını oynatmaya, denemeye başladı. Çok açtı. "Diğerleri bekliyorlar," dedi.

Kızın bir sonraki sözleri yutkunmasına neden oldu. "Diğerleri öldüler," dedi kız. "Ya da birkaç saat içinde ölecekler. Orada tanıdığımız herkes yaşlandı."

Onları yaşlı olarak hayal etmeye çalıştı. Dark, ablası, zamanla bükülmüş ve bunamış. Başını sallayıp görüntüyü zihninden uzaklaştırdı. "Ölmüş olabilirler," dedi. "Ama doğmuş olan başkaları var."

"Tanımadığımız insanlar."

"Ama ne olursa olsun, bizim insanlarımız," dedi Sim. "Onlara yardımcı olmazsak yalnızca sekiz gün ya da on bir gün yaşayacak olan insanlar."

"Ama biz genciz, Sim! Genç kalabiliriz!"

Dinlemek istemiyordu. Dinlemek çok çekici bir şeydi. Burada kalmak, yaşamak. "Şimdiden diğerlerinden fazla zamanımız oldu," dedi. "İşçiye ihtiyacım var. Bu gemiyi tamir edecek insanlara. Şimdi ayağa kalkacağız, sen ve ben ve yiyecek bulacak, karnımızı doyuracak ve bu geminin hareket

ettirilip ettirilemeyeceğine bakacağız. Onu tek başıma hareket ettirmeye korkuyorum. Çok büyük. Yardıma ihtiyacım var."

"Ama bu, tüm o yolu geriye koşmak demek!"

"Biliyorum." Zayıfça ayağa kalktı. "Ama yapacağım."

"İnsanları buraya nasıl getireceksin?"

"Nehri kullanacağız."

"Eğer oradaysa bile, başka yere akmış olabilir."

"O zaman bir tane olana kadar bekleyeceğiz. Geri dönmeliyim, Lyte. Dienc'in oğlu beni bekliyor, kız kardeşim, senin erkek kardeşin, yaşlandılar, ölmeye hazırlanıyorlar ve bizden haber bekliyorlar."

Uzun süre sonra Sim kızın hareket ettiğini, yorgunca ona doğru ilerlediğini gördü. Kız başını onun göğsüne yasladı, gözleri kapalı, kolunu okşuyordu. "Özür dilerim, affet beni. Geri dönmelisin. Ben bencil bir aptalım."

Beceriksizce kızın yanağına dokundu. "Sen insansın. Seni anlıyorum. Affedilecek bir şey yok."

Yiyecek buldular. Gemiyi dolaştılar. Boştu. Yalnızca kontrol odasında baş pilot olması gereken birisinin kalıntılarını buldular. Diğerleri herhalde kurtarma tekneleriyle uzaya fırlamıştı. Bu pilot, yalnız başına kontrollerde oturup gemiyi diğer kurtarma teknelerini göreceği bir dağın tepesine inmişti. Yüksekteki konumu onu sellerden korumuştu. Pilot indikten kısa bir süre sonra, herhalde

kalp yetmezliğinden ölmüştü. Gemi, diğer sağ kalanların neredeyse ulaşabilecekleri mesafede, bir yumurta kadar mükemmel, ama sessiz, kim bilir kaç bin gündür orada kalmıştı. Pilot yaşamış olsaydı, işler Sim ve Lyte'ın ataları için kim bilir ne kadar farklı olurdu. Sim, bunu düşünürken, savaşın uzak, meşum titreşimini hissetti. Dünyalar arasındaki savaş nasıl çıkmıştı? Kim kazanmıştı? Ya da her iki gezegen de kaybetmiş ve hayatta kalanları kurtarmakla uğraşmamış mıydı? Kim haklıydı? Düşman kimdi? Sim'in halkı suçlu muydu, masum mu? Bunu hiç öğrenmeyebilirlerdi.

Aceleyle gemiyi kontrol etti. Nasıl çalıştığını hiç bilmiyordu, ama gene de, koridorları dolaşıp makinelere dokundukça, öğrendi. Yalnızca bir mürettebata ihtiyacı vardı. Bir kişi muhtemelen bunların hepsini çalıştıramazdı. Elini yuvarlak, burun gibi bir makinenin üzerine koydu. Elini hızla geri çekti, yanmıştı.

"Lyte!"

"Ne var?"

Makineye yeniden dokundu, okşadı, eli sertçe titredi, gözleri yaş doldu, ağzı açıldı ve kapandı, makineye sevgiyle baktı, sonra da Lyte'a döndü.

"Bu makineyle..." yavaşça, inanmazca, kekeledi. "Bu... bu makineyle..."

"Ne, Sim?"

Elini içinde bir levye olan bir oyuğa soktu. Önündeki pencereden uzaklardaki tepeleri göre-

biliyordu. "Bir daha bu dağdan yana bir nehir olmayacağından korkuyorduk, değil mi?" diye sordu, sevinçle.

"Evet, Sim, ama..."

"Bir nehir olacak. Ve ben geri döneceğim, bu gece! Ve yanımda adamlar getireceğim. Beş yüz kişi! Çünkü bu makineyle tepelere kadar bir nehir yatağı açabilirim, sular oradan akar ve benimle adamlarıma hızlı, kesin bir geri dönüş yolu sağlar!" Makinenin namluya benzer gövdesini okşadı. "Buna dokunduğumda, yaşamı ve çalışma yöntemi zihnime kazıldı! Bak!" Levyeyi itti.

Gemiden harlı bir alev ışını çığlık atarak fırladı.

Düzenli ve hassas bir şekilde Sim fırtına sularının akacağı bir nehir yatağı açtı. Bunun aç kemirmesiyle gece gündüze dönmüştü.

Tepelere geri dönüş yalnızca Sim tarafından gerçekleştirilecekti. Lyte ne olur ne olmaz, gemide kalacaktı. İlk bakışta geri dönüş olanaksız görünüyordu. Zamanı azaltacak, onu hedefine doğru taşıyacak bir nehir yoktu. Şafakta bütün o mesafeyi koşması gerekecekti ve güneş ona erişecek, güvenliğe ulaşamadan onu yakalayacaktı.

"Tek yolu gün doğmadan başlamak."

"Ama o zaman da donarsın, Sim."

"Burada mı?" Vadinin kayalık dibinde nehir yatağını açmayı henüz bitirmiş olan makinede bazı ayarlar yaptı. Topun düzgün burnunu kaldırdı, levyeye dokundu ve öylece bıraktı. Tepelere doğru

bir ateş huzmesi uzandı. Uzaklık ayarına dokundu, alevin ucunu üç mil öteye odakladı. Olmuştu. Lyte'a döndü. "Ama anlamıyorum," dedi kız.

Sim hava kapısını açtı. "Dışarıda acı bir soğuk var ve gün doğumuna da yarım saat var. Eğer makineden çıkan aleve paralel koşarsam, yeteri kadar yakından, fazla sıcak olmaz, ama beni hayatta tutmaya yeter."

"Kulağa pek güvenli gelmiyor," diye itiraz etti Lyte.

"Bu dünyada hiçbir şey güvenli değil," ilerledi. "Yarım saatlik bir avansım olacak, bu tepelere erişmek için yeterli olur."

"Peki ya sen yanından koşarken makine duruverirse?"

"Bunu düşünmeyelim," dedi Sim.

Bir an sonra dışarıdaydı. Midesine yumruk yemiş gibi sendeledi. Kalbi neredeyse infilak ediyordu. Dünyasının çevresi onu yeniden hızlı yaşamaya zorlamıştı. Nabzının yükseldiğini, damarlarına basınç yaptığını hissetti.

Gece buz gibiydi. Geminin ısı ışını vadiyi yarıyor, sağlam ve sıcak homurdanıyordu. Onun yakınına gitti, çok yakınına. Koşarken bir yanlış adım ve...

"Geri döneceğim," dedi Lyte'a.

O ve ısı ışını, birlikte ilerlediler.

Sabahın erken saatlerinde, mağara halkı uzun,

portakal rengi alevi ve yanında uçan, koşan garip beyaz görüntüyü fark ettiler. Mırıldanmalar, inlemeler ve birçok dehşet çığlığı oldu.

Sim, çocukluğunun tepelerine eriştiğinde orada dolaşan yabancı insanlar gördü. Âşina bir yüz yoktu. O zaman, aşina yüzler beklemenin ne kadar aptalca olacağını idrak etti. Yaşlı adamlardan biri ona baktı. "Kimsin sen?" diye bağırdı. "Düşman tepelerden misin? Adın ne?"

"Adım Sim, Sim'in oğlu!"

"Sim!"

Yukarısındaki bir tepeden yaşlı bir kadın bir çığlık atmıştı. Tökezleyerek taşlı yoldan aşağıya indi. "Sim, Sim, sensin!"

Sim samimi bir şaşkınlıkla ona bakıyordu. "Ama ben seni tanımıyorum," diye mırıldandı.

"Sim, beni tanımadın mı? Ah, Sim, benim, Dark!"

"Dark!"

Midesine bir ağrı saplandı. Kadın kollarına yıkıldı. Bu yaşlı, titrek, yarı kör kadın, kız kardeşi miydi?"

Yukarıda başka bir yüz belirdi. Yaşlı bir adam. Gaddar, ekşi bir surat. Aşağıya doğru, Sim'e baktı ve hırladı. "Kovun onu!" diye haykırdı yaşlı adam. "Düşmanın tepelerinden geliyor. Orada yaşamış! Hâlâ genç! Oraya gidenler bir daha bizim aramıza dönemezler. Hain canavar!" ve aşağıya doğru bir taş attı.

Sim, yaşlı kadını da birlikte sürükleyerek, yana kaçtı.

İnsanlardan bir gürleme yükseldi. Yumruklarını sallayarak Sim'e doğru koşmaya başladılar. "Öldürün onu, öldürün onu!" diye haykırdı yaşlı adam ve Sim onun kim olduğunu bilmiyordu.

"Durun!" diye ellerini kaldırdı Sim. "Ben gemiden geliyorum!"

"Gemi mi?" insanlar yavaşladılar. Dark, genç yüzüne bakıp düzgünlüğüne şaşırarak ona tutunuyordu.

"Öldürün, öldürün, öldürün onu!" diye viyakladı yaşlı adam ve bir taş daha kavradı.

"Size on, yirmi, otuz gün daha yaşam öneriyorum!"

İnsanlar durdular. Ağızları açık kaldı. Gözleri şaşkınlık doluydu.

"Otuz gün?" diye tekrarladılar arka arkaya. "Nasıl?"

"Benimle birlikte gemiye gelin. İçinde, ebediyen yaşayabilirsiniz!"

Yaşlı adam bir taşı yükseğe kaldırdı, sonra, nefesi kesildi sonra dondu kaldı ve öne doğru yıkıldı ve kayalardan aşağıya, Sim'in ayaklarının dibine kadar yuvarlandı.

Sim yaşlı adama bakmak üzere eğildi, kaba, ölü gözlere, gevşek dudaklara, bükülmüş, sessiz bedene baktı.

"Chion!"

"Evet," dedi arkasından Dark, garip, boğuk bir sesle. "Düşmanın Chion."

O gece iki yüz kişi gemiye doğru yola çıktılar. Su yeni kanaldan akıyordu. Yüz tanesi boğuldu ya da arkalarda kayboldu. Diğerleri, Sim'le birlikte, gemiye ulaştılar.

Lyte onları bekliyordu ve kapıyı önlerinde açtı.

Haftalar geçti. Tepelerde kuşaklar yaşayıp öldüler, bu sırada biliminsanları ve işçiler gemide çalıştılar, işlevlerini ve parçalarını öğrendiler.

Son gün, iki düzine adam geminin içindeki görev yerlerine gitti. Şimdi önlerinde yolculuk edecekleri bir kader vardı.

Sim parmaklarının altındaki kontrol düğmelerine dokundu.

Lyte, gözlerini ovuşturarak geldi ve onun yanında yere oturdu, başını tembelce onun dizlerine yasladı. "Bir rüya gördüm," dedi, uzaklarda bir yerlere bakarak. "İnsanların sekiz gün içinde yaşlanıp öldükleri, soğuk-sıcak bir gezegendeki tepelerde bir mağarada yaşadığımı gördüm rüyamda."

"Ne kadar olanaksız bir rüya," dedi Sim. "İnsanlar herhalde böylesi bir kâbusta yaşayamazlar. Unut bunu. Artık uyandın."

Yavaşça düğmelere dokundu. Gemi yükseldi ve uzaya çıktı.

Sim haklıydı.

Kâbus nihayet sona ermişti.

Einar Amca

"Sadece bir dakikanı alır," dedi Einar Amca'nın tatlı karısı.

"Reddediyorum," dedi adam. "Ve bu yalnızca bir saniyemi alır."

"Bütün sabah çalıştım," dedi kadın, ince beline dayanarak, "ve sen yardım etmiyor musun? Yağmur geliyor."

"Gelsin!" diye bağırdı, huysuz huysuz. "Senin elbiselerini havalandırmakla bana yıldırım çarpmaz."

"Ama o kadar çabuksun ki."

"Bir kez daha, reddediyorum." Geniş muşamba kanatları öfkeli sırtında asabi bir şekilde vızıldadı.

Karısı ona üzerine dört düzine yeni yıkanmış çamaşır bağlı ince bir ip uzattı. Adam bunu tiksintiyle parmaklarında çevirdi. "Demek iş sonunda buna geldi," diye homurdandı acı acı. "Buna, buna, buna." Neredeyse kızgın, öfkeli gözyaşları dökecekti.

"Ağlama, onları yeniden ıslatacaksın," dedi kadın. "Zıpla şimdi, koştur onları."

"Koştur onları." Sesi yapmacık, derin ve çok

yaralıydı. "Derim ki, gök gürlesin, sağanak yağsın!"

"Eğer güzel, güneşli bir gün olsaydı, istemezdim," dedi karısı, mantıklıca. "Eğer bunu yapmazsan, bütün yıkadığım çamaşır boşa gidecek. Evin içinde asılı kalacaklar..."

Bu işe yaradı. Ne de olsa, evin her yerinde çamaşırların asılı olmasından ve bir odadan diğerine giderken eğilip bükülmek zorunda kalmaktan nefret ediyordu. Zıpladı. Geniş, yeşil kanatları açıldı. "Yalnızca çayırın çitine kadar!"

Dönüş: yukarı atıldı, kanatları serin havayı yalayıp yuttu. Siz daha Einar Amca'nın Yeşil Kanatları Var, demeden o, geniş, çırpıntılı bir yay boyunca, peşinde kanatlarının dümen suyunun sarsıntısına kapılmış giysilerle çiftliği katetmişti.

"Yakala!"

Geri dönmüş, kupkuru giysileri karısının bu iş için yere serdiği bir dizi temiz battaniyenin üzerine bırakmıştı.

"Teşekkürler!" dedi kadın.

"Ahh!" diye bağırdı adam ve tefekküre dalmak üzere elma ağacının altına doğru uçtu.

Einar Amca'nın güzel, ipeksi kanatları arkasında deniz yeşili yelkenler gibi sarkıyor, aksırdığında ya da hızla döndüğünde vınlayıp ıslık çalıyordu. Aile içinde becerisi görünür olan birkaç kişiden biriydi. Tüm karanlık kuzenleri, yeğenleri ve kardeşleri

bütün dünyadaki küçük kasabalara saklanmışlar, zihinsel şeyler, büyücü parmaklarıyla ve beyaz dişleriyle bir şeyler yapmışlar ya da göklerden alev yaprakları üflemişler, ormanlarda ay ışığında gümüşi kurtlar gibi koşuşturmuşlardı. Normal insanlardan görece güvende yaşamışlardı. Büyük yeşil kanatları olan biri bunu yapamazdı.

Kanatlarından nefret ettiğinden değildi. Tam tersine! Gençliğinde, hep geceleri uçmuştu, çünkü geceler kanatlı insanlar için ender zamanlardı! Gün ışığı tehlikeler arz ediyordu, hep etmişti, hep edecekti; ama geceler, ah, geceler, bulut adalarının üzerinde ve yaz göğü denizinde uçmuştu. Kendisi için bir tehlike doğmadan. Zengin, doyurucu ve heyecan verici olmuştu.

Ama artık geceleri uçamazdı.

Mellin Town, Illinois'daki (birkaç yıl önceki) bir aile toplantısından Avrupa'daki yüksek bir dağ geçidindeki evine dönüşünde çok fazla güçlü kırmızı şarap içmişti. Mellin Town'un ötesindeki ay ışığının aydınlattığı tepelerde sabahyıldızının altında yol alırken, kendi kendine, belli belirsiz, "Bir şey olmaz," demişti. Sonra, birdenbire karşısına çıkıvermişti.

Yüksek gerilim hattı direği.

Ağa takılmış bir ördek gibi! Büyük bir cızırtı! Tellerden çıkan mavi kıvılcımla suratı siyaha boyanmış, elektriğin şiddetiyle kanatlarını çarpmış ve düşmüştü.

Direğin dibindeki ay ışığıyla aydınlanan otlağa

düşüşü, gökten düşen bir telefon rehberi gibi ses çıkarmıştı.

Ertesi sabahın erken bir saatinde, çiyle ıslanmış kanatları sertçe titreyerek kalkmıştı. Hâlâ karanlıktı. Doğuda ince bir gün doğumu şeridi uzanıyordu. Yakında şerit büyüyecek ve tüm uçuşlar kısıtlanacaktı. Ormana sığınıp, en derin yerinde günün geçmesini ve başka bir gecenin kanatlarına gökyüzünde gözlerden ırak bir hareket sağlamasını beklemekten başka çaresi yoktu.

Bu şekilde eşiyle tanışmıştı.

Illinois eyaletindeki bir kasım ayı için hayli ılık olan gün boyunca, hayli genç Brunilla Wexley kayıp bir ineği sağmak üzere dışarı çıkmıştı, bir elinde gümüş bir kap, fundalıkların arasında ürkek ürkek dolaşıyor, ortalıkta görünmeyen ineğe lütfen eve dönmesi, yoksa memelerinin sağılmamış sütten patlayacağı yolunda akıllıca öğütler veriyordu. Memelerini sağılma ihtiyacı doğduğunda ineğin zaten eve dönecek olduğu olgusu Brunilla Wexley'yi ilgilendirmiyordu. Bu, ormanda dolaşmak, diken üflemek ve çiçek çiğnemek için uygun bir bahaneydi; Einar Amca'ya rastladığında, Brunilla da tam bunları yapıyordu.

Bir çalılığın dibinde uyuyan Einar, yeşil bir barınağın altındaki bir adam gibi duruyordu.

"Ah," dedi Brunilla, heyecanla, "bir adam, kamp çadırında."

Einar Amca uyandı. Kamp çadırı arkasında geniş, yeşil bir yelpaze gibi açıldı.

"Ah," dedi inek arayan Brunilla, "kanatlı bir adam."

Olayı böyle karşılamıştı. Evet, şaşırmıştı, ama hayatında hiç örselenmediği için, kimseden korkmuyordu, kanatlı bir adam görmek de ilginç bir şeydi ve onunla karşılaştığı için gurur duymuştu. Konuşmaya başladı. Bir saat içinde eski dost gibi olmuşlardı, iki saat içinde de arkasında kanatları olduğunu Brunilla unutmuştu bile. Ve adam da ormanda neden bulunduğunu itiraf etmişti.

"Evet, hırpalanmış olduğunu fark etmiştim," dedi kadın. "Şu sağ kanat bayağı kötü duruyor. En iyisi bırak da seni evime götürüp iyileştireyim. Zaten bununla Avrupa'ya kadar uçamazsın. Üstelik bugünlerde, kim Avrupa'da yaşamak ister ki?"

Teşekkür etti, ama nasıl kabul edeceğini de bilmiyordu.

"Ama ben yalnız yaşıyorum," dedi kadın. "Çünkü gördüğün gibi, hayli çirkinim."

Olmadığında ısrar etti.

"Ne kadar da naziksin," dedi kadın. "Ama öyleyim, kendimi kandırmamın âlemi yok. Ailem öldü. Bir çiftliğim var, büyük bir çiftlik, hepsi benim, Mellin Town'dan hayli uzakta ve konuşacak birilerine ihtiyacım var."

Ama korkmamış mıydı, diye sordu adam.

"Gurur duyduğumu ve kıskandığımı söylemek daha doğru olur," dedi kadın. "İzin verir misin?" Ve dikkatli bir imrenmeyle geniş, yeşil damarlı tül-

lerini okşadı. Adam bu dokunuş karşısında ürperdi ve dilini ısırdı.

Böylece, ilaçlar ve merhemler için kadının evine gitmekten başka çıkar yol kalmıyordu ve Tanrım! Neydi o suratındaki, gözlerinin altındaki yanık! "Kör olmadığın için şanslısın," dedi kadın. "Nasıl oldu?"

"Şey..." dedi adam ve birden çiftliğe varmışlardı, birbirlerine bakarak bir buçuk kilometre yürüdüklerini fark etmemişlerdi bile.

Bir gün geçti, bir gün daha ve adam kadına kapıda teşekkür edip gitmesi gerektiğini, merhemlerden, bakımdan, evini ona açmasından dolayı müteşekkir olduğunu söyledi. Gün batımıydı ve saat altıyla ertesi sabah beş arasında bir okyanus ve bir kıta aşması gerekiyordu. "Teşekkürler, hoşçakal," dedi, gün batarken uçmaya başladı ve bir akçaağacın ortanca yerine bindirdi.

"Ah," diye bağırdı kadın ve adamın baygın bedenine doğru koştu.

Bir saat sonra uyandığında, adam artık karanlıkta hiç uçamayacağını anlamıştı. Yolunun üzerindeki kulelerin, ağaçların, evlerin ve tepelerin nerede olduklarını ona haber veren kanatlı telepati, ormanların, dağların ve bulutların labirentinde ona rehberlik eden o hassas berrak görüş, suratına yediği o darbe, o mavi elektrikli kızartı ve cızırtı sırasında ebediyen kaybolmuştu.

"Nasıl," diye inledi, "nasıl giderim ben Avrupa'ya? Gündüz uçarsam görülürüm –ve sefil şaka– belki de vurulurum, ya da belki bir hayvanat bahçesine kapatılırım. Ne hayat olur ama! Brunilla, söyle, ne yapacağım şimdi?"

"Ah," diye fısıldadı kadın, ellerine bakarak. "Bir şeyler düşüneceğiz..."

Evlendiler.

Aile düğüne geldi. Büyük bir sonbahar akçaağaç, firavuninciri, meşe, karaağaç yaprağı çığı altında, tıslayıp hışırdadılar, bir atkestanesi sağanağı gibi döküldüler, kış elmalarının yere düşmesi gibi gümbürdediler, üşüşmelerinin rüzgârında her tarafa bir yaza veda kokusu saçtılar. Seremoni? Seremoni siyah bir mumun yakılıp üflenmesi ve dumanının havada asılı kalmasıyla çabucak bitiverdi. Kısalığı, karanlığı, baş aşağı ve tersyüz niteliği, yalnızca tören bitirilirken tepelerinde Einar Amca'nın kanatlarının hafifçe mırıltısının akışını dinleyen Brundilla'ya hitap etmedi. Einar Amca'ya gelince, burnunu kateden yarası neredeyse iyileşmişti ve Brunilla'nın elini tutarken, Avrupa'nın uzaklarda silikleşip eridiğini hissediyordu.

Dimdik yukarı uçmak ya da doğrudan aşağıya inmek için iyi görmesine gerek yoktu. Bu düğün gecesinde de Brunilla'yı kollarına alıp dosdoğru göğe doğru yükselmesi çok doğaldı.

Sekiz kilometre uzaktaki bir çiftçi gece yarısı

alçaktaki bir buluta baktı ve hafif parlamalar ve çatırtılar gördü.

"Yıldırım," dedi ve yatmaya gitti.

Sabah çiy yağana kadar dönmediler.

Evlilik tuttu. Brunilla'nın yalnızca ona bakması yetiyordu ve bu da onu kendisinin dünyada kanatlı bir adamla evli tek kadın olduğunu düşünmesine yol açıyordu. "Bunu başka kim iddia edebilir?" diye soruyordu aynasına. Ve yanıt, "Hiç kimse!" oluyordu.

Diğer taraftan, Einar Amca kadının yüzünün gerisinde büyük bir güzellik, büyük bir şefkat ve anlayış buldu. Kadının düşünüşüne uymak için diyetini değiştirdi ve ev içinde kanatlarına dikkat etti; kırılan porselenler ve devrilen lambalar sinir bozucuydu, bunlardan uzak duruyordu. Artık geceleri uçamadığı için uyku alışkanlıklarını da değiştirdi. Kadın da adam kanatlarıyla rahat etsin diye iskemleleri ayarladı, minderleri değiştirdi ve söylediği şeyler de adamın onun hakkında sevdiği şeylerdi. "Biz hepimiz kozalarımızın içindeyiz. Ne kadar çirkin olduğumu görüyor musun?" diyordu. "Ama bir gün kozamı kıracağım, seninkiler kadar güzel ve şık kanatlarım olacak."

"Sen onu kıralı çok oldu," dedi adam.

Kadın düşündü. "Evet," diyerek kabul etmek zorunda kaldı. "Tam hangi gün olduğunu biliyo-

rum. Ormanda, bir inek ararken çadır bulduğum gün!" Güldüler ve adam onu kollarında tutarken, kendisini o kadar güzel hissetti ki, evliliklerinin onu, kınından çıkan parlak bir kılıç gibi çirkinliğinden çıkarttığını anladı.

Çocukları oldu. Önce, adam onların da kanatlı doğacağından endişe etti.

"Saçma, buna bayılırım!" dedi kadın. "Ayak altından uzak olurlar."

"O zaman da," dedi adam, "saçlarına dolanırlar!"

"Ay!" dedi kadın.

Dört çocukları oldu, üç oğlan bir kız ve enerjilerine bakılırsa, kanatlı gibiydiler. Birkaç yılda mantar gibi bittiler ve sıcak yaz günlerinde babalarının elma ağacının dibinde oturup onları kanatlarıyla yelpazelemesini ve onlara bulutlu adalardan, okyanus göklerinden, sislerin ve rüzgârın dokusundan söz eden yıldızlı öyküleri, ağzınızda eriyen yıldızın tadının nasıl olduğunu, soğuk dağ havasının nasıl içileceğini ya da Everest'in tepesinden atılan bir çakıl taşı olmanın, yeşil bir goncaya dönüşmenin ve tam yere düşecekken kanatlarını açmanın nasıl bir duygu olduğunu anlatmasını istediler.

Evliliği böyleydi işte.

Ve bugün, altı yıl sonra, Einar Amca orada oturuyor, elma ağacının altında doluyor, sabırsız ve tahammülsüz hale geliyordu; böyle arzuladı-

ğından değil, ama o kadar bekledikten sonra hâlâ geceleri gökyüzünde uçamıyor olmaktan. Üstün özelliği hiç geri gelmemişti. Orada umutsuzca oturuyor, yeşil ve bir kenara atılmış, bir zamanlar şeffaf gölgesinin altına sığınmış olan densiz tatilcilerin sezon sonu terk ettiği yazlık bir güneş şemsiyesinden başka bir şey olamıyordu. Burada ebediyen oturacak mıydı, birileri görür korkusuyla gündüzleri uçamadan? Tek uçuşu karısının çamaşırlarını kurutmak ya da sıcak ağustos öğlenleri çocuklarını serinletmek için mi olacaktı? Bir meşgalesi her zaman için fırtınadan da hızlı, aile ziyaretlerine uçmak olmuştu. Bir bumerang gibi tepelerin ve vadilerin tepesinden geçer ve bir devedikeni gibi konardı. Hep parası olmuştu; ailenin kanatlı adama yaptıracak çok işi vardı! Ama şimdi? Umutsuzluk! Kanatları titreşti, havada çırpındı ve tutsak bir gök gibi gürledi.

"Baba," dedi minik Meg.

Çocuklar düşüncelerin kararttığı suratına bakıyordu.

"Baba," dedi Ronald. "Daha fazla gök gürültüsü yap!"

"Soğuk bir mart günü," dedi Einar Amca, "yakında yağmur ve bol bol gök gürültüsü olacak.

"Bizi seyretmeye gelecek misin?" diye sordu Michael.

"Gidin, gidin! Bırakın babanız düşünsün!"

Sevgiye kapanmıştı, çocukların sevgisine, sev-

ginin çocuklarına. Yalnızca gökyüzünü, gece ya da gündüz, yıldızlı, aylı ya da güneşli, bulutlu ya da açık, ama hep, havada süzülürken önünüzde akıp giden göğü ve ufukları düşünüyordu. Ama işte buradaydı, çayırı arşınlıyor, görülme korkusuyla yükselemiyordu.

Derin bir kuyudaki sefillik!

"Baba, gel bizi seyret; marttayız!" diye haykırdı Meg. "Kasabanın bütün çocuklarıyla tepeye gidiyoruz!"

Einar Amca homurdandı. "Ne tepesiymiş o?"

"Uçurtma tepesi tabii ki," diye hep bir ağızdan şakıdılar.

Şimdi, onlara bakıyordu.

Her birinin elinde birer geniş, kâğıt uçurtma vardı, suratları terlemiş, beklenti ve hayvansı bir ışıkla parlıyordu. Minik parmaklarında beyaz sicim topları sarılıydı. Kırmızı, mavi, sarı ve yeşil renkli uçurtmalardan, pamuk ve ipekli kuyruk uzantıları sallanıyordu.

"Uçurtmalarımızı uçuracağız!" dedi Ronald. "Gelmez misin?"

"Hayır," dedi hüzünle. "Kimsenin beni görmemesi lazım, yoksa sorun çıkar."

"Ormanda saklanıp oradan seyredebilirsin," dedi Meg. "Uçurtmalarımızı kendimiz yaptık, nasıl yapılacağını biliyoruz."

"Nasıl biliyorsunuz?"

"Sen bizim babamızsın!" diye bir çığlık patladı. "İşte ondan!"

Uzun uzun çocuklarına baktı. İçini çekti. "Uçurtma festivali ha?"

"Evet efendim!"

"Kazanacağım," dedi Meg.

"Hayır, ben!" diye itiraz etti Michael.

"Ben, ben!" diye atıldı Stephen.

"Hey koca Tanrım!" diye kükredi Einar Amca, kulakları sağır eden bir takırtıyla yükselmişti. "Çocuklar, çocuklar, sizi çok seviyorum!"

"Baba, ne oldu?" dedi Michael, gerileyerek.

"Yok bir şey, yok, yok!" dedi, şarkı söylercesine Einar. Kanatlarını en hızlı haline getirdi. Vaam! Çan gibi öttüler. Çocuklar sırtüstü devrildi! "Oldu işte, oldu işte! Gene özgürüm! Ocakta alev, rüzgârda tüy! Brunilla!" Einar eve doğru seslendi. Karısı gözüktü. "Özgürüm!" diye haykırdı, yüzü kızarmış, ayak parmakları üzerinde dikilmişti. "Dinle Brunilla, artık geceye ihtiyacım yok! Gündüz de uçabilirim! Geceye ihtiyacım yok! Şimdiden başlayarak her gün, yılın herhangi bir günü uçacağım, ama Tanrım, konuşmakla zaman kaybediyorum. Bak!"

Ve ailenin endişeli bakışları altında, küçük uçurtmalardan birinin pamuk kuyruğunu aldı, kemerinin arkasına bağladı, sicim yumağını kaptı, bir ucunu dişlerinin arasına aldı, diğer ucunu

da çocuklarına verdi ve hoop, havaya yükseldi ve mart rüzgârıyla uçmaya başladı!

Çayırlarda ve çiftliklerin üzerinde, çocuklar güneşin aydınlattığı gökyüzüne ipi salıverip, zıplayıp tökezleyerek koştular ve Brunilla da çiftliğin avlusunda durup, olan biteni görünce elini salladı ve kahkahalar attı; çocukları da uzaktaki uçurtma tepesine gittiler, dördü birden durup, hevesli, gururlu ellerinde tutup, hepsi birden çekiştirip, yönlendirip çektiler. Ve Mellin Town'un çocukları da ellerinde rüzgâra salacakları küçük uçurtmalarıyla koşarak geldiler ve gökyüzünde hoplayıp zıplayan büyük yeşil uçurtmayı görüp bağırdılar:

"Of, of, ne uçurtma ama! Of, ben de böyle bir uçurtma isterim! Nereden, nereden buldunuz bunu?"

"Babamız yaptı," dedi Meg, Michael, Stephen ve Ronald ve sicimi coşkuyla çektiler, mırıldanıp gümbürdeyen uçurtma da dalıp yükseldi ve bulutlarda sihirli bir ünlem işareti çizdi!

Zaman Makinesi

"Anlaşılan, kasaba makine dolu," dedi Douglas, koşarken. "Bay Auffmann ve Mutluluk Makinesi, Bayan Fern ve Bayan Roberta'nın Yeşil Makinesi. Şimdi, Charlie, sende ne var?"

"Bir Zaman Makinesi!" dedi, Charlie Woodman, nefes nefese, temposunu ona uydurmaya çalışırken. Sevdiklerim üzerine yemin ederim ki!"

"Hem geçmişe hem de geleceğe mi gidiyor?" diye sordu John Huff, kolaylıkla onların etrafında dönerken.

"Yalnızca geçmişe, ama her şeyi elde edemezsin, değil mi? İşte geldik."

Douglas eski eve baktı. "Hay Allah, burası Albay Freeleigh'ın yeri. Burada Zaman Makinesi filan olamaz. O bir mucit değil ki, eğer olsaydı Zaman Makinesi gibi önemli bir şeyi yıllar önce biliyor olurduk."

Charlie ve John parmak uçlarında ön verandanın basamaklarını çıktılar, Douglas homurdanarak başını salladı ve basamakların dibinde durdu.

"Pekâlâ, Douglas," dedi Charlie. "Taşkafalık et bakalım. Tabii ki Albay Freeleigh bu Zaman Makinesi'ni icat etmedi. Ama mülkiyet hakkı onda

ve hep buradaydı. Fark edemeyecek kadar aptaldık! Hoşçakal, Douglas Spaulding!"

Charlie, John'un dirseğini bir hanımefendiye eşlik edermiş gibi tuttu, ön verandanın tel kapısını açtı ve içeri girdi. Tel kapı arkalarından çarpmadı.

Douglas kapıyı yakalamış, sessizce peşlerinden geliyordu.

Charlie kapalı verandayı geçti, iç kapıyı vurdu ve açtı. Uzun bir koridordan içeri baktılar, dipte sualtı mağarası gibi bir oda görünüyordu, yumuşak yeşil, loş ve soluk.

"Albay Freeleigh?"

Sessizlik.

"Pek iyi duymaz," diye fısıldadı Charlie. "Ama bana içeri gir ve bağır demişti. Albay!"

Tek yanıt, yukarı çıkan döner merdivenden dökülen tozlar oldu. Sonra, koridorun uzak ucundaki o sualtı odasından hafif bir tıkırtı geldi.

Dikkatlice ilerlediler ve yalnızca iki mobilya içeren bir oda gördüler; yaşlı bir adam ve bir koltuk. Birbirlerine benziyorlardı, o kadar inceydiler ki, nasıl bir araya getirildikleri görünüyordu, top ve mafsal, sinir ve eklem. Odanın geri kalanı kaba yer kaplaması, çıplak duvarlar ve tavanla bol miktarda sessiz havadan oluşuyordu.

"Ölü gibi gözüküyor," diye fısıldadı Douglas.

"Hayır, sadece seyahat edecek yeni yerler düşünüyor," dedi Charlie, çok gururlu ve sessiz. "Albay?"

Kahverengi mobilyanın parçalarından biri hareket etti, bu Albay'dı, gözlerini kırpıştırmış, odaklanmış ve geniş, dişsiz bir gülümseme oluşturmuştu. "Charlie!"

"Albay, bunlar Doug ve John, buraya..."

"Hoşgeldiniz çocuklar, oturun, oturun!"

Oğlanlar, tedirgin, yere oturdular.

"Ama şey nerede..." dedi Douglas. Charlie hızla kaburgalarını dürttü.

"Ne nerede?" diye sordu Albay Freeleigh.

"Bizim konuşmamıza ne gerek var, demek istiyor." Charlie Douglas'a surat yaptı, sonra yaşlı adama gülümsedi. "Bizim söyleyeceğimiz bir şey yok. Albay, siz bir şeyler söyleyin."

"Dikkatli ol, Charlie, yaşlı adamlar pusuya yatmış, insanların ondan konuşmasını istemesini beklerler. Sonra da yatağında yukarı çıkan paslı bir asansör gibi tangırdarlar."

"Ching Ling Soo," diye önerdi, Charlie, öylesine.

"Ha?" dedi Albay.

"Boston," diye sordu Charlie, "1910."

"Boston 1910..." Albay kaşlarını çattı. "Aa, Ching Ling Soo, tabii ki!"

"Evet, efendim, Albayım."

"Dur bakayım şimdi..." Albayın fısıltılı sesi, sakin bir gölün sularında kayboldu gitti. "Dur bakayım..."

Oğlanlar bekledi.

Albay Freeleigh gözlerini kapattı.

"1 Ekim 1910, sakin, serin, güzel bir sonbahar gecesi, Boston Varyete Tiyatrosu, evet, orası. Tıklım tıklım dolu, herkes bekliyor. Orkestra, nefesliler, perde! Ching Ling Soo, büyük Doğulu Sihirbaz! İşte orada, sahnede! Ben de orada, ön sıranın ortasındayım. 'Mermi numarası!' diye haykırır. 'Gönüllüler!' Yanımdaki adam kalkar. 'Tüfeği inceleyin!' der Ching. 'Mermiyi işaretleyin!' der. 'Şimdi, benim suratımı hedef alıp, bu işaretli mermiyi tüfekten ateşleyin ve' der Ching; 'sahnenin öbür ucunda, ben mermiyi dişlerimle yakalayacağım!'"

Albay Freeleigh derin bir nefes alıp durakladı.

Douglas ona bakıyordu, yarı şaşkın, yarı korkmuş. John Huff ve Charlie tamamen kaybolmuşlardı. Sonra yaşlı adam devam etti, kafası ve gövdesi donmuş, yalnızca dudakları hareket ediyordu.

"'Hazır, nişan al, ateş!' diye haykırdı Ching Ling Soo. Bam! Tüfek patlar. Bam! Ching Ling Soo çığlık atar, sendeler, yıkılır, suratı kıpkırmızı. Curcuna, seyirciler ayakta. Tüfekte bir şeyler yanlış gitmiş olmalı. 'Ölmüş,' der birileri. Ve haklıdırlar. Ölmüş. Korkunç, korkunç... Hep anımsayacağım... suratı kırmızı bir maske, perde hızla iniyor ve kadınlar ağlıyor... 1910... Boston... Varyete Tiyatrosu... zavallı adam... zavallı adam..."

Albay Freeleigh yavaşça gözlerini açtı.

"Vay canına, Albay," dedi Charlie, "bu iyiydi. Şimdi Pawnee Bill'e ne dersiniz?"

"Pawnee Bill...?"

"Ve yetmiş beşte çayırlarda olduğunuz zamanları."

"Pawnee Bill..." Albay karanlığa gömüldü. "Bin sekiz yüz yetmiş beş... evet, ben ve Pawnee Bill, çayırın ortasındaki o küçük yükseltide bekliyoruz. 'Şşşt!' diyor Pawnee Bill. 'Dinle.' Çayır bir erkek geyik gibi, yaklaşan fırtınaya hazır. Gök gürültüsü. Hafif. Gene gök gürültüsü. O kadar hafif değil. Ve o çayırda, göz alabildiğine o büyük, meşum koyu sarı bulut yere çökmüş, siyah yıldırımlarla dolu, elli mil boyunda, elli mil eninde, bir mil yüksekliğinde ve yerden yüksekliği de iki üç santimden fazla değil. 'Tanrım!' diye haykırdım, tepemin üzerinden, 'Tanrım! Tanrım!' yer deli bir kalp gibi atıyordu çocuklar, paniğe kapılmış bir kalp gibi. Kemiklerim kırılacak gibi titredi. Yer titredi: rat-a-tat rat-a-tat, buum! Gümbür. Bu nadir bir sözcüktür: gümbür. Ah, o muazzam fırtına o yükselti boyunca nasıl da gümbürdedi ve tek görebileceğiniz buluttu ve başka bir şey görülmüyordu. 'İşte onlar!' diye haykırdı Pawnee Bill. Ve bulut tozdu! Yağmur buharı değil, hayır, kupkuru otlardan ince mısır ezmesi gibi, güneş ışığında parlayan polen gibi yükselen çayır tozu ve güneş de çıkmıştı. Yeniden bağırdım! Neden? Çünkü tüm o cehennem ateşi süzen tozdan şimdi bir perde kalkmış ve onları görmüştüm, yemin ederim! Eski çayırın büyük ordusu, bizon, buffalo!"

Albay sessizliğin yerleşmesini bekledi, sonra devam etti.

"Kafaları dev zenci yumrukları gibi, gövdeleri lokomotif! Yirmi, elli, iki yüz bin demir füze batıdan fırlatılmış, yoldan çıkmış, dövülmüş küllerden geçmişler, gözleri kor taneleri gibi, unutulmuşluğa doğru yuvarlanıyorlar!

"Tozun yükseldiğini gördüm ve kısa süreliğine bana o kambur sırtlar denizinin, topaklanan yelelerin, siyah tüylü dalgaların yükselip alçaldığını gösterdi. 'Ateş!' dedi Pawnee Bill. 'Ateş!' Ben de doldurup nişan aldım. 'Ateş!' dedi. Ben de orada dikilmiş, o büyük güç ve şiddet görüntüsünün geçip gittiğini seyrederken, Tanrı'nın sağ eli olduğumu hissettim, gece yarısından öğlene, siyah, uzun, hüzünlü ve ebedi, ışıltılı bir cenaze alayını seyrederken; ama bir cenaze alayına ateş etmezsiniz, değil mi çocuklar? Değil mi? O zaman tek istediğim tozun yeniden oturup, o ağır kargaşada itişip kakışan kıyametin o siyah şekillerini örtmesi oldu. Ve çocuklar, toz oturdu. Bulut, gök gürültüsü davullarını çalıp fırtına tozlarını kaldıran o bir milyon ayağı gizledi. Pawnee Bill bir küfür savurup koluma vurdu. Ama ben o buluta ya da bulutun içindeki güce bir tek kurşun tanesi bile göndermemiş olmaktan mutluydum. Yalnızca durup zamanın, bizonların oluşturup birlikte ebediyete doğru götürdükleri fırtınanın gizlediği kocaman topaklar halinde yuvarlanmasını seyretmek istiyordum.

"Bir saat, üç saat, altı saat sürdü, fırtınanın ufkun ötesine, benim kadar şefkatli olmayan insanlara doğru geçmesi. Pawnee Bill gitmişti, ben orada duruyordum, sağır olmuştum. Uyuşmuş vaziyette yüz mil güneydeki bir kasabadan geçtim, kimselerin sesini duymadan, bundan da hoşnuttum. Çünkü bir süreliğine gök gürültüsünü anımsamak istiyordum. Şimdiki gibi yaz öğleden sonraları, yağmur gölün üzerinde oluşurken, hâlâ duyarım; korkutucu, harikulade bir ses... duymuş olmanızı isterdim..."

Solgun ışık Albay Freeleigh'in kocaman, çok ince ve donuk portakal çayı içeren beyaz porselen gibi burnundan geçiyordu.

"Uyuyor mu?" diye sordu sonunda Douglas.

"Hayır," dedi Charlie. "Yalnızca bataryaları dolduruyor."

Albay Freeleigh hızla, yumuşak yumuşak, sanki uzun süre koşmuş gibi nefes aldı. Sonunda gözlerini açtı.

"Evet efendim!" dedi Charlie hayranlıkla.

"Merhaba Charlie." Albay şaşkın şaşkın oğlanlara baktı.

"Bu Doug, bu da John," dedi Charlie.

"Nasılsınız çocuklar."

Oğlanlar selam verdiler.

"Ama..." dedi Douglas. "Şey nerede?"

"Tanrım, çok aptalsın!" diye Charlie Douglas'ı kolundan yakaladı. Albay'a döndü. "Ne diyordunuz efendim?"

"Diyor muydum?" diye mırıldandı yaşlı adam.

"İç Savaş," diye önerdi John Huff sakince. "Onu anımsıyor mu?"

"Anımsıyor muyum?" dedi Albay. "Evet, evet!" gözlerini yeniden kapatırken, sesi titriyordu. "Her şeyi! Hangi tarafta savaştığım dışında..."

"Üniformanızın rengi..." diye başladı Charlie.

"Renkler akmaya başlıyor," diye fısıldadı Albay. "Bulanıklaşıyor. Yanımdaki askerleri görüyorum, ama uzun süredir üniformalarındaki ya da şapkalarındaki rengi görmüyorum. Illinois'da doğdum, Virginia'da yetiştim, New York'ta evlendim, Tennessee'de bir ev yaptım ve geç yaşımda, buraya, ulu Tanrım, Green Town'a geri döndüm. Bu yüzden neden renklerin akıp karıştığını anlarsınız..."

"Ama tepelerin hangi yanında savaştığınızı anımsarsınız, değil mi?" Charlie sesini yükseltmedi. "Güneş sağınızdan mı doğuyordu, solunuzdan mı? Kanada'ya doğru mu yürüyordunuz, Meksika'ya doğru mu?

"Sanki bazı sabahlar güneş iyi sağ kolumdan yana doğuyordu, bazı sabahlar da sol omzumdan yana. Her yöne doğru yürüyorduk. Yetmiş yıl oldu. O kadar zaman geçince güneşleri ve sabahları unutuyorsunuz."

"Kazandığınızı anımsıyorsunuz, değil mi? Bir yerlerde bir savaşı kazandığınızı?"

"Hayır," dedi yaşlı adam, derinden. "Hiçbir yerde hiç kimsenin kazandığını anımsamıyorum.

Savaşlar kazanılacak şeyler değildir Charlie. Her zaman kaybedersin, son kaybeden de koşulları belirler. Tüm anımsadığım bir sürü kaybetme ve hüzün, bitmesi dışında hiçbir şey iyi olmaz. Bitmesi, Charles, bu kendi başına bir kazanmadır, silahlara iş kalmaması. Ama siz çocukların bu tür bir zaferden söz etmemi istediğinizi sanmıyorum."

"Antietam," dedi John Huff. "Antietam'ı sor."

"Oradaydım."

Oğlanların gözleri parladı. "Bull Run, ona Bull Run'ı sor..."

"Oradaydım." Yavaşça.

"Ya Shiloh?"

"Bunu düşünmeden bir yıl bile geçirmedim, ne kadar güzel bir isim ve yalnızca savaş kayıtlarında adının geçmesi ne kadar da yazık."

"Shiloh, o zaman. Fort Sumter?"

"İlk barut dumanlarını gördüm." Hülyalı bir ses, "O kadar şey anımsıyorum ki, o kadar çok şey. Şarkılar anımsıyorum. 'Bu gece Potomac boyunca her şey sakin, askerler huzur içinde yatmış rüya görüyor; çadırları, berrak sonbahar mehtabının ya da kamp ateşlerinin ışığında parlıyor.' Anımsa, anımsa... 'Bu gece Potomac boyunca her şey sakin; nehrin akışı dışında ses yok; ölülerin yüzlerine çiğ yavaşça yağarken, askerin nöbeti ebediyen sona ermiş!'... Teslimden sonra, Bay Lincoln, Beyaz Saray'ın balkonundan orkestranın 'Dön bak, dön bak, dön bak, Dixi toprakları...' şarkısını

çalmasını istedi, sonra, Boston'lı bir hanımefendi bin yıl akıllarda kalacak bir şarkı yazdı: 'Gözlerim Tanrı'nın gelişinin ihtişamını gördü; gazap üzümlerinin saklandığı bağ deposunun izini çıkartıyor.' Geceleri geç vakit ağzım başka bir zamanda şarkı söyler gibi oluyor. 'Siz Dixie Süvarileri! Güney kıyılarını koruyorsunuz...' 'Delikanlılar muzaffer bir şekilde evlerine dönüyorlar, birader, kazanmış olmaları gereken ödüllerle...' Her iki tarafta söylenen o kadar çok şarkı, gece rüzgârlarıyla kuzeye, güneye doğru esiyor. 'Geliyoruz, Peder Abraham, üç yüz bin kişi daha...' 'Çadır kurduk bu gece, çadır kurduk bu gece, çadır kurduk, eski kamp sahasında.' 'Hurra, hurra, şenlik getiriyoruz, hurra, hurra, bizi özgür kılan bayrağı...'"

Yaşlı adamın sesi kısıldı.

Oğlanlar uzun süre kıpırdamadan oturdular. Sonra Charlie döndü ve Douglas'a bakıp dedi ki, "Eee, o öyle mi değil mi?"

Douglas iki kez nefes aldı ve dedi ki, "Kesinlikle öyle."

Albay gözlerini açtı.

"Neymişim ben öyle?"

"Bir Zaman Makinesi," diye mırıldandı Douglas. "Bir Zaman Makinesi."

Albay tam beş saniye çocuklara baktı. Artık onun sesi dehşete kapılmıştı.

"Siz çocuklar bana böyle mi diyorsunuz?"

"Evet efendim, Albay."

"Evet efendim."

Albay yavaşça yerine oturdu ve önce çocuklara, sonra ellerine baktı, sonra da arkalarındaki boş duvara baka kaldı.

Charlie kalktı. "Eh, en iyisi biz artık gidelim. Hoşçakalın ve teşekkürler, Albay."

"Ne? Ah, hoşçakalın çocuklar."

Douglas ve John ve Charlie parmak uçlarında yavaşça odadan çıktılar.

Görüş açısından geçseler de, Albay Freeleigh gittiklerini görmedi.

Sokakta, arkalarından, birinci kat penceresinden birisi bağırınca, şaşırdılar, "Hey!"

Yukarı baktılar.

"Evet, efendim, Albay?"

Albay dışarı sarkmış, bir elini sallıyordu.

"Söylediklerinizi düşündüm, çocuklar!"

"Evet efendim?"

"Ve, haklısınız! Niye daha önce bunu düşünmedim! Bir Zaman Makinesi, Tanrı aşkına. Bir Zaman Makinesi!"

"Evet efendim."

"Hoşçakalın, çocuklar, istediğiniz zaman yine gelin!"

Sokağın sonunda tekrar dönüp baktılar, Albay hâlâ el sallıyordu. Onlar da salladılar, içleri ısındı, kendilerini iyi hissettiler, sonra devam ettiler.

"Çak-a-çak," dedi John. "Ben geçmişte on iki yıl bile gidemiyorum. Vam-çak-ding!"

"Doğru," dedi Charlie, dönüp o sessiz eve bakarken, "ama yüz yıl geriye gidemezsin."

"Hayır," diye atıldı John. "Yüz yıl gidebilirim. Bu gerçekten bir yolculuk olur. Bu gerçekten bir makine olur."

Tam bir dakika ses çıkartmadan, ayaklarına bakarak yürüdüler. Bir çite geldiler.

"Çitin üzerinden son geçen," dedi Douglas, "kız çocuğudur."

Eve dönene kadar, Douglas'a "Dora," dediler.

Yazın Koşma Sesi

O gece geç vakit, annesi, babası ve kardeşi Tom'la sinemadan eve dönerlerken, Douglas dükkânın parlak vitrininde tenis ayakkabılarını gördü. Kafasını hemen başka tarafa çevirdi, ama bilekleri yakalanmış, ayakları asılmış, sonra da çekilmişlerdi. Yer döndü; vücudunun hızıyla, dükkânın tenteleri branda kanatlarını başlarının üzerinde şaklattılar. Annesi, babası ve kardeşi her iki yanında sakince yürüyorlardı. Dougas geri geri, gece yarısı arkada bıraktıkları vitrine bakarak yürüyordu.

"Güzel filmdi," dedi annesi.

Douglas mırıldandı, "Güzel..."

Aylardan haziran ve duvarlara düşen yaz yağmurları kadar sessiz bu özel ayakkabıları almanın vakti de çoktan geçmişti. Haziran, toprak güçle doluydu ve her yerde her şey hareket halindeydi. Otlar topraktan hâlâ fışkırıyor, kaldırımları kaplıyor, evleri sarıyordu. Kasaba her an alabora olabilir, batabilir ve yoncalarla filizlerde hiçbir dalgalanma bırakmazdı. Ve işte orada, Douglas duruyordu, ölü beton ve kırmızı tuğla yollarda kısılmış, hareket edemiyordu.

"Baba!" dedi pattadanak, "şu geçtiğimiz vitrindeki Krem-Sünger Para Litefoot Koşu Ayakkabıları..."

Babası dönmedi bile. "Bana yeni bir çift spor ayakkabıya neden ihtiyacın olduğunu söylersen. Bunu yapabilir misin?"

"Şey..."

Çünkü her yaz ilk kez olarak ayakkabılarınızı çıkarıp çimlerde koştuğunuzda nasıl hissediyorsanız, bunlarla da öyle hissediyordunuz. Kış vakti ayaklarınızı sıcak yorganların altından uzatıp pencereden içeri esen soğuk rüzgâra aniden gösterdiğiniz ve yeteri kadar uzun süre dışarıda bıraktıktan sonra onları birer buz kalıbı gibi hissetmek üzere yeniden örtülerin altına çektiğiniz zamanki gibi. Tenis ayakkabıları her sefer, her yıl ilk kez derenin nazlı sularında yürüdüğünüz ve ayaklarınızı, kırılmayla ayaklarınızın suyun üzerinde kalan kısmına göre akıntı aşağıya bir santim daha uzakta gördüğünüz zamanki gibi hissettirir.

"Baba," dedi Douglas, "açıklaması zor."

Tenis ayakkabılarını imal edenler, her nasılsa, oğlan çocuklarının neye ihtiyaçları olduğunu, ne istediklerini bilirler. Tabanlarına kremayla yaylar koyarlar ve geri kalanını yabanda beyazlatılmış ve kavrulmuş otlardan yaparlar. Ayakkabıların yumuşak milli toprağının içinde bir yerlerde erkek geyiklerin sert kasları gizlidir. Ayakkabıları imal edenler çok kereler ağaçların arasından esen

rüzgârı ve göllere dökülen birçok dereyi seyretmiş olmalılar. Bu her neyse, ayakkabılarda ve yaz mevsiminde bulunuyordu.

Douglas tüm bunları sözcüklere dökmeye çalıştı.

"Pekiyi," dedi babası, "ama geçen yılın spor ayakkabılarının ne kusuru var? Neden onları dolaptan çıkartmıyorsun?"

California'da yaşayıp yıl boyu tenis ayakkabıları giyen ve kışı ayaklarından atmanın, kar ve yağmur dolu demir ve deri ayakkabıları atıp bir gün boyunca yalın ayak koştuktan sonra yalın ayak koşmaktan bile daha iyi hissettiğiniz mevsimin yeni tenis ayakkabılarını bağlamanın ne demek olduğunu bilmeyen çocuklar için üzülüyordu. Sihir hep yeni bir çift ayakkabıdaydı. Sihir eylül başında geçecekti, ama şimdi, haziran sonları hâlâ çok sihir vardı ve bunlar gibi ayakkabılar sizi ağaçların, nehirlerin ve evlerin üzerinden zıplatabilirdi. Ve isterseniz, sizi çitlerin, kaldırımların ve köpeklerin üzerinden de zıplatabilirlerdi.

"Anlamıyor musun?" dedi Douglas. "Geçen yılınkileri giyemem işte."

Çünkü geçen yılınkiler içeriden ölmüştü. Geçen yıl, ilk başladığında, gayet iyiydiler. Ama yaz sonunda, her yıl, hep görürdünüz, hep anlardınız ki, aslında onların içinde ağaçlardan, nehirlerden ve evlerden zıplayamazdınız ve onlar ölürdü. Ama bu yeni bir yıldı ve bu sefer hissediyordu ki, bu

yeni çift ayakkabıyla, her şeyi, ama her şeyi yapabilirdi.

Evlerinin merdivenlerini çıktılar. "Paranı biriktir," dedi babası. "Beş ya da altı hafta içinde..."

"Yaz geçmiş olacak!"

Işıklar sönüp Tom uyuduğunda, Douglas yatmış, ayaklarını seyrediyordu, uzaklarda, yatağın ucunda, ay ışığında, ağır demir ayakkabılardan kurtulmuş, kışın koca ağırlıkları dökülmüş.

"Nedenler. Ayakkabılar için nedenler düşünmeliyim."

Eh, herkesin bildiği gibi, kasaba çevresindeki tepeler sığırları azdıran, hava durumundaki değişiklikleri okuyan, her gün daha fazla güneş görmek için takvim yaprakları gibi soyunan arkadaşlarla doluydu. Bu arkadaşları yakalayabilmek için, tilkilerden ve sincaplardan da hızlı koşmanız gerekirdi. Kasabaya gelince, sıcakla sinirleri bozulan ve dolayısıyla kıştan kalma bütün tartışmaları ve hakaretleri anımsayan düşmanlarla doluydu. *Arkadaşları bul, düşmanları def et!* Bu Krem-Sünger Para Litefoot sloganıydı. *Dünya çok hızlı mı koşuyor? Tetikte olmak, tetikte kalmak mı istiyorsunuz? Litefoot o zaman! Litefoot!*

Bozukluk kumbarasını havaya kaldırdı ve hafif tıngırtıyı, içindeki paranın havai ağırlığını duydu.

Ne istersen, diye düşündü, kendi yolundan gitmelisin. Şimdi, gece vakti, ormanın içinden giden bu patikayı bulalım...

Kasaba merkezinde, dükkânların ışıkları bir bir söndüler. Pencereden bir rüzgâr esti. Akıntı yönünde giden bir nehir gibiydi ve ayakları da onunla gitmek istiyordu.

Rüyasında derin, ılık çimlerin üzerinde koşan, koşan ve koşan bir tavşan duydu.

Yaşlı Bay Sanderson, dünyanın her bir yanından gelme hayvanların kafeslerde tutulduğu bir evcil hayvan dükkânı sahibi gibi, her birine tek tek dokunarak ayakkabı dükkânında dolaşıyordu. Bay Sanderson vitrindeki ayakkabıları eliyle okşuyordu, bazıları onun için kedilerdi, bazıları da köpekler; her çifte ihtimamla dokunuyor, bağcıklarını ayarlıyor, dillerini düzeltiyordu. Sonra halının tam ortasında durup etrafına baktı ve onaylarcasına başını eğdi.

Yaklaşan bir gök gürültüsü sesi duyuldu.

Bir an, Sanderson'ın Ayakkabı İmparatorluğu'nun kapısı boştu, sonraki an Douglas Spaulding sakarca orada dikilmiş, eğilip ayağındaki deri ayakkabılara, bunlar sanki yerdeki betondan kaldıramadığı ağır şeylermiş gibi bakıyordu. Ayakkabıları durduğu vakit gök gürültüsü de durmuştu. Şimdi, can sıkıcı bir yavaşlıkla, yalnızca avcundaki paralara bakmaya cesaret ederek, Douglas cumartesi öğlen güneşinin parlak ışığından çıktı. Satranç oynayıp, bir sonraki hamlesinin onu gölgenin derinliklerine ya da güneşin altına çıkartmasından

endişelenen birisi gibi tezgâhın üzerine dikkatlice dolarları, çeyreklikleri ve on sentleri dizdi.

"Tek kelime söyleme," dedi Bay Sanderson.

Douglas dondu kaldı.

"Birincisi, tam olarak ne satın almak istediğini biliyorum," dedi Bay Sanderson. "İkincisi, seni her öğleden sonrası vitrinimde görüyorum; görmedim mi sanıyorsun? Yanılıyorsun. Üçüncüsü, tam adını vermem gerekirse, Kraliyet Tacı Krem-Sünger Para Litefoot Tenis Ayakkabılarını istiyorsun: 'AYAĞINIZDA MENTOL GİBİ!' Dördüncüsü, kredi istiyorsun."

"Hayır!" diye haykırdı Douglas, sanki bütün gece rüyasında koşmuş gibi nefes nefeseydi. "Size önereceğim krediden daha iyi bir şey var!" diye yutkundu. "Bunu size söylemeden önce, Bay Sanderson, bana küçük bir iyilikte bulunmalısınız. Son olarak bir çift Litefoot tenis ayakkabısını giyeli ne kadar oldu, hatırlıyor musunuz?"

Bay Sanderson'ın yüzü karardı. "Ah, on, yirmi, diyelim otuz yıl önce. Neden?"

"Bay Sanderson, müşterilerinize sattığınız tenis ayakkabılarınızı hiç olmazsa bir dakikalığına deneme borcunuz yok mu? Birleşik Puro Dükkânındaki adam puro içiyor, değil mi? Şekerci dükkânındaki adam da kendi mallarını deniyor sanırım. Yani..."

"Belki dikkatini çekmiştir," dedi yaşlı adam, "Ben de ayakkabı giyiyorum."

"Ama tenis ayakkabısı değil, efendim! Onları

övmezseniz, nasıl tenis ayakkabısı satarsınız ve onları tanımazsanız nasıl övebilirsiniz?"

Bay Sanderson oğlanın ateşi karşısında bir adım geri çekildi, bir eli çenesinde, "Eh..."

"Bay Sanderson," dedi Douglas, siz bana bir şey satacaksınız, ben de size aynı değerde bir şey satacağım."

"Satış için benim de bir çift tenis ayakkabısı giymem illaki de gerekli mi evlat?" dedi yaşlı adam.

"Kesinlikle öyle yapmanızı isterdim efendim!"

Yaşlı adam iç çekti. Bir dakika sonra, yavaşça nefes alarak oturmuş, uzun, ince ayaklarındaki tenis ayakkabılarını bağlıyordu. Koyu renkli takım elbisesinin paçalarının altında hayli alakasız ve yabancı duruyorlardı. Bay Sanderson ayağa kalktı.

"Nasıl hissediyorsunuz?" diye sordu oğlan.

"Nasıl hissediyorsunuz diye soruyor bir de. İyi hissediyorum." Oturmaya yeltendi.

"Lütfen!" Douglas elini uzattı. "Bay Sanderson, şimdi lütfen ileri geri yaylanıp, biraz zıplayın, ben de size gerisini anlatayım. Şöyle: ben size paramı vereceğim, siz de bana ayakkabıları vereceksiniz, size bir dolar borçlanacağım. Ama Bay Sanderson, ama, ben bu ayakkabıları giyer giymez ne olacak, biliyor musunuz?

"Ne olacak?"

"Bam! Paketlerinizi teslim edeceğim, paketlerinizi teslim alacağım, size kahve getireceğim, çöpünüzü yakacağım, postaneye, telgrafhaneye, kütüp-

haneye koşacağım! Her dakika, girip çıkan, girip çıkan on iki tane ben göreceksiniz. Şu ayakkabıları hissediyor musunuz, Bay Sanderson? Hissediyor musunuz beni ne kadar hızlı götüreceklerini. Tüm o içindeki yayları, içindeki tüm o akımı? Hissediyor musunuz nasıl da yakalayacaklarını, sizi yalnız bırakmayacaklarını ve sizi orada dikilirken bırakmayacaklarını. Sizin uğraşmak istemediğiniz şeyleri benim ne kadar hızlı yapacağımı? Siz serin, güzel dükkânınızda dururken, ben tüm kasabayı dolaşacağım! Ama aslında bu ben değil, ayakkabılar olacak. Yolları çılgınlar gibi aşacaklar, köşeleri dönecekler ve geri gelecekler! İşte orada!"

Ardı ardına hızla gelen sözcükler Bay Sanderson'ı serseme çevirmişti. Sözcükler yağarken o da akıntıya kapıldı; ayakkabılarına gömüldü, parmaklarını oynatmaya, ayağının kemerlerini esnetmeye, bileklerini döndürmeye başladı. Kapıdan giren hafif esintiyle gizlice ileri geri yaylandı. Tenis ayakkabıları sessizce halının derinliklerine daldılar, ormanın otlarına, balçık kil çamuruna batar gibi battılar. Mayalı hamura, bükülen ve kucak açan toprağa topuklarıyla bir vurdu. Birçok renkli ışık yakılıp söndürülmüş gibi duygular suratına üşüştüler. Ağzı hafifçe açıldı. Yavaşça ve yumuşak bir hareketle hareketini durdurdu ve oğlanın sesi kaybolup gitti ve muazzam, doğal bir sessizlikte bakıştılar.

Kızgın güneşin altında, birkaç kişi dükkânın önündeki kaldırımdan geçtiler.

Adam ile oğlan hâlâ karşılıklı duruyorlardı, oğlan ışıl ışıl, adamın suratında vahiy gelmiş ifadesi.

"Evlat," dedi sonunda yaşlı adam, "beş yıl sonra, bu dükkânda ayakkabı satış işine ne dersin?"

"Vay canına, teşekkürler, Bay Sanderson, ama henüz ne yapacağımı bilmiyorum."

"Sen ne istersen, evlat," dedi yaşlı adam, "yapabilirsin. Kimse seni durduramaz."

Yaşlı adam yavaşça dükkânı katedip on bin kutunun durduğu duvara yöneldi, oğlan için bir çift ayakkabıyla geri döndü ve oğlan ayakkabılarını bağlayıp orada dikilip beklerken, bir kâğıdın üzerine bir liste çıkardı.

Yaşlı adam listeyi oğlana uzattı. "Bu öğleden sonra benim için yapman gereken bir düzine iş. Bunları yap, ödeşmiş oluruz ve sen de işten kovulursun."

"Teşekkürler Bay Sanderson!" diye fırladı Douglas.

"Dur!" diye haykırdı yaşlı adam.

Douglas durdu ve ona döndü.

Bay Sanderson ona doğru eğildi. "Nasıl hissediyorsun?"

Oğlan eğilip nehrin derinliklerindeki, buğday tarlalarındaki, onu kasabanın dışına doğru sürüklemeye başlamış olan rüzgârın etkisindeki ayaklarına baktı. Kafasını kaldırıp yaşlı adama baktı, gözleri yanıyor, ağzı oynuyor, ama hiç ses çıkmıyordu.

"Antiloplar?" dedi yaşlı adam, bir oğlanın yü-

züne, bir de ayakkabılara bakarak. "Ceylanlar?"

Oğlan bunu düşündü, tereddüt etti ve hızla, başıyla onayladı. Neredeyse anında yok oldu. Bir ıslık sesiyle fırlamış, gitmişti. Tenis ayakkabılarının sesi ormanın sıcağında kaybolup gitti.

Bay Sanderson güneşin kavurduğu kapının ağzında durmuş, dinliyordu. Uzun zaman öncesinden, bir oğlan çocuğu gibi hayal kurduğu zamanlardan anımsadı bu sesi. Güzelim yaratıklar güneşin altında zıplıyor, otlardan, ağaçların altından geçiyor ve yalnızca koşularının yumuşak yankısı geride kalıyordu.

"Antiloplar," dedi Bay Sanderson. "Ceylanlar."

Eğilip oğlanın terk ettiği, unutulmuş yağmurların ve çoktan erimiş karların ağırlaştırdığı kışlık ayakkabıları topladı. Kavurucu güneşten çekilip, yavaşça, çok yavaşça uygarlığa doğru yollandı.

"Her yerde yaşamın tersliğinin, garipliğinin ve hüznünün şarkılarını haykıran ağızlar. Her yerde gölgeler ve insanlar, her yerde insanlar ve gölgeler..."

Ray Bradbury, *Güneşin Altın Elmaları*'nda sıradan yaşamın tuhaf, gizemli ve büyülü yanlarını, bilimkurgu ve fantastik kurgunun sınırlarıyla oynayarak anlatıyor. Aile, iktidar, hayal gücü, yalnızlık ve uygarlık gibi temaları kendine has dili ve üslubuyla işleyen Bradbury'nin öyküleri, insanlık tarihinin dramatik bir özetine dönüşüyor adeta.

Dün, bugün ve yarın... Dünya, Ay ve Güneş... Yakındakiler, uzaktakiler ve var olmayanlar... Bradbury'nin kaleminde mesafeler giderek kısalıyor. Gölgeler ise uzuyor.

Bu geniş kapsamlı öykü derlemesinde, *Güneşin Altın Elmaları*'nın yanında, yazarın ünlü *Roketin R'si* başlıklı kitabındaki öyküleri de bulacaksınız.

Çeviren: Mehmet Moralı

İthaki